

Parabolarum alant.

ple est similis pranis scilicet hominibus qui manent inter eos. scilicet homines.

Ictibus vindarum rupes immota resistit

Et bonus assiduus fluctibus omnis homo

¶ Ponit alia pabolam di. q. rupes sicut firma resistit fluctibus et vindis aquarum: ita bonus homo et iustus resistit oibus aduersitatibus et peccatis mundi. ¶ Con. | rupes immota | .i. immobilis | resistit ictibus vindarum et bonus homo resistit fluctibus assiduus. i. aduersitatibus mundanis siue peccatis.

Mobile cum vento folium volat arboze raptum

Sic mens instabilis semper vt aura volat.

¶ Ponit aliam pabolam di. q. folia ab arboribus cadentia cum vento volant. Similiter mens instabilis hominis semper variatur et nunquam in eodem statu permanet. ¶ Con. | folium mobile raptum ab arboze volat cum vento | sic mens instabilis volat | .i. discurrit | vt aura | .i. ventus.

Stultus qui pupem sine remige ducit in altum

Et sine subsidio qui graue sumit onus

¶ Ponit alia pabolam di. q. stultus est qui ducit nauem in profundum aqua sine remis. sicut ille est stultus qui sumit onus nimis graue sine subsidio vel adiutorio: vt qui sumit scholas regere sine scientia. vel qui presumit studere sine libris. ¶ Con. ille sup. | qui ducit pupem | .i. nauem in altum. in profundum aque | sine remige | .i. sine remis est stultus et ille supple qui sumit onus graue. i. ponderosum sine subsidio est stultus.

Per patulas rimas sol lucens intrat in edem

Et corda per auriculas dogmata docentis inuit.

¶ Ponit alia pabolam di. q. sol intrat domum per quas aperturas tecti: sic doctrina siue scientia intrat in corda puerorum per auriculas. ¶ Con. | sol lucens intrat in edem | .i. in domum | per rimas | .i. per aperturas patulas. id est aperturas | dogmata | .i. doctrina docentis inuit. i. intrat corda per auriculas.

Multotiens captum trahit bannus ab equoze piscem

Sed bona verba mali nullus ab ore trahit

¶ Ponit aliam pabolam di. q. piscatores bene trahunt pisces ab aqua banno mediante: sed nullus potest habere seu trahere bona verba ab ore mali hominis. ¶ Con. | bannus trahit multotiens pisces captum ab equoze | .i. a mari vel aqua sed nullus trahit bona verba ab ore hominis supple mali

Pauperat et ditat talozum casibus vlpbum

Alea: sed vetat vt non mage fiat inops

¶ Ponit aliam pabolam di. q. vlpbus fuit quidam lufor qui propter ludum aleaz: cartularaz: tarisloz: et alioz erat quicquid pauper et quicquid diues: sed sepius erat pauper quam diues: quia quando diues erat facilliter efficiebat pauper: sed quando pauper erat vix diues effici poterat ob defectum pecuniarum quas non habebat per ludendo. nam deficiente causa deficit effectus. ¶ Con. | alea pauperat et ditat vlpbum | id est illum hominem | casibus talozum | sed vetat. i. ordinat vel permittit | mage | .i. magis vt fiat in ops. i. pauper. Unde versus. Ludere cum talis non est res spiritualis.

Extincti cineres si ponas sulphura viuunt

Sic vetus apposita mente calefcit amor

¶ Auctor ponit alia pabolam di. q. si ignis sit extinctus et apponatur sulphur super cineribus calidis ignis renouit. Similiter si amor vetus remouetur iterum renouatur: et homo iterat amare. ¶ Con. | strue extincti cineres viuunt si ponas. i. apponas | sulphura: sic amor: vetus calefcit mere apposita | .

Dira caribdis aquas bibit et vomit omnibus bozis

Sic dat sic aufert fors sua dona vris.

¶ Auctor ponit aliam pabolam dicez q. quoddam periculum marinum quod vocatur caribdis est talis nature q. illud quod bibit cito euomit: ita similiter fortuna dat bonis vris et aufert eis bona que dedit. ¶ Con. | strue | caribdis dira | .i. illud crudele periculum marinum | bibit et vomit | .i. euomit aquas omnibus bozis: sic fors. i. fortuna | dat et aufert sic bona sua vris | .i. hominibus.

Currere cogit equum sub milite calcar acutum

Et puerum studio virga vacare suo

¶ Ponit alia pabolam di. q. sicut calcar acutum cogit equum cito currere sub equite. sicut virga cogit inuenire ad studendum. ¶ Con. | calcar acutum cogit equum currere sub milite: et virga facit vacare puerum studio.

Non perit ipse sua qui propria nauigat aura

Nec vir qui propria degere debet ope.

¶ Pōnit parabolam dī. q̄ ille qui sua propria vtitur voluntate non semper perit. Similiter ille qui non vtitur propria voluntate sicut est pauper nō perit semper. ideo sperare debemus licet pauperes sumus. ¶ Conſtruet̄ ipe qui nauigat propria aura |.i. ille qui vadit ppria voluntate non perit semper: nec vir qui debet degere. i. viuere in paupertate supple| proprio ope |.i. proprio labore.

Tranquillum nequit esse fretum dum peste mouetur

Nec mansuetus homo dum mouet ira secur

¶ Auctor ponit aliā parabolā dī. q̄ mare non potest esse firmū ⁊ stabile dum mouetur tēpestate ⁊ vētorum impetuositate sic nec homo mansuetus ⁊ pacificus potest esse stabilis dum per iram commouetur. ¶ Conſtruet̄ fretum |.i. mare| nequit esse tranquillum |.i. bonum siue stabile| dum pro q̄si: q̄si mouet. i. commouet | peste |.i. tempestate | Nec |pro non: ⁊ homo mansuetus. i. pacificus non potest tranquillus supple| dum |pro quando ira mouet. i. commouet | secur |.i. cor hominis.

Cur aperit portam qui claudere non valet illam

Cur mihi rem spondet qui dare nequit eam

¶ Pōnit aliā parabolā dī. q̄ nos non pmittamus aliquid si non velimus tenere. ⁊ si fit iniustū nō debem⁹ pmittere: ⁊ dicit. Cur aperit portā ille qui non pōt claudere: ⁊ cur promittit ille q̄ non potest tenere. ¶ Conſtruet̄ cur |.i. quare ille| supple| aperit portam qui non valet |.i. nō potest claudere illā scilicet portam. Cur ille supple spondet. i. pmittit mihi rem qui nequit dare eaz. scilicet promissam.

Concipit vt pariat mulier dum venerit hora

Tu quoq; suscipiens des aliquando mihi.

¶ Auctor ponit aliā parabolā dī. q̄ mulier p̄cipit vt pariat dū tempus affuerit. Sicut si tu suscipias ab aliquo bona aliqua debes sibi de tuis bonis dare dū locus affuerit. ¶ Con. | mulier concipit vt pariat dū hora venerit. i. pariendi | q̄ pro ⁊ tu suscipiens aliquid a me sup. des aliqui mihi aliquid sup.

Nulla potest sedare sitim fragrantibus vnda

Copia nec cupidi cor satiare viri

¶ Auctor ponit aliā parabolā dī. q̄ nulla aqua potest auferre sitim ab hominibus epate calidis sicut sunt idropici. similiter nulla abundantia bonoꝝ diuitiarum pōt satiare cor hominis cupidi siue auari. ¶ Conſtruet̄ | nulla vnda |.i. aqua| potest sedare |.i. satiare sitim hominibus fragrantibus scz epate | nec copia |.i. abundantia diuitiarum sup. | potest satiare cor cupidi |.i. auari.

Vipera virus habet que cum calet euomit illud

Claude sinum: probibe ne calefiat ibi.

¶ Auc. ponit aliā parabolā dī. q̄ vipera est serpens hñs venenū q̄cū calet ⁊ trascit euomit siue emittit illud p̄ os: q̄re claude tuū sinū ne ille serpens intrēt ibi. q. d. q̄ p̄aue cogitatōes hñt virus. i. effectū mali q̄ cū calet. i. delectat euomit illud virus. i. suū effectū. ⁊ inde puenit malū siue pctm̄ quare debes claudere tuā mentē ne p̄aue cogitatōes intrēt in illā. ¶ Con. | vipera hz virus que. i. vipera cum calet. i. trascitur euomit illud. i. venenum | claude sinum | tuum supple probibe ne serpens supple calefiat ibi.

De nuce fit corulus: de glande fit ardua quercus

De paruo puero sepe peritus homo

¶ Auctor ponit aliā parabolā dī. q̄ sicut de pua nuce ⁊ de puo glāde fiūt magni arbores. ita de vno puero fit bō magn⁹ sapiēs ⁊ potēs: q̄re pueros negligere nō debem⁹. ¶ Cō. | corulus fit de nuce i. de fructu nucē: ⁊ de glāde fit querc⁹ ardua. i. magna. Sicut bō perit⁹. i. sapiēs fit sepe de puero puo.

Futile vas fundit: sincerum vina retentat

Sic audita tenet mens bona: fundit ebes

¶ Auc. pōit aliā parabolā dī. q̄ vas futile. i. fractū fūdīt. i. spgīt viuū: s; vas syncer⁹. i. integrū retinet vī nūr: nō p̄dit illd: sic mēs bona retinet bonos monit⁹ ⁊ mēs ebes obliuiscit illos. ¶ Cō. vas futile |.i. fractū| fundit |.i. diffundit | vina vas syncer⁹ |.i. integrū retētat vina sic mēs bona tenet audita. i. bonos monitus: ⁊ mens sup. | ebes |.i. ebetata | fundit |.i. perdit siue obliuiscitur | bona audita supple |

In nibilum nix alta fluit si desuper imber

Occidat et vitio fama perempta perit

¶ Auctor ponit aliā parabolam dicens q̄ nix alta ⁊ magna vertitur in nibilum pluuia desuper cadēte. similiter bona fama ⁊ bonum nomen deperditur vicio adueniente ⁊ illam demigrante. ¶ Cōstrue

Parabolarum Alant

[nit alta].i.magna fluit].i.vertitur in nihilum: si ymber].i.pluuia decidat].i.cadat de super. Sic
et fama perempta].i.diffamata vel destructa vicio perit].i.siclicet perditur.

Stratus bumi palmes subeuntibus indiget vlmis

Indiget auxilio diuitis omnis inops

¶ Auc. ponit alia pabolā di. q. palmes siue palus indiget hūmilitatis vlmis. i. illis magni arboris. vt in de
erect sustineat. cū alijs palmitibus sit ligat. siue fortificet. sicut ois bō paup auxilio diuitis indiget vt
inde sustineat. et viuat. ¶ Lō. palmes stratus].i. pstratus].i. terre indiget vlmis. i. illis arbo
ribus].i. subuenientibus].i. ipsi palmiti sup. s. p. suas hūgulas sic ois inops. i. bō paup indiget auxilio diuitis.]
Non possum prohibere canem quin latret vbiqz

Nec queo mendaci claudere verba viro

¶ Pōit alia pabolā di. q. homo nō potest. pbibere canē quin latret vbiqz. Similiter nullus potest
prohibere virum mendacē quin mentiar vbiqz. ¶ Construe ego supple non possum prohibere ca
nem quin latret vbiqz: nec pro et non: et non queo claudere labia. i. labia siue os viro mendaci.

Fumum non ignem iaculatur ab ore caminus

Colloquio non re lūoz obesse potest.

¶ Pōit pabolā di. q. camin. i. foanel. euomit fumū tūm et nō ignē. Sicut inuidus non pōt nocere nisi
colloq. et nō emittit nisi solā vētib ab ore quē pdit. ¶ Lō. camin. i. foanel. iaculat. i. euomit ab
ore fumū. et nō euomit sup. ignē lūoz. i. inuidia pōt obesse. i. nocere colloquio et nō re. i. de facto
Non domus sed dominus laudetur si bonus is sit

Sinautem dominum spernimus atqz domum

¶ Pōit alia pabolam di. q. si aliquis dominus vel magister alicui domus sit domus debem. lau
dare dominū et nō domū: sed si sit malus et domū et dūm spernere debemus. ¶ Con. dominus dom.
supple. laudetur et non domus si is scilicet dominus sit bonus. Sinautem pro si p sed et pro non
sed si dominus non sit bonus supple: nos spernimus dominū: atqz pro et domum.]

Non ibis rostrum: non ardea deserit anum

Non leuiter vicium dum facit illud homo

¶ Pōnit alia pabolā et dicit q. ibis. i. illa auis portat sp suā rostrū. et ardea etiā illa auis semp portat
suā caudā: sicut bō faciēs aliquid pctm nō relinquit illud: sed semp portat vel in mente vel in corde.
¶ Lō. ibis illa auis nō definit. i. dereliquit rostrū suū sup. et ardea. i. illa auis nō definit anū
i. caudē suā sup. Sic homo nō definit sup. leuiter vicium. i. pctm dū pro qm quando facit illud.]

Aufert sepe solo nigra nubes lumina solis

Et patris auxiliū dira nouerca nubi

¶ Pōnit pabolā. d. q. nubes nigra aufert sepe lumina solis a terra. Sic nouerca. i. vxor patris tui q
nō est tibi mat auxiliū sepe tibi tollit qd pat. pberet. ¶ Con. nubes nigra aufert. i. tollit sepe
solo. i. terre lumina. i. claritatē solis. Sic et dira nouerca tollit mibi auxiliū patris. i. mei supple

Non semper moriuntur aues quibus insidiatur

Arcus: nec mibi sunt tela nec basta mine

¶ Auctor ponit alia pabolā. d. q. aues quibus aucupes cum arcu vel aliter insidiant non semp mori
untur: similiter homo cui minatur vel insidiat cū armis non semper moritur. ¶ Con. aues nō mori
untur semper quibus arcus insidiatur: nec basta sunt tela mibi: nec mine sunt basta mibi.]

Sydera splendorē non possunt addere soli

Lum superet solis lumina cuncta iubar

¶ Auctor ponit alia pabolā di. q. omēs stelle celi nō possunt lumini siue claritati solis aliqd addere
nec dimittere cū ipse sol excedat eas claritate. q. d. q. bō preclarus et potens siue sapiēs nō pōt supari
a minimis siue stultis. ¶ Construe sidera nō possunt addere. i. adiungere splendorē. i. claritatē
soli cum iubar. i. lumen solis superet. i. excedat cuncta lumina. i. stellas scilicet luce.

Si catbo sis et vis in candida vertere nigra

Curaqz sit cure: diues et esse potes

¶ Auc. dicit q. si tu es sapiēs et bēs practicā alicui. v. scie: adhibe diligentiā in exercēdo tuā artē
siue sciam in loco debito fm tuā artē: nā bō rebetor: nihil aut parū pficeret puo oppido: s. multū pro
ficiet i curia alicui. pncipis et cito diues erit. ¶ Lō. si tu sup. sis catbo. i. sapiēs et vis vertere nigra

i. paupertatē | in alba | i. in diuitias | cura | i. diligētia | fit cura: potes | i. poteris | esse diues |.

In viscum volucres ducit cum cantibus auceps

In fraudem gentes blefa loquela viri.

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ auceps ducit aues in viscum cū dulcibus cantibus: sic r̄ bō blādus r̄ sua uis decipit boies cū suis v̄bis fallacib⁹ r̄ nephādīs. ¶ Lō. | a uceps ducit volucres in viscū cū cantibus: r̄ vir ducit gentes in fraudē loquela blefa | i. blanda siue suauī.

Impetns est siluis et vasta leombus ira

Et tamen inter se ius sociale tenent

¶ Ponit aliā parabolā di. magn⁹ impet⁹ est q̄siq̄ in siluis. i. nemoribus sic q̄ arbores se pcutiūt inuicē pp̄ agitatōes vēti. r̄ silr̄ ira maria ē inter leones: r̄ tñ sunt ibi sociales r̄ silr̄ viuūt ita q̄ si cetera animalia vellēt minūno leoni nocere: ceteri leones succurrerent ei. silr̄ r̄ boies debēt se silr̄ associare sic q̄ si aliq̄s inimic⁹ alicui boi nocere p̄sumat noceat oib⁹: lz̄ inuicē q̄siq̄ ritent. ¶ Lō. | impet⁹ | i. turbatio | est siluis | i. arborib⁹ | r̄ ira vasta est leonibus | i. int̄ leones | r̄ tñ tenēt inter se ius sociale

Post noctem sperare diem: post nubila solem

Post lachrymas risum leticiamq; potest

¶ Ponit aliā parabolā dicens q̄ post noctem r̄ post nubila r̄ pluias solem speramus. similiter post lachrymas r̄ dolores atq; aduerfitates risum leticiamq; r̄ prosperitatem sperare debem⁹. ¶ Lō. | strue tu supple | potes sperare diem post noctem r̄ solem post nubila: sic potes sperare risum: q̄ p̄pro r̄ leticiam post lachrymas.

Omnia cesar erat: sed gloria cesaris esse

Desit: r̄ tuumulus viri erat octo pedum

¶ Ponit aliā parabolā. nos amonēs ne sim⁹ supbi r̄ vētosi nec auari di q̄ cesar fuit impator romanus r̄ dñs ac rex tot⁹ mūdī tā in lōgitudine q̄ in latitudine. r̄ tñ ip̄o mortuo ab oib⁹ bis fuit expoliatus r̄ fuit solū relic⁹ tumulus q̄ viri erat octo pedū longitudinis. ¶ Lon. | cesar erat oia: sed gl̄ia cesaris desinit esse | i. in morte | r̄ tumulus | eius sup. | erat vir octo pedū | scz̄ longitudine:

Non ruit in rupes nec in alta pericula nauis

Quam maris in motus remige rector agit

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ nauis q̄ regit p̄ nauē sapientē r̄ puidū nō petit in rupes illas pcutiēdo nec intrat in magna picula maris: lz̄ regat p̄ regimē q̄ pua est. silr̄ bō potens r̄ diues vir confundit si bono cōsilio paupis sapientis regat: lz̄ ipse paup sit modicus. ¶ Lon. | nauis non ruit in rupes nec in alta | i. magna picula | quā rector agit | i. agitat | in motus manus remige | i. cum remige,

¶ Capitulum secundum.

Luctatur cum nube dies: cum nocte serenum

Lum tenebris lumen: cum nece vita vigens

Sic labor in nobis: nam spiritus et caro semper

Pugnant: et morimur si caro vincat eum

¶ Assignat sc̄d̄s caplin i q̄ pcedit p̄ q̄tuor r̄ q̄tuor metra i quo auctor pōit snias p̄ uerbales seu pabolas ad bonos mores nos erigētes. vñ p̄mo ponit talē parolā. d. q̄ dies lucratur sp̄ eū nocte: nor cū die: r̄ lumē cū tenebris r̄ ec̄uerso: r̄ vita cū morte r̄ mors cū vita. silr̄ i nobis filis labor ē. nam sp̄s n̄r sp̄ cū corpe n̄ro pugnat: sz̄ si sp̄s vincat car nē viuem⁹ r̄ paradīsū ascendem⁹. sz̄ si caro vincat sp̄m moriemur r̄ ad inferna descēdem⁹. ¶ Lon. | dies luctat cū nocte: r̄ serenū luctat cū nube | i. obscurō | lumen luctatur cum tenebris vita videns luctatur cū nece | i. morte | sic labor in nobis: nam | p̄

quia: quia | caro r̄ spiritus pugnant semper: r̄ si caro vincat eū | i. sp̄m: nos | morimur |

Pondera portat equus: bos terram sulcat aratro

Gellera portat ouis: seruat ouile canis

Omnia quippe sue nature debita soluunt

P̄ter eum qui plus bis rationis habet.

¶ Ponit aliā parabolā. d. q̄ naturalr̄ equ⁹ portat pōdera. bos fodit terrā aratro: ouis portat lanā: r̄ canis suat ouile: sz̄ sibi cōueniūt naturalr̄. silr̄ qd̄ debēt oia viuētia naturalr̄ soluunt: debita natura. i. faciēde: p̄ter eum. i. boi em qui bz̄ plus rōis bis. i. aialibus brutis. naz̄ deus voluit aialia brut a

Parabolarum alani.

subijci boib⁹ yr in psal. Oia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹: s; ipse hō d; subijci deo. f. opa bona faciēdo seruā
dose a pctis. ¶ Lon. Equ⁹ portat pōdera | bos sulcat | i. fodit terrā aratro: onis portat vellera | i. la
nā | z canis seruat ouile. Quippe | i. certe | oia soluit debita nature | i. faciūt qd debet | pter eū q bz
pl⁹ rōnis bis | i. q̄ aialia q̄ dicta sunt. Nota q̄ qñ iste due dictiones. f. pl⁹ z magis significat excessus
qualitatis: requirit post se genitiuū: s; significat excessum quātitatis: requirit post se ablatiuū vt
in proposito. Et uersus. Plus magis requirit genitiuū qualitatiue: ablatiuū dabo quantitatiue

Erbercus motus mouet omnia sydera preter

Unum: sed semper permanet illudidem

Sic constans et fidus homo sine fine tenebit

Hunc in amore modum quem tenet ipse semel

¶ Auctoz ponit aliā parabolā di. q̄ celū mouet oia sidera preter vnū qd vocat pol⁹ antarticus qd sp
in vno loco pmanet ad modū rote: qui cū mouet eius tñ aris nō mouet. s; hō fidus z ostant tenebit
fidē pmissionēq; z bonū amorē quē pmissit vel incepit tenere. ¶ Lō. | mot⁹ erbercus | i. celi | mouet
oia sidera preter vnū | f. spoliū antarticiū | sed | illud fidus sup. f. polus antarticus | pmanet sp̄ idē. i. in
eodē loco | sic hō ostant z fidus tenebit sine fine hunc modū quē ipse | f. hō | tenet | i. tenuit semel.

Pbebus ab occasu rursus raptatur ad ortum

Quem prius huc illuc machina versa tulit

Sic in amicitia mundus stat flagrat et ardet

Corruit z surgit: quod magis amat odit

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ sol nūc de oriente tendit in occidentē z de occidente ad orientes: z qñq;
cadit. f. ad occidentē: z quandoq; surgit. f. ad orientem: z quandoq; est altus. z quandoq; bassus: z qñq;
mutatur. sic similiter amor⁹ huius mundi est mutabilis z variabilis: quia quandoq; amat quandoq;
odit: quandoq; nocet: qñq; placet: quādoq; cadit: quādoq; surgit: z nūq; in eodē statu pmanet. ¶ Lō.
| pbebus raptat | i. i. rēdit | ad ortū | i. ad orientē | ab occasu. i. ab occidēte quē s; solem machina. i. cōpo
sitio versa tulit | i. portauit prius huc illuc. i. nō huc z illuc sic mūdus stat in amicitia mūd⁹ sup. | fla
grat | i. caler z ardet z mūdus sup. corruit. i. cadit z surgit z odit illud sup. quod amat magis. vñ hūus
Flando gero bellum: canem micis: ande stabellum. Nescit apollo: quia iunctos inde repello.

Tutior est locus in terra q̄ turribus altis

Qui iacet in terra non habet vnde cadat

Impetus et venti tonitrus z fulmina turres

Flatibus euertunt stare sed yma finiunt

¶ Ponit parabolā docens nos magnos bonozes z diuitias fugere di. q̄ loc⁹ tutior in terra q̄ in altis
turrib⁹ z in alijs locis s; s; piculosis: q; q̄ sedet in terra cadere nescit cū nō hēat vñ. Et q̄ loc⁹ bassus
sit tutior: alto pz: q; ventis tonitrua: fulmina: z tēpestates marie regnāt in locis altis q̄re leuiter sub
uertunt s; in loc⁹ bassis z abscohis minime vel saltē paz regnāt vt vir subuertāt q̄re magnos bono
res z potērias sine diuitias fugere debent ne subuertamur i marina inopiā siue paupertatē. s; post
mortē. ¶ Lō. | loc⁹ est tutior in terra q̄ in turrib⁹ altis | ille sup. q̄ iacet in terra nō bz vnde cadat: im
petus z venti tonitrus z fulmina euertunt turres flatibus: sed finiunt. i. definiunt stare yma. i. bassa

Non possunt habitare simul contraria cum sint

Mors z vita procul decidet bec ab ea

Sic duo sunt que non possunt intrare cor vnum

Glanus amor mundi verus amorq; dei

¶ Ponit aliā parabolā per quam docet nos odire mundum z eius bona di. q̄ mors z vita non pos
sunt esse simul z semel in eodē cū sint cōtraria. s; alia duo cōtraria sunt que non possunt esse simul
in vno corde. s; amor dei: z amor mundi: q; nemo pōt duobus diis seruire. f. deo z mam mone. vt ba
betur in euangelio. ¶ Construe | mors z vita non possunt habitare simul. cum sint contraria bec | s; z
mors | decidet | i. separatur | procul | i. longe ab ea s; a vita | sic duo sunt q̄ non possunt intrare vñ
cor. | hominis scilicet amor: vanus. id est inanis mundi. q; pro z amor. verus dei

Stratus bumi non surgit item dum poplice flexo

Portat onus graue quo precipitatur equus

Sic homo qui magna vitiozum mole grauat

Non nisi deposita mole leuare potest

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ si equus onus graue portās cadat in terrā surgere nō pōt nisi prius deponat onus: sic hō pctis suis ḡuiter onerat? surgere nō pōt nisi pctā deponant p̄ cōfessionē cōtitionē ⁊ satisfractionē. ¶ Lon. [equus stratus]. i. p̄stratus [buni]. i. terre nō surgit itē. i. itez: dū p̄ q̄i [portat onus graue quo. s. onere precipitatur] p̄oplice. i. genu sic. i. similiter homo qui grauat magna mole. i. pondere vicioꝝ non potest leuare nisi deposita mole. i. pondere. scilicet vicioꝝum.

Non quo nauta volet sed quo volet aura vebetur

Puppis: cum timidi venerit vnda maris

Non quo propositum sed quo fors ducit eundum

Est homini licitum quo docet ire via

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ mare existēte turbido ⁊ inflato seu impetuoso nauis nō tēdit quo nauta dirigere. p̄ponit: s̄ q̄ vnda ducere nitit. s̄ hō nō vadit iuxta suū p̄positū. s̄ s̄m q̄ fortuna ducit. vñ licitū est hōi p̄gere q̄ via. i. iter ducit. ¶ Lō. [puppis]. i. nauis [nō vebit. i. trahit] [eo loco sup. q̄ nauta volet. i. velit] sed eo loco sup. quo vnda maris vebit. i. trahit cū p̄ quando q̄i vnda maris timidi. i. in flati venerit s̄ hō ego sup. non eo. i. non vado p̄positum. i. iuxta propositum. siue voluntatez: sed eo loco sup. quo fors. i. fortuna docet eundum. licitum est homini ire [eo loco supple] quo via docet.

Apparet fantasina viris sed rursus ab illis

Clertitur in nihilum quod fuit ante nihil

Sic adest et abest fugitiui gloria census

Non prius aduenat quam quasi somnus eat

¶ Ponit aliā parabolā dicens q̄ nobis somniantibus apparēt multa fantasinata q̄ non sunt in reruz natura nec q̄nq̄ possent esse q̄ tñ vera vident: sed nobis euigilātib⁹ ⁊ de somno surgētibus falsa nōt scunt ⁊ i nihilū redigunt: ⁊ sic idē reducūt in idē: q̄ nihil in nihil. similiter est de gloria ⁊ bonore mū di ⁊ bonozum q̄ post mortē quasi somnia nobis videbuntur. Et aduc pauperes multos viuere vides mus qui tamen olim diuites ⁊ potentes fuerunt. diuitie tamen eoz ⁊ potentie p̄terite: nunc quasi sibi somnia videntur ⁊ in nihilum rediguntur. ¶ Lon. [fantasina]. i. somniuz apparet viris: sed illud supple [quod fuit ante. i. prius nihil] rursus. i. iterato in nihilum ab illis. s. hominibus siue viris somniantibus gloria census. i. diuitiaz fugitiui adest ⁊ abest: sic. i. taliter que gloria supple nō aduenat id est non aduenit prius q̄ eat id est recedat quasi somnus id est admodum somnū.

Dum calor est et pulchra dies formica laborat

Ne pereat dum nix venerit alta fame

Sic iuuenis dum tempus habet sudoribus aptum

Querat quo possit lassā senecta frui

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ formica estate calida dieq̄ claro vigente incessanter p̄ victu laborat su amq̄ p̄uisione faciēs domiculā granis replet: vt dū byēs aduenit ⁊ nix sup terrā ceciderit inde vi uere possit absq̄ labore. s̄ hō iuuenis dū tps b̄z ⁊ coꝝp⁹ aptū laborib⁹ incessanter laborare d̄z: vt senectute adueniente de suis proprijs laboribus sine opprobrio viuat ⁊ nutriat. ¶ Lon. [formica laborat] dū pro q̄i: q̄i est. i. estas est ⁊ pulchra dies est [ne] p̄ vt ⁊ nō. vt non pereat fame dum pro quando: q̄i [nix] alta venerit: sic iuuenis querat illud sup. quo senecta. i. senectus [lassa]. i. lassata [possit frui]. i. vti [dum] [pro] postq̄ postq̄ [habet tempus] aptum. i. conueniens [sudoribus]. i. laboribus vnde ver sit. Dum iuuenes estis ⁊ tempus habere potestis. Tur non addiscitis ne tanq̄ bestia sitis.

Non adeo sublime leuat leuis ala volucrem

Quin redeat rursus rura relicta petens

Non ita subuecto rota surgens tollit in altum

Quin vergens illos rursus ad yma ferat

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ ala nō intantū eleuat suā volucrē in altū quin aduc speret ad ima loca redire. s. ad terrā. s̄ hō rota fortune non intātuz eleuat hominē quin aduc speret illū deprimere ⁊ ad ima loca redire. ¶ Lon. [ala leuis non leuat volucrem]. i. auē [adeo] sublime. i. intm̄ alte [quin] redeat rursus petens rura relicta. i. dimissa [sit] rota. i. fortune [surgens] nō tollit. i. nō portat [in] altū subuectos. i. subligatos [sibi] ita. i. intantum [quin] vergens. i. portans illos ferat rursus ad yma.

Ebrius ante bibit q̄ nauseat: ante ligurrit

Quam vomat ante leuat q̄ pede firmus eat

Non sic in nobis: nec est sic ordo retentus

Parabolarum Aiani

Ante docere modo quod didicisse iurat

¶ Pōnit aliam parabolam dicens quod ebrius bibit antequam nauseat: et gulosus comedit antequam vomat: et homo surgit antequam vadat: sed hic ordo non est in hominibus: quia homines volunt citius esse magistri quam discipuli: et citius domini quam serui: et sic de alijs. ¶ Construe[re] ebrius bibit antequam nauseat et ligurit antequam vomat et lenat. i. surgit antequam eat firmus pede. non est supple sic in nobis nec ordo retentus sic in nobis: iurat modo docere antequam didicisse.

Non emitur care res legibus empta fororum

Glenditor et emptor sunt sibi mente pares

Quam quo emunt longe fronte rubente preces

¶ Pōnit parabolam dicens quod res empta legibus fororum. id est realiter admodum mercantiarum in foro siue in nundinijs non emitur care. sed nihil emptum carius sub celo quam illud quod per longas preces emitur et cum maxima verecundia. ¶ Construe[re] res empta legibus id est consuetudinibus fororum non emitur care venditor et emptor sunt ibi pares mente. id est concordēs sed nihil pro non et aliquid aliquid non est sub celo quod sit emptum carius quam illud supple quod longe preces emūt fronte. id est facie rubente id est verecundante.

Dentibus attritas rursus bos ruminat verbas

Ut totiens trite sint alimenta sibi

Sic documenta tui si vis retinere magistri

Sepe recorderis que semel aure capis

¶ Pōnit aliam parabolam dicens quod bos verbas per eum comestas sepius ruminat et atterite ut sic atterite lenius in stomacho digerantur. sic tu velis retinere documenta tui doctoris que semel ante conceperis si oportet ut ea sepe recorderis in mente. ¶ Construe[re] bos ruminat rursus verbas attritas dentibus: ut ipse berbe supple trite totiens sint alimenta. i. nutrimenta sibi: sic recorderis sepe documenta tui magistri que capis. i. concipis vel percipis aure. i. per aurem si vis retinere.

Follibus inclusas faber improbus excitat auras

Dum ferruum durum molliat ipse focus

Sic ortus furor agit precordia stulti

Dum redit molles litis agone vires

¶ Pōnit aliam parabolam dicens quod faber excitat veterum inclusus in fossibus. Significat quod ferrum etiam in ipso igne fiat molle: sic furor vel ira inclusus in corde agit corpus hominis in litis agone quod ipse corpus molliat et fiat debile viresque suas ac intellectum perdat: et homo fiat quasi murus et insensatus. ¶ Ad. [faber improbus] excitat auras. i. veterum inclusas follibus. i. i. illis instris. dicitur. i. donec ipse focus molliat ferrum durum. sic furor i. ira. i. or. i. agit. i. agit precordia hominis stulti. dicitur. i. donec redit vires molles agone litis.

Gloce mollofororum latebris arcentur onagri

Erit et ipse canum dente tenendus aper

Sic et presbyteri vitiosos verere debent

Et nisi peniteant ense ferire dei

¶ Auctor ponit parabolam dicens quod asini siluestres voce leporatorum cogunt exire latebras siue foueas: et etiam aper quod est animal valde timendum: similiter erit foveam canibus mordentibus eorum. Similiter presbyteri qui sunt canes ecclesiam custodientes vitiosos et malos homines querere debent et illos castigare dente. i. sermone: nisi se velint emendare debent eos ense iusticie punire: ut ceteris cedant in exemplum. ¶ Ad. [onagri. i. asini siluestres] arcentur. i. cogunt exire latebris. i. a locis obscuris. voce mollofororum. i. aliorum magorum canum. pro aper. i. porcus siluestris. timendus. i. dubitatus. erit dente canum. i. canibus eum mordentibus. sic presbyteri debent arguere vitiosos homines. supple: et nisi ipsi vitiosi peniteant ipsi presbyteri supple debent eos ferire ense dei. i. iusticia.

Et miser et diues fuit olim rex midas: diues

Auro: sed vite conditione miser

Sic custos census: sic omnis viuunt auarus

Dum nihil: et multum possidet ipse boni

¶ Ponit pabolā d. q̄ rex mīda sic appellat' fuit potēs r̄ q̄ maxime diues r̄ plen' opib' mūdānis s̄ fuit miser r̄ paup' p̄ditōe sue vite: sic auarus r̄ custos census multa t'palia possidet bona: r̄ tñ mīl boi possidet: cū seipm nō possideat. ¶ Lon. | rex mīda fuit olim diues: r̄ miser | fuit in q̄ | diues auro: s̄ fuit miser p̄ditōe vite: sic oīs custos cēsus | .i. pecunie | viuit sic | .i. talit' | r̄ oīs auar' viuit sic dū | ¶ q̄: q̄n | ipse | s̄z auarus | possidet multū: r̄ nībil | p nō r̄ aliqd: r̄ non | possidet | aliquid | boni |

¶ Desperus astroznm se presert vespere primum

Et facit immensum quo micat ipse iubar

Sic cito non tarde se monstrat egentibus ille

Qui clarum gemini lumen amoris habet

¶ Ponit aliā pabolā. d. q̄ desperus est qdā stella q̄ p̄cedit altis stellis in vespere r̄ p̄mo mōstrat boi minib' q̄ aliter de se tantā claritatē emittit ac si ceteris stellis r̄ toti mūdo suā claritatē p̄bere vellz. Sicut vir sanct' r̄ iust' ac amic' cordialis se p̄fert paupib' r̄ amicis q̄ citius p̄t: quib' sua bona d'ispartit: iuxta possibilitatē succurrere paratus est. ¶ Lon. | desperus | .i. illa stella p̄fert se primum astroz vespere: r̄ facit iubar imensum quo ipse s̄z desperus | micat. Sic ille monstrat se egentib' | .i. indigentibus cito r̄ non tarde | qui bz lunē clarū amoris gemini | .i. duplici siue fortificati. |

¶ Eolus ingentes ventozum temperat iras

Et mare neptunus sepe tridente domat

Sic sese dominus faciat feritate timeri

Qui regimen magne gentis habere cupit

¶ Ponit aliā pabolā. d. q̄ eolus q̄ est vent' pacific' sepe pacificat ingētes iras vētoz r̄ neptun' de' maris magna crudelitate sua tēperat mare impetuoz: sic filit' bō p̄stitit' i dignitate r̄ potētia sub se multos subditos dñs sub pedib' illos tenere dicit: r̄ q̄nq̄ grauit' punire vt ab eis tūceat r̄ ne ipsi d' eū insurgant r̄ eleuent. ¶ Construe | eolus temperat iras ingentes | .i. magnas | ventoz r̄ neptun' | deus maris | temperat iras ventoz marte | .i. bello | tridente | .i. crudeli | sic dñs faciat sese timeri feritate | .i. crudelitate | qui cupit habere regimen magne gentis. |

¶ Bella mouet citius cui desunt cornua taurus

Quam qui cornuta fronte ferire potest

Seplus in vicos pueros pugnare videmus

Quam validos homines quos solet esse vigor

¶ Ponit pabolā. d. q̄ taurus iuuenis q̄ nodū cornua gerit seplus nitit' bellare q̄ magni tauri q̄ magna gerunt in capite cornua. Sicut seplus videm' bellare pueros iuuenes: r̄ etiā mīseros boies nullā p̄tatem hñtes q̄ boies robustos r̄ potentes. ¶ Lon. | taurus cui cornua desunt mouet citius bella q̄ taurus qui potest ferire fronte cornuta. Sic videmus pueros pugnare seplus in vicos: q̄ homines validos | id est potentes r̄ robustos | quis | .i. quibus | vigor solet esse. |

¶ Impatiens aratri si bos iungatur aratro

Tortam non rectam capit arando viam

Sic sunt qui retrabunt gradientes sepe retro: sum

Cum videant illos carpere lucis iter

¶ Ponit aliā pabolā. d. q̄ si bos indomitus iungat aratro cū alio boue deuiat a viā recta inquantū potest r̄ aliū bouē secum trahit: nec finit eū rectā viā pergere. Sicut si mali viri iungantur cū bonis r̄ videant bonos rectā viā pergere deuiant illos inquantū possunt vt teneat viā tortā: nec finant illos facere bonū qd' p̄pouerunt. ¶ Construe | si bos impatiens aratri | .i. indomitus | iungatur aratro capit viā tortam arando nō rectam. Sic sunt illi sup. | qui retrabūt sepe gradientes iter rectum supple retro: sum | .i. e conuerso | cū videant illos | s̄z bonos | carpe | .i. capere | iter lucis |

¶ Cum niue cum pluuia cum grandine vertere capras

Ac niti contra fronte videmus oues

Iniustos fraus ira nepbasiniuria raptant

Sed iustus toto corde resistit eis

¶ Ructor dicit q̄ nos videm' capras r̄ oues h̄tere cornua p̄ pluuia grandinē r̄ niuē q̄b' resistunt sic etiā boni boies resistūt malis p̄ suā constantiā. ¶ Lō. nos supple | videm' capras r̄ oues h̄tere. ac p̄ r̄ | niti | .i. bellare | frouere | .i. cū fronte cū niue cū pluuia | r̄ | cū grandine: ira nepbas r̄ iniuria raptat

Parabolarum Alant

t. tendunt [in iustos] .i. contra iustos [sed iustus] homo supple[] resistit eis toto corde.]

Non potis est pelagus leuiter transire liburnus

Ni sit qui remis currere cogat eum

Non valet ad metam cursum producere cursor

Ni sibi pes et spes auxilientur ei

Q Auctor ponit aliam parabolam. d. q. liburnus est nauis q. non pot. pertransire mare nisi habeat conductorem q. ducat ea remis. Similiter cursor ad metas sui cursus ire non valet siue pedibus et voluntate currere vel eundi. vñ p. h. vult auctor inuere q. aliqd. opus pficere non possumus nisi q. sunt necessaria ad op. pficiendum habeamus. vñ tria sunt necessaria ad op. pficiendum: scz posse scire et velle de q. bus si desit vnus: opus inceptu pficere non valemus. vñ catbo. Quid potes intrare etc. **Q** Con. [liburnus] .i. illa nauis non est potis .i. potens transire leuiter pelagus .i. mare nisi sit aliqd. supple[] qui cogat eum currere remis: cursor non valet pducere cursum ad metam: nisi p. nisi pes et spes auxilientur ei.

Longius ille videt qui multis spectat ocellis

Quam cui dat visum solus ocellus homo

Idcirco vaccam seruandam tradidit argo

Sponsa iouis iuno non polipbeme tibi

Q Auctor ponit aliam parabolam. d. q. ille longius videt qui plures oculos habet q. qui vnicum ocellum habet quare iuno sponsa iouis dedit vaccam seruandam argo qui centum habebat oculos: et non polipbeme q. solum ocellum habebat. q. d. q. tu non debes plus credere tue soli opinioni vel opinioni siue consilio solius hominis q. pluriu hominum: quia vt coiter dicitur plus vident oculi q. oculus. **Q** Con. [ille qui spectat] .i. qui respicit multis ocellis .i. oculis videt longius q. homo cui solus ocellus .i. oculus [dat visum. idcirco] .i. ppter banc cam. o. polipbeme iuno sponsa iouis tradidit vaccam seruandam argo .i. illi homini centum oculos habenti non tibi quia non habebat nisi solum oculum.

Quam minus exercet qui late spargitur ignis

Quam cui collecte visum retribuere faces

Fortius inuadit qui vires colligit hostem

Quam qui dispersis viribus instat ei

Q Dicit q. ignis simul congregatus maiorem emittit calorem q. dispersus et segregatus. Sicut gentes simul existentes sunt in bello fortiores q. disperse et segregate. **Q** Con. [ignis qui spargitur late exercet] vnus minus q. ignis supple[] cui faces collecte .i. ligna simul collecta [tribuere] .i. tribuerunt vires homo supple[] qui colligit .i. simul aggregat vires .i. bellantes inuadit fortius hostes q. ille supple[] qui instat .i. obuiat ei scz homini dispersis viribus .i. segregatis et separatis bellantibus.

Pessimus est hostis qui cum benefeceris illi

Fortius insurgit bella mouendo tibi

Sic carni fac velle suum si bella moueri

Uis tibi si pacem colla domato fame

Q Auctor ponit aliam parabolam. d. q. non est hostis pessimus q. ille qui malum reddit p. bono: quare si babeas hostem non des ei supra te potestatem: nam si dñetur tibi multum nocere poterit. Sicut cum caro nostra sit inimicus noster mortalis non debemus sibi dare partem supra nos. i. supra spiritum nostrum cuius babeamus eam in parte nostra: sed debemus eam sub iugo tenere et fame ac abstinentijs seu penitentijs domare: ne contra nos insurgat. Unde versus. Lucturari raro non bene pasta caro. **Q** Construe hostis est pessimus qui insurgit fortius tibi .i. contra te [bella mouendo: cum] p. qm: quando tu [benefeceris illi. Sic fac carni velle suum si vis bella moueri tibi] et si vis in q. moueri tibi pacem domato colla [scz carnis] fame].

Capitulum tertium.

Non teneas aurum totum quod splendet vt aurum

Nec pulchrum pomum quodlibet esse bonum

Non est in multis virtus quibus esse videtur

Despiciunt falsis lumina nostris suis

Plus aloes q. mellis habent in pectore tales

Quos sanctis similes simplicitate putas

Q Dic incipit tertium capitulum huius libri in quo pcedit p. sex et septemtra. et primo ponit parabolam. d. q. totum

illud quod splendet vt aurum non est aurum: et omne pomū pulchrum licet videatur bonum non tamen nō est bonum. Similiter multi videntur homines qui videntur esse sapientes qui tamen non sunt: et multi videntur esse veraces qui sunt falsissimi: et plures videtur esse sancti qui tamē sunt peccati: qui ab extra vestiti sunt vestibus onium et innocentium intrinsecus autem sunt lupi rapaces: vt habetur in euangelio. et etiam multa videntur nobis bona que tamen sunt pessima. ¶ Construe[n]t nō teneas totum illud quod splendet vt aurum esse aurum. nec teneas quodlibet pomum pulchrum eē bonum. sic virtus que videtur esse in multis non est. scz in illis. tales homines supple[nt] decipiunt lumina nostra. i. oculos nostros siue mentem nostram. suis falsis. luminibus sup. tales habent in pectore. i. in corde plus aloes. i. amaritudines vel falsitatis q̄ mellis. i. dulcedinis vel veritatis. quos scz supradictos. putas esse supple[nt] similes sanctis simplicitate. i. sanctitate.

Nos sibus aggreditur lignum capra quo religatur

Eum sibi nil detur quod lacerare queat

Quamuis delicias capiat sibi quisq; necesse

Et capiant omnes id quod habere queunt

Nil prodest optare magis vel querere nobis

Quam quod vel quantum vult deus ipse dare.

¶ Ponit parabolam dicens q̄ capra non habens quid comedere corrodit suū presepe: sicut cum oēs cupiant esse diuites: tamen necesse est vt solum capiant bona que sibi accipere possunt: quia nō oēs possunt esse diuites: nec nobis p̄dest plures diuitias querere q̄ deus non velit nobis prestare ipse enim deus scit quibus indigem⁹ et salutem corporis et anime. ¶ Con. capra aggreditur moribus illud supple[nt] quo lignum religatur: nil p̄ non et aliquid: cum aliquid aliud nō sit tibi quod detur sibi q̄ n̄is: quisq; i. quilibet cupiat diuitias esse supple[nt] sibi est necesse: vt omnes capiant id. i. illud quod queunt. i. possunt habere: optare vel querere magis q̄ tot supple[nt] quod vel quantum ipse deus vult dare: nil p̄ non et aliquid non p̄dest nobis aliquid.

Ad vada neptuni fontes et flumina currunt

Et quocunq; potest currere currit aqua

Post valles quas semper amat dilabitur vnda

Et colles odio quos habet illa fugit

Quis satis est bis plura fluunt bis vndiq; fertur.

Bis datur: bis emitur: pauper vbicq; iacet

¶ Ponit parabolā dī. q̄ aqua naturalr descendit deo: sicut et q̄rit societate aquarū. s. mare: et magni fluminis naturalr p̄gunt illuc: et parui riuuli tendūt ad flumios et p̄iungūtur illis: sed nunq̄ mare ascendit p̄ flumios nec flum⁹ p̄ riuulos: s; ecōuerso maior quātitas aq̄ attrahit ad se minores aq̄s: sicut est diuitiis hui⁹ mundi q̄ s; tendūt ad ditiores et potentiores vbi est cōgeries ipsarū diuitiarū: et vir ad pauperes dirigunt: cū in illis n̄la sit diuitiarū cōgeries: sed eos fugiūt et descēdūt ad potētes: et sic maior quātitas diuitiarū attrahit ad se minores vt fortificent ibidē. ¶ Con. fontes et flumina currūt ad vada neptuni. i. ad mare et aqua currit q̄cūq; pōt currere: vnda. i. aqua dilabit sp̄ post valles q̄s amat et illa. i. aqua diuitie sunt: fert bis. i. supradictis vndiq; dat bis emitur bis. paup iacet vbicq;. Et nō. q̄ ista tria verba q̄ ponunt in littera. s. fertur datur et emitur sunt verba impersonalia.

In boream zephirum conuerti sepe videmus

Nomine mutato rursum et hunc in eum

Non tamen amiro: de tempore si varietur

Eum sic cunctorum conditor ipse velit

Sed miro: miranda nimis vaga corda viro:rum

Cur totiens mutant se prohibente deo

¶ Ponit aliā parabolā dī. q̄ zephirus. i. ille ventus sepe mutat in boream et ecōuerso: nec miratur si tps variet cū de⁹ ita velit et ordinauerit: sed multū ammiratur cur cor boīs mutetur de bono i mare lum cū ipse de⁹ nolit. ¶ Con. nōs sup. videm⁹ sepe zephirū. i. illū ventū cōuerti in boream et videm⁹ sepe hūc. i. boream cōuerti rursum in hūc. i. in zephirū nōse mutato: tamen lego sup. nō am miro: de tpe si h̄pm tps sup. varietur: cū ipse conditor cunctoꝝ. s. deus velit sic: sed miro: miranda nimis. i. valde cur. i. quare corda vagaviroꝝ mutant se totiens deo prohibente.

Parabolarum Alani

Non aliam legem patitur fur q̄ latro captus
Quamuis de nocte fur eat: ille die
Non minus hic peccat qui censum condit in agro
Quam qui doctrinam claudit in ore suo
Absit commissum sine lucro ferre talentum
Ne seruos nequa in nos vocet ira dei

¶ Pōnit aliā parabolā dī. q̄ fur captus non min⁹ punitur q̄ latro: nec eōuerso: licz fur eat de nocte
z latro de die. Nec ille minus peccat qui pecunias abscondit in agro: q̄ ille qui sciētiā suā absco
dit nec alios vult docere. Quare diuitias male acq̄sitas z sine lucro. i. sine pena tenere nō debem⁹
ne ira dei vocet nos seruos neq̄ z p̄anos: z mittamur in tenebras exterio: es. ¶ Lon. | fur capt⁹ nō
patitur aliā legē. i. i. p̄nitionē q̄ latro: q̄ quis fur eat de nocte. z ille. s. latro | eat de die | ille supple
| qui abscondit censum |. i. pecuniam | in agro non peccat minus q̄ ille qui claudit suā doctrināz in
ore suo: ferre |. i. portare vel tenere | talentū |. i. pecuniā | cōmissum |. i. acq̄sitū | sine lucro |. i. pena
vel labore | absit: ne p̄po vt z nō: vt | ira dei nos vocet seruos nequā |. i. malos,

Non opus est somno syrenes ingredienti
Nec sibi qui studio falsa cauere volet
Sepe stilum vertit qui versum vertere debet
Dentibus z vngues: scalpit vbiqz caput
Querit que primum que postea ponere possit
Non apte queuis verba locare potes

¶ Pōnit aliā parabolā dīcēs q̄ opus somni vel dormitionis non est intranti pericula vel certamina
z etiā ille dormire non debet qui studiose vitare vult falsa. i. falsitates z deceptiones mūdi. z v̄sifica
toz: vertens versum sepe vertit materiā versus. z ille qui suas rodit vngues dentib⁹ dū caput suū scal
pit nō facit conueniens nec bonestū. Et ira sicut predicta nō veniūt ad p̄positum: imo quandoqz no
cent. similiter oīa v̄ba non veniūt ad p̄positum nec sunt dicenda: qz quādoqz nocent. Unde sex cō
ditiones requirūtur ad bñ loquendū que continent in hoc versu. Quis: qui: cui: dicas: cur: quō: quan
do requiras. Et latius continet in li. de modo dicendi z tacendi. ¶ Lon. | opus somno non est ingre
dienti syrenes. i. p̄tūla | nec opus somno | non est illi sup. | qui volet cauere falsa sibi studio |. i. stu
diose. ille sup. qui debz vertere versum vertit sepe stilū. i. materiā: z ille supple qui est. i. comedit vt
rodit | vngues dentib⁹ |. i. cum dentibus: z scalpit caput vsqz querit p̄mū. i. p̄mo ea que possit pos
nere postea sic tu sup. non potes locare queuis verba apte. i. conuenienter.

Terfites numerum non vires auxit acbiuis
Inops virtutis garrulitate potens
Sic inter scabos alpinus inutilis extat
Inter aues bubo fucus z inter apes
Inter narrantes chisram iuuat esse figuras
Et vult multociens anticipare locum

¶ Pōnit pabolā. d. q̄ terfitēs fuit bō inutilis z carēs virtutib⁹: s; garrulitate plen⁹ hic possit⁹ inf gre
cos debellātes. s; hostes suos bñ creuit eos nūero: s; nō v̄b⁹: sic alpin⁹ inutilis stat sepe inf scbacos
i. i. ludo scbacoz. z bubo stat inutilis inf aues. z fuc⁹ inf apes: z chisra. i. o sepe stat inf als figuras nūe
rales q̄s multotiēs vult p̄cedere lz de se nihil valeat. Difr multi sunt boies miseri z inutiles q̄ ante
cedūt viros pudētes z puidos atqz sapiētes: z q̄uis sint insipiētes: tñ p̄ceteris audiri volunt. Difr
z multe sunt mulieres meretrices z infames q̄ volūt p̄cedere p̄bas z eas sp̄nere nō verecundantur
¶ Lō. | terfitēs |. i. ille bō | inops |. i. paup̄ stutis | z potēs garrulitate |. i. plen⁹ v̄bis | auxit |. i. creuit
| nūez | z non vires acbiuis. i. grecis sic alpin⁹ inutilis extat. i. stat | inf scbacos |. i. in illo ludo bubo
stat | iutil inf aues | z | fucus | stat | iutil | inf | apes. Et | iuuat | v̄bū ipersonale | chisraz |. i. illā figurā
eē inf figuras narrātes nūez sup. z chisra sup. | vult multotiēs anticipare locū scz aliaz figuraz

Instantes superat istmos breuis insula fluctus
Et pacem genui continet vnda maris
Dum possunt tbauri concurrere fronte minaci
Dum baculum pastor subleuat inter eos

Apula gens lucanaq; semper bella minatur.

Et rabiem media gens venusina vetat

¶ Pōit pabo. di. q̄ si nos ē insula in mari q̄ lz sit puarū sp̄ resistit mar: nec mare pōt illā suis fluctibus subu- rtere imo sp̄ supat mare. Silt̄ tauri lz sint magni r̄ fortes: tñ adueniēte puo pastore se in uicē ferire non audēt. silt̄ gēs lucana r̄ gēs apula sic appellatē ad inuicē bella mouerūt: q̄ lz multe et magne eēt tñ gēs venusina q̄ pua erat in q̄titate r̄ in numero alias gētes supant. p̄ hāc pabolā do- cet nos auct. vt si sum? potētes r̄ dimites nō capiam? iurgia cū paupib? r̄ puis hoib? qz multonēs di- ues supat a pauperotēs ad ipotēte: magn? a puo r̄ fort? a debili: vt ps̄ l̄ fā: r̄ cōiter dī: q̄ puus lapis magnū currū sepe subuertit. ¶ Lō. [ismos] [eris sup.]. [insula] [brenis]. [i. pua] [supat]. [i. expectat] [fluct] [instātes]. [i. sibi obuiātes]. [f. insula] [tinet pacē mar]. [gemin]. [i. geminati vel multiplicati] [ynda]. [i. p. puas yndas] [tauri] [nō p̄t] [currere frōte] [minactū]. [p. q̄. q̄]. [pastor] [subleuat baculū] [inter eos]. [gēs] [apula] [r̄ gēs] [lucana]. [i. ille] [gētes] [sic appellatē] [mouerūt] [bella] [scz ad inuicē] [r̄ gēs] [venusina]. [i. sic] [ap- pellata] [vetat]. [i. prohibet vel defendit] [rabiem]. [i. furorem] [predictarum gentium] [sic] [bellantium].

In cauea propria fit atrox ac aspera vulpes

Que potius fugeret si foret illa foris

Improbus et mordax canis est in limite noto.

Dum videt auxiliū vim sibi ferre canum

Inter consortes audacior est homo nequam

Quam sit in extremis boste minante locis

¶ Pōit pabolā di. q̄ vulpes existēs in p̄a cauea est atrox mordax r̄ aspa. q̄ si foret extra fugeret. Et canis multis alijs canib? associatus est atrox r̄ mordax q̄ si solus esset fugeret. A simili hō nequam r̄ prauus r̄ iniquus existēs inter socios est iniuriosus loquat r̄ audax ad inuadendum aliquē q̄ si fo- ret solus taceret r̄ fugeret. ¶ Lon. [vulpes] [fit atrox]. [i. crudelis] [r̄ aspera] [i cauea] [ppria] [q̄] [scz] [vulpes] [fugeret] [pot?]. [i. citius] [si illa]. [i. vulpes] [fozet]. [i. esset] [foris]. [i. extra caueā] [suā] [canis] [est] [improb? r̄ mordax] [in limite]. [i. in loco] [vel] [vico] [noto] [p. q̄. q̄] [videt] [vim] [canū] [ferre] [auxiliū] [sibi] [sic] [homo] [nequā] [id] [est] [prauus] [est] [audacior] [inter] [consortes]. [i. socios] [q̄] [sit] [in] [locis] [extremis] [boste] [minante].

Inuentum tarde leporē cito perdimus inter

Vepruculas cum sit res fugitiua lepus

Perdimus anguillam manibus dum stringimus illam

Cuius labilitas fallit in anne manus

Sic abit inuentus nisi conseruetur amicus

Et nisi libertas mutua seruet eum

¶ Dicit aucto: q̄ si nos repiam? leporē h̄ntis tarde v? raro: tñ cito pdim? eū inter vepres r̄ spinas in trātē. Silt̄ si teneam? anguillā: meli? teneam? forti? stringam? tāto plus stringam? tāto citi? eas pdim?. A simili est de amico quē si reperiam? q̄uis tarde: tñ cito pdimus nisi mediāte libertate ser- uemus. ¶ Lō. nos sup. [pdim?] cito inter vepruculas]. [i. inter] [dumos] [leporē] [tarde]. [i. raro] [cū] [magno] [labore]. [Lū] [ipe] [lepus] [sup.]. [sit] [res] [fugitiua] [nos] [sup.]. [pdimus] [anguillam: dum] [p. quando] [q̄] [stringi- mus] [illam] [manibus]. [i. cum] [manibus] [labilitas] [cuius] [scz] [anguille] [fallit]. [i. decipit] [manus] [in] [anne] [id] [est] [in] [aqua] [sic] [amicus] [inuentus] [abit]. [i. recedit] [sic]. [i. taliter] [nisi] [cōseruetur] [r̄] [nisi] [libertas] [mutua] [id] [est] [p̄] [inuata] [seruet] [eū] [scz] [amicus]. Unde versus. Non tenet anguillam qui p̄ caudam tenet illam.

Non bene firmus erat digito qui soluitur vno

Nodus nec fortis tam cito fracta fides

Nuncq; fidus erit qui desinit esse fidelis

Nuncq; qui non est fidus amicus erit

Et quo conueniunt duo pectora pectus in vnum

Fas est vt inaneant pectora pectus idem

¶ Pōit aliā pabolā di. q̄ nod? q̄ cū vno digito dissoluit nō est bene firm?. Etā fides que sic soluit nō est bñ firma. deinde dicit q̄ ille qui desinit esse fidelis non erit vñ q̄ fidus. r̄ q̄ nō est fidus nūq̄ erit amic?. Et qz duo amici conueniunt in vñ. s. in voluntate: qz sunt eiusdem solitatis. iō conueniens est: vt duo corda: scz duo amicorū sint vñ. ¶ Lō. [Nodus] [qui] [soluit] [dissoluit] [digito] [non] [erat] [bñ] [firmus]. Nec fides que est sup. iam cito fracta non est bene firma sup. ille sup. qui desinit esse fidelis

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Handwritten flourish or signature.

Handwritten flourish or signature.

Handwritten flourishes and scribbles at the bottom of the page.

Parabolarum Alani

nunq̄ pro nō r̄ vnq̄ non erit vnq̄ fidus r̄ ille qui non est fidus nunq̄ pro non r̄ vnq̄ non erit vnq̄ amicus. Et quo duo pectora cōueniunt in vni pectus. fas est vt pectora maneant idem pectus.

Mente minus sanus q̄ corpore creditur eger

Qui medicos eius fuste vel ense ferit

Quis magis infanus q̄ cecus in ardua ductus

Si tunc contemnat felle tumente ducem

Lippo non lusco colliria nigra medentur

Qui semel est luscus non nisi luscus erit

¶ Ponit aliam parabolam dicens q̄ infirm⁹ qui suos medicos vult percutere creditur magis eger r̄ infanus mente q̄ corpore. deinde dicit q̄ valde infanus est cecus qui existēs in campis contra suū ductorem insurgit: q̄ bene potest verberari a suo ductore: qui si dimittat eū nescit quo vadat. Post ea dicit q̄ colliria nigra. i. illa vnguenta bene medentur homini lippo. i. habenti oculos lipposos s̄ non lusco: quia qui semel ē luscus nō erit nisi luscus. i. semper erit luscus. Per banc parabolam vult auctor innuere q̄ tu non debes insurgere seu contendere contra tuos benefactores qui quotidie tibi succurrunt in tuis necessitatibus: quia si aliter faceres contra teipsum contenderes: quia qui talia faciunt fatui erunt. ¶ Construe[re] eger .i. infirmus[us] qui ferit medicos suos supple ense vel fuste creditur esse supple minus sanus mente q̄ corpore. Quia est supple magis infan⁹ q̄ cecus ductus in ardua .i. in cāpos[us] si cōtēnant tunc ducē[em] s̄z simul[iter] felle .i. i. fra[gmento] tumēte .i. i. calente[re] colliria nigra medent[ur] lippo .i. i. homini habenti oculos lipposos: r̄ nō lusco .i. i. homini habenti oculos luscos

Nolumus incirpo quo non est querere nodum

Ne super infirmum ponere magna gradum

Pasce canem pastus tuus illum leniet et te

Quamuis cedatur lesus amabit berum

Fac seruo nequam bona semper r̄ omne quod illi

Prebyerts perdes cum sibi nullus amor

¶ Ponit aliā parabolā dicens q̄ in cirpo siue circulo nodus querēdus nō est: quia in illo nullus nod⁹ est etiā magnū on⁹ nō est scandēdū per gradus infirmos r̄ debiles. Deinde dicit q̄ si tu habeas canes r̄ illū pascas te semp amabit: r̄ quāta te cedatur: tñ ad te semp reuertet. Sicut ē de seruis qui si sint boni r̄ licet a te quandoq̄ ledantur: tamen ad te semp reuertentur r̄ tibi debite seruiant: licet si mali sint r̄ iniqui. de te nec de tuis rebus curabunt: sed tuū dānū semp pcurabunt: r̄ quicquid boni si bi feceris: perdes: quia suos benefactores pro suis ignozāt. vñ vbi nō quiescit fidelitas querēda nō est: sicut nec in circulo querēdus est nodus. ¶ Cō. nos sup. [nolum⁹ querere nodū i cirpo .i. i. circulo in quo] nodus sup. non est [r̄ nolumus sup. [ponere magna super gradum infirmū .i. i. debilem] pasce canem: pastus tuus leniet illū] r̄ amabit te berū .i. i. dñm suū] quāta cedatur] a te supple.

Ridiculus mus est qui muribus imperat et qui

Tanq̄ rex bozum sic dominatur eis

Non minor est risus de seruo quando leuatur

In dominum quando voce manuq̄ ferit

Asperius nihil est humili dum surgit in altum

Pingitur in celsa symta sede sedens

¶ Ponit aliam parabolam di. q̄ magnus risus est quādo paru⁹ mus vult ceteris muribus dñari r̄ illis ad modum regis imperare. Non minor est risus de seruo qui p̄tra magr̄m verbis r̄ factis insurgit. A sili uibil est asperi⁹ paupe ditato r̄ misero in dignitate seu p̄tate constituto. Nisi risus. Paupere ditato nil acrius eē putato. vñ talis est similis file in sede celsa sedēti. ¶ Con. [mus ē ridicul⁹] .i. i. ridiculosus vel deridendus] qui impat murib⁹ r̄ qui dñatur sic eis .i. i. murib⁹] tanq̄ rex bozum: risus nō ē minor de seruo q̄ leuat in dñm: r̄ q̄ ferit dñm voce. q̄ p̄ r̄ manu. a sili] nil] p̄ non r̄ aliquid: aliqd nō est] asperius] homini sup. [humili] .i. i. pauperi vel misero] dum] p̄ quā] surgit] .i. i. eleuat] in altū] .i. in dignitate] simia .i. i. illud aial] pingitur sedens in cede celsa]

Diuerfis diuersa valent medicamina morbis

Et variant morbi sic variantur ea

Non vno doctrina modo se mentibus infert
 His timor bis monitus bis adhibetur amor
 Quadrupedes adaquare nequis dum percutis illos
 Nec cogit pueros virga studere rudes

¶ Auctor ponit aliā parabolā dī. q̄ aliqua medicamina sunt bona in vna infirmitate que sunt mala in alia: sic diuersimode diuersis morbis datur: sic doctrina diuersimode dat studentib⁹: nam aliq̄s os dari p̄ timorē. q̄ aliter nō recipere aliq̄bus per dulces monitus: & aliquid per amorem. vñ dicit q̄ equos adaquare nō possum⁹ dū illos percutim⁹: sic nec x̄ga cogit pueros rudes & grossos intelletu ad studendū. ¶ Lon. | diuersa medicamina valent diuersis morbis: ea .i. illa medicamina | variā tur: vt | p̄ sicut | morbi variā | doctrinā nō aufert .i. nō imittit | se mentibus vno mō | q̄ super | bis | i. aliq̄b⁹ | timor adhibet. bis monit⁹ adhibet: & bis | amor | adhibet. tu sup. | neq̄s .i. nō potes | adaq̄ re quadrupedes | .i. equos | dū | p̄ q̄: q̄ il | pcutis illos: nec virga cogit pueros rudes studere |

Paruula venalem comprehendit mantica telam

Et iacet eriguo multiplicata loco

Cur sic quod cupide menti non sufficit orbis

Predia terrarum gloria census bonor

Ius est vt penitus terre sit homunculus expers

Qui totam terram solus habere cupit

¶ Ponit aliā parabolā. d. q̄ pua matica cōprehendit telā venalē in eriguo loco qm̄ est bñ multiplicata. sic per fr̄iū mēs cupidi nō pōt satiari: q̄ nos videm⁹ q̄ sic vn⁹ bō efficit bodie onager cras vellet esse vulpes: vt cito b̄ret oīa bona suoz boīm. ēt bō q̄ auarus est semp paup est & penit⁹ vult alios supare

¶ Sū vsus. Oīa des cupido sua nō perit inde cupido. ¶ Lon. | pua matica cōprehendit terrā venalem | .i. vendibile | & multiplicata | .i. plicata | iacet eriguo loco: cur sic q̄ mēti cupide nō sufficit orbi p̄ dia | .i. possēdēs | terraz gl̄ia census bonor: ins est | & | homunculus .i. p̄us bō | sit expers | .i. deficiēs.

Faucibus innocuis deserta leonculus ambit

Cum nihil inueniat quod lacerare queat

Non semper pungit serpens: nec fundit vbiq̄

Virus quod secum semper in ore gerit

Non equidem stimulo nec parceret ille veneno

Si quid adesset quod ledere posset eo

¶ Ponit aliam parabolam dī. q̄ paruus leo ambit p̄ loca deserta & non facit aliq̄d malū. Per oppositum multi sunt boies qui nō faciunt malū: quia non inueniūt vbi faciunt: & etiā non sunt ausi facere

¶ Construe | nil sp̄o non & aliquid | cum leo non inueniat aliquid qd̄ queat lacerare | & | serpens non pungit semper: nec fundit vbiq̄ virus qd̄ semp secū gerit in ore: equides | .i. certel | ille non parceret veneno: nec | p̄ & & nō parceret | stimulo: si quid adesset qd̄ posset ledere eo | .i. veneno.

Capitulum quartum.

Non bene de pedibus spine tribuliḡ trabuntur

Dum breuis interius spina relicta iacet.

Quanto maior: mora est tanto magis vulnera putrent

Et tunc non possunt absq̄ dolore trahi

Qui culpas de corde trahit trahat vsq̄ recentes

Et cunctas pariter ne ferat vna necem

Quid prodest medico plagas sanasse ducentas

Si maneat sola qua moriatur homo.

¶ Ibi est aliud capm̄ hui⁹ libri qd̄ p̄cedit per octo & octo vsus: & ponit auc. cōtinuando semp ita. Et pōt diuidi in tot pres quot sunt p̄cile. Partes patebūt legēdo s̄fam. In p̄ia pte dicit auctor q̄ si aliquis habeat spinā & multos tribulos in pede suo & oēs extrahat a pede suo vna relicta ex qua moriat ille nihil ei p̄dest. Doc est naturalr̄ cōcludere q̄ si aliq̄s confessus sit ab oibus p̄ctis suis excep̄to vno p̄ctō mortali de quo dānatus sit: cōfessio nihil ei p̄dest. ¶ Lō. | spine & tribuli nō bñ trahunt

de pedibus: dum brevis spina facit .i. remanet interius | vulnera putrent tanto magis quanto mora
est maior: et non possunt trahi absque dolore. Ille super. | qui trahit culpas detrabat usque .i. assidue | recē
tes .i. non asit: | vna parit iuncta ferat necē .i. mores | quid pdest medico sanare ducetas plagas
si sola manet qua moriat bō hūs. Ad tribulos asin? semp sua sounia vertit.

Arbor que late ramat nisi firma sit imo
Cum ramis facili corruit icta notbo
Sed que radices habet in tellure profundas
Obstat et euellit peste furente nequit
Qui ramos fame non radices meritozum
Extendit late: scito q ipse cadet
Non solum celo qui talia vana pprofatur
Ast etiam vicio displicet ille solo

Ponit aliā parabolā dī. q sicut arbor bfi firma tenet htra ventū: etiā ad ppositū homo bfi firmus
mēte tenet s malos boies. ¶ Lon. | arbor q late ramat icta .i. pculsa | norbo .i. vento | faciliter cor
ruit .i. cadit | cū ramis nisi sit firma ymo: s | illa | obstat q bz radices p fundas in tellure et neq̄t euel
li peste furente q ramos fame late extendit nō radices meritoz scito q ipse cadet, nō solū displicet ce
lo q talia vana p fatur .i. loquit | ast | p sed | sed ille | displicet sup. etiā | solovicio.

Non minus est dulcis paruo de fonte recepta
q̄ que de magno flumine fertur aqua
Et cadus et dolium retinet quandoq salernum
Nec dolium melius q̄ brevis ipse cadus
Nec magis egregio dulcescit potus in aruo
Quam facit in vitro quod minus asse valet
Quamuis quisq miser benedicat vel bona nemo
Corpoze pro misero vilia verba putet

Ponit aliā parabolā dī. q aqua de paruo fonte nō est minus dulcis q̄ de magno flumine. et dicit
auctor q vnus pauper male indutus posset ita bene dare consiliū sicut vnus diues homo. ¶ Cōstrue
| aqua recepta de puo fonte nō est min⁹ dulcis q̄ aqua que fertur de magno flumine et cadus et doliū
retinet quicq salernum. nec doliū retinet melius q̄ ipse cadus potest. non magis dulcescit in aruo
egregio q̄ faciat in vitro qui valet minus asse | id est obolo q̄uis quisq miser bñdicat sic nemo pu
tet bona verba esse supple in corpoze misero.

Visionibus intentis scrutatur ab ethere predam
Milius et a longe frustra relicta videt
Non licet esuriat statim descendat ab alto
Sed varijs gyris circuit ipse locum
Sunt nam qui laqueos posita dape deponere tentant
Et sic incaute decipiuntur aues
Deniq̄ percepto nihil aucupis artis adesse
Vnguibz accedit tutus et esca capit

Ponit aliā parabolā dī. q nos videm⁹ q̄ milu⁹ .i. aquila q̄ vult accipere carnes solet circuire ter
rā varijs gyris: et dī q̄ qñ descēdit ab alto cauet: q̄ videt laq̄os positos: et vult cōcludere auc. q̄ qñ as
liq̄s agere vult aliqd d̄z respicere finē. ¶ Cōstrue | milu⁹ scrutat ab ethere p̄dā visionibus intentis: et vt
det a longe frustra relicta statim nō descendit an alto lz esuriat: sed ipse circuit locū varijs gyris. sūt
aliqui supple qui tentat laqueos ponere et dape posita vt sic aues decipiant incaute. deniq̄ .i. finalit
milu⁹ sup. accedit tutus et capit vnguibz escas et hoc ipse p̄cepto nihil p non et aliquid non vult sup
ple. .i. p̄fens esse aucupis vnde qui ponunt laqueos cadunt in eos.

Non nihil exempli vermes de carne creati
Demonstrant oculis testificantis opus
Dentibus acceptam inuadunt moribus illam
Non querunt alium dum sibi durat ea

Consilij nihil est nisi sal succurrere possit
 Sal positum large mordet et ardet eos
 Vermibus hic mos est nec solum linquitur illis
 Sunt in quos transit iam furor ipse viri

¶ Pōnit aliam parabolā dicens q̄ nos videmus naturaliter q̄ isti vermes qui sunt creati in carne nō comedunt aliud donec fatientur ea: ita q̄ homo diues potest se berere pauperi non dimittit ip̄s donec omnia bona sua comederit siue consumpserit: et postq̄ consumpta nō inueniēs maḡ ad comedendum moris: quia non potest comedere aliam terram. ¶ Construe[] vermes creati de carne demōstrant non nihil. i. aliquid exempli testificantis oculis opus acceptā duob[us] dentibus inuadunt illa morisibus. non querunt aliam dum ea durat cum nihil consilij est quod sup. possit sibi succurrere nisi sal positum large mordet ardet. i. constringit eos. i. vermes[] hic mos est vermibus nec pro non: non solum linquitur illis aliquid supple sunt in quos. i. in quibus ipse furor viri iam transit.

Non propter pennas laudat comiua volucrem
 Nec propter corium mango disertus equum
 Nec equidem similis per singula curfitat vsus
 Vestes non homines omnis honozat homo
 Hunc noua facta nouum statuunt per singula morem
 Et nil excepto paupere vile iacet

Nil bene pauper agit sed pro ratione tenetur
 Quicquid agat diues seu bene siue male

¶ Pōnit parabolā di. q̄ cōiuiā nō laudat quē propter pēnas: sed propter carnes. Item vel de mango sapiens: non laudat equum propter corium: sed ppter bonitatē. idēcludit q̄ boies nō laudantur reuerentia: sed propter vestes: nō boies sed vestes honozat ois homo vsus. Vir bene vestitus p vestibus esse peritus. Creditur a milleq̄uis idiota fit ille. ¶ Con. cōiuiā nō laudat volucrē ppter pēnas nec p r et non: et māgo disertus non laudat equum propter coriū nec equidem. i. certe[] similis vsus non curfitat per singula omnis homo honozat vestes[] non homines ideo noua facta statuunt hūc nouum morem per singula nil pro non et aliquid[] pauper agit aliquid. i. nō facit bene aliquid: sed illud supple[] tenetur per rationem quicquid agas diues seu bene siue male.

Sumpta quid esca valet que cito sumitur erit
 Nausea cor vetat: viscera lassa dolent
 Quando non patitur medicamina morbus in aluo
 Non signum vite: sed necis esse puto.
 Et dape venter eget sic spiritus indiget illa
 Non bene pascuntur cum nihil alter habet
 Non discunt quicumq[ue] scolas vbicumq[ue] frequentāt
 Nam plures veniunt vt videantur ibi

¶ Pōnit aliā parabolā di. q̄ esca sumpta cito vomitur nihil pdest. Itē q̄ corpus comedit et spiritus nihil habet: qd pdest docet sed nō est ad ppositū: qz corp[us] vult bona cibaria et requiē: et aia vult ieiuna re: sic sunt aliq̄ qui veniunt ad scolas et nihil faciūt: statim veniūt. statim recedunt nam sunt plures qui veniunt vt videantur ibi ¶ Con. [] quid valet esca sumpta que erit cito sumitur nausea cor: vetat viscera lapsa dolēt. qm̄ morb[us] nō patit in aluo non puto: esse signū vite: sed signū necis: vt venter eget dape: sic spiritus indiget illa dape. spirituali sup. illi[] non bene pascuntur cum alter [] non [] habet [] ali qd q̄cuq[ue] frequentant scolas non discunt nam pro quia plures veniunt vt videantur ibi []

Bos semel est vitulus semel est canis ille catellus
 Cur homo bis puer est cum semel esse licet
 De puero natura senem facit vt petit ordo
 Sed viciū pueri de sene redit idem
 Non est barbati plaustrillo iungere mures
 Nec casu tali multiplicare vices
 Bis puer est homo: vir semel quem viribus vna

Cum sensu lassus alba senecta domat

¶ Pōnit aliam parabolam dicens q̄ nos videmus q̄ bos est semel vitulus. etiam canis est semel caniculus: si q̄ cur homo est bis puer: quia sepe redit ad infantiam patriar: postea dicit q̄ pueri solēt iungere plaustrillo mures: sed non pertinet barbato. concludit ergo q̄ homo est bis puer sed nō est nisi semel vir quando viret virtutibus. ¶ Construe. bos est semel vitulus: ipse canis est catellus: cur homo est bis puer quem licet esse semel: natura facit senem de puero item non est barbati iungere plaustrillo mures nec tali casu multiplicare vices: cum sensu alba senecta domat lassus. i. fessis

Sepe molosus ouem tollit de fauce lupoꝝ

Et raptam comedat non vt abire sinat

Quid refert an ab hoste lupo moriatur: an illo

Cum dentes eque sint vtriusq̄ graues

In multis similes ratio consideret actus

De quibus expertus dicere vera potest

Res hominum seuus defendit ab hostibus alcon

Et sibi non alijs res tueatur eas

¶ Pōnit aliam parabolā dicens q̄ molosus est canis qui multotiens tollit ouem de ore lupoꝝ: non vt lupo desinat ipsam: sed vt ipse molosus comedat. Et simili sunt aliqui boies qui seruant subditos suos ab alijs: et postea faciunt eis trā malum sicut fecissent illi. ¶ Construe. molosus tollit sepe oues de fauce. i. de ore lupoꝝ: vt lupo supple. sinat abire. i. recedere. vt comedat ouem raptam. quid refert an. i. vtrum ouis sup. moriatur a lupo hoste an. i. vtruz. ab illo. i. moloso. cur. p̄ q̄n dētes vtriusq̄. i. lupi et molosi. sint graues. ratio considerat similes actus in multis de quibus supple. et expertus potest dicere. i. affirmare verba vera. Alcon seuus. i. crudelis defendit res hominum ab hostibus. i. inimicis. vt ipse alcon supple. tueatur eas res sibi. i. pro se non alijs. i. pro alijs

Simpliciter cecus prohibetur ducere cecum

Ne cecus cecum ducat in antra suum

Sed tamen insanum prohibere nequimus alatum

Quin cecos dubio ducere calle velit

Non querit quod turpe pedes offendat eundo

Sed quid tam pauci nocte sequuntur eum.

Miroꝝ et admiror q̄ iter lucis arripit ille

Quem nunq̄ constat scisse vel isse viam

¶ In ista parte auctoꝝ se ipsum excusat et reprehendit dicens q̄ facit sicut cecus qui vult ducere cecū hoc est dictu q̄ ipse vult facere librum istum sine sensu: hoc est q̄ non habet sensum faciendū istum. librum ego miroꝝ dicit ipse de illo qui incipit et facit illud quod non potest nec scit facere. ¶ Construe. cecus prohibetur simpliciter ducere cecum: nec pro vt et non. vt non. ducat suum cecum in antra. id est in foueam: sed tamen prohibere nequimus alatum insanum. i. furiosum: quin velit ducere cecos calle. i. in via dubia. non queritur quod offendat turpe pedes eundo sed queritur supple. q̄ eū tam pauci sequuntur nocte miroꝝ et admiror. ad maiorem expressionem q̄ ille arripit iter lucis. vel vult supple. isse viam quem nunq̄ constat scisse aliquid supple.

Ad bellum quia durus erat migravit atrides

Egisto thalamos ingrediente domi

Qui tacet in plumis nil duri passus in illis

Non valet assuetus vir tollerare malum

Imbris et ventis mutat genalassa colorem

Tritur et leuiter sola tenella cutis

Mollibus assuetus clipeum bene non gerit armis

Nec retinet gladium firmiter vncta manus

¶ Pōit parabolā dī. q̄ illi q̄ nō sunt bene nutriti sunt fortes: et dat nobis exēplū p̄ achilē q̄ achilles nō fuit bene nutritus: et iō fuit bene fortis: ad bellādū: s̄ egist? fuit bñ nutritus: et iō nō fuit nisi luctuosus vii di. Qui tacet in plumis nihil duri dētur in illis. ¶ Lō. achilles. i. ille bō migravit ad bellū: quia

erat durus: & b̄ boīe egīsto egrediēte t̄balamū domi .i. ille] q̄iācet in plumis: n̄l est passus i illis v̄r
nō valet tolerare malū assuetus gena lesa mutatur colorē imbribus & ventis & cutis tenella v̄r
leuiter sole mollib⁹ armis assuetus nō bene gerit clipeū. nec manus vncta retinet firmiter gladius

Non omnis socius fidus est non omne fidele

Pectus: non omni me sociare volo

Qui socius volet esse meus non alter & idem

Fiat ego qui non est satis alter ego

Non teneo socium qui scit quod nescio vel qui

Id quod non habeo claudis & illud habet

Cum socio socius deliberat omnia doctus

Cum sibi concordant consona corda duo

¶ Ponit parabolam dicens q̄ non omnis socius est fidelis nec etiam omne pectus est fidele: imo q̄
vult esse bonus socius debet esse fidelis: & ideo qui vult esse socius mecum non fit alter q̄ ego: quia
q̄ est alter q̄ ego nō est socius meū. ¶ Lon.] non oīs socius est fidus: nec omne pectus est fidele: nō
volo me sociare omni pectori iste supple non fiat alter q̄ ego qui vult esse socius mecum si faciat ali
ter q̄ ego: non est socius meus. ideo non sufficit. i. non teneo illum socium qui facit q̄ nescio. vel qui
bz illud quod non habeo] illud socius deliberat cum socio quod duo corda consona concordant.

Crastinus ingrato procrastinat omnia more

Et de cras vno cras mihi mille facit

Cur bodie non multiplicat qui multiplicat cras

Nomme dies solem finat vterq; suum

Post bodie cras esse solet cum sole reductum

Sed non cras illud quod mihi spondes habet

Cras illud nunq̄ nec sol orietur in illo

Cum cras venturum sit sine fine suum

¶ Ponit parabolā dī. q̄ erat q̄dā bō q̄ vocabat crastinus: & semp spōdebat aliqd suis p̄ cras & nūq̄ po
terat venire illud cras: q̄ semp dicebat cras habebis & non habebat cor ad tradendū. ¶ Lō.] crastin⁹
ille homo sic dictus procrastinat .i. de cras in cras p̄mittit mihi sup.] oīa more.] i. consuetudine] in
grato. i. non grato. & crastinus ille sup.] facit mihi mille de cras in vno cras. cur. i. quare ille sup.] qui
multiplicat bodie. cur inq̄. i. quare non multiplicat cras nonne. i. nunqd vterq; dies. i. quilibet dies
habet suum solem] cras reductum cum sole solet. i. consuevit esse post bodie. sed illud quod spondes
id est p̄mittis mihi cras nunq̄ pro non & vnq̄ habet illud cras: nec pro & non : & sol non orietur in
illo cras. Cum pro quando quando suum cras venturum sit sine fine. i. sine termino.

¶ Capitulum quintum.

Non sunt digna coli quecumq; coluntur in orbe

Jugera nec fodi vinea queq; manu

Quid prodest arare solum vel fodere vitem

Cum nihil hoc fructus: nil ferat illa meri

Incultus requiescat ager sterilis quietescat

Et vitis nunq̄ vindemianda mihi

A simili cessare probo debere datorem

Qui colit indignos & sua trahit eis

Qui sua dat dignis serit & metit vnit et amplat

Indignis vero res data tota perit

¶ Dic est q̄ntū capitulū hui⁹ libri: in quo p̄cedit p̄ decē d̄sus: & p̄t diuidi in tot ptes quod sunt p̄t
cule vt patebit legēdo s̄faz: imo ponit sniam p̄uerbiale & dicit qd. p̄dest arare vel fodere terram vel
vitē sterile. i. portantē bona: dicit q̄ nō p̄dest: q̄ nullus fructus p̄cedit ab illa noua terra. Etiam ad
ppositū quid p̄dest dare bona sua hominibus prauis & malis: p̄dit oīa illa: q̄ nō curat nec memorat
sed ille q̄ dat bonis nō p̄dit: imo serit metit vnit & amplat. ¶ Lō.] queq; iugera .i. spacia terre q̄ colū
tur in orbe nō sunt digna fodi nec p̄ & nō: & queq; vinea nō est digna fodi queq; manu. Quid p̄dest

Parabolarum Allant

arare vel fodere vitē: cū nībīl p nō r aliqd nō faciat aliqd p̄ficūt: etiā nīl p nō r aliqd non faciat ali
quid meri ager sterilis quiescat incultus r vitis sterilis nūq̄ p nō r vnq̄ nō est supple vindemianda
mibi. A simili probō datorē debere cessare qui colit indignos r qui tradit eis sua. r ille supple qui
dat bona sua dignis ferit r metit vnit r amplat res vero data indignis perit tota.

Nos a finis ridere facit dum more lenis

Pingitur r vulpes subdola cogit idem

Etuat hic pellem qua se putat esse leonem

Et patiens oneris iussa sequatur beri

Horror r vt vulpes propria sub pede quiescat

Nam moueam risum pelle leonis ouans

Inflando se rana boui par se videbat

Elcisci pullos quod pede pressit equis

Ast bos iurauit ranunculus ante creparet

Per medium: q̄ par efficeretur ei

¶ Ponit aliā pabolā dī. q̄ a finis facit nos ridere dū pingit more leonis: q̄ leo est. rec. aialiū: etiam
vulpes induit pellē leōis r vult esse leo p̄ fraudē. s̄ dicit q̄ act. q̄ vulpes q̄ p̄stat sub p̄ua pelle r a fin?
portat bladū ad molē dīnū: q̄ p̄inet sibi. Itē accidit q̄ bos ibat p̄ cāpos r inuenit vnā ranā cui bos
occidit ranūculos: r rana fuit irata. r volebat fingere se esse ita grossa sicut bos: r tū se inflauit q̄ p̄
mediū crepuit. ¶ Lō. a fin? facit nos ridere dū pingit more leonis: r vulpes subdola cogit nos idē
id est vulpes | etuat pellē qua putat se esse leonē vt vulpes sup. | patiens oneris | .i. p̄deris sc̄t̄ iussa
id est p̄cepta | beri | .i. dñi. ego sup. | horroz vt vulpes q̄scat | .i. redescat | sub | sua supple | pelle. p̄ba |
r nō aliena supple | ne ouās moueat | .i. cōmoueat | risus | .i. derisionē | pelle | .i. de pelle | pellē leōis |
id est illi? aialis | rana | illud aial supple | volebat esse par | .i. similis | boui se inflando | rana inq̄ vo
lebat | elcisci | .i. vindicare | pullos q̄s | bos supple | pressit in aq̄: ast | .i. sed: bos supple | iurauit q̄ ra
nunculus creparet ante per medium q̄ efficeretur par | .i. simitilis | ei | scilicet boui.

Surgentem dussus festinat radere barbā

Ne noceat lippe vocibus vmbra gene

Apponit sepultum speculum monstrante relictos

Forficibus tollit forpicibusq̄ pilos

Et ne purigo caput occupet omnibus horis

Lotricem promptam que lauet illud habet

Preterea faciebus aquam manibusq̄ ministrat

Quotidie scholis a scope tecta piat

Hoc facit exterius: sed fordes colligit intus

Nec sibi credentes radere curat eas

¶ Ponit pabolā dī. q̄ ille hō barbitonsor dicit? dussus par barbā ne noceat r apponit speculū ante
eos q̄s parat: b̄z lotricem q̄ mūdāt domū interi? s̄ dicit auct. q̄ iste q̄ mūdāt domū interi? interi?
nō mūdāt: quia est plenus p̄cis. ¶ Lō. | dussus | .i. ille barbitonsor | festinat radere barbā surgentē
ne | p̄ vt r nō: vt | vmbra genis nō noceat vocib? lippe: apponit speculū r tollit pilos relictos forfi
cibus: q̄ p̄o r | forpicibus | r hoc speculo monstrāte: ne | p̄o vt r non: vt | purigo non occupet caput
r | ministrat preterea faciebus: q̄ p̄o r | manibus aquam quotidie scholis | r | piat | .i. purgat | tecta
hoc facit exterius: sed intus colligit fordes: nec curat eas radere crescentes sibi.

Constat vt illa manus primo per pulchra lauetur

Que sibi presumit vasa lauare dei

Munda manus mundum vas quod lauat efficit illud

Sordida sordidius q̄ foret ante facit

Lacta lucto subducta sibi trahit insita forde

Et nigra fit subito que prius alba fuit

No n me verrucas iuste reprehendit habentem

Qui sibi portanti tubera parcat homo

Ulcibus plenum primo se liberet ipsum

Postea verrucas deridat ille meas

¶ Dicit auc. qd certū est vt illa man⁹ pulchra lauet q̄ p̄sumit lauare vasa dei: quia notū est satis si manus est imunda vas erit imundū. Concludit auc. si manus nigra ponat̄ in luto turpitūc efficitur nigrior. Itē bō q̄ bz verrucas i manu nō dz me deridere si babeat: qz si diceret qre bēs verrucas: et posset dicere qre babes tu: sed qm̄ est purgat⁹ bñ pōt reprehendere alios. ¶ Con. | constat | .i. certum est | vt illa man⁹ ppulchra lauatur p̄mo q̄ p̄sumit sibi lauare vasa dei: mūda man⁹ lauat vas | atq; | efficit mūdū | Ieo q̄ man⁹ sup. | sordida facit | vas | sordidius q̄ forat ante | .i. p̄: man⁹ sup. | tacta luto | atq; | subducta transit sibi subito insita sordes | et man⁹ sup. | que prius fuit alba fit nigra: bō non reprehēdit me iuste labentem verrucas qui parcat sibi portanti tubera | .i. gilbos: ip̄e sup. | liberet seip̄m plenum vlceribus: postea ille meas dirigat verrucas.

Nemo potest pugillem netu prosternere fortem

Nil luce patiens aggrediatur eum

Nunq̄ formose cecidissent menia troie

Ni ceptus fuerit quo cecidere labor

Incipiat quicumq; cupit bonus et pius esse

Dimidium cepti qui bene cepit habet

Quomodo fiet opus nisi primitus incipiatur

Omnia principium constat habere suum

Audaces fortuna iuuat nil grande cor audat

Terret: nil animi quicquid abbozret habet

¶ Pōnit parabolā di. qd nemo pōt p̄sternere fortem pugillem netu. i. lucta nisi egrediatur fortem vel sit patiens dimittendo se cadere ad terram: sicut menia troie nunq̄ cecidissent nisi labor fuisset inceptus quo ceciderunt: bene illic incipit esse pius q̄cumq; vult esse bon⁹ puer: qz qd noua testa capit inueterata sapit: qz deus dicit. incipe et iuuabo te. id vult cōcludere qd fortuna audacē iuuat. ¶ Cōstr. | nemo pōt p̄sternere | .i. superare | netu lucte pugilē fortē: ni | pro nisi | aggrediat̄ | ante fortē. Itēz | menia formose troie nunq̄ cecidissent nisi labor fuisset incept⁹ cecidere | .i. ceciderunt | quisq; cupit esse bonus puer incipiat illa: qz qui bene incipit bz dimidiū cepti: quō fiet opus nisi p̄mit⁹ incipiat: stat oia b̄re p̄cipiū: fortuna iuuat audacē: nil | pro nō | et aliqd: aliquid | grande non terret cor audat: nil | p non | et aliqd | quicquid abbozret nō habet | aliquid sup. | animi |

Non potis est magnus gibbo prohibente camelus

Pertransire breuis leue foramen acus.

Nec transire finit locupletem ianua celi

Dum cogit miserum sistere pondus opum

Cur anime mortem tam prauo corde requirit

Cur sibi quod tollit viuere captat homo

Felix est pauper quem pauperat ipsa voluntas

Non est quod terga cum petat alta grauet

Nec latro nec predo nec fur vaser insidiatur

Dum capit assumptas absq; timore vias

¶ Pōnit parabolā di. qd camelus habeat gibbū in dorso nō pōt trāfire per foramē acus: etiā dicit qd mirū est locupletē intrare regnū celoꝝ: ideo est d̄fia: qz aliqui sunt de bona fide et aliqui nō. dicit qd ille q̄ est paup̄ voluntate sua est fidelis: sed q̄ nō est volūtate nō est fidelis: qz si paup̄ vadat per nemo ra vel per aliū locū vadit leuiter: et diues nō sic: sed sp̄ dubitat amittere suas diuitias: nec vult gaude re: ¶ Cō. | camelus magn⁹ nō est potis | .i. potēs | trāfire foramē acus breuis gibbo | pbibente: ianua celi nō finit locupletē dū pondus opū cogit miserū sistere | .i. stare | cur bō mortē aie taz prauo corde requirit cur | bō sup. | tollit sibi | illud sup. | qd captat viuere: paup̄ est felix quē ipsa voluntas paup̄at nō est qd grauat terga | .i. decipiat | cū perit alta: latro insidiatur vaser | .i. cautus vel subtilis | nec latro nec fur nec predo: dum capit vias assumptas absq; timore: |

Nulle vie ducunt homines per secula romam

Omni dominum toto querere corde volunt
Est via que ducit montes directa per altos
Crepibus et spinis arduitate grauis
Est quoque nonnullus callis quem calculus asper
Asperat et plantas quotidianas arat
Est via per pontibus: via per deserta: per imas
Clalles: per scopulos: per loca dura pedi
Per nemus et latebras: per lustra timenda ferarum
Per spinas tribulos: per luculenta vaga

Ponit pabolā di. q̄ multe vie ducunt boiem romam: etiā qui vult querere dñm ex toto corde suo
via directa est q̄ surgit p̄ altos mōtes: et nonnullus callis. i. aliq̄s callis paruis siue lapis aspera supe
rat. Etiā via est per pontibus: per deserta: vt apparet in tertio: id cōcludit q̄ sunt multe vie eūdo ad
paradisum: q̄ aliqui vadunt per elemosynas: et alij p̄ pegrinatōes: et sic de alijs. ¶ Lon. [mille vie du
cunt boies romā per secula: qui volunt querere toto corde dñm via est directa que ducit p̄ montes
altos via est [vepibus et spinis grauis arduitate.] i. altitudine [quoque.] i. certe [nonnullus callis.] i.
aliq̄s [est quē calculus.] i. piuis lapis [asper.] i. asperat [et arat quotidianas plantas: via est p̄ pōtibus
via [est sup.] per deserta [via est] p̄ loca dura pedi [via est] per nemus [via est] per latebras [via est
] per vaga luculenta [via est] per spinas [et tribulos] via est [per lustra timenda ferarum.

Semper biat coruus: semperque cada uera captat
Semper amat mortem: mors quoque pascit eum
Quem sua debilitas et quem premit ipsa senectus
Letificat illum cum putat ipse mori
Non solum coruus mortuus infidiatur
Maxima pars hominum tam facit illud idem
Filius ante diem mortem patris optat vt heres
Fiat: vt miseris lege capescat opes
Proterdolor in clerum transit dolor et icelus illud
Hic emit ecclesiam dum tenet alter eam

Ponit aliā pabolā di. q̄ semp coruus biat vt habeat cadauera. amat mortē sp̄ vt mors fera pascit
eū ille quē sua debilitas premit et ipe quē senect⁹ p̄mit letificat eū. Itē nō infidiat coruus solus quia
maxima ps boim facit b. q̄ filij optat mortē p̄ris et vt capescat multas res et opes sed ille dolor eri
stens inter laicos iā trāsit in clerū: q̄ vnus emit ecclesiam dum alter vinit et tenet eam. ¶ Lō. [co: tuus
biat sp̄: q̄ optat. i. cupit cadauera: amat semp mortē] quo [i. certe] mors fera pascit eum [s̄m quē sua
debilitas et quem sua senectus premit letificat illū ipe putat mori coruus nō infidiat] solus mortuos
pars maxima boim facit hoc iā illud idem filius optat mortē patris ante diē vt faciat heres et vt ha
beat multas opes. Proterdolor ac illud icelus transit in clerū: dū alter tenet ecclesiam hic emit eā.

Bis bos percutitur dum ferrum sentit acutum
Sic contra stimulum calcitret ipse suum
Efficit ex vno duo vulnere vulnere ferrum
Alterior primo peior et ictus erit
Cur igitur domino serui parere creati
In dominum rabie pectoris arma leuant
Hic furor hec rabies hec indignatio risum
Prebet: et inuisum querit habere malum
Dum caput oppositum domino stomachante tenebit
Brauius euasit vincula dauis beri

Ponit pabolā di. q̄ bos pcutit dū calcitrat s̄ stimulū et facit duo vulnere et vno vulnere: vlterior
ict⁹ est peior. p̄mo q̄ q̄re serui coacti pere dño leuāt pectoris rabie s̄ eū h̄ furor est rabies: hec indig
gnatio mouet nos i risu. id cōcludit q̄ nos debem⁹ facere sicut faciebat ille seru⁹ q̄ erat paties corā
dño suo: q̄ cū dñs su⁹ erat irat⁹ ipe nō dicebat vocabulū: s̄ inclinabat caput suū. ¶ Lō. [bos pcutit]

bis dū sentit pcutit ferrū acutū: dū ipse calcitrat ꝑ stimulū suū ferrū efficit duo vulnera et vno vulnere ꝛ ictus vterior est peior primo. seruus impatus dño leuat arma ꝑ dñm suūꝛ rabie pectoris. hic furor: hec rabies hec indignatio prebet risum: ꝛ querit bñe malū inuisum seruus euasit suauiter vincula beri. i. dū dū tenebit caput oppositū. i. pñm. ꝛ hoc domino stomachante. i. furiente.

In momentaneo non est modus immoderatus
Dum baratro donat quicquid habere potest
Non minus excedit normam rationis avarus
Dum nihil expendens semper aceruat opes
Nemo sequatur eos quoniam viciosus vterq;
Est via quam virtus inter vtrumq; docet
Hic canis ille lupus dum carnem deuorat alter
Culpes et occultet seu canis alter opes
Frontibus aduersis pugnancia crimina secum
Elitet qui vite carpere curat iter

¶ Ponit pabolā dī. q̄ imomētane⁹ nō bz bonū dū donat sua baratro. sic avarus nō mñ⁹ excedit viā ratiōis: q̄ ille imomētane⁹ deuorat deuastat abscondit prauē ꝛ stultē. sed alter nō minus peccat q̄ abscondit sua bona: s; nō debem⁹ seq̄ illū: sed debem⁹ inseq̄ mediū: q̄ in medio tacet virtus. Et dī q̄ imomētaneus est admodū canis: q̄ sicut canis bene comedit sufficiēter abscondit residuum ꝛ non dat alicui: ita facit imomētaneus: postea dicit q̄ ille q̄ vult carpe iter vite crimina pugnancia secū frontibus aduersis vitet. ¶ Lon. | modus non est in momentaneo dū donat baratro | .i. inferno q̄cqd̄ pōt bñe avarus nō excedit minus rōnis normā dū nil pro non ꝛ aliquid: dū nil expēdēs semper aceruat opes nemo sequat̄ eos: q̄m̄ vterq; est viciosus. via est quā virt⁹ docet inter vtrūq;: hic canis. i. ad modū canis | ille. i. alter est | lupus cū alter deuorat carnē: vt p̄ sicut sicut | lupus seu canis alter occultet opes. i. diuitias crimina pugnancia frontib⁹ aduersis secus vitet qui curat carpere iter vite.

¶ Capitulum sextum.

¶ Quis arare sibi fructuosum curat agellum
Et mandare suum postea semen ei
Primitus extirpet spinas que frugibus obsunt
Et vepres si qui sint ibi falce metet
Obsunt ꝛ cilices filices delere nociuas

Pergat qui segetes purificare vult
Non segetes quodcumq; solum eum semine profert
Emergunt sordes luxuriante fimo
Cura vigil bene curat agros: incuria quippe
Reddit eos steriles: vnde poeta refert
Neglectis vrendo filix innascitur agris
Per filicem vitium denotat ipse viri

¶ Hic est sextū ca. ꝛ vltimū bui⁹ libri in q̄ auct. ꝛcedit p. rj. vsus cōnumerādo s; sua documenta. Et pōt diuidi in plures ptes q̄ patebūt legēdo textū: imo dicit q̄ ille q̄ vult arare agellū suū ꝛ mandare semen suūꝛ d; penitus ꝛ prius extirpare spinas q̄ sunt frugib⁹ ꝛ metat vepres falce q̄ sunt ibi. postea dicit q̄ q̄ vult capere corp⁹ xp̄i: d; esse mūdus vel mūdare cōscientiā suā. ¶ Lō. | siq; curat arare sibi agellū fructuosū mādarē postea ei semen suū. extirpe primitus spinas q̄ obsunt frugib⁹. ꝛ si q̄ vepres falce sint ibi metet. i. metat | qui vult purificare segetes: studeat delere nociuas cilices ꝛ filices q̄ sup. obsunt nō est seges quodcumq; solū. i. terra. | pfert cum semine. fimo luxuriante emergunt sordes Cura vigil bene curat agros q̄ppe. i. certe reddit eos steriles in curia. vñ poeta refert | .i. dicit filix vrenda innascitur agris neglectis. vitium viri ipse denotat per filicem | .i. per illam berbā.

Nescit homo quid dulcis habet dulcedines esca
Qui nunq; discit quid foret ipsa fames
Post fitis ardorem post esuriam duo nobis
Dulcia sunt valde potus et ipse cibus

Parabolarum Alan

Dulcius berescunt humano mella palato
Si malus hoc ipsum mordeat ante sapor
Qui patitur frigus calidos veneratur amictus
Qui morbum magnum: forte salutis ouat
Qui bona falsa soli considerat et bona celi
Falsa signat penitus et bona vera petat
Pectus ab illicitis si casibus exuat orbis
Qui volet in celis anticipare locum

Ponit parabolā d. q. qui nunq̄ habuit famem nescit dulcedinē esce cognoscere et q̄ cibis et potus sunt duo qui sunt dulcia. et dicit etiā q̄ bō postq̄ gustauit res amaras dulcia sunt sibi placidiora post modum siue dulcia. et qui considerat bona soli. id est mundi dimittit penitē falsā: et petit verba bona et dicit etiā q̄ qui vult anticipare locū in paradiso dō cauere ab illicitis casib⁹ eruendo se anteq̄ moriat ab ipsis mundādo cōsciam suā. ¶ Lon. nescit bō quid dulcis esca habeat dulcedinis qui nunq̄ dicit quid ipsa fames foet. potus et ipse cib⁹ dulcia sunt valde nobis post ardorem sitis. i. post esuriez mel la berescunt dulcius palato humano si malus sapor mordeat ipm ante ille supple. qui patitur frigus veneratur calidos amictus et ille qui patitur sup. magnū morbū ouat forte salutē. Qui considerat bona soli. i. terre esse falsa et bona celi esse vera: sinat penitē falsa et petat bona vera. ille supple. exuat pect⁹ a casibus. i. sceleribus omnibus qui volet anticipare locum in celis. versus. Non meruit dulcia: q̄ non gustauit amara. Nescit homo plenus vitam quam ducit egenus.

Non bene viuuit homo quem rerum sollicitudo
Torquet et examinat nocte dieq̄ metus
Non bene securus dormit qui perdere vitam
Una cum rebus aquas habet ipse timet
Unde per exemplum legimus monstrasse tyrannū

Qui non vt dicit verna beatus erit
Ad foueam ductus supra caput ipsius ensis
Pendebat tenui vix retinente filo
Huic dapi coniunctam restam percepit et ausus
Non erat his quoniam vidit vtrinq̄ necem
Sic ait est de me lapsum casumq̄ timente
Est certum propria morte vel hoste mori

Ponit aliā parabolā d. q. nō bñ viuuit bō quē torquet sollicitudo et met⁹ seu timor examinat die ac nocte: etiā ille nūq̄ dormit secur⁹ qui dubitat pdere vitā cū diuitijs suis. vñ erat qdē bō q̄ vocabat tyrānus: ille erat in aliqua aqua et hēbat sitim et nō audiebat potare: hēbat pomū sup̄ nasus et nō audebat comedere: q̄ hēbat ensē supra suū caput: sic est diues q̄ sp̄ dubitat de inimico. ¶ Lō. bō nō viuuit bene quem sollicitudo rex torquet et met⁹ examinat die: q̄ p̄ et nocte nūq̄ ille sup. dormit securus q̄ timentē pdere vitā suā vna. i. cū reb⁹ quas ipse hz. vñ legim⁹ tyrannū mōstrasse p̄ exēplum. suus sup. q̄ nō erat brūs vt dicit verna: ensis pēdebat supra caput ipsius duct⁹ ad foueā tenui filo. i. corda re tinente vix tyrānus sup. p̄cepit restā. i. cordā cōiunctā huic dapi. et hic scz tyrānus non erat sup. lausus comedere qm̄ p̄ q̄ vidit vtriusq̄ scz ensē et cordā: p̄cepit sup. necē sic ait. i. dicit de me et hoc timente casum: q̄ p̄o et lapsum certum est mori propria morte vel hoste. i. ab hoste.

Ad mala facta malus socius socium trahit. et sic
Fit malus et nequam qui fuit ante bonus
Nec mirum quoniam velocior ad mala pes est
Quam sit ad illud opus quod deus optat agi
Ima petit leuius q̄ surgit in ardua pondus
Quod vix de terra colla bouina trahunt
Nonne boues qui plaustra trahunt quandoq̄ trahuntur

Dum rota decliuo tramite mota ruit
 Cum trahit bec sursum quantum vellet ille deorsum
 Impedit bec illum retroq; sepe cadit
 Nam magis est proum celfo de vertice sumptum
 q̄ quod ad occidua valle refurgit iter

¶ Ponit aliā parabolā di. q̄ malus socius trahit bonū ad se: fit malus prauus ⁊ nequā q̄ fuerat ante bonus: pes eius velocior est ad malū q̄ ad bonū: ⁊ illud qd̄ de? optat agi. Dicit etiā q̄ pōdus graue leu? tendit ad yma q̄ ad ardua. Et etiā boues trahunt: ideo dicit q̄ ille qui vult esse bonus ⁊ iustus non debet sic sequi malos. ¶ Lon. [socr? mal? trahit | bonos seu | bonū sociū ad mala | sac? fit mal? ⁊ nequā qui fuit ante bon?]. Nec [pro nō: non] est mirū qñ pes est velocior ad mala q̄ ad illud qd̄ de? optat agi: pondus petit yma leu? q̄ surgat in ardua: qd̄ bouina trahunt vit de terra: nonne boues qui trahunt plaustra trahunt quandoq; dum rota mota ruit decliuo tramite: euz bec trahit sursum q̄tum valet ille ire deorsum: bec [scz rota] impedit illum: q̄ [pro?] cadit sepe retro: iter sumptuz de vertice celfo nō est magis p̄dptū q̄ illud supple [qd̄ surgit ad occidua valle.]

Aduena siluarum si bestia forte caninam
 Incidit in turbam nonne peribit ibi
 Nonne chilindrorum moriuntur morfibus illi
 Quos via vel casus protrahit inter eos
 Quis nisi sit serpens serpentibus associatur
 Cum grauter pungant id quod inheret eis
 Marcescunt flores: et gramina mortificantur
 Quo solo tactu fusa venena cremant
 Mos inter pueros dubia gens martia ponit
 Utrum se genti sint ita scire volens
 Illis namq; solis parciunt vt dicitur angues
 Dum sibi blandicijs oris amicat eos

¶ Auctor ponit aliā parabolā di. q̄ aduena siluarū si bestia cadat inter turbam caninā: peribit ibi sic aliqui reges habent leones ⁊ quādo volunt uidere vtrum homo sit bon? vel malus ponūt ipm̄ inter leones: ⁊ si sit prauus cito est mortuus: si sit bonus ipm̄ mirtunt eū. Etiā aliqui solent ponere pueros ante ipos leones volētes scire vtrū sint genti ab ipsis. ¶ Lon. [nonne]. i. nunqd̄ [si bestia aduena siluarum cadat in turbam caninā pibit ibi: nōne illi moriunt morfib? chilindroz?]. i. illoz serpentum [quos via vel casus protrahit inter eos: q̄s associat serpentib? nisi sit serpens cū pūgatur grauter id qd̄ inheret eis: marcescunt flores ⁊ gramina mortificant: que venena fusa cremant solo tractu: gēs martia ponit illis supple [pueros dubios inter hoc volens scire vtrum sint genti ita se]. i. a se [angues nō parciunt illis solis vt dicit: dū] sanguis supple [amicat eos blandicijs oris.]

Dum curuare potes vel curuam tendere virgam
 Fac sic ad libitum stet tua planta tuum
 Cum vetus in magnum fuerit solidata vigorem
 Non leuiter flectes imperiale caput
 Rursus si tortam patieris surgere primum
 Semper vt est primo torta manebit eam
 Sic homo dum puer est doceatur iussa tenere
 Nec cor assuetus imbuat ille malis
 Argillam figulus quis mutauerit ollam
 Sic sicce formam non adbibere potest
 Ceruinam pellem latrat per tecta catellus
 Primitus ad siluas doctus vt ire queat

¶ Ponit parabolā di. q̄ tu facies plātā tuā ire ad libitū dū erit pua ⁊ iuuenis: qz si tu velis erit curna. fz qñ erit magna arbor: ⁊ auriq; tu nō posses sic facere. Etiā dicit q̄ qñ puer ē iuuenis tu debes ipz i

Parabolarum Alani

roducere bonis moribus. Itē dicit q̄ figulus nō pōt facere formā ollaz dū terra est sicca: s; dū est
būida facit ad volūtate suā. Itē puus canis latrat p̄ tectā pellē ceruinā corā ipso: vt queat ire doct?
ad filias. ¶ Lō. | fac vt tua plāta sit ad libitū tuū dū potes curuare ipam: cū vetus fuerit solidata i vi
gores magnū nō slectes libent caput impiale. Rursus si p̄mū patieris surgere totā sp̄ ea manebit
totā vt ē. i. erat | p̄mo. sic bō dum est puer doceat tenere iussa. i. p̄cepta | ne ille | puer sup. | imbuat
cor malis asinetis. i. q̄uis figulus mutauerit ollaz argillam. i. frigidam | sed nō pōt adberere for
mā sicci terre sup. | catellus latrat pelle ceruinā p̄ tecta p̄mitus: vt queat ire doctus ad filias |

Tres seruos tribus vsq; modis seruire videmus

Non vni domino tres simul imo tribus

Est nam qui vult vite fidens mercede future

Subiacet imperijs obsequijsq; dei

Hic seruus non est quoniam qui frena salubris

Iustitie patitur liber et altus erit

Est quoq; qui misero subiectus parat bomello

Ut quondam primi constituere partes

Non tamen hunc totum sibi subiugat imperiosum

Interius vinculis non retinetur homo

Tercius est seruus vicio qui semper obedit

Hic penitus seruus viuūt vtrog; modo

¶ Pōit parabolā di. q̄ sunt tres serui in isto mūdo qui seruiunt tribus: quoz vnus seruit deo et iste
nō vocat̄ pprie suus: alit̄ fuit boi: et ille vocat̄ suus liber: alter fuit dyabolo: et iste p̄pe vocat̄ suus

¶ Lōn. | videm? tres suos trib? modis fuire: nō viuūt sup. | vni: imo tribus | dñtis | nā | ille sup. | qui
est fidēs mercede dr: hic nō est suus | q; ē liber | qm̄ q̄ patit̄ frena iusticie salubris erit liber et altus.

q; .i. certe | est subiectus qui paret misero bomello: vt primi p̄res quondā constituere. i. constitues
runt | nō subiugat sibi hoc totū iperiosuz: bō interior. i. animal | nō retinervinculis. i. vinculis | ter
ti? ē su? q̄ sp̄ obedit vicio: h̄ su? viuūt penitē? vtrog; mō. i. subiecti boib? et dyabolo p̄mittēdo vicia.

Et perpendiculo paries equetur oportet

Ne domus hoc ipso deficiente ruat

Quomodo stare potest titubantis machina muri

Si fundamentum debile fallat opus.

Et simili si quis sublimes tendit ad artes

Principio partes corde necesse sciat

Artes post partes veteres didiscere poete

Idcirco magnum promerueri decus

Primo dittantes et postea versificantes

Tendentes ferule supposuere manu

Partibus imbutos sapientia duxit atbenas

Quadrivium trivium continuando sibi

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

¶ Pōit altā parabolā di. q̄ si aliq; bō vult facere aliquā domū: illa dom? nō poterit se sustinere ni
si h̄eat bonū fundamētū: et q̄ parietes siue muri equent̄ ppendiculo: ne muri titubātes cadāt. ppter
defectū fundamētōz: et op? fallat. i. deficiat. Ad ppositū dicit̄: q̄ si aliq; tendat̄ in artes sublimes
necesse est vt p̄mo sciat pncipia et p̄res cordeten? q; q̄ nescit p̄res inuanū tēdit ad artes. ¶ Lō. | opoz
tet vt paries equet̄ ppendiculo: ne dom? ruat. i. cadat | hoc ipso deficiente. i. muro | quō machina
muri titubātis pōt stare si fundamētū debile op? fallat. Et simili si q; tendit ad sublimes artes: ne
cesse est | sup. | vt sciat p̄mo p̄tes corde: veteres poete didiscere. i. didicerunt | artes p? p̄res: idcir
co. pmeruere. i. pmeruerūt magnū dec? p̄mo dictātes. i. cōponētes | et postea v̄sificantes: man? tē
dentes supposuere ferule p̄tib? atbenas duxit imbutos sapia et inuādo sibi trivium. i. grāmatica: lo
gica: et rhetorica | quadrivium. i. geometriā: astrologiā: arismetica: et musicam.

In gallo stolidum in stolido dona sopsie

Pulchra notes stolido nil sapit ista seges

¶ Notādū est. q̄ auc. iste ponit vtilitatē v̄ fructū in duob⁹ vsib⁹ vel q̄ttuor in fine cuiusq; fabule fabula nō v̄ apolog⁹ est v̄ in b̄ apologo docet nos auctor q̄ nō sim⁹ stulti sed sapientes q̄ stulto nihil p̄dest sapia. v̄ salo. Quid p̄dest stulto diuitias q̄rere cū nō p̄t sapiam emere: q̄ q̄cūq; stultū de ei⁹ stulticia corrigit ⁊ castigat magis est inimicus suus q̄ amic⁹. v̄ salo. Corrige stultū ⁊ habebis inimicū cū corrige sapientē ⁊ hēbis amicū. Et h̄ pbat p̄ gallū dīcēs: q̄ in sterq̄lino q̄dā gallus q̄siuit efcā: et dū inuenit margaritā in indigno loco iacentem qua vti nō valuit eā sic allocutus est. o bona ⁊ p̄ctosa margarita: cū in hoc stercore iaces si te cupidus inuenisset quāto gaudio rapuisset. ⁊ sic ad splēdozē pristini modi. i. decoz⁹ redires: sed sicut ego tibi nō. p̄sum: sic nec tu mibi: sed potius efcā q̄ro scz grana tritici. Allego. p̄ gallū aliq̄ē stultū intellige. p̄ margaritē sapientē donās grām dei vel regnū celoz⁹: q̄ stultus est insensatus nō curans de regno dei: sed sapiens vadit ⁊ vendit oia q̄ hz ⁊ emit regnū celoz⁹. v̄ scriptū est. Vade ⁊ v̄de oī q̄ habes ⁊c. Nota q̄ iaspis dī quasi iacēs inter aspides vel in fronte aspidis: vel dī ab yos grece q̄d est viride latine q̄ est viridi coloris. ¶ Lon. [dum] p̄ quādo q̄i gallus fodit simū ore rigido. i. firmo [dū] p̄ quādo: quādo [q̄itat] v̄bū frequentariū de quero [efcā ⁊ dū] stupet iaspide innēta ait. i. dicit: vt sequit sup. [D] rea [existēs sup.] p̄ciosa [qz] p̄ [deco] ris n̄stīdī. i. splēdidī manēs in hac forde. s. simo [nil] p̄ nō ⁊ aliqd nō habes aliqd messis ⁊ vtilitatis [mibi] si ille sup. q̄ debuit esse repertoz tui sup. [est] nunc tibi victoz quā limus sepellit viuet arte ⁊ comoditate [nec] p̄ ⁊ nō ego supple nō uenio tibi: nec tu uenis sup. mibi. nec ego sup. p̄sum tibi: nec tu p̄des mibi. amo plus cara minus. i. illa q̄ sunt minoris valoris. Notes stolidum. i. stultum in gallo: notes dona pulchra sopsie. i. sapie in sapiente ista seges. i. ista sapientia nil p̄non ⁊ aliqd: non sapit aliqd stolido. i. stulto.

¶ De lupo ⁊ agno.

St lupus est agnus sicut ille fluentem
 Limite non equo querit vterq; sibi
 In summo bibit anne lupus bibit agnus in imo
 Hunc timor impugnat verba mouente lupo
 Rupisti potumq; mibi riuuq; decozem

Agnus vtrumq; negat se ratione tuens
 Nec tibi nec riuo nocui tam prona lupinum
 Nescit iter: nec ad huc vnda nitore caret
 Sic iterum tonat ore lupus: mibi damna minaris
 Non minor agnus ait. cui lupus immo facis
 Fecit idem tuus ante pater ser mensibus: actis
 Cum bene patrifes crimine patris obi
 Agnus ad hec tanto non vsti tempore predo
 Sic tonat an loqueris furcifer: huncq; vorat
 Sic nocet imocuo nocuus causamq; nocendi
 Inuenit: hi regnant qualibet vrbe lupi

¶ In hoc apologo docet nos auctor q̄ non debemus esse calūniantes siue calūnatores: quod pbat per litteram dicens q̄ quidam lupus ⁊ agnus post esum sitientes venerunt ad quendam fluum: via tamen diuersa: quā in superiori pte lupus bibit ⁊ in inferiori agnus potauit. videns lupus agnū potatē ait. Tu turbasti aquā ⁊ innudasti mibi riuū. Agnus vtrumq; negauit dicens rationabiliter quomodo p̄t hoc fieri. cū non a me sed ad te vnda fluat: nūq̄ aqua retro: sum currere potest hoc est eminens. Tunc dicit lupus agno. tu minaris. r̄fidit agnus. non minor: nec incedo p̄ra te. dicit lupus immo facis ⁊ non est mirum q̄ patrifas. pater tuus docuit te nequitiam. ser mēsb̄ presump̄t cōtra me litigare. respōdit agnus: nō vici t̄ato tpe. q. d. nō fui tunc natus cū p̄ me mortu⁹ est. Ait lupus nūquid nō taces furcifer: apprehēso eo p̄ra iusticiā denozauit. Nota lup⁹ dī a lichon vel lichā grece q̄d est lupus latine. inde dī lichona lichā q̄d est lupus ⁊ on totus: quasi tot⁹ inimic⁹ in litum q̄ vinit de rapina vt lup⁹. agn⁹ dī ab agnos grece q̄d est cognoscere latine. q̄ solo balatu cognoscit m̄fz suā. v̄ dī ab agnos grece q̄d est pi⁹ latine: q̄ est aial valde piū. Allego. p̄ agnū debem⁹ itelīgē deā creatorē n̄m. p̄ lupū sinagogā. i. impios iudeos q̄ turp̄ obiciētes dño dixerūt destruis n̄as le

ges ⁊ viole nta manu occiderūt eū fruct⁹ talis est q̄ nō sūm⁹ calūniatores ⁊ nō inferam⁹ malū alicui iniuste vt fecit lup⁹ agno. ⁊ tales boēs sūnt mali q̄ iniuste opprimūt iustos: ⁊ matie potētes q̄ inferunt querelā paupib⁹ simplicib⁹ vt agn⁹. ¶ Lon. lupus est agn⁹ est bic. s. lup⁹ sicut ille. s. agn⁹ sicut vterq; querit sibi fluitē. i. riuū limite non equo qz lupus bibit in alto riuo. ⁊ agn⁹ in basso. lupus bibit i ane. i. in aqua sūmo. i. alto agn⁹ bibit ymo ane. timor impugnat hunc. s. agnū lup⁹ mouēte. i. dicens te verba sequētia supple o'agne sup. fedasti mibi potū: qz p ⁊ ⁊ decorē riuū. i. claritatē aq̄ agn⁹ negat vtrūq; tuēs. i. defendēs se rōne ⁊ dicit ne p nō nō nocui tibi nec riuo. nā vnda. i. aqua. pna. i. laffa. i. nescit iter sapinū. i. nō pōr' offendere. nec ipsa vnda caret adhuc nitore. i. claritate. lup⁹ tonat. i. clamat iterū ore sic. i. talit' tu sup. [minaris mibi dāna. agn⁹ ait. i. dicit nō minor: cui. s. agno. lup⁹ pus ait sup. i. mo facis p' tu' fecit. i. mibi sup. i. idē sex mensib⁹ actis. i. elapsis. cuz p'fizes. i. affimuleris p'ri tuo. bene obi crimie p'ris agn⁹ ait sup. [ad bec. q̄ dicta sūnt. ego sup. nō viti tanto tpe p'do s. lup⁹ tonat. i. clamat sic. i. taliter. o furcifer an. i. nunqd loqueris. qz p ⁊ ⁊ lup⁹ sup. [vocat. i. denorat. i. buc. s. agnū. bō sup. nocui. i. nocui. nocet sic. i. taliter innocuo. i. innocent. qz p ⁊ iunuenit cām nocēdi. bi lupi regnant qualibet vrbe. i. ciuitate. ¶ De mure ⁊ rana.

Muris iter rumpente lacu venit obuia muri
Rana loquax: ⁊ opem pacta nocere cupit
Omnis genus pestis superat mens dissona verbis
Dum sentes animi florida lingua polit
Rana sibi filo murem conderat audet

Nectere fune pedem. rumpere fraudē fidem
Pes coit ergo pedis: sed mens a mente recedit
Ecce natant: trahitur ille sed illa. trahit.
Mergitur vt secum murem demergat amico
Naufragium faciens naufragat ipsa fides
Rana studet mergi: sed mus emergit et obstat
Naufragio vires suggerit ipse timor
Milius adest miserumq; truci rapit vngue duellum
Hic iacet ambo iacent viscera rupta fluunt
Sic pereant qui se prodesse fatentur ⁊ obsunt
Discat in auctorem pena redire suum

¶ In hoc apologo docet auctor ne cogitemus diuersa de salute alterius: ⁊ ne p'mittamus prodesse cui⁹ velim⁹ obesse. Et hoc pbat per mus p'gens iter ad locū vbi obuiauit rane dicenti talia verba. O mure transfata flumī illū ⁊ ego te iunabo. p'mittendo bonū cū gereret fraudē. Dū ergo ligaret pedē pedis aua est fidē frāgere. Ecce natāt: rana mergit solito more. Sic litigantib⁹ illis milu⁹ superuenit rapiēs miserū duellū. sic viscera rupta fluūt. Allegorice p rana intellige corp⁹ cuiuslibet boīs per murē aiām q̄ mittit ad bona opa vel ad regnū dei: s; corp⁹ retrahit eā: ⁊ sic milu⁹. i. dyabolus venit vtrūq; rūpens. s. corp⁹ ⁊ aiām: fruct⁹ talis ē q̄ nō p'mittam⁹. p'desse cū possim⁹ nosmetipos iuuare ⁊ volum⁹ obesse. ¶ Lō. [lacu. i. aq̄. i. rūpēte iter muris pacta. i. p'missa. opē. i. muri sup. [mēs dissona s'bis. i. locutio dulcis ⁊ deceptoria. supat oē gen⁹ pestis: dū ligua florida. i. facunda ⁊ dulcis. [polit. i. ornata. sentes. i. spinas siue deceptiōes. ai. i. cordis. rana cōfederat. i. cū p'missioib⁹. ligat. i. mures sibi filo. i. cū filo. i. audeat nectere. i. ligare. pedē fune. ⁊ audeat rūpere fidē fraude. pes. i. rane. i. coit. i. si. vadit. i. pedis. i. muris. qz. p ⁊ ⁊ abo pedes erāt sil' ligati: s; mens. i. rane. i. recedit a mente. i. muris. Ecce aduerbiū demōstrandū. abo. i. rana ⁊ mus. i. natāt. ille. i. mus. i. trahit: sed illa. i. rana. i. trahit. i. murē i'fra aquā cupiēs eū submergere rana sup. mergit i'fra aquā mittit: vt demergat murē. i. fides. i. rane. i. faciens naufragiū naufragat ⁊ p'culū dat amico. i. muri. i. rana studet mergi: s; mus emergit. i. erit aquā ⁊ obstat naufragio. i. piculo. ipse timor suggerit. i. ministrat. i. vires. i. ipsi muri sup. qz timebat mergi. i. milu⁹ adest. i. p'is est: ⁊ capit duellū. i. bellū. duoz miserū. i. vngue truci. i. crudeli. B. i. s. m. ⁊ rana. i. tacet: viscera rupta patēt. i. vident. illi supple. qui fatentur se prodesse ⁊ obsunt. i. nocent. pereāt sic. i. taliter. i. pena discat redire in suum auctorem. i. factorem.

M causam canis vrget ouem: sedet arbiter audit
Reddat ouis panem vult canis: illa negat

¶ De canere oue

Pro cane stat inluis: stat lupus: vultur ⁊ instant
 Panem quem pepigit reddere reddat ouis
 Reddere non debet nec reddere iure tenet ur
 Et tamen vt reddat arbiter instat oui
 Ergo suum licet obftet byems prouendit amictus
 Et bozeam patitur vellere nuda suo
 Sepe fidem falso vendicat inbertia teste
 Sepe solet pietas criminis arte capi

¶ Dicanctor dicit q non faciamus alicui misero nec pcurer? dānū: ⁊ hoc pbat p lram di. q quidā
 canis calūniosus poscebat panē ab oue dicens cā mutui recepisse: ouis negauit se accepisse ⁊ negauit
 se velle reddere: cum vero eam ad iudiciū traheret introducit plures testes. s. miluū: vulturē: ⁊ lupū
 qui partē canis affirmabāt esse verā. introductū habebat lupū in iudicē: s. terti? testis. s. vultur ait.
 Lozā me accepit. Introduce? milu? ait quare negas euz accepisti. Et silt? lupus ait iusta est cā. Ergo
 ouis coacta falsis testib? suā lanā vendidit s. iam byems instaret. ⁊ reddidit qd nō accepit. ¶ Allee
 go. Per iudicē intellige deū qui dicit. Qualē te imenio talē te iudico. Per? onē intellige boiem: p
 lupū dyabolū qui tartat nos p testes. s. p miluū angelū. per vultur turpia p cā. p lupū psciam de illis
 q mū? circa falsitate sepe exprimit veritas. vñ salomon. Appetitus rerū alienarū detrimentū facit
 ppriarū. ¶ Lon. | canis viget onē in cām. arbiter |. i. iuder | sedet | ⁊ | audit | cām supple | canis: vult vt
 ouis reddat |. i. tradat sibi panē | illa |. s. ouis | negat milu? stat. p cane: lup? stat |. p | cane: ⁊ vultur stat
 p cane: ⁊ | instant | oui sup dicentes | ouis reddat panē quē pepigit |. i. pmissit reddere | ouis non de
 bet reddere | panē sup. | nec tenet reddere iure |. i. rōne | ⁊ tñ arbiter |. i. iuder | instat oui vt reddat
 ergo ouis sup. | pñendit |. i. vendit | suū amictū |. i. suā lanā | s. byems obftet |. i. frictur | vt instet |. i.
 appropinquet ⁊ ira ouis sup. | nuda suo vellere |. i. sua lana | patitur bozeā |. i. vētū frigidū | i bertia |
 i. prauitas | vēdicat |. i. acquirit | sepe fidē teste falso: pietas solet | vel dolet | capi sepe arte criminis |
 qz dicit q boies mali sepe paupes ⁊ iustos opprimūt p falsam impositionē criminū.

¶ De cane gerente carnem.

Um canis ore gerit carnem caro porrigit vmbzā
 Umbra coberet aquis bas canis viget aquas
 Spem carnis plus carne cupit: plus fenozē signum
 Fenozis: os aperit: sic caro spesqz perit
 Non igitur debent pro vanis certa relinqui

Nam sua si quis amet mor caret ipse suis

¶ In ista fabula docet nos auc. vt nō admittam? rē certā. p re incerta: sic caream? pprijs dū aliena pe
 tinus qd pbat p carnē di. q quidā canis gerebat i ore carnē ⁊ transfatabat quēdā fluiū: ⁊ trāsnatā
 do vidit in flumine vmbzā quā volebat accipe: ⁊ putādo vmbzā accipe pdidit carnē quā in ore gere
 bat: ⁊ sic caruit vtroqz. ¶ Allego. p carnē debem? intelligere regnū celeste p vmbzā trāstoria hui?
 mūdi. p fluiū corp? cuiuslibet boīs. Nō amittam? ergo ppetua gaudia de qb? certi sum? .i. regnū ce
 loz: qd nobis paratū est ab origine mūdi? Fructus talis est: vt pro rebus transitorijs nō admittam?
 eternā glām. ¶ Lō. | dū | p qñ: qñ | canis gerit |. i. portat | carnē ore: caro porrigit |. i. facit | vmbzā:
 vmbza coberet |. i. appet | aqs: canis viget bas aqs |. i. cogit salire in aqs | ppter visionē vmbze car
 nis: carnis sup. | cupit pl? spē carnis carne | quā bēbat in ore | cupit pl? signū fenozis fenozē | canis
 sup. | apit os | volēs deuozare vmbzā carnis | qz | p | caro | cadit: ⁊ | spes perit sic |. i. raltit: ⁊ sic pdi
 d. r spē carnis habēder? ipam carnē quā bēbat | igit certa nō debēt relinq | p vanis |. i. p incertis | si
 qz |. i. si aliqs | amet |. i. cupit | nō suā: pple caret mor suis | reb? sup.

¶ De leone ⁊ capra oue ⁊ iuuenca.

Uratione pari fortune munera sumant
 Sumunt sedus ouis capra iuuenca leo
 Ceruus adest ceruum rapiunt: leo sic ait: beres
 Præme partis eromam mihi primus bonoz

Et mihi defendit partem vis prima secundam

Et mi dat maior tertia iura labor

Et pars quar ta meum nisi sit mea rumpet amozem

Publica solus habet fortior ima premens
 Ne fortem societ fragilis vult pagina presens
 Nam fragili fidus nesciet esse potens

¶ In ista parte docet nos auctor. qd queram nobis societate ciuilem et fugiam potentem: qm pbari lra. vac
 catiois et capra sumpserunt societate cum leone: vt hcdt fortia daret eis diuisioe sumeret: qd cum veniret
 ad filia acceperunt ceruū: voluerunt illū diuidere et accipe qlibz parte suā. Dicit leo: volo p̄mā b̄re p
 rem qd nobilis sum. scda qd bonestior et fortior sum. tertia iure mibi ceddit: qd p̄l cuncti. q̄rta nō q̄s
 tetigerit me inimicū debet et sic sol? leo obtinuit ceruū et illū sustulit. **¶** Allego. p leonē intellige dia
 bolū p̄onē simplicē boiem. p caprā pctōres: p nuēcā supbiā p quā dyabol? sp̄ nitit boiem supare: et
 ad infernū ducere laborat. **¶** L. on. [ouis capra iuueca .i. funenis vacca. et] leo sumit fedus .i. faciūt
 fed? inf se. i. puenientia et p̄missionē vt sumāt munera .i. dona [fortune rōe par] .i. eq̄li [ceru? ad
 est .i. presens est] rapiūt ceruū: leo ait .i. dicit sic .i. taliter [ero beres .i. possessor] p̄me p̄ris [scz
 ceruū] uā .i. p̄ quā [p̄m] bonoz [debet mibi sup. [p̄ria vis .i. maior vis] defendit mibi scdam p̄tē]
 cerui sup. qd fortior erat ceteris. et [maior labor] .i. quē feci in capiēdo ceruū] dat mibi tertia iura
 .i. ter: istā partē cerui] et nisi quarta ps sit mea rūpet meū amorē .i. vos nō eritis amici mei: leo exis
 sup. fortior [p̄mens yma .i. bassa scz alia aialia] bz publica .i. oia solus .i. q. d. qd sol? leo habuit totaz
 p̄dam scz totū ceruū: et alie bestie nihil habuerūt [p̄ris pagina .i. p̄ris scriptū] vult et monet [ne] pro
 vt et nō: vt [fragilis non societ forte] .i. non faciat societate vel pactū cū forte [naz potens nesciet eē
 fidus. i. fidelis] [fragili] .i. pauperi.

¶ De femina nubente furi.

Femina dum nubit furi vicina gaudet
 Vir bonus et prudens talia verba mouet.
 Sol pepigit sponsam iouis aures terra querelis
 Pertulit: et causam cur forent egra dedit
 Sole necor solo quid erit si creuerit alter

Quid patiar: quid ager tanta caloris hiems
 Hic prohibet sermo letum prebere fauorem
 Qui mala fecerunt vel mala facta parant

¶ In hac fabula docet nos auctor. qd de prauitate maloz non debem? gaudere: vt malis non gau
 deam? qd p̄bat dicit. Vicini cuiusdā mulieris celebrantis nuptias foris gaudebant: qz latrone du
 cebat inter quos erat quidā sapiens qui dixit illis talem fabulā. Sol debebat ducere vxorem: sed
 omnis terra interdixit: et amore magno ioui conq̄sta est. Cū iupiter vero audiret vocē querunomie
 et cām quesuit respondit terra qd per solē solū patior et tñ vxor et pene deficioz. Sz quid fieret si sol
 generaret filios: et qui diuerteretur byemis. **¶** Allego. p solē et p filios solis intelligim? filios latro
 nis. p furē cuiuslibet boīs oculū. per sp̄sām delectatioēs hui? mūdi: qd si peruenit ad actū tūc ḡna
 bit filios qd opprimūt terrā. i. rationē. per virū prudentiā qd semper suadet oculo ne videat vanitates
 hui? mūdi qd cito transiūt. et boiem sepi? ducit ad lapsum pctōz. et hoc est qd vult p̄ris fabula. **¶** Lon.
 [dū] p q̄r: qm femina nubit furi. i. latroni [vicinia gaudet] quidā sup. [vir bon? et prudens mouet. i.
 dicit talia verba. sol pepigit. i. subarrauit sponsaz terra pertulit aures iouis querelis suis sup. et dedit
 cām cur foret egra. Ego. scz terra necor solo sole. i. per vnum solem qd erit si alter sol sup. creuerit.
 id est nascatur ab hoc matrimonio qd patiar. q. d. multuz quid ager. i. faciet tanta byemis. i. pestis ca
 loris. hic. scilicet sermo prohibet prebere. i. dare fauorem letum. i. iocundū bis sup. qui fecerunt ma
 la vel parant malefacta.

¶ De lupo et grue.

Ata lupum cruciat via gutturis osse retento
 Mendicat mendicam multa daturus opem
 Brus promissa petit de faucibus ore reuulso
 Cui lupo en viuus munere tuta meo
 Nonne tuum potui morsu prescindere collum

Ergo tibi munus sit tua vita meum
 Nil prodest prodesse malis mens praua malozum
 Innemor accepti non timet esse boni.

¶ In ista fabula declarat auctor q̄ nihil prodest benefacere malis hominibus licet in agone mortis
 sint quod probat dicens q̄ cum quidam lupus male & auide carnes deuorasset sibi befit os in guttu
 re quod proprijs viribus non potuit extrahere opem medicis quesuit promittens magnaz pecunie
 summam. ad quem grus veniens proprio collo in os eius positus de gutture bos extrahit. Quinq̄
 egrotum sanasset domina grus sollicita pecuniam petijt lupo. cui lopus crudeli voce ait. munus me
 um tibi fit hoc q̄ collum tuum non prescidi cum posueras in guttur meum &c. ¶ Allego. per lupum
 aliquem diuitem & potentem in agone positum intelligimus. per gruem vero patrem spiritualem q̄
 debet pro prijs aliquid facere & inungit cum ipso conualuerit semper benefacere: sed cum ad fan
 tatem redditur deo auxiliante promissa minime adimplet: sed perseverat in suis malis operibus
 ¶ Construe[] via gutturis ar[]ta []d est stricta [] cruciat lupum [] esse retento []d est in gutture & ipse lup[]
 supple datur multa mendicat opem mendicam id est querit adiutorium grus petit promissa esse re
 uulso id est extracto de faucibus lupi supple cui lupus ait supple an id est nunquid viuis tuta id est
 segura meo munere uonue potui [] prescindere []d est scindere tuum collum mortu id est per meum
 morsum ergo tua vita fit tibi meum munus prodesse hominibus supple malis nil pro non & aliquid
 mens prius malozum non timet esse immemor id est non memor boni accepti.

¶ De duabus canibus.

De partu querulam verborum nectare plenam
 Pro cane mota canis suscipit ede canem
 Hec abit: illa manet: bec cursitat illa quiescit
 Sed tamen a partu rumpitur illa quies
 Illa redit reddiditq̄ sua iura p̄catur

Obsecrat bec aurem nec minus ante domum
 Plus prece posse minas plus prece bella minis
 Cum dolor banc armet plus matrem filius armat
 Sedit sola gregi causaq̄ iusta perit
 Non satis est tutum mellitis credere verbis
 Et hoc melle solet pestis amara sequi

¶ In ista parte auctor docet aliud documentū dicens q̄ non credamus verbis blandis & humilibus
 maloz: & videamus qualiter aliquid p̄cedere debeamus qd̄ p̄bat di. q̄ canis vnā fecit sibi domū: ad
 quā alia canis venies fetu oppressa rogant ad modicū tempus vt posset p̄gere in domo sua. illa aut̄
 pietate mota suscepit eam in domū suam: & peperit vnū catellū: & q̄si peperit ferrauit domū: & q̄si
 nit alia canicula cuius erat dom[] percussit ad portā & dicit. amica aperi mibi: & illa obterrant aures
 & fortius ferrant hostium. iterum dicit aperi. alia non dedit ei verbum & tunc ipsa incepit blandire
 q̄ illa aperiret & noluit. postea incepit illa frangere hostiū: q̄ credebat bella plus valere precibus: &
 minis. postea di. anc. q̄ bec canicula habebat dolorē de domo sua. quā nō poterat intrare: s̄ plus do
 lebat de catello quē dimiserat in domo & postea oportuit q̄ dimitteret domū suā. ¶ Allegorice p̄ do
 mum intelligim[] canisliber bois corpus. per domesticū bolez. p̄ aduenā dyabolū qui cū solus intrat
 nūq̄ vel raro vult exire. caue a tali hospite qui semp vult possidere cor tuū: sed repelle eū cū virtuo
 sis opib[] tui corpis. ergo virtutibus adbeream[] vt dñm nrm̄ iesum xp̄m̄ oipotentem obtineamus.

¶ Construe[] canis mota pro [] alia supple cane suscepit ede. i. domo [] canē querulā [] i. cōquerentes de
 partu plena nectare [] i. dulcedine [] verbor[] i. dulciter loquētē & humiliter supplicantem [] bec [] scilz
 canis suscipiens aliā canē abit. i. recedit illa scz canis suscepta manet in domo supple bec scilz canis
 suscipiens [] cursitat [] verbum frequentatiuum [] illa [] i. canis suscepta [] quiescit [] i. requiescit: sed tñ illa
 quies. i. requies rumpitur a partu. i. p̄pter partū. q. d. illa canis suos caniculos ibidē peperit [] illa [] i. s̄
 canis q̄ recesserat & alteram in domo suscepit [] reddiditq̄ [] p̄ [] p̄cat reddi sibi sua iura [] i. suā domū
 [] bec [] i. canis q̄ erat intra domū [] obserat [] i. claudit aurē nec obserat min[] domū aure. tūc illa canis
 que erate t̄tra supple [] putat minas posse plus prece & putat [] bella posse plus duobus [] i. nimis & pre
 ce [] nescit minas posse plus prece [] & nescit [] bella [] plus posse minis cū dolor armat. i. cruciat [] banc []
 scz canem [] filius [] i. caniculus qui erat infra domum suam clausus armat plus matrē canis supple. s̄
 qui erat infra domū [] sedit sola gregi [] i. cū suis caniculis [] q̄ [] pro [] causa iusta perit [] q̄ alia non po
 tuit recuperare domum suam [] credere verbis dulcibus [] mellitis non est satis tutum [] i. securum
 pestis amara solet sequi et hoc melle. i. dulcedine verbor[]

¶ De colubro & rustico.

Am nūc canet bumus glacies dum sapit aquarū
 Cursus in colubrum turbida seuit hycms
 Hunc videt hunc reficit hominis clementia ventum
 Temperat buic tecto temperat igne gelu
 Ore serit virus coluber: sic toxicat edem

Bospes ait colubro non rediturus abi
 Non erit coluber: nec vult exire sed beret
 Amplectensq; virum sibila dira mouet
 Reddere gaudet homo neq; pro melle venenum
 Pro fructu penam pro pietate dolum

¶ Dic ponit auctor. q; prauus hō multū gaudet qm reddit malū bono sicut coluber ⁊ qm reddit penā p benefactis. ⁊ dolū p pietate: qd pbat p litteram. frigore vigēte videlicet ⁊ gelu quidam homo inuenit serpentē semiuiuū: ⁊ cā pietatis sustulit eū de terra portās eū domū ⁊ seruās eū: san' efficit ⁊ vires pprias assumpit. Et post modicū tps serpēs bene nutritus ⁊ refocillatus dixit ei bospes eri de domo coluber vero noluit exire: sed magis domū illā suo veneno fedauit. ¶ Allego. per colubū dya bolū. p rusticū corp' boīs. p venenū praua opa: q; cū aliqd pctm facis: tūc diabolus magis te peccare volēs exire de domo. i. de corpe tuo nō vult. ¶ Lō. [dū] p qm: qm [bum] .i. terra [canet] .i. albet niue. id est ppt niue ⁊ dū glacies. i. gelu [sopit] .i. retinet [cursus aquar] hēs turbida seuit in colubū [⁊ reficit] .i. nutrit hūc. s. colubū. ⁊ tempat buic. s. colubū [ventū tecto] .i. in domo sua [tempat buic] .s. colubū [gelu] .i. frigus [igne] .i. p ignē ipm calefaciendo [coluber serit virus ore ⁊ toxicat ede] .i. domū sic. i. taliter [bospes] .s. hō [ait] .i. dicit [colubro abi] .i. recede [nō rediturus coluber nō erit] nec vult exire: sed beret. i. stat q; ⁊ amplectēs virū mouet. i. facit sibila dira. i. clamores crudeles [homo neq;] .i. malus gaudet reddere venenū p melle. i. malum p bono: ⁊ gaudere reddere penā pro fructu. i. p vtilitate. ⁊ gaudet reddere dolū. i. fraudē p pietate.

¶ De asello ⁊ apro.

Audet asellus aprum risu tentare proteruo
 Audet inbers forti dicere fater aue
 Librat aper pro voce caput: nam verba superbit
 Reddere sed dentem vit tenet ira truce[m]
 Sustamen ista mouet: vilem dens nobilis escam

Spernit desidia tutus es ipse tua
 Non debet stolido ledi prudentia risu
 Nec stolidus doctum debet adire iocis

¶ Dic docet auctor debere simplicib' pcerē: stultos nō despiciere q; audēt meliorib' insultari Aliqui em boīs calūnias solēt alijs inferre. qd pbat i lra di. qdā asellus occurrēs dño apro ait. O mi frater aue. ap indignat' tacuit dissimulās irā: sed vibravit caput suū dicēs intra se. absit a me: vt de vili car' ne dētes meos coinquā ¶ Allego. p apz spūale: p asellū secularē q; sepi' seculares detrahūt bonis boib' religiosīs ⁊ castīs ⁊ monachi talq; boni viri multotiēs erūt alijs in derisum: ⁊ ad vltimū tales corā deo in derisione manebūt. ppf eoz neqtias. ¶ Lō. [asellus inbers] .i. piger [audet tēptare apz risu] pteruo .i. subdolosoz: [asell' inq; inbers] [audet dicē forti apro] O frater aue. ap vibrat. i. librat caput p voce supbit. nā hba reddere. i. dare: s; ira vit tenet dētē truce. sus mouet hba dēs nobilis sp nit vllē escā tu es tur' tua desidia. i. pigritia prudentia. i. sapiētia seu sapiēs homo nō dz ledi risu stolido: nec p nō stolid' dz adire. i. ingredi doctū. i. sapiētē iocis.

¶ De mure rustico ⁊ vrbano.

Rusticus vrbantum murem mus suscipit ede
 Comnodat et mensam mensaq; mente minor
 In tenui mensa satis est immensa voluptas
 Nobilitat viles fons generosa dapes
 Facto sine cibus vrbantum rusticus adit

Urbani socius tendit in vrbis opes
 Ecce penu subeunt: inseruit amicus amico
 Inuigulant mense fercula mense gerit

Comodat conditq; cibos clementia vultus
 Conuiuiam satiat plus dape frontis bonoz
 Ecce sere clavis murmurat: hostia latrant
 Ambo retinent: fugiunt ambo: nec ambo latent
 Hic latet: hic latebras cursu mendicat inepto
 Assiuitur muro reptile muris onus
 Blanda penu clauso parcit fortuna timori
 Ille tamen febril: teste timore tremit
 Exit qui latuit timidum sic lenit amicum
 Gaude carpe cibos hec sapit esca fauum
 Fatur qui timuit: latet hoc melle venenum
 Sellitumq; metu non puto dulce bonum.
 Quam timor obnubil non est sincera voluptas
 Non est solito dulcis in ore fauus
 Rodere malo fabam q̄ cura perpete rodi
 Degenerare cibos cura diurna facit
 His opibus gaude qui gaudes turbine mentis
 Pauperiem ditet par opulenta tibi
 Hec bona solus habe que sunt tibi dulcia soli
 Det precium dapibus vita quicta meis.
 Finit verba: reddit preponit verba timendis
 Et quia summam timet: tutius ima petit.
 Pauperies si leta venit ditissima res est.
 Tristior immensas pauperat vsus opes

Hic docet auc. q̄ citius debem' diligere parum cum securitate q̄ multū cū tribulatione ⁊ impedi
 mēto qd̄ pbat p̄ fraz di. Mus qdā vrbanus iter agebat ⁊ repertus in hospitiiū muris agrestis q̄ mē
 sam sibi posuit: gaudēs de aduentu suo ordea grana ⁊ talia multa intulit. mus vrbanus reddidit sibi
 grates scilicet rustico muri: econuerso petiuit vt secum comederet. Luz vero ingressi sunt quoddā
 celariū vbi ederāt cōia sua venit dñs celarij ⁊ referauit hostiū: mures p̄teriti ceperunt buc ⁊ illuc
 currere. vrbano? hōm? not? cauernis secur? se abscondit. aggress? hō ignozās vbi fugeret p̄ parietes
 fugit: ⁊ vit nō captus euasit. postea q̄ dñs celarij egit illud qd̄ volebat facere recessit: clauso hostio
 itez p̄ueniunt mures pariter. de qb? ait vrbano? muri rustico comede de istis epulis: ab hęc timores
 tuos. alter mus dixit in isto cibo later amaritudo qz comedit cum timore. certe malo redere fabā in
 cauernula mea secure ⁊ viuere in paupertate: q̄ si haberē oēs cibos de mūdor bis dict? reuersus est in
 domū suā. Allego. p̄ murē rusticū intelligim' bonos boies spūales de securitate semp letos. p̄ vrb
 banū p̄auos boies ⁊ seculares semp gaudētes tā de illecebris q̄ de vtilitate. GLō. [mus rustice?]. i.
 habitās in rure siue in cāpis [suscipit]. i. recipit [vrbano]. i. morantē in vrbē ede. i. in domo sua qz p̄
 ⁊ cōmodat mēfaz. ⁊ mēsa est minor mēte. q. d. q̄ volūtas ei? erat magna: sed ptās p̄ua voluptas. i. des
 lectatio [est sat? ⁊ mēsa tenui]. i. qui frōs. i. facies muris rustici [generosa]. i. tocūda nobilitat dapes
 viles mus sup. rusticus audit murem sup. vrbano factio sine cibis ⁊ mus rusticus sup. socius muris
 supple [vrbano tendit in opes]. i. ad diuitias vrbis. i. ciuitatis ecce subeunt. i. intrāt penu ⁊ amic?. scz
 mus vrbano? inseruit. i. seruit [amico]. i. muri rustico inuigilāt mēse. i. attēdūt epulis mensa gerit]. i.
 portat [fercula]. i. cibaria clementia vultus faciei [cōmendat]. i. dat qz p̄z condit. i. preparat cibos
 bonoz frōtis. i. faciei satiat conuiuiam. i. murē rusticū plus dape. i. cibarijs [ecce clavis murmurat hostia
 latrāt]. i. clamāt [ambo timēt: ambo fugiūt: nec] p̄ vrbano? si abo nō latēt b. s. mus vrbano? [later]. i. se
 abscondit b. s. mus rusticus mēdicat. i. querit latebras. i. tenebras cursu inepto. i. veloci. vel nō p̄ueto
 [onus reptile muris assiuitur]. i. cōiungit muro. q. d. q̄ quēadmodū serpētes reptādo. i. ventrē p̄tra
 terrā trabādo vadūt sup terrā: sic ⁊ iste mus reptādo sicut ⁊ ipsi serpētes se. ppe pedem muri posuit
 [fortuna blāda]. i. suauis [pcit timor? penu clauso. q. d. q̄ qñ famuli vel ancille q̄ intrauerāt penu re
 cesserūt portasq; clauerūt: timor discessit ab eis] tñ ille]. i. mus rusticus febril ⁊ tremit timore teste

id est testificāre. mus vrbā sup. q̄ latuit erit leuit. i. applaudit sic. i. taliter amicu timidū. scz mures
rusticu dices amice sup. gaudet carpe. j. i. capel cibos bec esca sapit fauu. j. i. mel mus rusticus sup. q̄ ti
muit satur. i. loquitur venenū latet in hoc melle. q. d. q̄ amaritudo vel periculū latet in his delictis
z epulis. q̄. j. p. z nō puto bonū fellitū. i. amarū metu. i. ppter metū esse sup. | dulce. j. i. delectabile vo
luptas. j. i. delectatio quā timor obnubuit. i. associat nō est sincera. i. libera vel pura. q. d. q̄ delectatio
babita cū timore nō est placida. z fauus nō est dulcis in ore sollicito. i. timor: ofo malo rodere fabā q̄
rodū ppete. i. ppetue cura diurna facit degenerare cibos tu q̄ gaudes turbine mentis gaude his opi
bus. par opulenta. i. magna dicit mibi pauperiem meā sup. tu supple babe solus bec bona que dicta
sunt supple. q̄ scz bona sunt dulcia tibi soli vita quietā dat precium meis dapibus mus rusticus sup
ple. j. i. sunt verba. j. i. redit. s. extra ciuitatē ad domū suā: z preponit. i. anteponit tuta. i. secura timendis
id est reb? dubitabilib? z qz timet. i. dubitat summa. i. alta perit tutius. i. securus yma. j. i. bassa si pau
peries venit leta est res ditissima. vsus tristior pauperat opes immensas. i. magnas.

¶ De vulpe z aquila.

Dum vulpes aquilam pro rapta pelle perungit
Melle precium predam reddere nescit auis
Preda gemit: nidiq; cibus timet esse gulosi
Sed redimit natos vtilis arte parens
Arbozeum zonat stipulis z vimine truncum

In stipulam docto diriget ore facem
In stipulos aquile coniurat copia fumū
Hanc tamen et vulpem prouida placat auis
Non sit qui studeat quis maior obesse minori
Cum bene maiori possit obesse minor

¶ Sic docet auctor: ne quis noceat inferioribus vt non incidatur ab aliqua flamma. Unde salomon
Qui tutus zc. z hoc probat per lřam di. Quedam aquila rapuit catulos cuiusdam vulpis quos portauit
nit pullis suis pro cibo. vulpes aquilā rogauit: vt sibi redderet suos catulos: aquila vero vba vulpis
sprenit: vt pote inferiores spernunt superiores. vulpes vero lignis z stipulis ficcis zgregatis circū
dedit arbozem z intrusit facem in medio lignoz intantum q̄ fumus z flamma extrent. Aquila vero
timens natos suos perire vulpi catulos reddidit. ¶ Allego. per vulpem quemlibet hominem. per fi
lios bona opera que aquila. i. diabolus separabit: ducendo ad filios suos. i. ad opera illicita: tandem
illa vulpes. i. ille qui ieiunādo z orando intēdit facere. i. merere gratiam spiritus sancti. z sic catulos
suos. i. bona opera tua de manibus eripit diaboli. fructus talis est vt non inferamus iniuriā minori.

¶ Con. dum pro quando. qm̄ vulpes perungit aquilam pro prole rapta auis nescit reddere predas
melle. j. i. dulcedine precis | preda gemit: q̄ pro z | timet esse cibus nidi gulosi: sed parens. j. i. mater
vtilis | redemit natos arte. j. i. ingenio vulpes sup. | zonat. j. i. circumdat arbozem sup. | vimine. j. i. vir
gis | z dirigit facē. j. i. ignem | in stipulam ore docto. j. i. stando | copia fumū coniurat. j. i. tendit | in pul
loz: tamen auis prouida. j. i. sapiens | placat vulpem: quis. j. i. aliquis existens supple. | maior non fit
qui studeat obesse. j. i. nocere | minor cū minor possit bene obesse. j. i. nocere | maior. j. i.

¶ De testudine z aquila.

Des aquile predo testudinis aera findit
Hanc sua concha tegit: cornua longa patent.
Hoc monitu cornū aquilam premunit ineptum
Fers onus ac fiet vtile crede mibi
Quod geris in concha cibus est: tibi surripit illum

Concha cibum: concham frange: cibusq; cadet
Est concham lantes pro viribus vttere sensu
Hanc si celsa cadat latea franget humus
De se stultus homo subuersus turbine lingue
Corruit z fortes ista procella rapit.

¶ Sic docet anc. vt caueam? dare prauū p̄siliū: z vt nibi? naturā faciam? qd̄ pbat di. Quedā aquila
rapuit testudinē z inf̄ altas nubes portauit vt testudo inf̄ conchā facēs nullo potuit p̄iculo ledi: scz cū

corne quedā aquile obulauit dicit. optimā p̄dā fers: sed ea vti non poteris nisi fracta sit viribz: et ce
 pit dicere dans cōsiliū. vola inquit supra alta aera: respice deorsum vbi sunt loca saxosa: dimitte q̄
 qd̄ fers: et cōbis fractis vteris cfcis: et vsa est. ¶ Allego. per testudinē lucifer. per aquilā et corntcem
 v̄tus del intelligit: q̄ lucifer p̄ supbia aquilonē voluit ascendere filius esse deo: quē dñs virtute sua
 detecit: et i infernū sicut em̄ testudo cecidit: ita dyabolus d̄ celo cecidit. ¶ L̄d. [pes aquile] et̄ns sup.
 [p̄do] .i. raptor [testudinis] illius aialis findit .i. diuidit [aera] .i. volat p̄ aera [sua cōcha] .i. testu
 dinis [tegit] .i. coopt bāc [scz testudinē] longa cornua patēt .i. vident [cornit] illud aial [p̄sumit]
 t. adulat [aqlā] hoc monitū [o aquila sup.] [fers on] [ceptū] .i. turpe [crede mibis] ac .p. et on sup. [fiet
 vtile] illud sup. [qd̄ geris] .i. portas [in concha est] cibus: cōcha surripit tibi illū .i. cibum [frāge cō
 cham: q̄] p̄o et [cibus] cadet [tu sup.] [vetere sensu] .i. sapienter [p̄ viribus: vt] lanies .i. frangas [cō
 cham: bunn] .i. terra [sāra] .i. lapidea [franger hanc] .i. concbam [si cadat] celsa .i. alta vel de alto
 [bomo] stultus subuersus turbine lingue corruit de se .i. per seipm̄ [et ista] p̄cella .i. p̄auitas seu fal
 sitas [rapit] .i. decipit [fortes] .i. potentes et diuites.

¶ De vulpe et coruo.

Vulpe gerente famem coruum gerit arbor: et escā
 Ore gerens coruus: vulpe loquente filet
 Lorie decore decens signum candore paremptas
 Si cantu placeas plus aue quāq̄ places
 Credit autē picte que placent preludia lingue

Dum canit vt placeat: caseus ore cadit
 Hoc fruitur vulpes insurgunt tedia coruo
 Asperat in modico damna dolore pudor
 Sellitum patitur risum quem mellit inanis
 Gloria vera parit tedia falsus bonor

¶ Dic docet aue. vt videam? q̄re laudemur: et vt nō adhibeam? fidē v̄bis lipidis et adulatoris: qd̄ p̄
 bat di. Quidā coru? caseum rapiens in arbore sedit: qd̄ videns vulpes ait. O corue nō est tibi similis
 in pulchritudine nisi sit cign? tam magn? est decor tu? sed vocē tuā nō audiu: vtinā audirē ip̄am tu
 lauderis a me inter oēs aues: volens aut coru? offendere vocē suā et placere p̄ cantū: emisit caseum
 buni quē vulpes rapiens deuorauit. ¶ Allego. q̄ nulla opa debes facere pp̄ laudē humanā: s̄ pp̄ deū
 ne te p̄cia ledat: p̄ coruū intelligim? quēlibet boiem. p̄ caseū opa vel aiā: vulpem. i. dyabolū. dyab
 ol? em̄ sp̄ laudat et ipedit cor boīs supbia: et ille supbiēs emittit caseū. i. bona opa vel aiā: vulpes
 i. dyabol? veniēs capit illā. ¶ Con. vulpe gerente famē arbor gerit coruū: coru? gerens .i. portans
 [escā] ore filet .i. tacet [vulpe] loquēte [o corue] decens .i. pulcher [decore] .i. pulchritudine [p̄tas
 i. affimularis: vel] parētas [cignū] illā aue [candore] .i. albedine [si] p̄ q̄: q̄ [placeas] .i. places [mibi
 sup.] [cantu] .i. per cantū tuū: places mibi supple pl? quāq̄ aue .i. q̄libz aue [aut] .i. coru? [credit]
 q̄ p̄ et [pludia] .i. s̄ba ficta [ligue] picte .i. false. [vulpis] [placet] .i. coruo [dū] p̄ q̄: q̄ [coru? supple
 [canit] [vt] [placeat] .i. vulpi [case] ore cadit .i. ab ore corui [vulpes] fruitur .i. vti [hoc] .i. caseo [re
 dia] insurgunt coruo: pudor: aspat .i. multiplicat in asperate siue dolore [dāna] in dolore modico .i.
 paruo q̄si di. q̄ si alicui accidat aliqd̄ malū: inde supueniat pudor .i. ver ecundia: magis dolet pp̄
 pudorē q̄ pp̄er ipsius mali passionem. ille sup. [quē] gloria inanis .i. vana [mellit] .i. mulcet [pati
 tur] risum sellitum .i. amarum [bonor] falsus perit tedia vera .i. dolores.

¶ De leone et apo.

Retit miserum grauitas annosa leonem
 Inglaciat corpus corq̄ seuile gelu
 Instat aper pensat pro veteri vulnere vulnus
 Frontis cum telo taurus ytroq̄ fodit
 Sicut a fellus inbers et frontem calce figillat

Hoc solo gemitu vindicat acta leo.
 Omnia que vici me vincunt omnia: dormit
 His mea: dormit bonor: dormit bonoris opus
 Qui nocuit nocet ille mibi multiq̄ peperci
 Qui mibi non parcut pro pietate nocent

**Nunc timeat casum qui se non fulsit amico
Nec dare vult felix quam miser optat opem**

¶ Dic auctor: docet q̄ nos debemus esse mansueti ⁊ benigni quorsens in aliqua dignitate ponimur ⁊ vt parcamus miseris ⁊ afflictis quod probat di. Quidam leo grauatus senectute iacuit in quodam prato suum trahendo spiritum quem videns aper appropinquans sibi ⁊ iratus spumans proprijs debibus crudeliter inuasit. deinde quidam taurus superueniens eundem suis cornibus per fudit: asinus etiam cum suis pedibus ferratis fregit sibi frontem ⁊ ait leo. Cum ad me currerent benignolus recepi ⁊ non lesi: quibus peperi mihi non parcam: quia vident me sine viribus esse infirmum ⁊ de crepitum. Fructus talis est. Mouet nos auctor p̄ exempla docens nos mansuetos esse in dignitate ne ab aliquo pustinam iniuriam patiamus. ¶ Allego. q̄ quisquis fulciat se amicis ⁊ non sit superbus. per apzum superbiam. per taurum conscientiam. per asinum tedia. bec omnia aduentur supra quemlibet leonem. i. hominem in extremitate vite sue. ¶ Construe | grauitas amosa | .i. senectus | irerit | .i. innectit | leonem miserum: q̄ p̄ro ⁊ | ⁊ gelu in glaciā | .i. frigidat | corpus semile | .i. antiquū | q̄ p̄ro ⁊ | cor | .i. leonis | aper | .i. porcus siluestris | inflat | .i. appropinquat leoni sup. | ⁊ p̄fat | .i. cogitat facere sup. | vulnus p̄ vulnere veteri | .i. antiquo | taurus fodit | sc̄z leonem | vtroq̄ telo | .i. cū vtroq̄ cornū | frontis | .i. capitis | asellus inbers | .i. piger | seuit | .i. furit | ⁊ figillat frontem | sc̄z leōis calce | .i. cū pede | leo vēdicat bec acta | .i. facta | solo gemitu | ac si dicat q̄ ip̄e leo non poterat se vīdicare de predictis: q̄ sener ⁊ impotēs erat p̄tereq̄ gemendo ⁊ dicebat. Omnia illa sup. | que | ego | vici | oia illa sup. | vincūt me: | ad maiorē expressionē | mea vis | .i. potestas | dormit. ille cui | ego | nō cui nocet mihi: q̄ p̄ ⁊ peperi multis | qui non parcam mihi sed nocent p̄o pietate | .i. loco pietat̄. ille sup. qui non fulsit | .i. munit | se amico teneat hunc casum: nec p̄ro non | misero nō vult dare opē quam felix | .i. bonus | b̄pr̄at | .i. requirit.

¶ De catulo ⁊ asino.

**Armoris ⁊ caude studio testatur amorem
Nunc lingua catulus nūc pedē palpat berum
Gaudet berus: comitq̄ canem: comitemq̄ ciborum
Efficit: alludit turba ministra carni
Arte pari similesq̄ cibos: similemq̄ fauorem**

**Lucrari cupiens inquit asellus inbers
De catulo p̄fert vite mitor vtile terguin
De fructu placeo sed placet ille ioco
Ludam: lude placet: sic ludit tempore vīso
Et ludo placeat: ludit ⁊ instat bero
Blandiri putat ore tonans bumerosq̄ p̄iozem
P̄resso mole pedum se putat esse p̄ium
Clamat berus: vult clamor opem: subit ordo clientum
Quota domat multo verbere claua reum
Quod natura negat nemo feliciter audet
Displicet imprudens quando placere putat**

¶ Dic docet au. ne q̄s indignū sibi ingerat officiu: ⁊ ne faciat op̄ nature fr̄iū qd̄ p̄bat dicēs. Quidā asin⁹ cernēs q̄tidie dñm suū blādiri catulo. ⁊ vidēs ex mēsa cibari ⁊ impingari ex oi mēte cōuersus ad se dicens. postq̄ asial immundissimū sicut canis diligit. q̄to magis dñs meus me diligeret si sibi obsequiū familiare ostenderē. cū nobilito: sim ⁊ vtilior: catulo. Cū aut̄ sic locut⁹ fuisset vidēs dñs sup̄ occurrit ei p̄ spatulas saliens ⁊ lenās pedes pores ⁊ ponens supra bumeros dñi sui ab vtroq̄ latere lingua eū lingeat ⁊ spūis ex ore fluētib⁹ vestes ei⁹ maculauit: ⁊ dñs ita fatigat⁹ magna voce et clamat sui aut̄ audiētēs dñs clamantē occurrerūt ⁊ asinū vberauerūt. abiētēs aut̄ asinū q̄si mortuū reliquerūt. ¶ Allego. q̄cqd̄ facias nō debes. p̄p̄ vanā gl̄ias hui⁹ mundi facere: s̄ p̄p̄ deū ne vltio veniat sup̄ te ⁊ p̄fusiō magna. p̄ canē intellige bonos ⁊ spūales boiēs q̄s nutrit de⁹ gr̄a spūiscti. p̄ asinū seculares malos q̄ spūales p̄tēnūt: q̄ cū eis nolūt b̄re gr̄as ⁊ amozē dei tādē malis opib⁹ p̄fundunt sicut asin⁹. ¶ Eod. | catul⁹ testat amozē studio murmur. | .i. garrulitat̄ | ⁊ caude ⁊ palpat̄ | .i. tāgit | ber. | .i. dñm | nūc lingua nūc pede. berus gaudet: q̄ p̄ ⁊ comit canē: q̄ p̄ ⁊ efficit canē sup. | comitē | .i. foeciū | cipoz̄ turba ministrās. | .i. seruēs bero sup. | alludit canē | .i. ludit cū cane sup. | asellus inbers | .i. piger cupiēs lucrari siles cibos: q̄ p̄ ⁊ simlē fauozē. | .i. amozē siue gr̄as | inq̄t | .i. dicat | mitor: vite | me

sup. [pferit]. i. smittit | me catulo. vtille tergū | pferit me catulo sup. [nec] p r | nō placeo fructu: s3 ille
 fēz | placet loco | .i. ludo ego sup. | placēs ludo: ludā sic | .i. taltter | r ludit tpe vīso | asin? sup. | ludit vt
 placeat bero | .i. dñio | r instat | .i. appropinquat | ipi bero | .i. dño asin? sup. tonās. i. clamās ore putat
 blandiri: q3 | p r | bumero presso | .i. oppfso | molle | .i. pōdere | pedū pōz putat se esse spium. i. dulce r
 placidū verus clamat clamor: vult opē ordo clientū. i. seruitoꝝ subit. i. venit r multa claua. i. multitu
 do clauay r altoꝝ baculoꝝ | donat | .i. castigat sine verberat asinū sup. reū. i. culpabilē verbere multo
 id est magno siue p magnā verberationē nemo audet facere sup. felicitet illud supple qd natura ne
 gat impudēs. i. stultus duplicet quando pntat placere.

De leone r mure.

Rigida sopito blanditur filia leoni
 Cur sitat hunc murum ludere prompta cobors
 Prescius mure leo murem capit ille precatur
 Ille preces vibrat supplicat ira precī
 Hec tamen ante mouet animo quid mure perempto

Laudis babes summum vincere parua pudet
 Sic nece dignetur murem leo: nonne leoni
 Dedecus: r muris ceperit esse decus
 Si vincat minimum summus sic vincere fraus est
 Vincere posse decet: vincere crumen habet
 Si tamen omne decus sit laus: sic viuere laus est
 Et decus hoc minimo fiet ab hoste minus
 De precio victi pendet victoria victoꝝ
 Tantus erit victi gloria q̄ta fuit
 Mus abit r grates reddit si reddere possit
 Spondet opem solus: fit mora parua dies
 Nam leo retbe subit: nec prodest viribus vti
 Sed prodest querulo murmure damna loqui
 Mus redi: hunc reperit cernit loca: vincula rodit
 Hac ope pensat opem fit leo tutus abit
 Rem potuit tantam minui prudentia dentis
 Cui leo dans veniam se dedit ipse sibi
 Tu qui summa potes ne despice parua potentem
 Nam prodesse potest si quis obesse nequit

¶ Hic docet nos an. q̄ nō offendam? miser: s3 sim? misericordes simplicib?: qd̄ pbat di. Mures leo
 ne dormiēte in filia contigit q̄ vnus eoz curreret sup caput leonis quē ille pede suo apprehendit: r
 ille ita cōprehensus rogauit veniā di. Da mihi veniā eo q̄ te dormiente grauitur offendi. leo distu
 lit cogitans vtrumq3. s. si vlcisci an ignoscere deberet. crimē est mihi magnum muri fere interfecto
 pepercit r eū dimisit post paucos hō dies leo incidit retbia r suis viribus vti non potuit. r maxima
 voce rugiens: mus aut vt audiuit ad eū impetuose veniēs inquit. ne timeas parem tibi gratiam red
 dā. r incepit secare dentibus r rodere neruos siue cordas latavit artus illius ingenio: sic mus captū
 leonem liberauit restituendo filius. sic ne quis miseros ledat. nā. pdesse pōt si q̄s obesse nequit: tūc
 tra precī supplicat tūc preces amittit vnf r. ¶ Allego. p leonē patientes benignos r nobiles intellē
 gimus p murē paupes q̄ septissime nobiles offendere presumunt quos hō nobilis possit defendere
 sed non vult cogitans qualē laudē habeo in paupe si ledam euz. tandē ille nobilis oppmī: r nō pōt
 pnia vti. sed p̄cib? pauperis liberabitur. ¶ Con. filia frigida blandit leoni sopito. i. dormiēti cobors
 id est societas | prompta | .i. illoꝝ aialium | cur sitat verbum frequentatiuū | ludere buc | .i. ppe leonē
 dormientem | leo prescius | .i. fatigatus mure | capit murem ille. s. mus precatur leonem sup. | ille | .i. f.
 leo | vibrat | .i. refutat | preces | .i. muris | ira | .i. leonis supplicat prece. s. muris | tū | leo sup. | mouet |
 id est dicit | bec fēz que sequuntur animo. i. in suo animo quid laudis babes mure perempto: pudet .i.
 verendum est summum. i. potentē vincere parua. i. debilesz pauperes si leo dignet occidere sup.
 murē nece. i. morte nonne. i. nunqd̄ dedecus. i. leoni: r ceperit esse decus. q. d. q̄ sic summ? .i. potens
 vincat | minimū. i. debilē r fragilē vincere sic | .i. taliter: r | vincit | posse | vincere decet | .i. decēs est: r

Fabularum Esopi

[vincere bz crimen dedecus tñ si oē dec? sit] laus vincere est laus: sic taliter [z b decus] .i. vincend[us]
 [sic fiet min?] ab hoste mimo victoria pēdet. i. depēdet de p̄cio victi victor erit tā? q̄ta fuit gl̄ia vi
 ctin? ab it. i. reddidit grates si possit. i. p̄t reddere mus sup. solus sp̄det. i. p̄mittit op̄e leoni: si locus
 affuerit moia fit [z dies pua fit. nā] p qz: qz] leo subit .i. intrat retbe nec p z t nō: z vt i viribus nō p
 dest ip̄i leoni supple] s̄ loq̄ dāna murmure. .i. murmurose z querēdo dāna q̄ sibi acciderāt. p̄dest leo
 ni sup. [Mus redit] ad leonē sup. z] regit dñc. .i. leonem] cernit .i. respicit loco z rodit vincula. i. re
 tbia mus sup. [p̄fat] .i. recōp̄fat op̄e bac ope leo tutus. i. securus ab it. i. recedit prudētia dēt? min?
 me. s. muris potuit rē tantā. i. tā magnā. s. liberare leonē de vinculis cui sez mus leo dās veniā dedit
 se sibi. Tu q̄ potes summa] .i. magna] ne] p z t nō] despice potētē parua. nā p qz] s̄iqs. i. si aliq̄s] ue
 r oq̄belle] .i. nocere. tñ supple p̄t. p̄desse.

¶ De miluo infirmo

Morbi mole tacet miluus: matremq; precatur
 Et superis pro se det sacra detq; preces
 Mater ait mi nate deos z sacra deorum
 Resistit recolunt impia facta dij
 Criminis ultores pensant pro crimine penam

Dum sacra turbasti pena timenda fuit
 Te cogit timor esse pium: te pena fidelem
 Hic timor hec pietas cum nece sera venit
 Qui maculat vitam mundas cur incolit aras
 Quem sua facta premunt cur aliena leuat

¶ Dic docet nos au. vt vitā inbonestā z p̄ciaz lesaz nō bēam? vt i delictis ofoes deo acceptabiles nō
 sūt: qd̄ p̄bat di. qdā milu? egrotans rogauit matrē suā: vt p̄ eo ozaret z offerret sacrificia z placaret
 deos cui mat̄ ait. O fili sepe deos offēdisti z sacrificia eoz turbasti rapiēdo pulos z bolocaustoz car
 nes dij vindicāt tua facta z seipos vlciscunt. nō prodest tibi tua ofo: qz iā in agone penitēs facta tua
 turpia habēt morbū timere debueras qñ ip̄is multa rapueras. ¶ Allego. p miluū p̄auos boies qui
 in extremitate vite positi recurrūt ad p̄ciam vidētes q̄ male egerūt: tñc volūt p̄niam agere: s̄ tunc
 tarde est: sic ad vltimū morte opprimunt p̄p sua mala opa. Fruct? talis ē q̄ cōmissio malo audet in
 suis malis loca setā circuire. ¶ Eō. [milu? iacet mole] .i. p̄deler] morbi] .i. infirmitat] [qz] p z t] p̄caf
 matrē vt det sacra] .i. sacrificia] [qz] p z t] p̄ces sup̄is] .i. dñs sup̄iorib? fabulose loq̄ndo] mat̄ ait] .i. di
 cit. o mi nate] resistit deos z sacra] .i. sacrificia] [deoz: di] recolunt] .i. recordāt] [impia facta] .i. tua p̄ctā
 siue foze facta] [di] vltiores] .i. vindicatores feu punitores] [crimins] .i. p̄ctā] pensant dare vel facere
 [penā] p̄ crimine: pena fuit timēda: dū] .i. qñ] turbasti sacra] .i. deos] timor cogit te esse p̄ium] tu es
 p̄ius p̄pter timorē quē babes de eter na dānatione: z] pena] sez futura] facit te esse fidelē: hic timor
 venit cū nece sera] .i. tarda] z] hec pietas venit] .i. cū nece sera. i. tarda. q. d. q̄ debuisse mori anteq̄
 tanta mala p̄petrasset] cur] ille supple] q̄ maculat vitā] sez p̄ctis] incolit] .i. adozat] [aras mūdas] .i.
 altaria z sacrificia ecc̄ie: z cur ille supple] quē sua facta] .i. p̄ctā] premunt. i. opprimūt] leuat aliena]
 scilicet facta vel peccata.

¶ De birundinibus z alijs auibus,

Vlinum pariat de lini semine semen
 Nutrit bumus: sed aues tangit yzundo metu
 Hic ager hoc semen nobis mala vincla minantur
 Cellite pro vestrīs semina sparsa malis
 Turba fugit sanos momtus: vanosq; timores

Arguit erit humo semen z herba vires
 Rursus yzundo monet instare pericula rident
 Rursus aues: domines placat yzundo sibi
 Nunq; viris habitans: cantu blanditur amico,
 Nam p̄uifsa minus ledere tela solent
 Jam metitur limum: iam fiunt retbia: iam vir
 Fallit aues: iam se conscia culpat auis
 Utile consilium qui spernit inutile sumit
 Qui nimis est tutus retbia iure subit

¶ Sic nos docet auc. vt non spernam⁹ consiliū bonū: quia qui bonū consiliū spernit malū inuenit. vt nō spernamus consilia salutifera recta ⁊ vtilia: hoc est ne cadam⁹ i opprobria: qđ pbat di. Lus aues essent pariter gregate ⁊ volentes ire ad spacū innenerūt quēdā rusticū seminantē linū in campo ⁊ hoc p nibilo tenuerūt videns hoc yrūdo dixit alqs auib⁹. hoc est malū p nobisq: ex isto lino fiēt retbia cū quib⁹ capiemur: venite euellam⁹ eū: aues nō yrūdinē deriserūt: deinde vt fructificauit semen iterū yrūdo dixit eis. malū est hoc. venite euellam⁹ illud. nā cū creuerit erinde fiēt retbia: vt humanis possim⁹ capi artibus. Omnes verba yrundinis deriserūt respuētes eius consiliū, videns bec yrundo ad boies se transtulit siue transfert vt tuta esset subhiciens se eis. Aues nō que respuērit modice valentes odicentes consiliū yrundinis rbetib⁹ retente sunt. Ille nō secur⁹ viuūt q non bz qđ timeat. ¶ Allego. Tu debes insudare bonis opib⁹: ne dyabol⁹ te seducat ab eis. Per aues intelli gun⁹ peccatores: p yrundinē spūales qui semp mouent eos vt se abstineant. illi nō respuētes monitionē venit dyabol⁹ ⁊ rapit per rbetia. i. per opera mala ⁊ ducit eos ad infernū. ¶ Constr. [bum⁹]. i. terra nutrit semen lini vt pariat linū de seie lini: sed yrundo tāgit. i. alloquit [metu. bic ager]. r [B semen mīnant nobis vincla. i. vincula] mala: vellite. i. eradicare] femina sparsa vestris malis turba. i. auū] fugit montus sanos. i. yrundinis] qz. p ⁊ arguit. i. respēdit] vanos timores: semē f. lini] exit humo. i. ab humo: ⁊ herba viuet: yrundo monet rursus. i. iterato] instare. i. obuiare] pfula aues rident rursus: yrundo placat boies sibi: qz. p ⁊ yrundo sup.] habitans cū viris blādīt canu tu amico] id est dulci] nam] pro quia: quia] tela preuisa solent ledere minus linū metitur: iam] id est de presenti] vir fallit] id est decipit iam] id est de presenti] aues: animi conscia] id est rea siue culpabilis] culpāt se iam. i. de presenti. ille supple] qui spernit consiliū vtile sumit] cōsiliū] inutile. ille sup.] qui est tutus nimis subit. i. intrat] rbetia iure. i. ratione.

¶ Finit prin⁹ liber fabularū. Incipit secundus. De gentibus volentibus regem.

Abulā nata sequi mores et pingere vitam
 Tangit quod fugiat quodq; sequaris iter
 Rege carens nec legis inops sine rege: nec exlex
 Absq; iugo gessit attica terra iugum
 Libertas errare negans se sponte coegit

Et pudor ob legem fortior ense fuit
 Ne libitum faceret regem plebs libera fecit
 Et que non potuit pellere iussa tulit
 Rex cepit lamare truces punire nocentes
 Quęq; leuanda leuans quęq; premenda premens
 Hos onerat nouitas ciues in lege nouella
 Quod leuiter possent vix potuere pati
 Etbem triste iugum querula ceruice ferentem
 Et opus tetigit consona vera mouens

¶ In principio hui⁹ secūdi libri nos docet auc. qđ nō subdam⁹ nos alicui potentie vel correctioni: sile em secure viuūt qui nō bz quē timeat: vt pbat in lra di. arbeniēses liberi ⁊ simplices rege carētes bona volūtate sibi seruibant: sed adepti p̄ua consilia regem sibi constitui petierūt sibi inter se qđ ip̄obos compefcerz: potētes puniret. quo facto multi terrebauf ⁊ puniebātur: sed quia grane erat pati plebscita ⁊ leges qđ erat eis in cōsuetum deuabant conuersi in p̄niam. ¶ Allego. o tu qđ liber es nō vendas libertatē tuā p tp̄alib⁹: ne peruenias in dānationē perpetuā. p̄ arbeniēses intelligit mus xp̄ianos qđ r̄ps redemit suo p̄zio sanguine. ¶ Con.] fabula nata sequi mores ⁊ pigere. i. scribere] vitam tangit. i. demonstrat] iter qđ fugias. i. fugere debeas: ⁊ tāgit iter qđ sequaris] terra attica. i. sic appellata] carens rege: nec. p ⁊ inops. i. pauper] regia. i. pp̄ carentias regis] nec exlex. i. nō sine lege] rege. i. sine rege vel rege carēte: sine] iugo. i. sine seruitute portauit iuguz. i. seruitutē] libertas negans errare. i. deuiare] coegit se sponte. i. qđ habitātes illi⁹ terre submiserūt] se spōte iugo. i. s̄uituti regis] ⁊ pudor. i. verecūdia] fuit fortior] crudelior] ense] ob legē. i. id ē p̄pter legē quā legē dedit eis rex] plebs] et̄is sup.] libera fecit. i. ordinauit] regē: ne faceret libitū. i. volūtate suā] ⁊ intulit iussa. i. p̄cepta] qđ nō potuit pellere. i. tollere] rex leuans qđ leuāda] f. tallias ⁊ reddit] sine emēdae] ⁊ p̄nēs. i. opprimēs] qđq; p̄nēda. i. opprimēda] cepit lamare. i. v̄rare siue punire] truces. i. crudeles ⁊ malefactores ⁊ punire nocētes] nouitas onerat bos ciues in

Fabularum Etopi

lege nouella potuere pati vitē illud sup. [qđ possent pati leuiter] si nō fecissent regē [esop] mouēs]
id est dicēs vba spona tetigit vrbē ferentē iugū .i. seruiturē [ceruice] .i. in capite [qrula] .i. p̄grete

Dum nil auderet ludentes ledere ranas
Supplicuere ioui ne sine rege fozent
Jupiter huic voto risum dedit ausa secundas
Rana preces subitum sentit in anne sonum
Nam ioue dante trabem:trabis ictu flumine moto

Demersit subitus guttura rauca timor
Placato rediere metu rediere tigillum
Stando procul regem pertimere suus
Et mouere trabem per se non posse moueri
Pro duce fecerunt tertia vota ioui
Ira iouem mouit: regem dedit: intulit ydruz
Idrus byante gula cepit obire lacum
Clamant ecce lacu morimur: pie iupiter audi
Jupiter exaudi iupiter affer opem
Nos sepelit venter nostri sumus esca tyranni
Aufer cedis opus: redde quietis opes
Ille refert emptum longa prece ferte magistrum
Clindicet eternus ocia spreta metus
Omne boni precium nino vellefcit in vsu
Fitq; mali gustu dulcius omne bonum
Si quis habet qđ babere decz fit letus habendo
Alterius non fit qui suus esse potest

¶ Dec fabula respondet precedēti concordās cū ea: in cui? concordatione dicit auc. qđ non subscliam?
alicui p̄tati cuz sim? liberit: qđ pbat di. rane nemine timētes r impalude libere ludentes rogauerūt
iouē vt haberēt regem. Cū vō peterent iupiter risit: sed ranis sero clamātib? trabs desuper cecidit
de celo in medio fluminis loco regis data. trabs vero flumine moto ranas p̄teritas diu tacere coe
git: s; tandē rane redierūt placido motu respiciētes trabē. r videntes qđ nō erat nisi vñū lignū: ascē
derūt desup r illudebāt: iterū pducere ducerūt ioui vota. Jupiter cōmor? misit eis bidrū loco regis
qđ mor singularis ranas deuorauerūt. rane nō sciētes se p̄ditas clamabāt o iupiter succurre nobis: qđ mo
rimur oēs. Jupiter ait. dederā vobis regē humilē quē renuistis r clamastis: sustinete ergo qđ hētis
¶ Allego. per iouē deū intelligim? p ranas iudeos: quos cū educeret a terra egypti tentauerūt eū
dicētes. Nunqđ panē poterit dare ad māducādū. r de? vō misit eis māna de celo illi aut p crapulas
noluerūt p̄tēti eē: r iterū deū puocauerūt ad irā. tandē de? misit eis coturnices: s; multi ex eis p̄t?
mortui sunt qđ comedissent. ¶ Cō. [dū] p qñ: qñ] nihil] p nō r aliqd: qñ] auderet ledere ranas ludē
tes] rane sup.] supplicuere ioui] illo deo fm fabulas] ne fozent] .i. essent] sine rege. iupit? ille de?
dedit risus huic voto] .i. orationi] rana ausa] facere sup.] scđas p̄ces sentit sonū subitū in āne] .i. in a
qua] nā] p qz: qz] ioue dante trabē in flumine] .i. in aq] moro] .i. motu] ictu trabis: timor: subit?] .i. scz
trabis] demersit] .i. submersit] guttura rauca] .i. ranas: qz audito trabis sonitu oēs ille rane sub aqz
fugerūt nō audētes epire p̄ timoze] metu placato] .i. p̄termissio. rane sup.] redire videre tigillū] .i.
trabē: r] p̄timere suū regē] .i. trabē] stando] pcul] .i. a longe] vt] p postq: postq] nouere] .i. noue
rūt trabē nō posse moueri p se fecerūt tertia vota ioui p duce] .i. vt haberēt regē] ira mouit] .i. cō
mouit] tonē] r iouis sup.] dedit regē] .i. ranis] r intulit] .i. itus posuit] bidrū] .i. collubū. q. d. qđ po
sūt colubū infra lacū. i. ranas exsitas in lacu] gula byante] .i. apta] lacus clamitat] .i. rane exsitas
in lacu clamitant. O iupiter ecce morimur] ol iupiter pie audi] nos supple] iupiter etandi. iupiter
affer] .i. p̄sta] opē v̄tri. i. colubū] sepelis nos] r] sum? esca n̄ri tyrāni] .i. colubū] aufer] .i. tolle] op?
cedis] .i. mortis. i. colubz] r] redde opes q̄etis] .i. libertatis] ille] .i. iupiter] refert] .i. det] ferte] .i.
sustinete] maḡm] .i. regē] emptū lōga p̄ce: met? etern?] .i. meror? p̄petu? in qđ p̄petuo eritis exsitas
sub regis p̄tate] vidicet ocia sp̄reta] .i. libertates in qđ erat? dū rege carebat?] oē p̄ciū boni vellefcit
in nino vsu: qz] p r] oē bonū fit dulci? gustu mali] .i. per gustationē mali] si qz] .i. si aliqs bz] illud
sup.] qđ decz] .i. decēs ē b̄re] sit let?] .i. iocūd? b̄ido] illd sup.] qđ p̄r eē su?] .i. in sua p̄tate r libertate

no sit alteri? .i. sub p[re]te alteri?

¶ De ancipitre ⁊ columbis.

Incipitrem milui pulsivum bella columbe
 Accipiunt regem rex magis boſte nocet
 Inpiumt de rege queri q̄ ſanus eſſet
 Milui bella pati q̄ ſine marte mozi
 Quicquid agas ſapienter agas ⁊ respice finem

¶ Ferre minora volo ne grauiora feram

¶ Dic docet auc. ne incurram? pei? piculū vel malū: q̄ inter duo mala min? malū eſt eligēdū: qd̄ p̄bat di. Quedā colūbe volētes turbatōdes milui euadere ancipitrē i regē elegerūt: ſub cui? p[re]te ⁊ de ſenſiōe ſe ſaluas putabāt. iſte dō fingēs culpās corruptōdes faciēs cepit eas deuorare ⁊ mag? q̄ milui. tūc ex illis ait vna: leui? ⁊ mell? eēt pati bella milui q̄ ancipitr? ſub p[re]te eē. ¶ All ego ſic plus valet aliqd̄ pati p̄p̄ deū q̄ p̄p̄ gliaz bui? mūdi. p̄ colūbas pctōdes q̄ dyabolū ſibi i reges elegerūt: qui trahit ad iſtā vbi ē ſlet? ⁊ ſtrido: dētū. Ancipit? d̄z dicit ſm̄ bitōne i ſūma ſua ⁊ nō accipit. ¶ Lō. [colūbe] [accipiūt] [ancipitrē] [regē] .i. p̄ [regē] [pulsivū] .i. depulſurū] [bella] [milui] .i. illi? anis q̄ deſenderet eas a miluo] [rex] .i. [ancipiter] [nocet] [mag?] .i. [colūbis] [boſte] .i. [miluo] eas deuorando colūbe ſup. [incipiūt] [q̄r] .i. [cōqueri] [de] [rege] .i. [de] [ancipitre] [dicētes] ſup. [q̄] [pati] .i. [ſuſtinere] [bella] [milui] eēt ſani? .i. [ſecur?] ⁊ [leui?] [q̄] [mozi] [ſine] [marte] .i. [ſine] [bello] [ipſi?] [milui] [agas] [ſapienter] [q̄] [qd̄] [agas] ſup. ⁊ [respice] [finē] .i. [act?] [tui] [volo] [ferre] .i. [pati] [minora] [ne] [p̄] [v] ⁊ [n] [ferā] .i. [patiar] [grauiora] .i. [peiora] ¶ De ſure ⁊ cane.

Gre vocante canem pretenſo munere panis
 Spreto pane canis nec talia verba mouet
 Et ſileam tua dona volunt: furticq; laborant
 Ecce locum: panem ſi fero cuncta feres
 Fert munus mea damna tuum latet banus in eſca

¶ Ne priuare cibo cogitat ille cibus
 Non amo nocturnum panem plus pane diurno
 Aduena plus noto ſi placet boſtis ero
 Non rapiet non vna mihi bona mille dierum
 Nolo ſemper egenus eſſe ſemelq; ſatur
 Latratu tua furta loquar ni ſponte recedas
 Hic ſilet: ille manet: hic tonat: ille fugit.
 Si tibi quid detur cur detur respice: ſi des
 Qui des ipſe nota: teq; gulofe doma

¶ Dic docet auc. ne admittam? p̄petua vt itelligam? q̄ vtilē ⁊ q̄ inutile ſit ad t̄ps bñ viuere ⁊ ad t̄ps egere: qd̄ p̄bat di. qd̄ fur veniēs ad cuiusdā domā p̄ ſamilia vidēs canē ipediētē loca fur ti porrexit panē volēs eū placare: cui canis dicit. nō das hūc panē grat? ſ; vt rapias q̄ cuſtodio. ſi te ſuſtinerē auferres q̄cupis. q̄s inō panē daret deinceps cū fame fuero mo? q̄s dabit: nolo guſtu amittere cibū p̄petuum. tuā gr̄am vel tua munera nolo vt os meū ceſſerim: imo poti? latrabo ⁊ familiā ſuſcitabo ⁊ te ſurē inuocabo: ſi manes nō ſilebo. ¶ Allego. iſte fur eſt demon p̄ntās bona opa bui? mūdi vt poſſit auferre aiam quā de? dedit tibi. p̄ domū deū. per carnē quēlibz boīes canētē ſe a dyabolo. ¶ Lō. [ſu] [re] [vocatē] [canē] [munere] [p̄tenſo] .i. [p̄ntato] .i. [cani] [p̄] [ipm] [furē] [canis] [mouit] .i. [dicit] [talia] [v] [ba] [pane] [ſpre] [to] .i. [re] [ſutato] .i. [ſur] ſup. [tua] [dona] [volūt] .i. [requirit] vt [ego] ſup. [ſileā] .i. [taceā] [q;] [p] [laborant] [locū] .i. [occaſionē] [fur] [t] eē] .i. [adeſſe] [ſi] [fero] .i. [ſi] [poto] [vel] [accipio] [panē] .i. [quē] [mibi] [p̄ntas] [feres] .i. [portabis] [ſiue] [furaber?] [cū] [c] .i. [bona] [mei] [dñi] [tuū] [mun?] [fert] [mea] [dāna] [bam?] [latet] [in] [eſca] [ille] [cit?] [ſur] [panis] [cogitat] [ſuare] [me] [cibo] .i. [a] [pane] [dñi] [mei] [nō] [amo] [p?] [panē] [nocturnū] .i. [vni?] [noctis] [pane] [diurno] .i. [quotidiano] [aduena] .i. [alien?] [non] [plz] [mibi] [pl?] [noro] .i. [cogitor] ⁊ [boſtis] [nō] [plz] [mibi] [plus] [bero] .i. [dño] [meo] [vna] [no] [nō] [rapiet] .i. [nō] [tollet] [mibi] [bona] [mille] [die] ⁊ [nolo] [eē] [egēs] .i. [paup] [ſp] [q;] [p] [ſatur] [ſemel] [ego] ſup. [loquar] .i. [mani] [feſt] [abo] [tua] [furta] [latratu] [miſi] [recedas] [ſpore] [bic] [ſ] [canis] [ſilet] .i. [tacet] [ille] .i. [ſ] [fur] [manet] [bic] .i. [canis] [tonat] [idē] [latrat] [ille] .i. [ſ] [fur] [fugit] [ſiquid] .i. [ſi] [aliqd̄] [de] [respice] [cur] .i. [p̄] [ter] [quid] [de] [tibi] ⁊ [ſi] ſup. [des] [ipſe] .i. [tu] [ipſe] [nota] .i. [cō] [ſidera] [cui] [des] [q;] [p] [o] [gulofe] [doma] .i. [caſtiga] [te] [ſp] [per] [ſobrietatē] ¶ De ſuccula ⁊ lupo.

Ult lupus vt pariat maturum succula fetum
 Seqz noui curam spondet habere gregis
 Sus ait: bac cura careas mibi i nolo ministros
 Horrent obsequium viscera nostra tuum
 J procul vt liceat mibi tutos fundere fetus

J procul ⁊ pietas hec erit apta mibi
 Pro natis natura iubet timuisse parentes
 Fine dato verbis hic abit illa parit
 Tempore non omni non omnibus omnia credas
 Qui misere credit creditur esse miser

Quic docet anc. vt malis ⁊ pueris nō credam? nec eoz ꝑ filiatqꝫ pbat di. Cū sus qdā ptu dñeniret
 venit ad eā lup⁹ di. O sus peas absqꝫ vicio: vt fungar obstetricis vice. generes fidelit: ⁊ custodiā locū
 diligēter. Succula vidēs lupū loqꝫ fallacit: ꝑ filiiū ⁊ monitionē repudiāuit di. Ne cures a ptu meo: qz
 nolo te granare p hāc custodiā: sꝫ si recesseris secure paria. qz oī tu ⁊ mī tua fuerūt nequā: recedēte
 eo statī pepit ille: qz si credere voluissit ifelicissime pepisset. Alleg. p lupū dyabolū p suē boiez: qꝫ
 termitit declarationē hui⁹ mūditi: ⁊ natis. i. bonis opib⁹ repellit dyabolū a se. ¶ Lō. [lup⁹ vult. i. re
 qrit] vt succula. i. illud aīal] pbat fetū. i. suos succulos] qꝫ] p ⁊ lup⁹ sup. [spondet. i. pmitit se bře
 curā gregi] out. i. succuloz] sus ait. i. dicit: tu sup. [careas bac cura: nolo] qꝫ tu sup. [miseres. i. ser
 uias mibi] infra viscera. i. nfi succuli] horret. i. abhorret tuū obsequiū. i. fuitiū] [i. i. valde: recede
] pcul. i. lōge] vt liceat. i. licitū sit] mibi fundere. i. parere] fer⁹. i. natos] tutos. i. securos] [i. i.
 recede] pcul: ⁊ pietas erit apta. i. ueniēs mibi] natura iubet p nat. i. filijs] fine dato ꝑbis q. i. i.
 lup⁹] abit. i. recedit illa] i. sus parit nō credas omnia oibus loquentib⁹ sup. non omni tpe. i. in ali
 quo tpe. ille sup. [qui credit misere. i. temere] credit. i. dicitur esse miser.

¶ De terra que murem peperit.

Terra tumet: tumor ille gemit: gemitusqꝫ fatetur
 Partum. fere perit fetus vterqꝫ metu
 Tum tumeat tellus monstrat se magna daturam
 Horrent ⁊ trepidant ⁊ prope stare timent
 In risum tumor ille redit nam turgida murem

Terra parit: iocus est quod fuit timor ante
 Sepe minus faciunt homines qui magna loquuntur
 Sepe gerit vanos causa pusilla metus

Quic docet ne terream? ab his qꝫ nō sunt timenda: terream? ab his qꝫ sunt timēda: ⁊ timeam? eos qꝫ
 ingratulant. qꝫ pbat di. Quidā mōs inflabat qñ volēs aliqd parere: ita qꝫ oīs terra circūquaqꝫ tur
 bata fuit sꝫ post gemit⁹ mons pepit murē. fama hui⁹ post diuulgata ē. vñ qꝫ mag⁹ moribundi erāt cō
 ualuerūt p loco illū timorē bñtes. ¶ Alleg. p mōrez magnates qꝫ minant paupib⁹ ⁊ eos occidere vo
 lūt. demū ille timor redit i risus. fruct⁹ talis ē. nolite timere illos. i. qui corp⁹ occidere volūt. sꝫ illuz
 qui corp⁹ ⁊ aiām occidere pōt. ¶ Lō. [terra tumet. i. inflat] ille tumor gemit: qꝫ] p ⁊ gemit⁹ fatet]
 i. notificat] ptū vterqꝫ fetus. i. vir ⁊ mulier perit fere. i. quasi] metu. i. pze timorē: cū tellus tumeat
 monstrat se daturā magna boies ⁊ mulieres sup. [horret. i. dubitat ⁊ trepidant] i. curfitāt ⁊ timēt
 stare ppe ille tumor redit. i. vñ i risum. nā p qz: qz terra turgida. i. inflata vlt grossa parit murez
 ⁊ aliō sup. [qꝫ fuit timor ante. i. pꝫ] ē] ioc⁹. i. ludus vel risus boies sup. qui loquunt magna faciūt
 sepe min⁹ qꝫ loquant sup. [cā pusilla. i. parua gerit nimios met⁹. i. magnos met⁹

¶ De lupo ⁊ agno.

Cum grege barbato dum ludit tumor agnus
 Tendit in hunc lupus dissona verba mouens
 Cur olidam munda sequeris plus matre capellam
 Tac tibi preberet dulcius ipsa parens
 Est prope festina matrem pete munere matris
 Tac bibe: nam seruat vbera plena tibi

Agnus ad bec: pia capra mihi lac dulce propinat
 Ne vice matris alit me vice matris amat
 Nec mihi sed domino prodest me viuere viuo
 Et metat a tergo vellera multa meo
 Ergo mihi prestat nutriri lacte caprino
 Quam lac matris habens mergar in ore tuo
 Omnes vincit opes securam ducere vitam
 Paupertatis nihil q̄ miser vsus opum
 Nil melius certo monitu nil petus iniquo
 Consilium sequitur certa ruina malum.

¶ Dic docet auctor vt nō adbeream? iniquo consilio vidētes q̄s sic q̄ consular: q̄s pbat di. Quodaz agno ludete inter capras lup? trāsiles de ppe ait illi. Capra nō est mater tua: n̄ hāc fetidā z insudā quare seq̄ris: cū mater tua esset daret tibi lac dulcius: pete q̄ z q̄re illā q̄ te genuit z tulit te in ventre nouē mēsb? Agnus ait. Attamē nō q̄ro eā q̄ me genuit. sed eā q̄ me diligit z nutrit loco matris. Agnus timēs ab h̄ grege discedere dicit mihi. nō p̄dest viuere cū dño meo q̄ colligit multavellera de dorso meo. meli? est igit̄ mihi viuere de lacte caprino q̄ repascere fauces tuas matrē petēdo. ¶ Allego. p̄ agnū quēlibet hoies: p̄ lupū diabolū: p̄ caprā delectatōes hui? mūdi fruct? talis est q̄ aliq̄s puerfus non debet erire claustrū ob delectationem huius mundi ne veniat diabolus deducens eum in ignē eternū. ¶ Cō. [dñ.] p̄ q̄n: q̄n agnus iunior lūdit cum grege barbato. i. antiquo lupus tendit. i. profert verba dissona. i. discordantia [mouens in hunc]. s. agnum cui sequeris capellam o lidam. i. ferentem plus matre munda. ip̄a parēs. i. mater [preberet]. i. daret tibi lac dulci? ip̄a parēs supple. i. mater est ppe festina. i. propera [huc accedere pete]. i. quere matrē: z bibe lac munere matris [nam p̄ q̄ mater sup. seruabit tibi vberē plena. s. lacte] agnus dicit sup. [ad bec scz q̄ dicta sunt capra pia. ppinat. i. ministrat] mihi lac dulce z alit. i. nutrit me vice matris. i. loco matris z amat me vice matris nec p̄ z z non: z me viuere non prodest mihi: s. dño meo sup. viuo: vt ip̄e dominus meus supple [metat]. i. sumat multa vellera. i. n̄stas lanas i meo tergo. i. dorso siue corpore: q̄ nutrirī lacte caprino prestat mihi q̄ ego supple habens lac matris mergat. i. deuoret in tuo ore ducere vitaz securā vincit. i. superat omnes opes. i. diuitias miser. opum. i. diuitiarum [nihil pro non z aliquid non est aliquid q̄ pau pertas nil pro non z aliquid: aliquid non est melius certo monitu z nil pro non z aliquid: non est pe ius iniquo monitu certa ruina. i. malum siue damnum sequitur consilium malum.

¶ De viro z eius cane.

Amauit natura canem pede dente inuenta
 Hic leuis: hic mordat fortis z inde fuit
 Tot bona furantur senium: nam roboze priuat
 Corpus dente genas z lenitate pedes
 Hic leporē prendit fauces lepus exit inermes

Allusum domini verberat ira canem
 Reddit verba canis: dum me pia pertulit etas
 Nulla meum potuit fallere preda pedem
 Defendit senj culpam laus ampla iuuante
 Nunc mea vis cecidit facta propria vigent
 Nullus amor durat nisi fructus seruet amorem
 Quilibet est tanti munera quanta facit
 Magnus eram dum magna dedi: nunc marcidus annis
 Cūleo de veteri mentio nulla bono
 Si laudas quod eram quod sum culpāre proteruum
 Si iuuenem recipis pellerē turpe scem
 Se misere seruire sciat qui seruit iniquo
 Parcere subiectis nescit iniquus homo

¶ Dic docet anc. ne contempnamus senes ac debiles: qz tpe iuuetutis erāt amabiles ⁊ fortes: qđ pbat di. Quidā canis fuit in iuuetute valde charus dño suo capiēdo leporē ⁊ alias feras diuerſas: ſz gra uatus ſenectute dentes gerens eberes leporē quē cepit nō valēs tenere pdidit: quē dñs iratus per cuſſit. Lams ait domino ſuo. cum cōualui diligebas me: cū fortis eram honorabas me: cū cepi bona laudabas me: ſed poſt qđ ſenui nulla mētio facta eſt de pbitate mea: attamen laus iuuetutis deſen dit culpā ſenectutis. ¶ Alleg. qđd factis nō vltra vires tuas facias: ita qđ vires tuas inutiliter expē das in vanitatib⁹ hui⁹ mūdi. p canē quēlibet boicm. p venatozem delectationē hui⁹ mūdi. p dñm ca nis dyabolū: qđ ſpē p̄bet boi malas delectationē hui⁹ mūdi. cū nō deficit virib⁹ rapit eū ſpetuoſe ⁊ ducit ad infernū. ¶ Lō. [natura armanit .i. o: nauit canē pede dente iuuetā. i. iuue⁹ ute [bic] .i. cāis [fuit leuis. bic fuit moxdat. ⁊ fuit fortis. ide ſenui. i. ſenect⁹] furat⁹ tor bona. nā ſenui [ſup. p̄iuat cor pus roboze.] .i. fortitudine: ⁊ p̄uat genas dente ⁊ p̄uat pedes lenitate. i. a leuitate [bic] .i. canis p̄en dit. i. capit leporē.] .i. illud aial lep⁹ erit fauces inermes. i. debiles ⁊ ſine dentib⁹ ira dñi verberat ca nē illuſum canis reddīt.] .i. p̄fert [ſba] [dicens] nulla p̄da potuit fallere.] .i. euadere [meū pedē: dū p̄ qñ: qñ [etas p̄ia] .i. iuuentis [p̄tulit me] .i. dū iuuentis erā [laus iuuetute. i. iuuetutis] āpla.] .i. magna deſendit. i. p̄buit [culpā ſenui.] .i. ſenectutis [mea vis cedit nūc p̄oza facta vigē. i. b̄ficvigōzē null⁹ amor durat niſi fruct⁹ ſeruet amorē. Quilibet eſt tāti honoris vel meriti quāta facit munera [dū p̄ qñ: qñ dedit magna erā magn⁹: ⁊ tūc ego ſup. marcid⁹.] .i. plei⁹ annis [viles] .i. diſpliceo [nulla p̄ nō ⁊ vlla] mētio nō eſt de bono veteri.] .i. antiquo ſi laudas ſup. illud qđ erā culpāre illud ſup. qđ ſum ē ſupple. p̄teruum. i. verēcundū ſi recipis. i. laudas iuuenē pellere. i. depellere ſenē eſt turpe ille ſup. qui ſeruit homini ſup. iniquo. i. malo ſciat ſe ſeruire miſere: homo iniqu⁹. i. malus neſcit parcere ſub lectis ſuis ſupple.

¶ De leporibus a ſilua fugiētibus.

¶ Silua tonat fugiunt leporēs palus obuia venit
 ¶ Fit moza reſpiciunt ante retroqz timent
 ¶ Dum vibrant in mente metus ſe mergere pacti
 ¶ Sic metuunt raras ſtagna ſubire vident
 ¶ Chus ait ſperare licet non ſola timorīs

Turba ſumus vano rana timore latet
 Spem decet amplecti ſpes eſt p̄ima via ſalutis
 Sepe facit metui non metuenda metus
 Corporis eſt ſeuitas ⁊ mentis inbertia nobis
 Iſta metus cauſam ſuggerit illa fugam
 Sic metuat quicumqz timet ne mole timorīs
 Spe careat grauis eſt ſpe fugiente timor
 Speret qui metuit moxituros viuere vidi
 Spe duce victuros ſpe moziante mozi

¶ Dic docet anc. ne inferam⁹ nobis malū p̄ ipedimēta momētanea. ⁊ qđ ſperem⁹ mel⁹ ſz patiamur peius qđ pbat di. Quidā leporēs cōmoti p̄pter ſtrepitū vni⁹ arboris cadēt [i ſilua] ſiliū interāt: ne p̄cipitarent in ſilua p̄ timores affidnos: venerūt ad litē cuiuſdā fluij vbi rane ſeterūt multe: et vidēs vn⁹ leporē qđ aliqđ picit trabē i flumio: ⁊ qđ rane timuerūt ⁊ fugerūt in quadā parte fluij di xit. Nō ſolū nos turbati ſum⁹ vano timore: imo et rane timuerūt valde: ſpen ſuſtineam⁹ vite: qz ſepe poſt diē meſtū ſequit⁹ lux aurea: ſepe poſt diē pluuiālē ſequit⁹ claritas dierū. ¶ Allego. Nō ſis in fide puſilanimis: ne cito cadas in deſpationē: vt leporēs: ſz ſi peccaſti age p̄niam rediēs ad fidē ⁊ āplius nolli peccare epiſ ſtabil⁹ fide recipiēdo. Per leporēs boies. p ſonitū arboris extremitatē vite. ¶ Lō. [ſilua tonat] .i. retondit vel clamat p̄ lapſuz alicui⁹ arboris [leporēs fugiūt: pan⁹ venit obuia] ſz leporib⁹ [moza fit] .i. leporēs ceſſauerūt fugere [⁊ reſpiciūt añ: qz] p [timēt retro: dū] p [qñ] vi biant] .i. cogitāt vel reuoluūt [met⁹] .i. timores [i mēte vidēt raras pati ſe mergere ⁊ ſubire ſtagna metū] .i. timore: qz leporib⁹ fugiētib⁹ ⁊ trāſenitib⁹ p̄pe raras: rane intrabant aquā. [vn⁹] .i. lep⁹ [ait] .i. dicit [ſz] .i. licitū ē [ſperare] .i. attēdere vel expectare: nos ſup. [nō ſum⁹ ſola turba] .i. ſocietas [timorīs] .i. nos ſoli leporēs nō ſum⁹ tm̄ in timore: qz rana latet timore vano: decet. i. decēs eſt nos ſup. [āplecti ſpē. ſpes eſt p̄ma via ſalutis.] .i. timor facit ſup. [nō metuēda] .i. nō timēda [metū] .i. dubitari [leuitas corpis ē nobis: ⁊ inertia mētis] .i. intellect⁹ [eſt nobis] .i. qđ ſum⁹ leues corpe: et

granes sue grossi intellectu ista .f.ibertia[m] mēris suggerit nobis met'. illa .f. leuitas corpis suggē
rit nobis fugā ille sup. quicūq; timet .i. dubitat metuar .i. dubitet sic .i. talis ne .p vt r non
vt nō careat spe mole .i. pudore timoris timor est grania .i. onerosus spe fugiēte .i. recedēte. il
le sup. qui metuit .i. dubitat speret .i. spē hēat vidi mouituros viuere spe duce .i. ducēte: r vidi
sup. boies victuros mori spe moriēte .i. recedēte. ¶ De bedulo r lupo,

Apra cibum querens edulum commendat ouili
Hunc illi solida seruat ouile sera
Natum cauta parens monitu premunit amico
Et lateat ne sit in sua damna vagus
Ibi clatet ecce lupus mouet hostia voce caprina

Exprimit vt pateant hostia clausa petit
Sta procul edus ait caprisas gutture falso
Cum bene caprifese te procul esse volo
q̄ measis mater mentitur ymago loquendi
Riuula qua video te docet esse lupum
Insita natozum cordi doctrina parentum
Cum pariat fructum spreta nocere solet

¶ Dic docet auct. vt sequimr. siluū vtile fugiēdo iutile. qd̄ p̄b at di. Quedā capra cū iret ad prata r filiū
in stabulo suo relinquēs monuit eū nō exire: r q̄ nō eēt vagus i sua dāna: r vt lateret. capra etiēte
lupus veniēs mouit hostia exprimens voce caprina: ad quē bedul' p̄ riuulas aspiciēs ait. Sta pcul a
me nō introibis. male exprimis vocē mris mee: nō vt amic' s; inimic' volēs sanguinē meū. ¶ Alleg.
tu debes esse obediēs: r quicquid parētes tui iubeāt te facere b̄ facia: r ita co: tuū claudas vt sis mū
dus ab oī vicio p̄ capras spūales boies vel p̄res. p̄ bedū quēlibz boi ez: q; ipi sp̄ amonēt vt claudāt
os et: ne lup' .i. dyabol' veniat intrās cor alicui'. ¶ Lō. capra q̄rēs cibū cōmēdat bedulū ouili sera
solida .i. firma | fuit .f. bedulū | illi .f. capre: q; clausit eū cū clam parēs .i. mī | cauta .i. sapiēs | p̄
munit natū .i. bedū | monitu amico .i. dulci r fideli | vt lateat: ne .p vt r nō | sit vag' i sua dāna .i. i
picula | b̄ .f. bedul' | later ecce lup' mouet .i. cōmouet | hostia r exprimit .i. loquit | voce caprina .i.
ad modū capre | r petit vt hostia clausa pateat .i. apiam' | bed' ait .i. dicit. O lupe | ita pcul .i. lōge
| capras .i. assilaris capre | gutture falso | r cū caprifese male volo te eē pcul: ymago loquēdi .i. i
ctio tua loquēdo | mētē q; sis mea mī: riuula .i. pua aprura quā video te docet .i. notificat | eē lupus
doctrina parētū insita .i. inctata | cordi natoz' | expris sup. | spreta .i. neglecta | solet nocere: cū | p q̄
uis: q̄nso | piat .i. generet vel afferat | fructū .i. vtilitatē. ¶ De rustico r angue.

Rustica mensa diu nutritum nouerat anguem
Humanam potuit anguis amare manum
Bratia longa viri subitam mutatur in iram
Ira per anguineum dirigit arma caput
Vulneris actor eget se vulnere credit egenum

Angui pro venia supplicat anguis ait
Non ero securus cum sit tibi tanta securis
Dum cutis hec memorat vulnera facta sibi
Qui me lesit item ledet si ledere possit
Expedi infido non iterare fidem
Sed quia te piguit sceleris scelus omne remitto
Nam gemitus veniam vulnere cordis emat
Qui primo nocuit vult posse nocere secundo
Que dedit infidij mellavenena puto

¶ Dic docet auctor ne teneam' fidē infidelibz: r ne hēam' in suspect' .i. aliquo mō offendere possūt
qd̄ pbat di. Serpēs vn' in domo cuiusdam rustici cōstueuit bitare vt nutrirēt illū: sed nō longo tpe
post hoc cepit odire: quē vulnerās post modicū tps cecidit i n paupertatē: rusticus credens colubū eē
cā in sue paup' tatis putā siterū fieri i diuitē se serpens sibi peccasset p̄ctū qd̄ fecerat rogauit eū. Cui

ille ait: quia penites parco tibi. sed tñ cicar ite dozi mei cā r sanata fuerit nō credā fidē integrā redi
 re nō in gratiā tecum: sed obliuiscere sequaris p̄fidia. ¶ Allego. quādo offendisti deum age p̄niam
 r ipse p̄cet tibi: tamē p̄ctā in conspectu dei semp sunt offensa r in eius misericordia. p̄ serperem deū
 p̄ rusticū quēlibet boiem. ¶ Con. mensa rustica. i. rustici nouerat. i. cognouerat. diu. i. longo tē
 pore. anguē. i. serpente. nutritū. i. p̄ rusticū. anguis. i. serpens. potuit. i. debuit. amare. manum
 būanā. i. rustici q̄ eā nutruerat. ¶ Fra lōga viri mutat i trā subitā: ira. i. vni. dirigit arma i anguicū
 caput. i. caput serpētis. auctor vulner. eger. i. cōdolz: r credit se. esse. egenū. i. miserū. vulnera.
 i. p̄pter vuln? qd̄ fecerat āguī. r supplicat. angui. p̄ viciat. i. petit āguivemā. āguis ait. i. dicit. non
 ero securus: cū tāta. i. tā magna. securis sit tibi: ou. i. p̄ q̄: q̄. inea cutis. i. pellis. memozat. i. res
 cordat. vulnera scripta. i. facta. sibi. ille sup. i. qui lesit me ledet itē. i. itez. si possit ledere. i. expedit
 i. expediēs est. nō iterare fidē infide: sed qz piguit sceleris. i. qz nō me totalit̄ lesisti seu interfecisti
 i. remitto tibi oē scelus. i. p̄ctā. nā. p̄ qz: qz. gemit? cordis emit veniā vulnere. ille sup. qui nocuit
 p̄rio vult posse nocere sc̄do: mella que infidus dedit puro. esse sup. venena. ¶ De ceruo r oie.

Ceruus oui presente lupo sic intonat amplum
 Glas tritici debet reddere redde mibi
 Sic iubet esse lupus paret timor esse iubenti
 Namqz die fito debita spondet ouis
 Sit moza ceruus ouem verat pro federe ceruo

Inquit ouis non stant federa facta metu

Ne decuit cogente lupo quecunqz fateri

Ne decuit fraudem pellere fraude pari

Cum timor in pacto sedet pmissa timore

Arent nil fidei verba timētis habent

¶ Dic docet auc. qz nos inferam? alicui iniuriā vt nō impleam? ea q̄ nō p̄cipim? qd̄ p̄bat di. Quidaz
 ceru? artabat ouē p̄ modio tritici dicēs. hoc mibi dedisti r vt fortior eēt. auduit lupū qui p̄bare dis
 posuit r iudicare ouis coacta r victa. p̄misit reddere lz nō acceperit die monitōis assignata ceruus
 ad ouē p̄ suo debito venit cui hoc ait. p̄missio facta metu nō stat in federa. q̄cqd̄ p̄mittendo confes
 sus sum totū feci respiciēdo fraudi tue esse r lupi. ¶ Allego. q̄nqz p̄pter fauorē malū aliqd̄ p̄missi
 post irā nō facias. p̄ ceruū p̄rauos boies. p̄ agnos simplices r iustos q̄s calūniatores isti sepe trabūt
 in cām dicētes s̄ mibi teneris. p̄ lupū iniquos iudices q̄ affirmat r iubēt ea q̄ tenent p̄soluere. ¶ Eō.
 Ceru? intonat. i. dicit. oui sic. i. talit̄. lupo p̄ite. tu sup. debes reddere mibi sup. vas amplū. i. ple
 nū. tritici. i. de tritico. redde mibi lup? iubet eē sic. i. talit̄. iste timor paret. i. obedit. iubēt. i. lu
 po. nā. p̄ qz: qz. ouis spondet. i. p̄mittit reddere sup. debita die fito. i. ordinato p̄ lupū moza sit ser
 uus verat ouē p̄ federe. i. p̄missioe ouis inqt. i. dicit. ceruo federa. i. p̄missioes factas metu nō stāt
 i. nō tenēt me decuit. i. decēs fuit fateri. i. cōfiteri cūcta lupo p̄ite me decuit pellere fraudē. i. decep
 tionē fraude pari. i. simili. p̄missa timore arent. i. annihilantur. cū. p̄ qz: qz. timor cedit i pacto: nil
 p̄ nō r aliquid verba timentis nō habent aliquid fidei. i. nō habent fidem. ¶ De musca r caluo.

Musca p̄mit caluum muscam vult ledere caluus
 Et muscam feriat se ferit: illa ridet
 Caluus ait: te parca iubet vicina locari
 Si ferioz rides: si feriare cades
 Sospes ero decies ictus: semel icta peribis

Est mea p̄rompta mibi gratia surda tibi

Iure potest ledi ledens vt ledat in illum

Unde breuis cepit lesio magna redit

¶ Dic docet auc. ne inferam? malū alicui. p̄pter qd̄ nobis metipsis possum? nocere di. qz cū quidā eēt
 calu? venit ad eū musca r cepit eū pungere r mordere aculeo suo q̄ volēs muscā ferire mag? se ferit
 Cui ait calu? parca vicina facit te rider e r letari nūquid nescis si milesies p̄cutiā me si mibi nocebit
 man? em̄ mea mibi ē leuis: sed erit tibi grauis r maligna: qz semel tacta p̄ibis: s̄ si ego feriā me mil
 lesies nō dolebo. ¶ Alleg. hoc intelligendū est qz sunt resistenda quīs mala q̄ nobis occurrunt. p̄pter
 deū. p̄ caluū bonos boies. p̄ muscā p̄rauos q̄ sepe iustos cruciānt: s̄ tñ sustinere debem? p̄pter deum
 y iij

Fabularum Elopi

bi ⁊ diuites p̄nt intelligi: q̄ caput lupus. i. dens aut oros decores depicti bui? mūdi boīs: s̄ ben sine
 voce. i. gratia mea ⁊ regno patris mei. ¶ **Q**lō. dū p̄ro q̄si: quādo lupus legit arua. i. p̄git p̄ campos
 [reperit caput superbi arte. ars p̄ciōsa erat s̄ genis humanis lupus voluit. i. reuoluit s̄ caput sup.
 [pede alterno. i. nunc cū vno pede ⁊ nunc cū altero dicēs o interiectio admirantis mīro: has sup.
 genas eē sup. sine voce: mīro: ē esse sine mēte. i. sine intellectu caligo. i. obscuritas cordis. i. intel
 lectus fulcat id est obfuscatur ⁊ h̄teroguit. i. āmbilat mitozem corporis: solus mīro: animi id est anime
 est laudandus supple in orbe. ¶ **Q** De graculo ⁊ pauone,

Graculus inuento nitidi pauonis amictu
 Se polit ⁊ socias ferre superbit aues
 Quem fore pauonem pauonis penna fatetur
 Pauonum generi non timet ire comes
 Paus dolum sentit falsit pauonis bonozem

Increpat ⁊ domitam verberare nudat auem
 Nuda latet sociosq; fugit minuitq; pudorem
 Sic putat hunc diro corripit ore comes
 Ascensor nimius nūmūm ruit aptus in ūnis
 Est locus hic leuis illa ruina grauis
 Qui plus posse putat sua q̄ natura ministrat
 Posse suum superans se minus esse potest
 Si tibi nota satis nature meta fuisset
 Nec vilis nec inops nec sine veste fores
 Cui sua non sapiunt alieni sedulus anceps
 Quod non est rapiens desinit esse quod est

¶ **D**ic docet aue. q̄ nō vsurpem? nobis bona aliena: ⁊ vt sim? Trētī bis q̄ natura nobis ꝑtulit. qd̄ pro
 bat dī. **G**racul? inuēt? p̄nis pauonis se vestit pauonib? se sociādo. Eū q̄ sciētes pauones graculum
 vsurpare sibi p̄nas suas vberabāt ip̄m denūdātes. becaut sic ꝑfusa ⁊ gl̄ia sanciatā ad ꝑp̄iū genus
 nō audebat reuerti: qd̄ pus spreuit. fugit latēter. ⁊ sociā sua corripuit eum dī. Et qd̄ ꝑfuit tibi diligē
 aliena vestimēta ⁊ mō ignominiosa appens depopulata eriliū patiendoxit? ⁊ meli? erat seruare q̄
 natura ꝑtulit q̄ epulsiōne pati ⁊ derisum. ¶ **A**llego. p̄ graculū hypocritā q̄ tegit neq̄ritā vultu ange
 lico. ad vltimūm tñ denudat ꝑfusus sicut gracul? Hypocrita d̄: ab hypos quod est sup̄ficies ⁊ crisis
 auz q̄si aureā b̄sis. p̄ pauonē patrē sp̄ialē. ¶ **Q**lō. [graculus polit. i. o: nat se inuēto amictu. i. vestitu
 pauonis nitidi. i. pulchri ⁊ supbit ferre aues socias. i. alios cozuos. ille sup. quē p̄na pauonis fatetur
 fore. i. esse pauonē nō timet ire comes generi pauonū. pauo sentit. i. cognoscat dāni ⁊ increpat bono
 rē falsi pauōis ⁊ nudat. i. spoliat aue domitā. i. castigatā vberē auis sup. et his nuda latet q; p̄ ⁊ fugit
 socios s̄z alios cozuos. q; p̄ putat se sup. esse [nimū pudore. i. verecundia] comes. i. alius soci?
 s̄z alius cozuos [corripit. i. corripit vel castigat hunc. i. cozuū] ore diro. i. rostro crudell̄ ascenfoz ui
 mus. i. q̄ nimis alte ascēdit ruit. i. cadit nimium. i. nimis [locus. i. eius sup. est aptus in ymis. i. bas
 sis] hic [s̄z ascēsus] est leuis illa ruina est grauis [ille sup. qui putat plus q̄ sua natura ministrat. i.
 dat superans suum posse potest esse minus se. Si meta nature fuisset nota satis: ne pro nō: nō fores
 vilis nec inops nec sine veste ille supplecui sua non sapiunt. i. sufficiunt eris sup. [anceps. i. raptor
 [sedulus. i. ꝑrouidus alienis. i. de rebus alienis rapiens illud sup. quod nō est s̄z nomen vel samā
 alienā] desinit esse illud sup. quod est

¶ **Q** De mula ⁊ mulione,

Mula rapit cursum: nam mulam multo cogit
 Mule musca nocet vulnere siue nimis
 Cur pede sopito cursum tempusq; moraris
 Te premo te pungo pessima curre leuis
 Mula referatq; magna sonas vis magna videri

Nec tua verba nocent nec tua facta mihi
 Nec te sustineo: sed eum quem sustinet axis
 Qui mea frena tenet qui mea terga ferit

Audet in audacem timidus fortisq; minatur.

Debilis audendi cum videt esse locum

¶ Hic docet auc. q. nō noceam? fortiorib? ⁊ molestem? potētes dī. Mula qdā cū traberet currū dñi sui cū mercimonijs: musca sedit in femore fastigādo cū aculeo suo sumēdo sanguinē. dicit sic ego te pungo ⁊ pmo currere: curre velocius. Cui dñs mula respōdet: qz magna sonas vis magna videri verba tua nō timeo: s; eū q me regit ⁊ mea frena tenet. ¶ Allego. q. ppter passionē hui? mūdi nō debes recedere a deo ⁊ bonis opib? p mulā bonos ⁊ deuotos boies. p currū penitētē. p ea q iacebāt in curru bona opa. p rusticū iesum xpm p muscā prauos boies q sepi? bonis boib? minant ⁊ cruciat eos: s; tu sustineas passionē istas pp deū. ¶ Lō. [mula rapit cursuz nā] p qz: qz [multo cogit mulā] iire sup. musca nocet mule vulnere: siue p vel: vel [mnis] o mula sup. [cur mozaris] .i. retar das cursuz [qz] p ⁊ tps pede sopito. i. pigro [pmo] te. pungo [te. o] [pessima] curre leuis. i. leuiter [mula] refert. i. dicit O musca sup. [vis videri] magna: qz sonas magna: nec p nō [tua] facta nō nocēt mibi sup. [nec tua] ⁊ ba premunt me supple [nec] p nō: ⁊ nō sustineo te: sed eū quē sustinet aris. i. do: sum meū sustinet: q tenet mea frena ⁊ q ferit mea terga] bō sup. timidus audet. i. presumit facere aliqd sup. in audacē. i. contra audacem [qz] p pro ⁊ [debilis] minatur forti: cum pro quando: quando [videt] locum [id est] tempus audendi esse id est adesse.

¶ De formica ⁊ musca.

Musca mouens lites formicam voce sagittat

Se titulis ornat turpiter ipsa suis

Lozpes mersa cauis leuitas mibi queritur alis

Dat tibi fossa domum: nobilis aula mibi

Delitie sunt grana tue: me regia nutrit

Mensa. bibis fecem: sed bibo dulce merum

Quod bibis a limo suggis: mibi suggerit aurum

Quod bibo. fara premis: regia ferta premo

Ede cibus potu thalamo cum regibus vtor

Regine teneris oscula figo genis

Non minus vrentes mittit formica sagittas

Et sua non modicum spicula fellis habent

Ludo mersa cauis: nescit tua penna quietem

Sunt mibi pauca satis: sunt tibi multa parum

Ne letam videt esse cauis: te regia tristem

Plus mibi grana placent: q tibi regis opes

Tenatur mibi farrā labor: tibi fercula furtum

Hec mibi pat mellit toxicat ille timor

Mundo farre fruor: tu fedas omnia tactu

Cum nulli noceam: cuilibet ipsa nocēs

Est mea parcendi speculum: tua vita nocendi

Sunt mea que carpo: non nisi rapta voras

Ut comedas viuus: comedo ne viuere cessem

Ne nihil infestat: te fugit omnis homo

Unde petis vitam rapitur tibi vita palato

Dulcia vna bibens: sel necis acre bibis

Si negat ala tibi ventoso vita flabello

Aut nece vinceris aut seminiua iaces

Si potes estiui dono durare fauoris

Letera si parcunt non tibi parcat byems

Dulcia pro dulci: pro turpi turpia reddi

Verba solent odium lingua fidemq; parit

Quic docet auctor vt nō laudem? nosmetipsos & ne vituperem? alios di. factū est litigiū inter formi-
cā & muscā q̄ illaz esset nobilior & melior: q̄ meli? viueret. igit̄ musca ait. Sū por̄ & nobilior & nō po-
tes meis laudib? cōpari. nā vbiq; boies comedūt suz por̄ i tactu & in gustu. insup sedeo sup caput
reḡ & dñab? dulcia oscula figo. & sic auctor: b̄ dicit̄ i lra vsq; ibi. nō min? . Et formica musce respōdet:
in hunc modū. Eū improba laudas importunitate tuā: nunq̄ in iuuio inuitata venis. Reges & nos
bil: s̄ dñe q̄ matrone te odiūt: & vbiq; accedis odiosa depeller: & minime in estate volas: & in hyeme
bruma subueniente subito peris moriendo: sed ego deliciosa sum in estate & securā: & in hyeme teneo
me incolumē in cauernula meā: & vbiq; sunt mihi gaudia: tu hō in tristitia semp moraris & cū timore
viuis. **A**llego. q̄ nullus debet gloriari in sua malicia testante psalmista. Quid gloriaris in malitia
p̄ muscā iudeos q̄ dicūt suā legē esse bñdictā & ea q̄ faciūt. & etiā dicūt se comedere bona fercla p̄ for-
mica sp̄iales q̄ sepe a p̄auis boibus derident: & tū ip̄i dicūt nemo nos p̄turbar: & venit hyems. i. dia-
bolus vel dies iudicij q̄ istos puerfos boies morte opp̄mit & ducit in gebēnā ignis vbi est flēt? & stri-
dor: dentiū. **E**o. | musca mouēs lites sagittat̄ .i. excitat formicaz vocē: ip̄a. i. musca ornat se turpiter
suis titulis dicēs sup. o formica sup. | tozpes̄ .i. pigriteris | mersa .i. demersa vel inclusa cauis. i. ca-
uernis terre | leuitas q̄rit̄ mihi alis̄ .i. sum leuis causantib? alis̄ meis | fossa dat tibi domum .i. fossa
est tibi dom? : & aula nobilis est domus sup. | mihi tue delicie .i. dapes | sunt grana: mensa regia .i. i.
reḡ | nutrit me .i. nutritio: in mēsa reḡ: tu sup. bibis fecerit: ego sup. bibo merū .i. vinū dulce illd̄
sup. | qd̄ bibis fuḡ a lymo .i. f. terre | auz suggerit̄ mihi illd̄ sup. qd̄ bibo .i. bibo in vase aureo tu sup.
p̄mis fara .i. rupe vel lapides .i. ego sup. | p̄mo ferta regia | ego sup. | vtōz .i. viuo vel habito | cū re-
gib? eq̄lis sup. | ede tibi potu | & thalamo. i. camera: & figo. i. imp̄mo oscula gentis teneris regine for-
mica mittit sagittas. i. vba v? locutōes nō vtētes min? .i. nō min? inuirtiosas v? pungentes spicula. i.
sua argumēta siue vba | non bñt modicū fellis. i. malice di. Ego estis sup | mersa .i. inclusa | cauis lu-
do tua penna. i. ala nescit quietem: qz semper laborat pauca sunt mihi. multa sunt parum tibi sufficiē-
tia sup. | iuber̄ .i. p̄bet | me esse letā: cauis .i. in cauernis. & aula sup. | regia | iuber te esse | tristē: gra-
na placēt p? inq̄: opes .i. diuitie placeāt sup. tibi | labor | me? sup. | venat̄ .i. q̄rit̄ | mihi farra .i. gra-
na frumētū | furtū venat̄ tibi ferula .i. epulas qz q̄qd̄ comedis furar̄ | bec par̄ .i. redēs | mellit̄ mi-
hi ille timor .i. f. furti | topicat̄ | tibi: ego sup. | fruo: .i. vtōz | farre .i. frumētō | tu sedas oīa tactu: nul-
li | p̄ nō & vlli cū | ego sup. | nocēā vlli .i. alicui | ip̄a .i. tu ip̄a | nocēs cui libet: mea vita est speculū p̄
cendi | tua vita est speculū | nocēdi | illa sup. | q̄ | ego | carpo sunt mea | tu sup. | nō voras .i. nō come-
dis | nisi rapta .i. furta. tu sup. | viuis vt comedas | ego sup. | comedo: te | p̄ vt & nō. vt nō | cessem vt
uere. nihil | p̄ nō & aliqd̄ nō | infestat̄ .i. molestat̄ | me oīs hō fugit re: vita rapit̄ tibi palato .i. a pala-
to | vñ petis vitā & bibēs vīna dulcia bibis fel acre nec̄ .i. i. mori | ala v̄tosa icta .i. p̄cussa | flabello |
illo instrumētō | negat se | esse | tibi: aut vinceris nece aut iaces semiuiua: si potes durare dono fauo-
ris estitū: si certa p̄cēt̄ | tibi sup. | byēs nō p̄cēt̄ | tibi | dulcia vba solēt reddi. p̄ dulci | vbo sup. & turpia
solēt reddi. p̄ turpi | vbo | lingua parit̄ .i. generat | odiū: qz̄ .i. p̄ & fidē |

De lupo & vulpe.

Respondere lupo de furti fraude tenetur
Culpes. causa vocat: bic petit: illa negat.
Symus est iudex docti non errat acumen
Judicis arcanum mentis in ore legit.
Judicium figit polcra quod polcere frausest

Uisq; fidem de re quam negat ipsa fides
Tu bene furta negas te vite purior vsus
Liberat banc litem par domet ira cadat
Simplicitas veri fraus quippe puerpera falsi
Esse solent vite dissona verba tue
Sordibus imbuti nequeunt dimittere sordes
Fallere qui didiscit fallere semper amat

Quic docet auct. ne simus fallaces & ne sim? exactores di. lup? accusabat vulpē p̄ latrocinio corā iu-
dicē: & eleger̄ sibi iudicē simiū q̄ nouit eoz maliciā & discordiā. vidēs itaq; lupi seuitiā & cognoscēs
& vulpis illatā calūniā: iudiciū inq̄t inter vos p̄stituā: i. lites vestras fugiā. Tu lupo q̄ris qd̄ nō p̄di-
disti & tu vulpes debes qd̄ nō subtraxisti: habete pacē: & estote p̄cordes. & hoc est qd̄ dicit. **A**llego.
nemo est tam sanct? quin dyabolus tēptet euz: qz̄ sua ausus fuit calliditate tēptare dñm nrm̄ iesum
xpm̄ & qd̄ tunc erit de vobis. per lupum intelligimus dyabolū. per vulpem deuotos boies q̄s deinō

sq̄ rēpat. p̄ simyū deū q̄ sit oīa secreta boīs. ¶ Lon. | vulpes tenet rīdere | lupo d̄ fraude furti. causa
 vocat | eos sup. | b̄. | f. lupus | petirilla | f. vulpes | negat simyus ē | iudex: acumē | i. altitudo | docti
 iudicis nō errat: r̄ iudex legit | i. p̄fert | archanū | i. secretū | mētis in ore | iudicis sup. | figit | i. as
 firmat | iudiciū | dicit̄ sup. | o. lupo | p̄fert | i. requirit illud sup. | q̄d petere est frans | i. d̄ceptio | q̄
 p̄ r̄ | vis fidē de re quā | f. rem | ipsa fides negat | o vulpes | tu negas b̄n̄ | i. iuste | furta: vsus purior |
 i. p̄fectior | vite | tue sup. | liberat | te | par domet | i. pacificet | b̄c lit̄: ita cadat | i. recedat | simplici
 tas veri | i. vitatis | est frans | i. d̄ceptio | r̄ puerpera falsi | i. falsitat̄ | o lupo | tua s̄ba solet eē dislo
 na | i. d̄cōnemētia | tue vite | boīs sup. | imbuti | sordib̄ | nequeit d̄mittere sordes | ille sup. | qui d̄
 dicit fallere amat | i. cupit | semp fallere | ¶ De domine r̄ mustella.

Reda viri p̄dcoꝝ virum mustella p̄catur
 Da veniam: debes parcere: parce mibi
 Quod caret hoste domus q̄d abest a sorde fatetur
 Esse meum pro me te rogat ergo faue
 Seruitio me redde tuo mibi redde laboris

Premia pro dono sit mea vita mibi
 Ille refert operum debetur gratia menti
 Non operi gratum mens bona reddit opus
 Nemo licet proffit nisi vult prodesse meretur
 Nam prodesse potest hostis obesse volens
 Cum mibi prodesse nil prodesse putabas
 Hostibus ista meis r̄ meus hostis eras
 Non mibi monstra necans sed eras tibi prouida soli
 Sic panem poteras rodere sola meum
 Pane meo pinguis mibi dat pinguedinis vsum
 Damno penso necem digna perire peri
 Nil onerat factum nisi facti sola voluntas
 Non operis fructum sed noto mentis opes

¶ Dic docet auc. ne seruiam? idignis. offm̄ em̄ q̄d malis exhibet sepi? in penā auertit: q̄d p̄bat dī.
 Quedā mustella cū ī domo cuiusdā rustici fuisset r̄ multos mures occidisset ab eodē capta ē. vñ ro
 gavit eū dī. Bone rustice p̄ce mibiq̄: purgavi domū tuā: r̄ ab hostib̄ liberavi. ille r̄idit. nō pp̄ me
 fecisti: s̄ id̄ capis mures vt̄ ide possis vitā r̄ famē recreare: r̄ si pp̄ me fecisses ventā p̄meruisses: q̄ ī
 pinguata es boīs plib̄. vñ utilitatē mibi p̄sta eridit: sic eā iterfecit. ¶ Alleg. q̄ de? nō respicit ma
 gna obsequia affectū cuiuslibz. vñ salo. Quicq̄d agāt boīs itentio iudicat oēs p̄ mustellā hypocris
 tā q̄ pp̄ boīm laudē se facit deuotū. tā dē moꝝ r̄ ducit ad penā q̄ incipit se excusare q̄d b̄ffecerit ī se
 culo. p̄ rustici deū vel dyabolū. ¶ Lon. | mustella p̄do | i. latro eris sup. | p̄davi r̄ p̄cat virū | tu sup. | da
 veniā. mibi debes p̄cere. p̄ce | mibi | meū eē fatef | i. testificat illud sup. | q̄d | i. pp̄ q̄d | domus caret
 hoste | i. mure | r̄ fatef illud sup. | q̄d | i. pp̄ q̄d | dom? abest | i. deficit | a sorde dom? sup. | rogat te | p̄
 me. ¶ faue | i. obedi | redde me tuo fuitio. redde mibi p̄mia laboris. mea vita sit mibi p̄ dono. ille sez
 bōl̄ refert | i. dicit | ḡra op̄ez debet mētī r̄ nō op̄i. mēs bona reddit op? gratū. nemo | p̄ nō r̄ homo
 bōl̄ nō meret̄ l̄z. p̄fit si nō vult p̄desse. nā p̄ q̄: | hostis volēs obesse | i. nocere | p̄t̄ p̄desse. cū p̄
 desse mibi | nō | putabas | p̄desse sup. | mibi | eras hostis meis hostib̄? | i. murib̄? r̄ eras | me? | hosti
 | nō eras necās mōstra | i. mures | mibi | tñ sup. | s̄ eras | p̄uita tibi soli. tu eris sup. | sola poteras
 rodere sic | i. talis | meū panē | tu sup. | es piguis meo pane. da mibi vsuz piguedis: p̄so | i. recopen
 sol̄ tibi necē p̄ dāno: r̄ tu eris sup. | digna p̄ire perit̄ nil | p̄ nō r̄ aliqd̄ aliqd̄ | nō honozat fructuz | i.
 op? | nisi sola volūtas facti | i. op̄is | nō uoro fructū op̄is: s̄ noto opes | i. int̄tionē | mētis |

¶ De rana r̄ boue.

Quari vult rana boui tumet ergo tumentī
 Natus ait cessa p̄o boue tota mibil
 Rana dolet meliusq̄ tumet. premit ille tumentem
 Cincere non poteris: victa crepare potes
 Fortius iratam verat tumor illa tumoris

Copia scindit eam: viscera rupta patent
 Cum maiori minor conferri desinat: et se
 Consulat et vires temperat ipse suas.

¶ Dic docet aut. ne nos nris maiorib' cōparem' qd' pbat di. Quedā rana vidēs in prato bouem pas
 scētē et replētē suas gulas voēs sibi equari timebat: quā nat' ei' scz rane vidēs ait. Lessa pro boue
 qz tota nihil es respectu bouis. Audiēs hō rana hba nati timebat: cui nat' itez ait. nō poteris equa
 ri boui: scz scindi mag' nō cesses. tūc mag' irata rana se tot' virib' timebat: et statim viscera ei' rupta
 sunt. Ergo d' q' bnsdā boib' fatuis. Nolite inflari ne rūpamini sicut rana. ¶ Allego. p ranā supbiam
 p filiū eius cōsciam: qz semp dicit tibi scia: desiste a malo et fac bonū: nā frāgit de' oē supbz. ¶ Ed.
 [rana vult equari | in equalis esse] boui. rana tūmet: q' natus |.i. filius] ait |.i. dicit [tūmet] |.i. mī
 .i. mater sup. cessa |.i. tace tu sup. | tota nihil | p nō et aliqd: nō es aliqd | p boue |.i. contra bouē [rana
 dolet] scz ppter hba filij] qz | p et tūmet melius | filius dicit sup. | ille] scz bos] pmet |.i. opprīmet
 sup. | tūmetē | tu non poteris vincere bouē. et tu sup. et nō] victa potes crepare. Forti' tumor vezat
 ranam sup. | iratā illa copia tumoris scindit eam] scz ranā] viscera rupta |.i. fracta] patent |.i. vident'
 [minor] desinat |.i. dimittat vel fugiat] conferri |.i. equari] maior: et consulat] sic: et ipse |.i. maior] tē
 peret] id est moderet] suas vires] id est fortitudinem vel potestatem.

¶ Secundus liber fabularum finit.

¶ Incipit tertius de leone et pastore.

Sollicitus prede currit leo: spina leonem
 Vulnerat offendit in pede iersa pedem
 Fit mora decursu: leuitas improuisa lapsum
 Nempe facit leso stat pede turba pedum
 Cit egrum finit ille dolor saniemqz fatetur

Maior idem loquitur vulneris ipse dolor
 Sic ledit miseros fortuna medetur eisdem
 Hoc est cur medicum plaga leonis habet
 Nam leo pastorem reperit: pastoreqz leoni
 Pro dape tendit ouem respuit ille dapem
 Supplicat et plagam tenso pede monstrat: ac ille
 Orat opem pastor: vulnera soluit acu
 Erit cum fame dolor: et res causa doloris
 Hic blando mendicam circuit ore manum
 Sospes abit meritumqz notans in corde sigillat
 Tempore deleri gratia firma nequit
 Hic leo vincla subit: romane gloria prede
 Hunc habet et multas mulcet arena feras
 Ecce necis penam pastori culpa propinat
 Clauditur in medijs: et datur esca feris
 Hunc leo presentit petit hunc: timet ille timent
 Hec fera blanditur: sperat abitqz timor
 Nil feritatis habens ludit fera: cauda resultat
 Dum fera mansuescit se negat esse feram
 Hunc tenet: hunc lingit: pensatqz salute salutem
 Nulla finit fieri vulnera nulla facit
 Roma stupet parcitqz viro parcitqz leoni
 Hic redit ad filias et redit ille domum
 Non debet meritum turpis delere vetustas
 Accepti memores nos decet esse boni

Nec incipit terti⁹ liber et vltim⁹. In principio dicit auctor: q^o bñfactorib⁹ n⁹ris beneficia: lz post lōgū t⁹per bēam⁹ cbaritatē circa eos q^o subueniūt nob in aliq^o cbaritate siue necessitate: qd^o pbat d^o. Quidā leo errans p filuā calcavit sup spinā q^o inbesit ei⁹ pe di postea collecta sanie in pede claudificauit. nūc nō do loze cōpulus medicū qst uit q^o possit mederi b⁹ spinā: ecce iuenit quēdā pastor: ē cui appropinquās pedē por terit pastor turbat⁹ de aduētu leōis obtulit ei ouē p^o dape putās eū escā q^ore. leo nō nō escā poti⁹ medicinā ertēso pede stetit oī eū vidēs pastor timorē vulnerē accepit acū vel subulam apies vuln⁹ q^o facto exiit spina cū sanguie tūc leo sentiēs se sanatū in p^ociū labor⁹ custodis manū lūr gebat. et astās lateri relumpit s⁹ tūtē et abūt incolumis. Postq^o aliq^o tulū leo iste cap⁹ est a romanis et missus in custodia. et h⁹ est vsq^o b. Ecce nec. Ista pōsic exponit p^o fma⁹ b⁹ fabule. Et sūt caprus est pastor: et adduct⁹ crimine mort⁹. dat bestias ad denozādū siue māducādū. vbi leo suadēs fua⁹: q^o cū vidēs ret eū cognouit q^o ille eū medicat⁹ eēt et accedēs mit⁹ seruabat eū: et nihil nocuit crummo ab alijs bestijs. prexit eū. tūc pastor intellexit eū eē quē olim sanauerat: tūc roman⁹ vidēs leonē boiez seruare mirat⁹ vehemēter: et q^osiuit cās ab hostiario q^o respōdit h⁹ eē cā bñficiū mutui: tradit statim vita et volūtas et libertas vnicuiq^o tā leonē q^o pastorē ad domū suā redire. Allego. q^o nos debem⁹ bñfacere eis q^o nobis aliq^o bñfecerūt. et marie nos. Per leonē pctōzē q^o cū satis peccatū in mūdo currit ad pastozē. et ad sacerdotē. vt sibi eripiat spinā. i. vt sibi det penitētiā p^o pctis. ille nō timēs dat modicū pnie: et tā dē mort⁹ et mittit ad purgatoriu⁹: et ille sacerdos sinit⁹ mort⁹. ille pctōz⁹ incipit. p^o eo ozare vt eripiat a pctis: vidēs ppls roman⁹. i. de⁹ tā tā pietatē eripit abo. q^o lō. leo sollicit⁹ p^ode currit. spina vulnerat leonē: et spina sup. i. mersa i. inclusa in pede offendit. i. verat. pedē. i. leonis. moza fit decur su. nē pe. p. q^o q^o leuitas improuisa facit lapsus turba. i. societas. pedū stat pede leso. ille dolor sinit. i. relit. i. vit. leonē sup. i. egrū: q^o p^o et fatē sanie. i. rabiē. i. tpe dolor maior vulnerē loq^o. i. testat idē fortu na ledit sic. i. taliter miserōs. i. fortuna medef eidē. i. miser⁹. b⁹ est cur plaga leonis bz medicā. nam p^o quq^o leo repit pastor: ē: q^o p^o pastor tēdit. i. offert ouē leonē p^o dape. ille. i. leo. respuit dapē. i. fouē. i. ille. i. leo supplicat pastozū sup. et mōstrat plagā pede tēso. i. ostēso. ac p^o ozat. i. rēq^orit opē pastoz foluit. i. apit. i. vulnera acu. i. cū illo instrō dolor erit cū sanie. i. rabiē: et res existēs sup. i. cā dolor erit. i. b. i. leo circuit manū medicā ore blādo. i. suau. leo sup. i. sospes. i. san⁹. i. abit. i. recedit. q^o p^o notās meritū sigillat. i. firmat illud meritū inq^o in corde suo sup. i. grā firma neq^o deleri tpe. i. lōgitudine t⁹pis b⁹ leo subit. i. intrat. i. vincula. i. rethia gloria p^ode romane bz hunc. i. leonē et arena. i. carcer mulcer. i. detinet multas feras ecce culpa p^opinat pastozū penā nec. i. mort⁹ pastoz sup. claudif in medijs. i. in carcerib⁹: et dat esca. i. p^o esca. i. fer⁹ leo p^osentit buc. i. s. pastozē. et petit. i. q^orit buc pastozē sup. i. ille. i. scz pastoz timet b⁹ fera. i. leo blādif timēti. i. s. pastoz. i. pastoz sup. i. spat. i. recipit. i. spē. q^o p^o timor abrit id est recedit fera. i. leo. i. nil. p^o nō et aliqd: nō bz aliqd feritatis. i. crudelitat⁹ ludit. i. iocaf: et resultat. i. gaudet cauda. i. cū cauda. i. dū fera. i. s. leo. i. māfuecit: negat se esse fcrā. i. leo sup. i. tenet buc. i. s. pastoz: ē. i. q^o p^o p^oesat reddere sup. salute. p^o salute leo sup. i. nulla. p^o nō et vlla nō sinit. i. i. patif. i. fieri vlla vulnera pastozū sup. i. nulla. p^o nō et vlla nō facit. i. vlla vulnera pastozū. i. roma stupet. q^o p^o et pctit viro q^o p^o et pctit leont: b. i. leo redit ad filuas: et ille. i. s. pastoz. i. redit domū. i. vetustas turpis nō oz delere fructū q. d. bona facta lōgo tpe obliuioni dari nō debēt. i. decet. i. d. decēs est nos esse memozes boni accepti

Hunc mouet vt fiat esca leonis equus

Inquit equo mi frater aue: fruoz arte medendi

Et comes et medicus sum tibi paret equus

Sentit equus fraudes et fraudi fraude resistit

Sente prius texens rethia fraudis ait
 Questus placidusq^o venis te temporis offert

Bratia te rogat pes mihi sente grauis

Hic fauet instat equo subiecto vertice calces

Impunit et sopit membra leonis equus

Tix fugit ille sopoz: vix sudet vita reuerti

Tix leo colla mouens respicit hostis abest

Sic leo se damnat patioz pro crimine penam

Nam gessi speciem pacis et hostis eram

Quod non est non esse velis: quod es esse fateris

Est male quod non est: qui negat esse quod est

¶ Dic docet auc. ne fingam? nos esse tales quales non sum? quod probat dicitur. Cum quidam leo videret equum unum pascere in vno prato accedit ad eum se fingens esse medicum. equus sentiens fraudem eius non repudiavit eum: et finxit se habere spinam in calce. Cum autem venisset succurrere mibi: dum leo accessisset ad eum ut sibi spinam euelleret imposuit calcem in fronte leonis: sic leo graviter vulneratus est: et seminum iacuit in terra. post modicum temporis resumens vires suas erexit se et dicit. non in merito passus sum: quia eras inimicus? et ostendebam me esse amicum

¶ Allego. per equum quales boves: per leonem delectationem. ¶ C. L. C. equus tudet pratum leo petit. i. i. quirit bunc. scilicet equum cura. i. diligentia leonis movet arte. scilicet equum ut equus fiat esca leonis. leo super. inquit. i. dicit equum mi frater ane ego super. i. vtor. i. vtor. i. arce mededi. i. ego super. i. sum comes et medicus tibi equus sentit. i. cognoscit fraudes. i. dolos. et resistit fraudi fraude equus super. i. recedens. i. recolens. i. sus. retbia. i. i. ppar. tiones fraudis mere. i. in mere. i. ait. i. dicit o super. i. venis quirit? et placidus. gratia temporis offert. i. adducit siue putat te pes me super. i. grauis. i. ponderosus. i. mibi sente. i. i. ppr spinam rogat te bic. i. leo faue instat. i. appropinquat equo. i. i. vtrice. i. in capite leonis super. i. subiecto. i. i. supposito: ut videret malum equi. i. equus supprimit calcem. i. pedem leonis super. et equus sopit. i. i. codormit. i. mēbra leonis. ille sopor. i. i. codormit? mēbroz fugit. i. recedit. i. vit. vita audet reuerti vit: leo mouens colla vit respicit. bovis abest leo dānat. i. dēnat. i. sic. i. i. taliter ego super. patior penam per crimine. namque per quod gessi. i. i. portavi. i. i. similitudine pacis. i. amicitie eras bovis. i. i. inimicus? non velis esse illud super. i. quod non est: et fateris. i. i. fa tearis. i. esse illud super. i. quod es et ille facit super. male. i. false et puerse. qui negat esse illud super. i. quod esse super. i. non est. et qui negat esse illud supple quod ipse est.

¶ De equo et asello.

Quid equus faleris freno sellaque superbit

Ista quidem vestit aureus arma nitore

Obstat asellus equo: vicus premit artus asellum

Eletat onus. tardat natus cundo labor

Cur sibi claudit iter sompes clamat asello

Ocurris domino vilis aselle tuo

Quis tibi do veniam de tanti crimine fastus

Cui via danda fuit libera dignus eram

Supplicat ille nimis transitoque silencio timorem

Sit timor et surda preterit aure minas

Summus equi declinat honore dum viuere tentat

Clincitur et cursum viscera rupta negant

Pruiatur faleris freno pruiatur honesto

Huc premit assiduo reda cruenta iugo

Huc tergum macies acuit labor vlcera armos

Hinc videt bincque locos audet asellus inbers

Dicit sompes ubi sella nitens ubi nobile freyem

Hec tibi cur macies. cur fugit ille nitore

Cur manet hic gemitus. cur illa superbia cessat

Quid indicat elatos iusta ruina gradus

Stare diu nec vis. nec honore. nec forma. nec etas

Sufficit in mundo: plus tamen ista placent

Quis diu sed viue miser sociosque minores

Disce pati risum det tua vita mibi

Pennatis non crede bonis te nulla potestas

In miseros armet nam miser esse potes

¶ Dicit auc. quod non spem? paupes dicitur. Quidam equus ornat nobili freno et sella obuiant curidam asino onerato podere in via arata: et quia sibi citi non pauerat dicit asino. Qualiter ausus es transire coram me. Nonne bene eras dignus? quod tu retrocederes et pares viam mibi. Ille vero terrore illius tacuit et preterijt sur-

da anre. Nō lōgo tpe post rapt' in currēdo: et ecce malicia despect' funē magnū duxit rustice et inbo-
 neste suscipiēs. ibat g̃ quondā die in via certa asin' p̃dicat' et ecce ille equ' pascebat: quē vidēs asin'
 rixit di. Quid tibi p̃fuerūt illa ornāmēta p̃ciosa q̃b' me despiciēbat et mōbile ornāmētū geris et dūi
 tui officiū ags. g̃ tua vita sit mibi rūsus i p̃petuū. ¶ Alleg. p equū supbos et nequā q̃ bonos simplices
 cōculcāt: qui cito trāseūt. per asinūz bonos et būiles q̃ a supbis opprīmūtur vel spernūtur: nō debet
 despiciere simplices: qz oīa trāsibūt p̃ter amare deū. ¶ Lon. [equ' gaudet falleris] .i. ornāmētis [qz]
 p r̃ supbit freno et sella: q̃ppe [i. certe] nitor [i. splēdo: aure' vestit ista arma: asell' obstat] .i. obui
 at [equo vicus et pua via p̃mit art'] .i. latera aselli sup. on' verat asellū: labor nat'] .i. euent' pp labo-
 ris pōd'] tardat [i. retardat asinū sup.] eūdo sonipes [i. equ' faciēs cū pede sonū inclamat asello q̃
 claudat] .i. ipedit [sibi iter] o [aselle vliis occurris tuo diuozio veniā tibi vit' p crie tāti fast'] .i. sup
 bie. ego sup. [erā dign' cui via libera eēt danda] ille sup. [supplicat nimis] equū sup. [qz] p r̃ trāsit
 timozē silēdo [i. tacendo] timoz fit [i. asello] p equū et asin' sup. p̃erit [i. trāsit] minas [i. equi] au
 re surda: honor summ'] .i. alt' siue supb' [eq̃ declinat] .i. deprimit: equ' sup. [dū] p qm̃ qū tētat [i. i.
 nit' vicerē] et vscera rupta [i. fracta] negāt [i. p̃hibent] cursum [i. equo: equ' sup.] p̃uat falleris
 i. ornāmēt: et p̃uat freno honesto: reda [i. curr' vel cadrigal crūeta] .i. molestās equū vsq̃ ad cruo-
 rē [p̃mit buc] .i. equū [assiduo iugo] .i. cōtinuo pōdere [macies] .i. maceratio [acuit tergū buic] .i. i.
 equo [labor vlcerat] .i. lacerat v' vulnerat [armos] .i. latera. si equi [asell' mers] .i. piger [videt buc
 sequi] qz [p r̃] audet [i. p̃sumit facē sup.] [locos buc] .i. i buc equū di. sup. o [sonipes. dic] [mibi sup.
 [vbi] ē sup. [sella nitēs] .i. respēdēs: [vbi] est sup. frenū nobile. Cur bec macies [i. maceratio] : qz
 macer erat [est tibi]. Cur ille nitor fugit [i. recessit] cur bic gemit' manet [in te sup.] [cur illa supbia
 cessat. Ruina iussa] .i. merita [vicat] g̃dus elatos [i. honozes] nec [p nō] vis [i. robur nō pōt sup.
 [stare diu] .i. lōgo tpe [nec honoz] pōt stare diu [nec forma] pōt stare diu [nec] etas sufficit i mūdo
 tū ista [i. mala q̃ tibi acciderūt] placēt [mibi] pl' o sonipes sup. [vine diu] .i. lōgo tpe [s] vine miser
 i. miserabilis et maledict' [qz] p r̃ [disce] .i. addice [pati] .i. sufferre [socios minozes] te sup. [tua vi-
 ta dat risum mibine] p nō: nō [crede bonis p̃natis] .i. altis [nulla p̃as armet te in miserōs] .i. in
 paupes [nā] p qz: tu potes esse miser [i. paup.] ¶ De equis et auibz

Quadripedes pugnant auibz: victoria micat
 Res onerat metu vetat vtrumqz gregem
 Inquit aues que sumit auis de vespere nomen
 Nec timet oppositi castra subire gregis
 Armata aues aquile virtus et viribus implet

Et monitu torpet altera turba metu
 Amplexatur aues vniū victoria letis
 Pro titulo penam transfuga sumit auis
 Vellere nuda suo pro plumis vulnera sumit
 Edictumqz subit: ne nisi nocte volet
 Non bonus est cuius qui presert cinibus hostem
 Utiliter seruit nemo duobus beris

Dic docet auc. vt diligam' mag' notos q̃ ignotos: qd̃ pbat di. Lūcta aialia q̃drupedum et omis aues
 inter se. gregare in suū regē bellū ducebāt siue gerebāt: qd̃ vidēs vesprilio dubitauit q̃ ps victoria
 obtineret: tū ad q̃drupedes se trāstulit: estimās se cū eis triumphū obtineret: tūc aq̃la supuenit: et vir
 tute sua par data est. dixerūt aues. vesprilio p̃p̃iis p̃nis p̃uetur et ne volet nisi de nocte: eo q̃ aues
 relinqt q̃drupedib' adberēdo ¶ Allego. tu nō debes esse inimic' xp̃ianos: s̃ pp̃ deū pugnabis vsq̃
 ad mortē. p q̃drupedē gētiles. p aues xp̃ianos. p aq̃lā deū q̃ xp̃ianos p̃fortat vt s̃ diaboli pugnent et
 nō timeāt ¶ Lō. q̃drupedes pugnat auib'] .i. s̃ aues [victoria micat] .i. vige [spes onerata metu ve
 rat vtrūqz gregē auis q̃ sumit nomē de vespe] .i. vesprilio [linq] .i. relinqt [aues nec timet subire] .i.
 intrare [castra gregis oppositi] .i. q̃drupedū [vir] .i. p̃as [aq̃le armata aues: et implet virib' : et mo-
 nitu] .i. silis [altera turba] .i. q̃drupedū [torpet] .i. pigritatur [metu] .i. timozē [victoria amplexat
 aues vniū] .i. b̃rachy [letis. auis transfuga] .i. vesprilio [sumit penaz p titulo] .i. gloria [vel laude:
 vesprilio sup.] [nuda] .i. spoliata [suo vellere] .i. suo vestimētō [sumit vulnera] .i. plagas [p plumis]
 et [subit] .i. subintrat [qz] p r̃ [edictū] .i. p̃ceptū [ne pro vt et nō: vt] nō volet nisi nocte [i. de nocte
 ille sup. cuius q̃ p̃fert] .i. p̃mittit [hostē] .i. inimicū [ciuib' nō est bonus: nemo] p nō et bō bō non [ser-
 uit vtiliter duob' beris] .i. dominis siue principibus. ¶ De philomena et ancipitre.

Fabularum Elopi

Um pbilomena sedet studium mouet, oris ament
 Sic sibi sic nido visa placere suo
 Dum petit ancipiter nidum pro pignoze mater
 Supplicat: alter ait: plus prece carmen amo
 Nec prece nec precio: sed ameno flectere cantu

Me potes: ille filet: dulcius illa canit
 Mente gemit licet ore canat: mens eius acescit:
 Cuius mellifluum manat ab ore melos
 Impia fatur auis: sordet modus iste, canozis
 Et laniat natum matre vidente suum
 Mater obit: nec obire potest: sed viuit vt ipsa
 Clinat vita necem plus nece cladis habens
 Cor: patitur matris: plus nati cor: poze, corpus
 Rodit auis rostro: cor fodit ense dolo:
 Vestigat sua pena scelus: nam fraudibus vso
 Aucupe fraudosam viscus inescat auem
 Fine malo claudt: mala vita meretur iniquus
 Qui capit insontes se dolet arte capi

¶ Dic docet auc. vt nō inferamus alicui malū: vt ymaneam? stantē i pacto & pmissiōe. Qui. n. istd
 atur timeat ne ipse capiat & pbat di. Quedā pbilomena sedēs iux nidū pulloz suoz cantabat nobilē
 cātū atq; melodiā pp familiā. ad quē veniēs ancipit suos pullos voluit duozare cui illa supplicauit
 ne faceret qd̄ intendit. Ad quā ancipit nec ppter preces nec pp scia: sed si dulciter cātaueris peaz
 tibi. illa mortē pulloz suoz timens cecinit dulci? q̄ prius. Cui ancipit. Nil valet ille cātus. & pmissi
 sum rūpēs vnū de pullis lacerauit quā m̄ multū doluit: s; banc nō multū post quidā auceps occulte
 calamo viscata cepit & comprehendit. ¶ Allegorice per ancipitem prauos homines impios et cru
 deles: per pbilomenam prauos homines patiēdo letos quos prauī semper nituntur opprimere.
 per aucupem dyabolum qui in fine sua malicia capit & decipit prauos homines. ¶ Construe. [dūz] p
 q̄t: q̄t pbilomena sedet .i. stat siue morat̄ mouet studiū oris ament̄ .i. delectabilis cātando: & ipsa
 pbilomena in q̄ visa est sup. [placere sic] .i. taliter [sibi] .i. cātando [q̄] p [&] visa est [placere sic ni
 do suo dū ancipit̄] illa auis [petit nidū] .i. pbilomene. p pignoze: m̄ [.i. pbilomena] supplicat̄ [ancipit̄
 pitri sup.] alter .i. ancipit̄ [ait] .i. dicit. ego sup [amo pl? carmē] .i. cātū q̄ [p̄ce: nec] p̄ [nō pōt me fle
 ctere] .i. humiliare [p̄ce: nec precio: sed cantu ameno: ille] .i. ancipiter [filet] .i. tacet [illa] scz pbi
 lomena [canit] pbilomena sup. [gemit] .i. plorat̄ [mēte licet canat] .i. cantet [ore: mens ei? accescit
 mellifluū: ab ore cuius: scz pbilomene] melos [.i. melodiā cantus] mellifluū [.i. dulce] manat [.i. p̄ce
 dit] auis [scz ancipiter] impia [.i. sine pietate] fatur [.i. dicit] iste modus canozis [.i. cantus] sordet [.i.
 i. attediat me] & in se vidēte laniat [.i. distrūpit] natus suū [.i. matris] mater obit: nec pōt obire s; vi
 uit: vt ipsa vita habens plus cladis [.i. pestilentie siue doloris] nece [.i. morte existens magis tristis
 q̄ si mors accidisset] vincat [.i. superat] necem [.i. mortem scz in dolore cor: d̄is] matris patit̄ plus [.i.
 corde sup.] nati [.i. filij:] corpus matris [patit̄ plus] corpe nati [.i. filij] auis [.i. ancipit̄] rodit [cor
 pus nati] rostro fodit cor [.i. matris] ense [.i. doloris] sua pēna [.i. ancipitris] vestigat [.i. inq̄rit] [ce
 lus] .i. fraudē [nam] p q̄: q̄ [viscus inescat] .i. apprehendit [anē] .i. ancipitem [aucupe vso] dolet ca
 bus [.i. deceptionibus] mala vita meretur claudt [.i. finiri] malo fine [homo sup.] iniquus voadt ca
 pi arte qua capit insontes [.i. innocentes.

¶ De lupo & vulpe.

Itat preda lupum: ducit lupus ocia longa
 Fusca cibo vulpes inuidet: ista mouet
 Frater aue: miroz: cur tanto tempore mecum
 Non fueris: nequeo non memor esse tui
 Ille refert: pro me vigilat tua cura precari

Numina non cessas ne mea vita ruat
 Fraude tamen munita venis: falsoq; venenum

Belle tegis: dolor est copia nostra tibi
 Erto: quere te paras aliquid: furtumq; minaris
 Sed mea furtiuam respuit esca gulam
 Spreta redit: spretam stimulat dolor apta dolor
 Fraus subit ad pecudum transuolat ipsa ducem
 Hunc mouet bis verbis tua gratia muneris istar
 Sit mihi: namq; lupum dat mea cura tibi
 Hostem perde tuum tutus iacet hostis in antruz
 Vir fauet: antra petit: hic necat ense lupum
 Ista lupi consumit opes: sed floret ad bozam
 Elita nocens vulpes casse retenta gemit
 Cui nocui nocet ecce mihi: nocuisse nociuo
 Jure cado: cuius cecidit arte lupus
 Viuere de raptio vitam rapit: inuidus instans
 Alterius damnis in sua damna redit

¶ Dic docet auc. vt nō laborem? ad p̄fusione alteri? r ne d̄ alio fortunio gaudeam? d. Quidā lupus
 p̄daz infinitā cōgregauit in suū cubile vt posset viuere delicate qđ factū p̄p̄ticiēs vulpes sub fraude
 ad eū accelerās finxit se eē cognatū ei? r ait. sollicita sup: q; tot mētib? te nō vidi nec tu me s̄lt̄ vidi
 s̄t̄: iuidiā ei? vt lup? cognouit ait. p me oza deos vt dent mihi longenā vitam: tñ vt mihi videf veni
 s̄t̄ nō sollicita pp me: s; vt q̄quid capias: imponis mihi furta: s; nihil p̄zani fecerī. Frata vulpes pp
 s̄t̄ s̄ba fugid ad pastozē quēdā di. Ages mihi grates si inuicū tuū tradidero i man? tuas. R̄ndit fa-
 ctam quid volueris. Tunc illa dixit illi. lupus raptor fallax ac interfectoz: latet in anro suo. Fauēte
 viro vulpes oīa bona lupi cōsumpsit: tñ nō diu post viri: q; a venatoribus capta est. vñ in agone mor-
 tis ait. Timere debent q̄cuq; alicui maluz obtulerunt vel machinant. versus essi ex sua verfucia de-
 cipit: qđ pbat. d. iure cado r. ¶ Alleg. per lupuz bonos boīes r simplices. per vulpē malos r iniq̄s
 vel eos qui semp accusant bonos r inuidēt eis: ideo q̄ bene valēt quos dyabolus vltro suo capies
 astucia ducit ad infernū. ille vero memorātes se p̄zane egisse dolere incipiunt: s; nimis tarde. ¶ Lō.
 [preda dicit] .i. diuitē facit lupū. [lupus dicit oīa lingua. vulpes fusca] .i. superba inuidet cibo] r
 mouet] .i. dicit] ista] .i. que sequunt. [O] frater auc] ego sup. [miroz] cur nō fueris inecū tanto tpe: me
 queo] .i. nō possuz] esse: nō esse memo. i. inemo: tui. ille] .i. lup?] refert] .i. dicit: tua cura] .i. tua di-
 ligentia] vigilat pro me: non cessas precari numina] .i. deos] nec] p vt r nō: vt mea vita nō ruat] .i.
 nō deficiat] tñ venis munita fraude: q; pzo r] tegis] .i. cooperis] venenū] .i. deceptionē] falso mel-
 le] .i. verbis dulcibus r falsis] nostra copia] .i. abundantia epularū] est dolo: tibi] tu sup.] paras ex-
 to: quere] .i. furari] aliquid. q; pzo et] minaris furtū: sed mea esca respuit gulā furtiuā] vulpes sup.
 [spretā] .i. neglectā] redit: dolo: stimulat] .i. pungit vulpem sup. [spretam] .i. neglectā] fraus apta]
 i. cōueniens] subit] .i. subuenit] ipsa] .i. vulpes] transuolat] .i. vadit] ad ducē pecudū] .i. ad pasto-
 rem. vulpes sup.] mouet hūc. s. pastozē] bis verbis] O pastoz: ego sup.] instar] .i. appropiabo t̄ot
 sup. tua gratia muneris] .i. doni] fit mihi] .i. da mihi aliqđ donū] nā] pzo q; q;] mea cura dat tibi lu-
 pū tu eris sup.] tutus] .i. securus] perde] .i. destrue vel occide] tuū hostē] .i. lupū] hostis] .i. lup?] ia-
 cet] .i. dormit] in a ntrū] .i. in fossa siue canerna] vir fauet] lupi sup. r] petit antra] .i. cavernā] bic]
 s. vir] necat] .i. occidit] lupū ense. ista] .i. vulpes] s̄sumit] .i. deuorat] opes] .i. epulas] lupi: sed vita
 nocēs] .i. s. vulpis] floret ad bozā: vulpes retenta casse] .i. cum illo ingenio cū q̄ capit vulpes] gemit:
 ecce] ille sup.] cui nocui nocet mihi] s̄t̄ iustū est sup.] nocuisse] mihi sup.] nociuo: cado] .i. p̄mior] iu-
 re] .i. ratione] cui?] .i. mei] lup? cecidit: viuere de raptio] .i. de furto] rapit] .i. tollit] vitā: inuidus in-
 stans dānis alterius redit in sua dāna]

¶ De ceruo r canibus.

Hons nitet argento simul sitis arida ceruum
 Hunc rapit: haurit aquas: se speculatur aquis
 Hunc beat: hunc mulcet ramose gloria frontis
 Hunc premit hunc ledit tibia macra pedum
 Ecce canes: tonat ira canum: tinet ille: timenti
 Sit fuga culpanti cruris adorat opem

Silue claustra subit cornu retinente moratur
 Crura necem fugiunt: cornua longa necant.
 Spernere quod proffit: vel amare quod obfit ineptum
 Prodest qd fugimus: r quod amamus obest

¶ Dic docz auc. vt nō laudem? vitupāda r ecōuersiōe vitupem? laudāda qd pbat. d. qdā ceru? bibēs
 de sōte auide vidit cornua sua r laudauit. vidēs qz post tibias macras multū vitupauit: iō venatores
 tumultū facientes irruerūt: qb? auditis ceru? fugit: r cuz ingressus esset siluā r defensionēs h̄gaz r
 magnitudīne cornūū rap? ē. ¶ Allego. intelligim? q? superbia detinet a cornibus. i. a demombus:
 quia ipse lucifer per superbiā suā electus est de celo. per ceruū superbos: qui vidētes delectationē r
 dāna hui? mundi veniunt ad fontes. i. extremitatē vite sue tunc laudant praua sequentes ea: r vitu-
 perant bona opera r vadunt ad infernū. ¶ Fons nitet. i. resplendet. i. silis argento. i. ad mo-
 dum argenti. i. sitis arida. i. i. sicca rapit. i. bunc ceruū. i. ceruus sup. i. baurit aquas. i. i. bibit. i. r speculat. i.
 i. respicit se in aquis. tibia macra pedem premit. i. opprimit. i. bunc tibia macra pedis. i. le dit bunc. i. f.
 ceruū. i. ecce canes: ira canū tonat. i. i. clamat. ille. i. f. ceruus. i. timet. fuga fit timenti. i. f. ceruo. ceruus
 sup. i. adorat. i. i. requirit. i. opē curris culpanti. i. i. tibia macre increpate. ceru? sup. subit claustra silue. i. r
 moratur. i. i. retinetur. i. cornu retinente: crura. i. i. tibia. i. fugiunt necem. i. i. mortez. i. cornua longa ne-
 cant. i. i. interficiunt. i. f. ceruum. i. spernere illud sup. i. qd pfit: vel amare. i. illud sup. qd obfit. i. i. nocet ē
 sup. ineptum. i. i. incongruum. illud sup. quod fugimus prodest: r illud sup. i. quod amamus obest. i.
 id est nocet.

¶ De viro r vxore.

¶ Am vir r vxor amant: vxorem priuat amato
 Parca viro nec eam priuat amore viri
 Coniugis amplectens tumulum pro coniuge verat
 Lingue genas oculos fletibus ora sono
 Hanc iuuat ipse dolor: nequit hac de sede repelli

Brandine seu tenebris: seu prece siue minis
 Ecce reum damnat iudex crux horrida punit
 In cruce cussit odit tempore noctis eques
 Hic sitit ad tumulum vocat bunc r clamor r ignis
 Orat aque munus bec dat r ille bibit
 Egrum nectare is audet cor tangere verbis
 Hunc vocat ad primum cura salutis opus
 Sed redit r dulces monitus intexit amato
 Cordi victa subit claustra doloris amor.
 Vir metuens furem capi suspendia furi
 Elisit sed viduam captus amore petit
 Hanc ligat amplexum fructuumqz ligurrit amoris
 Hic redit ad furem sed loca fure carent
 Hic dolet hic queritur dolor inuestigat amicam
 Non bene seruato fure timore premor
 Rex mihi seruandum dederat me regius cnsis
 Terret r tortozem me timet esse timor
 Nec ait inuemi spem quem tibi suscitet artem
 Vir meus impleuit in cruce furis onus
 Ipsa viri bustum referat pro fure catbenat
 Ipsa virum restem subligat ipsa viro
 Huic merito succumbit eques succumbit amori
 Illa nouo ligat bos firmus amore thorus
 Gola premit viuos qz metu penaqz sepultos
 Femina femineum non bene finit opus

¶ Sic docet auc. vt nō credam? mulierib? nec in vrbis eaz qđ pbat in lsa di. Cū qđā mulier p mortē virū suū dilectū amississet ad sepulchz ei? se trāstulit: vrbī dies lugubres pageret. q̄ nec amicōz seu parētū seu p̄ce mints solari mīme potuit: aut grādine v̄l tenebris a dilectōe viri sepulti sepativnq̄ potuit. Cōtingit aut̄ quēdā militē ex vicio grauit̄ deliquisse: et lege accepta snia suspēdi i cruce: s; ne a suis i nocte furarēf dat? ē qđā miles q̄ dū hūc suaret et fatigar? nimia: siti ad locū sepulchri accessit rogās potū: quē cū accepisset et bibisset solat? est feminā ibi morātem: et dixit se eā diligere. Post modicū t̄pis reuersus ad amicā suā trist? Quid miser faciā: furē suspēsus amisi q̄ mādato reg? dat? erat ad custodiēdū. cui illa ait. veni vir me? liberatōes dabit tibi iacēs in sepulchro: implebit vicē furis: q̄ factō ap̄ies sepulchz et extrahēs virū p̄p̄a loco fur? suspēdit: pp̄ qđ factū miles eā indissolu biliter dilexit et illa p̄mū int̄m odio habuit q̄ illa altez adamatū suscepit v̄sus. Quos colit miles nō scit coluisse sepulch? Femina vel federi mēs mulieris bz. ¶ Allego. p̄ militē sp̄e b? mūdī: q̄ nō debe mus h̄re sp̄e in vanitatib? b? mūdī: q̄ annibilant. p̄ mulierē aiām. p̄ virū ei? bona opa v̄l corp? castit̄ tat. tādē mors. i. delectatio b? mūdī seduct̄ illud corp? ad sup̄biā et auariciā tāq̄ ad tumulū: et pepelit eū in delictis b? mūdī. i. in sepulchro. femina. i. aiā turta sepulchz sedēs in voce falsuz i occulto loco cātat custos furis. i. angel? custos cuiuslibet boīs mitigādo p̄tritionē paret et accipit et i agone sociā sibi i celestē patriā deponat. ¶ Lō. [dū] p̄ q̄: q̄l vir v̄roz amāt [se inuicē sup. p̄ca. i. mors p̄uar v̄roz rēviro amato: nec p̄ et nō et nō p̄uat eā amore viri. i. v̄roz sup. āplectēs tumulū p̄ing? i. maritū verat genas v̄ngue. p̄ p̄iuge. i. amore viri et verat oculos fletib? et verat ora. i. labia siue os clamore ip̄e. do: lo: iuuat hāc. i. v̄roz. et ip̄a v̄roz sup. neq̄t. i. nō p̄t repelli. i. amoueri de hac sede. i. ab h̄ tumulo sup. qđ sedebat grādine: seu p̄ vel: vel [tenebris] .i. nocte [scu] .i. p̄ vel: vel p̄ce: siue p̄ vel: vel minis ecce iuder dānat. i. p̄dēnat [reū] malefactorē. s. ad mortē [crux] horrida .i. patibulū [punit] reum sup. eq̄s i. miles custodit malefactorē sup. in cruce. i. in patibulo t̄pe noct? .b. f. miles eq̄s sentit clamor. f. v̄roz ris plozantis vocat hunc. scilz militem [ad tumulū: et ignis] vocat hunc ad tumulum. eques supple [orat. i. requirit] munus aque hoc s̄vroz: [dat ip̄e] [scilicet eques] bibit [eques supple] [audet] .i. p̄esu mit [tāgere] cor egrum [scilicet mulieris verbis nectaris id est dulcibus] cura .i. sollicitudo [vocat hunc] [scilicet militem supple] ad primum opus salutis .i. ad custodiam latronis: sed eques supple [redit et interit. i. imittit] dulces monit? cordi amato. f. mulier? amor subit claustra innotā dolo: is vir scz eq̄s metuēs furē et. i. visitat [suspēdiā] .i. furē: sed ip̄e eq̄s sup. capt? amore petit viduā. eq̄s sup. ligat hāc mulierē sup. [amplexū: q̄ p̄ et] [ligurrit] fructū amor? b. f. eq̄s [redit ad furē: s;] loca carēt fure bic eques sup. dolet bic q̄rif. i. querit dolo: inuestigat amicā scz mulierē di. ego sup. p̄remor. i. opp̄ mor: timore fure nō et. scz furem enis regius terret me et terro: iubet me esse torto: em. i. exulem v̄l punitum bec scilicet mulier ait. i. dicit. ego sup. inueni artem q̄ sustinet tibi spem vir meus implebit id est enebit [onus furis in cruce. i. patibulo ip̄a. f. mulier referat. i. aperit] gustum. i. tumulum viri et ip̄facat benat virum. i. ligat p̄ fure. i. loco furis ipsa subligat restem. i. funes [viro eques succumbit] id est se submittit vel supponit huic merito. illa. f. mulier succumbit amori nouo: t̄boz firmus ligat bos scz equitem et mulierem amore sola femina p̄remit viuos metuz. q̄ p̄ et p̄remit [sepultos pena] [se mina supple] no: i. finit bene opus femineum.

¶ De iuvene et thayde.

Akte sua thays iuvenes irretit amozes
 Fingit et ex ficto fructus amoris venit
 A multis fert multa procis et omnibus vnum
 Eligit huic veri spondet amoris opes
 Sum tua siq; meus cupio plus omnibus vnum
 Ze volo: sed nolo munus habere tuum
 Percipit ille dolos et reddit qualia sumpsit
 Sis mea: sumq; tuus: nos decz equus amor
 Quere non vellem nisi mecum viuere velles
 Tu mihi sola salus tu mihi sola quies
 Sed falli timeo quia me tua lingua sefellit
 Preteriti ratio scire futura facit.
 Citat ap̄is tatum quam gustu sepe probauit
 Fallere vult bodie si qua sefellit beri

Tbaïdam si quis amat sua non se credat amari

Tbaïs amore caret munus amanti amat

Quic docet auct. vt non diligam? aliquid sub incerta spe & euent? qz talis amor marie est in mulieribus & spãliter in meretricib? qd pbat per quãdã meretricẽ & per quãdã mecbũ siue nebulonẽ dicẽs Quedã meretric nõtẽ tbaïs infinitos habuit amatores. tandẽ vnũ pelegit meliozẽ eisqz q̃tidie dẽcebat. Te magis cupio oĩbus: sed nolo mun? tuũ: & dicit murmurãdo: qd vile est hoc parũ est: s; alter maiorã mibi obtulit. iste dolor: sentiẽs fingebat se diligere in toto corde dũ. beu cara nõ possum tulcarẽ & absqz te viuẽ nõ valeo s; miera tua dubiũ ñ faciũt: & incõstãtia amoz me fallit s; si q̃ me fefellit semel nuq̃ fides erit: sic em̃ apes si gustauerit rãtos fructũ de cetero vitabũt: qz praua ẽ. nã ab ape semel tacta rãtus pedes linquitur sicut dũ. **A**llego. p meretricẽ delectationẽ bui? mũdi q̃ seducit bonos boies opantes sancta opãt: s; tbaïs. i. delectatio deducet te de via in penã malã. **C**onst. [tbaïs] illa meretric sic appellata [irretit] .i. inuebit [iuuenes] amoz arte sua [tbaïs] sup. [fingit] se amare sup. [fructus] .i. vtilitas [venit] ex amoz ficto [tbaïs] sup. [fert] .i. portat [multa] bona sup. a multis procis .i. amozibus: & [eligit] vnũ ex oĩb? & [spondet] .i. pmittit [buic] s; p̃dicto [opes] veri amozis [dicens] ego sup. [sum] tua: qz [p̃] tu sup. [sis] meus [ego] sup. [cupio] .i. desidero [amare] vnũ [boiem] sup. s; te [plus] oĩbus [alijs] sup. [lego] sup. [volo] te sed nolo bfe tuũ munus .i. donũ [ill]e [s;] iuuenis [percipit] .i. cognoscit [dolos] & reddit [italia] verba sup. [qualia] sumpsit .i. audiuit dicens. **O** tbaïs [sis] mea: qz [pro] & ego [sum] tuus: equis amoz decet .i. delectat [nos] ego sup. [non] vellem viuere nisi [tu] velles viuere mecum: tu es sola salus mibi. tu es sola [quies] mibi [sed] ego sup. [timeo] falli .i. decipi [quia] tua lingua fefellit .i. decipit [me] ratio .i. cognitio mali sup. [pre]teriti [facit] scire .i. cognoscere mala sup. [futura] apis vitat rãtum .i. illam arbozem [quam] probauit sepe gustare: que .i. si aliqua mulier sup. [fefellit] .i. decepit [beri] ipã sup. [vult] fallere .i. decepte re [bodie] si quis amat tbaïdam credat sua [bona] sup. [amari] tbaïs .i. meretric [caret] amoz & ipã tbaïs sup. [amat] munus .i. donũ [amantis]

Q De patre & eius filio

Gratia pater buic gentis bic patri credere nescit

Nam facienda fugit & fugienda facit

Mens vaga discurrit & menti consonat etas

Mentis & etatis turbine frenia fugit

Fra senis p̃uauat pro nat̃is crimine seruos

Instruit ista senem fabula nata sequi

Cauta bouem vitulumqz manus supponit aratro

Hic subit ille iugum pellit arator ait

Baudet letus aratu quem domat vsus arandi

Et boue maiorã discat arare minorã

Non placet vt ludes sed des exempla minorã

Qui pede qui cornu pugnat abire iugum

Sic domat indomitũ domito boue cautus arator

Sic veterem sequit iunior ille bouem.

Proficit exempli merito cautela docendi

Maioz:qz sua credat in arte minorã.

Quic docet auct. p̃r habeamus cautelam qualr docere debeamus & vt doctrinis maloz non credam? di. q̃ quidẽ pater familias vere turpẽ & indomitũ filiũ habuit pro cui? excessibus suis percussit eim̃ volens castigare. Tunc quidã sapiens docuit eũ quõ filium suũ corrigeret narrando talẽ fabulam cauta bouẽ dicens. Rusticus quidã vitulũ habuit quẽ nunq̃ poterat domare siue dominare: iunxit ergo ad aratrum ad maiozẽ bouẽ sentiam eius volens compescere nõ potuit: quia fatigatõe nimia maiozem bouẽ impediuit qui non posset peragere on? Stribatur maioz. rusticus ait. Nolo vt fudes & labores: sed vt minorẽ doceas. per exemplum em̃ maiozes debent domare minorẽs. **A**llego. qz tu quicunqz es per exempla malozum non debes te informare: immo bonoz per vitulũ quẽlibet peccatozẽ iniquũ boiem patrẽ familias boies sp̃uales qui p̃dicatõe sua nituntur malos trahere ad bona opera. **C**õstrue [pater] est genit? [est] buic .i. patri [bic] s; filij? [nescit] credere p̃r: nã [p] qz: qz [fugit] facienda & facit fugiẽda: mēs vaga [s;] filij? discurrit: & etas iuuenis sup. [cõsonat] .i. cõ

cordat | meti | scz filij. filius sup. | fagit frena | .i. documēta | patris turbine | .i. cōturbatione | mētis
 r etatis: ira senis | scz prīs | pmit | .i. opprimit | seruos pro crimine nati | .i. filij | ista fabula nata seq |
 .i. qui sequit | instruit senē: man? cauta | scz patris | supponit bouē: qz | p r: vitulū aratro. b. f. bos sup
 ple | iugū. ille | scz vitul? | pellit | .i. repellit | iugū: arator ait | .i. dicit. o vitule grāde | ler? ara tu quem
 vsus arandi domat | .i. castigat | minoz | bos | discat arare a maior: boue | o bos | nō placet | mibi sup.
 | vt | tu | fudes: sed | vt tu sup. | des exempla mīsozi | boui sup. | qui | .f. bos | mīoz | pugnat abire | .i. cō-
 traire | iugū | suū | pede | r | qui pugnat abire iugū cornu: arator caut? .i. sapiens | domat sic | bouē sup
 ple | indomitū boue domito | .i. per bouē domitū | ille | bos sup. | minoz sequit sic bouē veterē: caute
 la docendi | pficit merito | docendū: qz | p r bō sup. | minoz credat bomini maior: in sua arte |

¶ De vipera r lima.

Upera fabulem dapis anxia tendit in edem

Incipit bec limam rodere: lima loqui

Nescis posse meum: que sit mea gloria nescis

Dente meo pateris: non ego dente tuo

In tenuem ferrum molo dente forti farinā

Et cadit a tritu dura farina meo

Ferrea mordaci castigo tubera morsus

Aspera plano: seco longa: foranda foro

Deliras igitur cum dente minaris incrimī

Rideo si ferioz: vulnera ferre gemis.

Fortem fortis amet: nam fortem fortioz angit

Maiori timeat obuius ire minor

¶ Hic docet auc. ne nostris seniozibus opponam? r cū ipsi fortiozib? ne certemus di. que damyipa
 domū cuiusdā fabri ingressa querens sibi cibos cepit limā rodere. Cui lima ait: O improba cur vis
 dentes tuos ledere per ferrū meū: nōne ego cōtero ferrū durissimū: plano aspera: r orno inoznata:
 an nescis tuos pratē. vide ne qd cōmittas: si ego tetigero te ī momēto mozeris: s; quicqd me cor: oseris
 nō minuar. ¶ Allego. p limā potentia det: per viperā stultos boies qui deo suis prauis opibus opz
 ponit cū quibus confundunt: nolū te opponere deo: ne in illa oppositōe teipm per prauū opus per
 das. ¶ Con. | vipera | .i. serpens | anxia dapis | .i. famens | tetendit | .i. vadit | in edē | .i. in domum | fa-
 brile | .i. fabri | bec | .f. vipera | incipit rodere | .i. mōdere | limā | r | lima incipit loqui | di. sup. o vīpa
 sup. tu. nescis meū posse | r tu. nescis q mea gloria sit | tu sup. | pateris dente meo: r ego non | patioz
 sup. | tuo dente | ego sup. | molo ferrū in farinā tenuē dente | meo sup. | forti: r farina dura | .f. ferrī.
 | cadit a tritu meo | .i. mea limatione. ego sup. | castigo tubera ferrea | .i. incudes | morsu | meo sup.
 ego | plano aspera | ego | seco | .i. scindo | longa ego | foro | .i. pforo | forāda | .i. pforanda | igit | tu sup.
 | deliras | .i. deuias vel erras | dum | p quādo: qn | minaris | mibi sup. | dente incrimī | .i. sine armis si
 ne debili. ego sup. | rideo: si | pro qz | ferioz | tu sup. | gemis ferre | .i. pati | vulnera: fortis amet | fortex
 nam | pro qz: quia | fortioz angit | .i. constringit | forte: minor timeat ire obui? | .i. cōtrarius | maior |

¶ De lupis r ouibus.

Ligna lupis opponit oues: ouiumqz latelles

Est canis: est veruex: bac ope fidit omis

Palma diu dormit: desperat turba lupozum

Et simulando lutus fallere tentat ouem

Fedus vtrumqz fides iurato numine fuisit

Id lupus id simplex obside firmat ouis

Datqz lupis male sana canes recipitqz lupozum

Pignora non metuit: nec sua damna videt.

Cum natura iubet natos vlulare lupinos

Turba lupina furit: federa rupta querens

Ergo pecus tutoris egens in viscera mergit.

Preside mada suo sic tumulatur ouis

Tutores retinere suum tutissima res est.
Nam si tutor abest hostis obesse potest.

¶ Dic docet auc. ne nostris defensorib' caream': vt maloz amicitia fugiam': qd' pbat di. Oues ⁊ lupi bellū inter se quotidie gerebant. oues nō canes fortissimos secū habebāt ⁊ arietes comutos de fensores. Tunc lupi desperātes miserūt ligatos ad oues inter se bonam pacē petētes: ⁊ vt esset iura mentū inter eos: ⁊ vt obfides ex vtraq; pre ponerēt: quoz peritioni responderūt oues ⁊ p'senserūt: ⁊ qz stulti canes eis obfides dederūt catulos eoz sicut carissimos receperūt: quo facto nō longe post catuli lupoz vlulare ceperūt: vlulationē quoz audientes ⁊ queste sunt de iureiurando: ⁊ de mala obseruatione filioz ⁊ querentes nullo ptegēte denozauerūt. ¶ Alle. per lupū dyabolū. p oues nos p'ficia nos: per pueros lupoz pctm' p canes bona opera: tūc dyabol' b'is in p'tatem venit ⁊ ducit te ad inferos. ¶ Lon. [pugna] .i. guerra [opponit oues lupis: qz] p ⁊ [canis est satellis] .i. custos [ouiu: qz] p [vernef] .i. aries [est satellis ouiu: ouis fudit] .i. confidit [bac ope] .i. hoc adiutorio [palma] .i. victoria [dormit] .i. cessat [diu turba] .i. societas [lupoz despat: ⁊ lupus simulās] .i. dissimulās. f. verbis duplicib' [temptat] .i. nititur [fallere] .i. decipere [ouē fides fulsit] .i. assecurauit [vtrūq; sedus] .i. oues ⁊ lupos [numine] .i. deo [iurato: lup' firmat id] ⁊ [ouis simplex firmat] .i. cōfirmat [id obfide] .i. p fiducia [qz] p ⁊ ouis sup. [male sana] .i. male [cōsulta] dat .i. tradit canes lupis: qz] p ⁊ [recipit pignora lupoz] ouis sup. [nō metuit] .i. nō timet [sua dāna: nec] p ⁊ nō [videt sua dāna: cuz] p qū: quādo [natura iubet natos] .i. filios [lupinos] .i. lupoz. f. ppter famē [turba] .i. societas [lupina] .i. lupoz furit .i. insanit [querens federa rupta] .i. qrens frāgere pmissione factā cū ouib' [ergo peccus] .i. ouis [egēs] .i. carēs [tutore] .i. defensore. f. canis [mergit] .i. intrat [in viscera] .i. lupoz. ouis eris sup. [nuda] .i. priuata [suo p'fide] .i. defensore: [tumulat sic] .i. taliter retinere suū tutore est res tutissima: nā si tutor abest hostis pō: abesse .i. nocere.

¶ De secure ⁊ nemoze.

Quo teneatur eget nil ausa secare securis
Armet eam lucus vir rogat ille fauet
Uix nemus impugnat lassans in pede securim
Arboris omne genus vna ruina trahit
Lucus ait: pereo mibimet sum causa pericli

De necat ex dono rustica dextra meo

Unde perire queas hostem munire caueto

Qui dat quo pereat: quem iuuat hoste perit

¶ Dic docet auc. ne compatiatur eis qui possunt esse nostre confusioni: ⁊ ne demus aū ciliuz nostris hostibus qd' probat dicens. Domina securis cum carere manubrio accedens ad siluā perijt ab arboribus manubriū arbores inter se malo cōsilio tradiderunt ei manubriū. Quo facto rusticus siluā eā dem securi resecauit: sed cum morerent arbores locuta est ad seipās silua. Merito hec patio: quia rogati rustici pro manubrio incidere faui ⁊ dedi in p'pziū detrimentū. ¶ Alleg. qz tu non extendas virtutes tuā in bui' mūdi vanitatib'. p siluā quēlibet boiem. p arbores qnq; sensus naturales. p rusticū dyabolū. p manubriū mortale pctm' ⁊ dū incidit aufert virtutes. per securim delectationē bui' mundi. ¶ Lon. [securis nibil. p non ⁊ aliquid nō ausa secare. i. scindere aliquid eget. i. indiget aliquo adiutorio sup. quo teneat vir rogat vir lucus. i. nemus] armet .i. munit [banc. scz securim ille scz lucus fauet] .i. obedit vir lassans securim in pede. scz nemosis vel in cede. i. in cessioe vel morte nemosis impugnat. gratis ruina. cessio trahit omne genus arboris [lucus] .i. nemus ait. i. dicit: ego sup. [pereo] ego sup. sum causa pericli. i. periculi [mibimet. dextra rustica. i. manus dextra rustici] necat. i. occidit me meo dono [tu sup. caueto munire hostē tuū sup. vnde queas perire. ille sup. qui dat illō sup. quo pereat perit hoste. i. suo inimico quem ipse iuuat. ¶ De cane ⁊ lupo

Domine canem silua lupum quem sociat: lupus inquit: amena
Pelle nites: in te copia tanta nitet
Pro verbis dat verba canis me ditat berilis
Briatia cum domino me cibant ipsa domus
Nocte vigi fures latratu nūcio tutam

Seruo domum: mihi dat cumulus in ede tborum

Hec mouet ore lupus: cupio me viuere tecum

Communem capient ocia spreta cibum
 Ille fauet: sequitur canem: gutturq; caninum
 Respicit ⁊ querit cur cecidere pili
 Inquit: ne valeam morfu peccare diurno
 Uincla diurna fero nocte labente vago:
 Reddit verba lupus: non est mihi copia tanti
 Ut fieri seruus ventris amore velim
 Ditior est liber mendicus diuite seruo
 Seruus habet: nec se nec sua liber habet
 Libertas per dulce bonum: bona cetera condit
 Qua nisi conditur nil sapit esca mihi
 Libertas animi cibus est ⁊ vera voluptas
 Qua qui diues erit ditior esse nequit
 Nolo velle meum pro turpi vendere lucro
 Was qui vendit opes: hoc agit vt sit inops
 Non bene pro toto libertas venditur auro
 Hoc celeste bonum preterit orbis opes

¶ Dic docet auctor vt diligamus libertatē. ⁊ ne amittam⁹ eā di. Quidā canis cui dā lupo cōsociatus pambulauit filuā vna. quē lupus videns nitidū ⁊ pulchrū ait. bene mi frater copiā habes cum ita in pelle nites. cui canis respondit. custos sum domus domini mei: ⁊ ipse tota familia me nutrit diligentes me impingunt. Tunc lupus ait. nūquid possim viuere tecū: cui canis idē tibi fiet sicut mihi nihil timeas sis securus. sequit⁹ ergo lupus eū. cū sic iret lupus intuens vellus canis ⁊ vidēs pellē atritam circa collū quesuit cur pili ceciderāt. rōdit canis: qz acer suz ⁊ seruus ⁊ hoc est vt nullū ledā. iō ligoz de die ⁊ soluz de nocte. ad quē tūc lupus ait. nō est mihi vt istis ea q̄ laudasti mihi nūc vituperasti. ideo nolo esse seruus vētris mei. ¶ Allego. tu debes plus diligere libertatē q̄ seruitutē: qz nobis de us dedit illā eripiēdo nos de prāte dyaboli. caue igif ne cadas iterū in prātem ei⁹. p̄ lupum bonos boies. p̄ canē malos p̄ bona canis dyabolū. p̄ bona q̄ sumptit delectationes hui⁹ mūdi. ¶ Lō. dū | p̄ q̄it: q̄ | filua sociat. i. associat | lupū cane. | i. cū cane | lup⁹ inquit. | i. dicit. o canis tu sup. | nites. | i. splē des sine lucēs pelle amena. i. pulchra ⁊ suauī copia sancta. i. abundantia plena nitet in te canis dat ⁊ ba p̄ verbis. i. lupo grā berilis dñi | dicit me. | i. diuitē facit me | ipa dom⁹ | i. dñi | cibari. | i. nutrit | me cū dño | ego sup. vigil. i. vigilās | nocte nūcio. | i. manifesto | fures latratu | ego sup. | fno. | i. custodio | domū turā. | i. securā cumulus. i. accumulatio paleaz sup. | dat mihi tboz edē. | i. in domū | lup⁹ mo uet. | i. dicit bec verba sup. | ego cupio. | i. desidero | me viuere tecū nra ocia. | i. guttura | capiēt cibuz cōz. canis reddit verba sez lupo ego sup. | cupio viuere tecū vna mēsa dabit nobis cibū: qz | p̄ ⁊ vna manus dabit nobis cibuz ille sez lupus | fauet. | i. obedit | qz p̄ ⁊ sequit⁹ canē. qz p̄ ⁊ respicit guttur caminū: ⁊ querit cur pili ceciderūt | ne | p̄ vt ⁊ nō. vt nō valeam. i. nō possim peccare. i. nocere | morfu diurno. | i. quotidiano: ⁊ vagoz ad libertatē nocte iubente. i. adueniente lupus reddit verba copia tā ti precij supple | non est mihi vt velim fieri seruus amore ventris mendicus. | i. pauper | liber est diti or: diuite seruo. | ne pro non | seruus non habet se nec habet sua ⁊ liber habet se ⁊ sua libertas est bonum predulce. | i. valde dulce: libertas sup. cōdit cetera bona: qua. s. libertate nisi esca condif. nil pro non ⁊ aliquid: non sapit mihi aliquid libertas est cibus animi qua. s. libertate | ille q̄ erit diues | non pōt esse ditior | ego sup. nolo vēdere | meū velle. | i. meā libertatem. | p̄ lucro turpi | ille sup. | q̄ vendit bas opes. | i. libertatē | agit. | i. facit | vt sit inops. libertas nō bene vēdit p̄ toto auro | mūdi | b̄ bonū celeste. | i. libertas | preterit. | i. superat | opes. | i. diuitias | orbis. | i. mundi.

¶ De ventre pedibus ⁊ manibus

Necusant autēdi pes ⁊ manus ocia ventris
 Omnia solus habes luera labore carens
 Nos labor edomuit te fouet iner tia sorbes
 Omnia que nostri cura laboris emit

Disce pati famis acre iugum: vel disce labori
 Credere teq̃ tua cura laboris alat
 Sic ventri seruire negant se venter inanem
 Comperit orat opem nil dat auara manus
 Ille preces iterat iterum fugit illa precantem
 In stomachi fundo torpet obitq̃ calor
 victa fame natura fugit vis arida fauces
 Obserat vt solitum non sinat ire cibum
 Cult epulas dare sera manus: sed corporis egri
 Perdita non reparans: machina tota perit
 Nemo sibi satis est eget omnis amico
 Si non vis alijs parcere parce tibi

¶ Docet auctor vt preces amicorū nostrorū exaudiam⁹ in necessitate: q̃ oīs hō eget amicis: qđ pbat
 di. Pedes ⁊ manus indignatis seruire ventri noluerūt ⁊ arguebāt eū dicētes. Nos laboramus ⁊ tu
 nos plūmis facēs ociosus: aut labora: aut famē patieris. Vēter esurīēs rogauit cibū nec q̃s ei dabat
 manib⁹ ⁊ pedibus conspirantibus iterū petijt. At illi non dabant: sic venter incepit deficere ⁊ debi
 litari nimia fame. Vidētes aut̃ man⁹ ⁊ pedes ventrē deficere cibū dare ⁊ sibi succurrere volētes sed
 ille tā annihilatus ⁊ obtusus non poterat sumere quicq̃ ciborū quod sibi dabatur. ¶ Allego. tu des
 bes aiām bonis ⁊ virtib⁹ ⁊ opationib⁹ reficere. vñ in euāg. Nō in solo pane viuit hō ⁊c. p manus ⁊ pes
 des auaros. p corpus aiām q̃ suadet hominū vt vanitates huius seculi deponat. Iste vero sic intus
 tus vanitatibus non vult se deponere: sed dum mors venit ille vult se corrigere q̃nis tarde ⁊ mozte
 oppressus ducit ad infernū vbi null⁹ ordo ⁊c. ¶ Lō. [pes ⁊ manus auidi .i. inuidi [incusant. ocia] .i.
 ociositates [vētris] tu sup. [solus habes oīa lucra carens labore. labor edomuit .i. correxit] nos in
 ertia. i. pigritia] sonet. [i. nutrit] te [tu sup. [sordes] .i. deuozas omīa illa sup. [que nonisti] .i. cognō
 uisti scilicet per guttur] cura] .i. diligentia laboris scilicet nostri erit. i. meruit siue comparauit. tu
 sup. disce. i. ad disce pati. i. sustinere iugum acre. i. penā] famis. vel disce credere [i. attēdere] [labori]
 q̃ pro ⁊ cura] .i. diligentia tui laboris alat. i. nutrit] te. manus ⁊ pedes negant [i. denegant] sic] .i.
 taliter [seruire ventri. venter comperit] .i. reperit vel sentit se inanem. i. vanum ⁊ debilem propter
 famē: venter sup. [orat] .i. supplicat siue requirit opem scz manibus ⁊ pedibus manus auara. nil pro
 non ⁊ aliquid non] dat aliquid ventri sup. [iste scz venter] iterat [i. iterum facit preces illa. i. manus
 auari fugit precantem. i. ventrem] calor torpet in fundo stomachi: q̃ pro ⁊ calor] obit] .i. deficit na
 tura dicta. i. superata fame fugit. i. recedit vis arida. i. fortitudo debilis] obserat] .i. claudit] fauces]
 id est marillas vt non sinat. i. dimittat cibum solitum. i. consuetum. ire. i. transire siue intrare manus
 sera. i. tarda] vult dare epulas] scz ventri: sed tota machina. i. tota compositio corporis non reparas
 perdita corporis ede perit. i. deficit nemo pro non ⁊ homo non est satis sibi. omnis amicus indiget
 amico. si tu sup. non vis parcere alijs: parce tibi.

De symia ⁊ vulpe.

¶ Inia de turpi querit nate: porrigit aurē
 Culpes nec recipit mente sz aure pces
 Simia sic fatur: natis vt mihi dedecus ornet
 Sufficeret caude pars mihi parua tue
 Quid prodest nimia campos inculpere cauda

Quod mihi prodest sz est tibi pondus iners
 Illa refert nimio damnas de pondere caudam
 Est breuis atq̃ leuis bec duo damna queros
 Volo verrat bumum q̃ sit tibi causa decoris
 Quam tegat immūdas res bene munda nates
 Id minimum minimo minimo ditaret egenum
 Quod minimum minimo credis auare minus

¶ Docet auctor vt pauperibus indigentibus subueniamus: ⁊ de bonis nostris diuidamus eis quod
 probat dicens domina symia petijt vulpem vt de magnitudine caude siue daret sibi periculum dicēs

ei. Quid prodest magnitudine ferrem super terras: modica pellis teget nates turpes. Tunc respōdit vulpes. Si nunc longior ⁊ maior esset non curare si per lutū ⁊ terram traberē: queroꝝ de illa: q̄ breuis ⁊ leuis. Volo em̄ q̄ trabam per terram q̄ tu ex meo ornatu laudaueris ⁊ pulchra videaris. Allego. q̄ semper in articulo mortis studeas egenis succurrere ⁊ hoc ppter deū. vnde date ⁊ dabis vobis. per vulpem diuites. per simiā inopes qui sepe ad diuites recurrunt: vt sibi subueniant: illi nō derident eos dicentes nihil se habere. ¶ Con. [simia querit̄ .i. conuerit̄] de nate .i. de crure turpi [vulpes porrigit̄ .i. aduertit̄] aurē simie sup. nec recipit preces simie sup. [mente sc̄z aure simia fat̄] id est loquit̄ sic. parua pars tue caude sufficeret mihi vt ornet mihi dedecus natis. i. quod in fecibus meis [quid prodest insculpere .i. tergere vel scopare] cāpos cauda nimia .i. nimis magna. illud sup ple [quod prodesset mihi est pondus iners .i. inanis tibi illa. sc̄z simia refert. i. dicit tu sup. [dānas] id est condēnas caudā pondere nimio cauda mea sup. est breuis atq; pro ⁊ leuis queroꝝ. i. conuerit̄ [hec duo dāna] sc̄z que tu mihi proponis. ego supple malo. i. magis volo q̄ cauda mea sup. verrat. i. ferpat bimum. i. terram q̄ fit causa decoctis. i. bonozis. v̄l pulchritudinis tibi. ⁊ malo q̄ res bene mūda. i. cauda mea verrat bimum sup. q̄ si tegat. i. abscondat tuas nates imundas. i. genas tui culi. o auare! id̄ .i. illud quod est supple [minimum] .i. valde quod minimum. tu [credis esse supple minus minimo.] ¶ De mercatore ⁊ asino.

Qui foras festinus lucro petit instat a sellō
Institor ⁊ pressum pondere fuste premit
Ille nec sperat: nece promittente quietē
S; nece completa viuere pena pōt
Nam cribella facit te tympana pellis a selli

Hinc lassatur: ⁊ hinc pulsa tonante manu
Cui sua vita nocet caueat sibi rumpere vitam
Non nece sed meriti iure quiescit homo

¶ Hic docet anc. ne nobis aliqd mali inferam? sub spe serenitat̄ dī. Quidaz institor siue negociator festinās ad forā cā lucri asinū suū oneratū nimis agitabat pcutiēdo: vt citi⁹ curreret. Ille asin⁹ mortē optabat putās se esse securū si moueret lassat⁹. Nō ⁊ mactatus mortuus est. ex cui⁹ pelle moꝝ facta sunt tympana ⁊ cymbala q̄ semp̄ tendunt: qz credidit post mortē esse secur⁹: tñ manib⁹ inimicoꝝ ⁊ iaculatoꝝ pcutiebāt ⁊ vulnerabāt: ⁊ ita h̄ mortuus esset: tñ quietē nō bēbat. ¶ Allego. q̄ tu debes melius affectare viuere in patientia ⁊ virtutib⁹ adberere: q̄ appetere mortē iniuste. p asinū corpus cui iustz bois p institorē aiām q̄ boies stimulat vt bene faciat. ¶ Lō. [dū] p qñ: qñ. institor. i. rustic⁹ festinus petit roza. i. mercata siue mundinas p lucro. ⁊ pmit. i. pcutit vel verat [fuste] .i. baculo asinū sup. pressum. i. opp: pressum pondere ille. s. asinus sperat necē. i. mortē nece. i. morte pmittente. i. donante quietem. s. sibi h̄ pena pōt viuere nece cōpleta. i. finita. Naz pro qz: qz pellis a selli facit cribella. i. tympana ⁊ ipsa pellis sup. [pulsa] .i. depulsa hinc ⁊ hinc lassat manu tonante. i. resonante. ille sup. cui sua vita nocet caueat rompere. i. destruere vitā sibi. homo non quiescit necē. i. morte sed iure meriti.

¶ De ceruo ⁊ bōbus.

Qutus voce canum ceruus fugit aua silue
Deserit arua tenet claustra bouina subit
Bos ait aut luci tenebras aut equora campi
Lutius intrares hic piger inde leuis
Nunc veniet custos bouum stabuliq; magister

Si duo vel tantum te videt alter obis
Cervus ait mihi vestra necem clementia demat
Condite me latebris vt inuet ymbra fugam
Hi cumulant fenum presepe reuifit arator
Fronibus ⁊ feno munit alitq; boues.
Hic redit accervus vitasse pericula gaudet
Bobus agit grates ex quibus vnus ait
Est leue vitare cecum: si venerit argus
Argum si poteris fallere tutus eris

Fabularum Esopi

Centum fert oculos cui se debere fatentur
 Et domus ⁊ serui totaq; iura loci
 Res tua te reperit argum res altera cecum
 Qui tibi dormitat scit vigilare sibi
 Dic latet argus adest pabuluz bobusq; ministrat
 Plus equo tenues viderat esse boues
 Dum munit presepe cibo dum fulgurat ira
 Ausa videre diem cornua longa patent
 Quid latet hic: quod ait video: sentitq; latentem
 Et bona fortune munera letus habet
 Erulis est non esse suum vigilare potentis
 Stertere seruoꝝum velle iuuare pꝝ

¶ Dic docet auc. ne sim? circa bona nostra pspicaces ⁊ curiosi: qd pbat di. Quidā ceruus p̄turbatus strepitu venatoꝝ in primā villā venit fe in q̄rundā boni stabulo p̄ferendo: et q̄b? vii? ait. vt. qd hic fugisti: si te aliq̄s viderit cito morieris. Ceruus ait. Pietas v̄ra ⁊ defensio custodiat me. Et dū b̄ loꝝ q̄ret se in obscuro loco posuit. Lū aut̄ bubul? fenū ferret bob? ceruū nō vidit. Ceruus aut̄ gr̄as agit bob? q̄ eū celassent fugiētē. de q̄b? vnus ait. saluū te seruarem? s; si argus venerit q̄ cētū b; oculos sine dubio videberis. dū sic loq̄ret arg? venit volēs videre qualr se b̄rēt boues: ⁊ pspiciēs vbiq; vidit cornua se mouentia ⁊ ait: qd est: qd video. Et ap̄b̄enso ceruo let? de bona fortuna interfecit euz
 ¶ Allego. q̄ nos debem? in bonis opib? vigilare: ne arg?. i. dies vltima veniat. Hū d̄r. Vigilate: qz nescit? qua hora ⁊c. Per ceruū p̄uos boies q̄ vidētes sibi mortē iminere currūt ad claustra singētes se eē deuotos ⁊ nō sunt. vltis venit arg?. i. dies iudicij ⁊ interficiet siue interficit eos p̄iciēdo ī ignē eternū siue in infernū: vbi est flet? ⁊ stridor: dētū. ¶ Lō. [ceru? motus voce canū fugit. hic deserit. i. relinquit aua. silue tenet arua ⁊ subit claustra]. i. tecta bouina. i. bouū bos ait. i. dicit. aut p̄ certe in trares tutius. i. securus tenebas. i. vmbrias luci. i. nemoris aut equoꝝa. i. planicies [cāpi]. i. terre [piger]. i. quiescēs hic scz in luco. ⁊ leuis inde. s. in planitie terre custos bouum veniet nūc: qz p ⁊ magister stabulū veniet nūc: si duo scz custos bouū ⁊ magister stabulū videat. i. videat te vel si alter eoz sup. videat te obis ceruus ait. i. dicit. vestra clemētia. i. bonitas [denat]. i. tollat. mibi necē. i. id est mortē [d̄dire]. i. abscondere. me latebris. i. tenebris vt vmbria iuuet fugā [bi] scz boues [cannu] lat [i. aggregant] fenū. i. supra ceruū [arato: reuistit]. i. v̄stauit iterū [presepe: ⁊ munit]. i. ornat p̄sepe sup. [frondib? ⁊ feno: qz]. p ⁊ [alit boues: b;] scz arato: [redit]. i. recedit. ac. p ⁊ ceru? gaudet. i. sit sup. [vitasse pericula: ⁊ agit]. i. reddit [grates bobus: et q̄bus. s. bobus] vnus ait. i. dicit [vitare cecū est leue]. i. facile [sed si argus]. i. ille dō b̄is centū oculos [venerit]. i. si poteris fallere. i. decipi pere argū [eris victo: argus sup. fert]. i. portat [centū oculos: cui. s. argo] dom? ⁊ seruitq; [p ⁊] tota iura. i. pertinentie [loci fatent se debere]. i. p̄tinere [res tua reperit: te argū]. i. vigilantē: res altera reperit te [cecu] ille q̄ dormitat tibi scit vigilare sibi: hic. i. ceruus [latet argus adest]. i. p̄is ē siue venit [qz]. p ⁊ [ministrat pabulū. s. fenū] bobus [⁊] viderat boues esse tenues plus equo. i. mō solito dū p̄ q̄n: q̄n argus sup. [munit presepe cibo]. i. feno: ⁊ dū [isse arg? sup.]. fulgurat ira cornua longa [f. ceruū] ausa videre diē patent. i. vident: argus sup. [ait]. i. dicit [qd latet] hic supple [qd est supple] id. i. illud [quod video: qz] p̄o ⁊ [sentit latentē]. i. ceruū: ⁊ argus sup. [letus habet bona munera fortune erulis est]. i. interest [non esse suum: potentis] est [vigilare seruoꝝum] est [stertere]. i. torpere ⁊ erulis supple [p̄j est]. i. interest [velle iuuare].

¶ De iudeo ⁊ pincerna regis.

Ert iudeus opes: s; omis fert pectore maus
 Intus adurit cum: cura laborq; foris
 Ergo metu damni sibi munere regis amorem
 Firmat vt accepto pro duce tutus eat
 Hunc regis pincerna regit: cor eius adurit

Auri dira fitis ⁊ parat ense scelus
 Silua patet subeunt: iudeus in ore sequentis
 Cor notat I sequar I prior: ille negat
 Et gladium nudans nemo sciet inquit: obito

Ille refert: scelus hoc ista loquetur auis
 Profilit ex dumo perdit banc indice signat
 Alter ait: scelus hoc ista loquetur auis
 Hic rapit ense caput: opes metit: ⁊ scrobe fumus
 Celat agit sceleres annus in orbē rotas
 Perdices domini cene pincerna ministrat
 Ridet: ⁊ a risu vix vacat ille suo
 Rex audire sitit: hic differt dicere causam
 Sit locus: ambo sedent: hic petit: ille refert.
 Rex dolet ⁊ leto metitur gaudia vultu
 Vocat consilium: consiliumq; sedet
 Pincernam crucis esse reum sententia damnat
 Erut perimit meritum iure fauente cruci
 Ut perimas quemq; nullum tibi suadet aurum
 Nam decus ⁊ vitam mesta ruina rapit

¶ Dic docet auc. q. non inferamus ali. d. malū alicui ppter lucrū: qz nullū malū remanet impunitū
 ⁊c. qd. pbat di. quidā iudeus dū volebat transire locū caluarie versus longiores ptes. pcedens timo
 re veheimētī ⁊ pericula latronū ptimefcens accedens ad regē p̄st̄ duces. cui rex dedit pincernam
 pro ductore: cum ergo duceret qualiter pecuniā posset habere traxit eum in secretū locū vbi voluit
 eum occidere: perdices aut volauerunt a dumis siue rupibus vt pote propulset: tunc iudeus ait pin
 cerne. peccatū qd. facere intendis ad vltimū ille aues reuelabūt: ⁊ hoc dico pincerna ense sibi caput
 amputauit ⁊ opes suas habuit: ⁊ corpus eius sepeliuit: ⁊ reuerfus est ad domū regis: ⁊ longo tpe p
 perdices cene regis p̄p̄osuit ⁊ maxime risit. ita q. nullo modo potuit vacare risu suo. rex vidēs eū
 sic ridentem voluit scire causam sui risus: quem pincerna differt dicere: tandem factum regi narra
 uit: qd. audiens rex finxit se esse letum ne reiteret: postea fecit rex consilium: vt traderetur snia cō
 tra pincernā: qui cōtempnēs iudiciū meū iudeū occidit. data est snia ⁊ suspensus est pincerna: ⁊ sic im
 pleta sunt verba iudei dicētis hoc istud scelus loquit auis. ¶ Allego. q. tu non debes eē occisor alis
 cui? ppter vtilitatē hui? seculi. per iudeū aiā que petit ductorē. p regē deū q. dat aie pincernaz. i.
 corpus ad custodiendū eā: ⁊ corpus ppter delicias eā occidit. ¶ Lon. i. iudeus fert. i. portat opes
 i. diuitias: s; fert. i. portat on? i. pondus maius pectore. i. in corde cura. i. sollicitudo adducit
 eū in? q; p. ⁊ labor adducit eum foris: g. iude? sup. i. firmat. i. confirmat sibi munere. i. in do
 no amorē regis metu dānit accepto. i. aliq. sup. i. pducat. i. recedat tutus. i. secur? pincerna
 regis regit. i. ducit bñc. i. iudeū? sitis. i. cupiditas auari iudei sup. i. adducit cor
 eius. i. pincerne filia p; i. videt: iudeus ⁊ pincerna sup. i. subeunt. i. intrāt filuā: iude? notat in
 ore cor seqntis ⁊ inquit. i. dicit. i. prior. i. ante: ⁊ ego sup. i. sequar: ac p. i. ille. i. seru? negat. i.
 denegat: ⁊ pincerna sup. i. nudās. i. euagmās gladiū inquit. i. dicit. tu obito. i. mozeris nemo
 p. nō ⁊ bō. bō nō sciet: ille. i. iudeus refert. i. dicit ista auis loquet. i. manifestabit p̄dit p̄silit
 i. erit ex dumo: iude? signat. i. demonstrat banc. i. p̄dicē iudice. i. cū digito sedo alter. i. pincer
 na ait. i. dicit ista auis loq̄tur b̄ scel? i. p̄ctm. q. d. q. nō. i. b. i. pincerna rapit. i. tollit caput iu
 deū ense. i. cū ense ⁊ metit. i. capit opes. i. diuitias celat. i. cooperit fun? i. morte siue corp?
 iudei scrobe. i. fossa ann? agit. i. facit celeres rotas. i. p̄s dies i orbe. i. i mūdo pincerna mī
 nistrat p̄dices cene dñi. i. cena dñi. f. regis: pincerna sup. i. ridet: ⁊ ille. i. pincerna vacat i. idest cessat
 i. vix. i. a suo risu rex sitit. i. cupit audire. i. eam risus bic. i. pincerna differt. i. i. plangat iocere
 cam: loc? fit. i. s. loquēdī abo. i. f. rex ⁊ pincerna refert. i. i. recitat. f. i. cam risus: ⁊ rex sup. i. dolet ⁊ me
 tit. i. i. suscipit gaudia vultu leto. i. i. iocūdo: qz celauit dolo: e snū: rex sup. i. vocat p̄siliū: q; p. ⁊ cōsi
 liū sedet. i. p̄siliū dānat. i. dēnat pincernā esse reū crucis. i. patibuli siue mortis crux pimit me
 ritū. i. pincernā cruci iure fauente. i. rōne iubete nullū p. nō ⁊ vllū nullū aurū nō suadet tibi ⁊ peri

mas. i. occidas quēq; i. alique nā p. qz: quia ruina mesta. i. tristis rapit. i. tollit vitam
 ⁊ decus. i. bono: em. ¶ De cine ⁊ equite.

Juis eques sub rege vigent hic prelia regis
 Hic dispensat opes: hic vir ⁊ ille senex
 Inuidie per flatagemis imata doloris

Flamini fat iuuenem torret bonore senis
 Regis in aure truces figit de ciue fufurros
 Est tibi non pastor: sed lupus ille senex
 Ditant furta senem: furti sua copia creuit
 Et sua de censu gaza recisa tuo
 Firmabo mea verba manu: sua furta fateri
 Hunc faciam: bello vindice verus ero
 Cum moueant obiecta senem plus debilis etas
 Hunc mouet ⁊ semj crimine visus ebes
 Parcunt iura seni: si pro se pugnet amicus
 Cum sibi nullus bonor senoris arma prebet
 Mendicat pugilem: sed abest qui pugnet amic⁹
 Namq; fugit viso turbine falsus amor
 Dum fortuna tonat fugitiuos terret amicos
 Et quis amet quis non sola procella docet
 Lena trahit ciuem: differt nox vna duellum
 Sollicitat mentem iusta querela senis
 Quos meritis emi multos mihi fecit amicos
 Longa dies cunctos: abstulit hora breuis
 De tot amicorum populo non resitit vnus
 Quamq; dedi multis nemo repensat opem
 Rebar pace frui: mea pati congruit etas
 Sed mea turbauit gaudia liuor edax
 Hosti multa meo palmiam pepigere tepesco
 Ille calet careo viribus pepigere tepesco
 Ille valet careo viribus: ille viget
 Arma parum noui: se totum prebuit armis
 Est mihi visus ebes: visus acutus ei
 Nil mihi prebet opem nisi iuste gratia cause
 De fragili queritur preside causa potens
 Corporis eclipsim timet alti copia cordis
 Nam fragili peccat mens animosa manu
 Si turpes nitide mendax infamie vite
 Infigit maculas: quid nituisse iuuat
 Desperat: lugetq; senex hunc lenit arator
 Qui senis arua nouat annua lucra ferens
 Ne stimulat pietas pro te proferre duellum
 Est mihi pro domino dextra parata meo
 Ecce dies oritur locus est tempusq; duelli
 Stant pugilles: meum prelia mente manu
 Est equiti sedum q; stet quo pugnet arator
 Sedq; putat victum ni cito vincat eques
 Pro se nil retinet virtus oblita futuri
 Detraq; coporeas prodiga fundit opes
 Ictus ipse suos steriles expendit in vltus
 Et feriens bostem se magis boste ferit

Sed proprie virtutis opes abscondit arator
 Dum locus expense detur et hora sue
 Aut metu fallit aut armis temperat ictus
 Producitque minas frontis utrumque iubar
 Dormitans vigilat et cessans cogitat ictus
 Et metuens audet dextera notatque locum
 Nec mora non artis ratio: sed culpa timoris
 Creditori arte fruens esse videtur inbers
 Baudet eques vicisse putans spernitque bubulcum
 Sudoremque suum tergit ab ore suo
 Ecce moram nescit equitem speculata morantem
 Et cubiti nodum rustica claua terit
 Huius plaga loci totius ac corporis aufert
 Robur sedit eques seque cadente sedet
 O noua simplicitas: sedet ipse vocatque sedentem
 Et nisi surgat eques: surgere velle negat
 Surge bubulcus ait: cui miles surgere nolo
 Alter ait: sed eas meque sedere licet,
 Turba stupet: prefectus adest: equitibus moranti.
 Imperat ut surgat: aut superatus eat.
 Veret eques prefectus ait: te vicit arator
 Pugna cadit: regi panditur ordo rei
 Rex ait incisum nolo prefecte duellum
 Dedecus explanet iste vel ille suum
 Pugna redit: milesque sedet velut ante sedebat
 Surge bubulcus ait: non volo dixit eques
 Cultor ait: dum stare negas ego stare negabo
 Surgere si tentes surgere promptus ero
 Ambo sedent: ridet populus presesque bubulco
 Intonat: aut pugna vel fuge tempus abit
 Cultor ait surgat: cadet si surgere vellet
 Percute preses ait: percute surget eques
 Et decet aut illum victi sibi ponere nomen
 Hoc mihi non ponam nomen arator ait
 Surgo surge miser: nam turpe ferire sedentem
 Est mihi: sicque tibi turpe sedendo mori
 Sic ait et timido vultu rogat ille furem
 Parce precor vincor: supplico victor abi
 Lete nouat fortuna senem: senis vnicus beres
 Scribitur et dignas intrat arator opes
 Jus superat vires fors aspera monstrat amicum
 Plus confert odio gratia fraude fides
 Sine fruor versu gemino qui cogitet omnis
 Fabula declarat datque quid intus habet

¶ Dic doceraucto: ne inuideamur pspitati aliene: et ne aliquē iniuste calūniemur di. Quidam rex ba-
 buit duos boies spātes sub se vnu militē inuenē defenforem bonoz suoz: et aliū ciuē senē dispēsato

Fabularum Esopi

rem sup totā domum. Miles em̄ incusavit senē cinē zelo inuidie di. Hūc rex senex ille nō est castos
 sed bonoz vestrōz destructor & copia diuitiarū suarū augmentata est: rō nō mentio. p̄bādo affirmās
 ero qđ dixit qđ cōpellā eū fateri gesta furis. Et adiudicatū est duellū inter eos vt p̄bare v̄itas v̄ri
 usq; p̄tis. & h̄ senex accusare p̄raua accusatione vel inculpatione & tribulatione: tñ magis turbabat
 senectutis turbatione. Amici videntes aduersantes fugiebāt opē denegātes. Cum aut senex sedēs
 in cena sua nō h̄ns nisi solā noctē deliberatōis ait p̄ungi lachrymabiliter. Cū ego valui & i. p̄perita
 te fui tūc multos amicos habui & acquisiuī qđ oēs v̄so fortune turbine fugerūt. Ego aut speram & sp̄a
 bā manere in p̄sp̄itate & tranquillitate qđ videbant bonis meis sedēs a latere meo: nūc me spreuerunt
 etiā gladiū sumere negauerūt & multa alia vt patet in l̄ra. Quē agricola ip̄i? Audiēs genitū & tristis
 etiā dñi sui. leuauit vocē suā mouēs & p̄mittēs se velle pati p̄ dño suo. hec est sn̄ia vsq; ad illā p̄tē. Ec
 ce dies out: sic itellige tñ qđ debes fidē seruare vsq; ad finē vite & nō debes eē iult? & sic eterne vite
 p̄iceps eris. ¶ Allego. p̄ cinē quēlz boiez p̄ militē dyabolū qđ ip̄e sp̄ accusat hōies corā deo di. qđ qđ
 ille facit nō facit pp̄ deū: s̄ vanā gl̄iaz. & qđ h̄ sit vez scripti: meis affirmabo. Tādē forte ille est in ex
 tremitate vite sue & nullū h̄ns amicu. i. nullū h̄ns v̄ritatem nec iusticiā qđ p̄sit eū defendere a
 morte eterna oēs fecerūt. Tādē arator. i. fides sola in deo liberat eū de manu plūdīs. Ecce dies. Dic
 incipit sedāz p̄tē fabule di. Cū aut dies pugne orta esset: & dū tps esset assignatū. pati stabāt pugiles
 isti innocētes sibi adinuicē tñ videbat nūmūm turpe illi qđ arator pugnaret qđ si nō vinceret rusticū
 putabat se esse p̄fusū & mortū. vñ oblit? futuroz bonoz vires suas totaliter expēdit p̄cutiēdo inuicē
 liter: s̄ rusticū qđ cū eo dimicabat ad v̄ritē tuā expectabat donec h̄ret tps p̄cutiēdi. Vñ nihil fecit ni
 si defendere se: & nō p̄cutiebat sed defendebat siue retinebat tē? militis. Quāz affātes credebant
 eū esse artificiosū: sed fuit rudis in actu. ip̄e nō morabāt pp̄ artē: s̄ pp̄ terrorē. Vidēs igit miles
 rusticū libertē s̄gnebat eū gaudēs. s̄ nesciūt morē rusticū vsq; qđ p̄cutiēte rusticū? & fregit ei. nodum
 cubit. Sedit ḡ miles lesus. vidēs rusticū? militē sedentē s̄lit? sedit. rusticū? tñ dixit. surge miles cui dā
 xit. Nolo. dixit rusticū? Si tu sedes etiā ego sedebō: & federūt ambo: s̄ turba assātiū mirabāt qđ se
 derūt. Tūc p̄fect? ait pugna aut recede tps abit. Audiēs v̄ba p̄fecti miles dubitauit: cui p̄fectus ait.
 Surge rusticū? iste se vicit etia terminata est pugna. tunc manifest? ait o: do regi rex ait. Nolo p̄ter
 mittere pugnā & decedere indeterminatā: nisi qđ eoz suā p̄fessionē manifestet. Tūc reuersus p̄fect?
 dixit. Surge bubulce arator: dixit: donec miles surgat ego nō surgā: s̄ si rēret surgere cito ero p̄p̄
 tus: ambo. ita se debāt velut aīr: & p̄p̄s r̄debat. Tūc itez dixit p̄ses & ille surget op̄ te vel illū dīe no
 mē victi. Arator ait. Nō ponā mibi nomē. Surgēs ḡ bubulcus ait militi. surge qđ turp? est ferire se
 dētē siue sedēdo vel mouēdo: tūc ait miles er vultu timido bubulco ferēt. p̄cor: p̄ce v̄ncor. sup
 plico victor ac recede. Tūc ita vict? est miles: & senex gaudēs let? ac gaudis fecit bubulcū pugilato
 rē siue pugilem suum beredem oīm bonoz suoz. Tunc nota in sup̄emis versibus qđ ius superat v̄
 res: aspera soz & infortunā monstrat amicos. ¶ Allego. dicta est sup̄ius oīa patent in terra. ¶ Con.
 ciuis & eques vigent sub rege. i. regnāt sub rege. bic. eques. est vir v̄rtuosus. & ille. i. ciuis. est
 fenet. fat. i. ardor. inuidie innata. i. int? nata. p̄stata. i. inflata. genis. i. in ore flammis bonoz
 terret. i. cōmonet. s̄z equitē bonoz senis. i. ciuis miles sup. [figit. i. imponit] susurro. i. mala v̄
 ba. i. truces. i. crudeles. in aure regis. dicens sup. [o rex ille senex s̄z ciuis. nō est pastor tibi s̄ lup?
 furta ditant senem: sua copia. i. sua abundantia. creuit furti. i. rōne furti? [sua gaza. i. pecunia est
 [recisa de tuo ceasu. i. de tua pecunia. ego sup.] firmabo. i. p̄firmabo. v̄ba mea manu. i. manuale
 & faciunt hunc. s̄z senē. fateri. i. p̄fiteri. sua furta. i. ero verus bello vindice. i. vindicante. cum
 obiecta. i. crimina sibi impetrata. moueāt. i. cōmoueāt. senē: etas debilis. i. antiqua. mouet plus
 hūc. senē sup. & visus. est sup. [ebes. i. ebetatus siue debilitatus. crimine senij. i. senectutis. i. tura
 p̄cunt senē: si amicus pugnet. p̄ se. cni nullus bono: fenozis. i. co: po: is. p̄ebet arma sibi. p̄pter de
 bilitatē corp̄is: fenet sup. [medicat. i. in d̄rit. pugilē: sed amicus qđ pugnet. p̄ eo abest. i. d̄ricit. nā
 qđ. p̄ qz: qz. amor fallus fugit v̄so turbine: fortuna terret amicos fugitiuos: dum. p̄ quando: quādo
 [tonat. i. nascitur. & sola procella. i. sola tribulatio. docet. i. d̄monstrat. quis amice: qđ non. amet
 [cena trahit ciuem: vna vox differt. i. p̄colongat. duellum. i. bellum duorum: quia crastinum bella
 re debebant. i. in sta querela sollicitat mentem senis. & dicit supple. [lōga dies. i. longum tempus se
 cit mibi multos amicos: quos emi. i. acquisiui. meritis. i. seruitijs. bo: a bcuis abtulit. mibi sup.
 [cunctos. amicos supple. [vnu. amicus supple. non extitit de populo tot amicos: qđ. p̄ & nemo. i.
 pro non & homo: homo. non repensat. i. recompenfat. opē quam dedit multis. ego sup. [rebar. i.
 cristimabā. fr̄m. i. v̄ri. pace: etas. s̄z senectus. congruit. i. cōstringit. me pati: sed lino. i. inuidā
 [e. dar. i. mor. dar. turbauit mea gaudia: multa. i. gēno supple siue multi homines. pepigere. i. p̄mē

ferunt vel dederunt [palmam] .i. victoriam | meo hosti [scilicet] multum ego sup. [repeo] .i. verendum
 [ille scilicet miles] calet .i. calidus et fortis: ego sup. | careo viribus: ille [scilicet] iuuenis | viget | ego sup.
 [noui parum] .i. modicum | arma ille sup. dedit se totum armis: visus est ebes .i. debilis mihi | vi-
 sus acutus est ei: nil p non aliquid: aliquid non prebet mihi opes | nisi gratia iuste cause: causa po-
 tens .i. iusta | queritur | .i. conqueritur | de fragili preside .i. defensione | copia .i. abundantia cor-
 dis alti | nobilis | timet | eclypsim .i. defectum | corporis: nam pro quia: quia mens annosa peccat
 manu fragili si infamia mendat infigit .i. imponit | maculas turpes .i. crimina | vite nitide .i. in-
 ste | quid iuvat .i. prodest | nituisse .i. iuste vitasse | senex sperat: qz | p | luger arator qui nouat | .i.
 renouat | ardua .i. campos | semis ferens .i. capiēs lucra annua | scz a senē | lenit .i. applaudit | bñc
 senē: et dicit sup. | pietas stimulat .i. constringit | me pferre .i. sustinere | duellum .i. bellum duorum
 [pro te] .i. loco tutum? sup. | [destra est parata mihi pro domino meo: ecce dies oritur: locus duell
 si est: qz] pro et | tempus | duelli est | pugilles .i. miles et | arator stant | et | incunt .i. incipiunt | [pelia
 mente] et | manu est fiedus .i. verendum siue turpe | equiti q arator stet | et | q pugnet | scz cum eo
 qz | pro et | miles | putat se esse sup. | victum .i. deuictum | [ni] | pro nisi | vincat eum cito virtus oblita
 futuri | mali sup. | [nil] | pro non et aliquid: non retinet aliquid | pro se: destra prodiga fundit .i. effin-
 dit | opes corporis: quia miles pugnabat solus per campum cum maximo labore | ipse scilicet eques |
 expendit suos ictus in vñs steriles .i. vanos | et feriens hostem | scz aratozem mediante illo tornea
 mento | fecit se magis hoste: sed arator abscondit opes prope virtutis | scz fortitudinis | dum .i. vñ
 qz locus et hora | sue expense datur .i. vsqz ad tempus bellandi | bubulcus sup. | aut fallit .i. decipit
 militem sup. | metur: aut temperat ictus armis | quia quando miles appropinquabat sibi vt cum per-
 cureret lancea militis cum clana repellebat | qz | pro et | vt rñqz iubar .i. oculus | frontis .i. bubulci
 [producit] .i. notificat | minas | quia militem respiciebat oculo como | bubulcus sup. | dormitans | vi-
 gilat: cessans .i. quiescens | cogitat ictus | et | destra | manus sup. | metuens audet: qz | pro et | notat
 locum: bec moza | scz bubulci | nō creditur esse ratio artis: s; creditur | esse sup. | culpa timoris | et bu-
 bulcus sup. | vtens arte .i. ratione | videtur esse iners .i. sine arte siue sordus | eques putans se vi-
 gisse gaudet | qz pro et | spernit bubulcum: qz | pro et | miles | sup. | tergite suum sudorem ab ore suo:
 claua rustica | rustici | scz bubulci | speculata .i. inspectans | equitem mozautes .i. stantem | nescit mo-
 ram: fecit nondum cubiti | scz militis sup. | ac | pro et | plaga bulus loci | scz cubiti | aufert robur .i.
 vires | totius corporis: sequens cedit | .i. cecidit vel cadit | qz | pro et | sedet: cadente .o simplicitas no-
 ua ipse | scilicet bubulcus | sedet: qz | pro et | vocat | militem sup. | sedentem: et negat surgere nisi eques
 surgat. bubulcus ait .i. dicit. o miles sup. | surge. cui miles ait | ego supple | nolo surgere. alter | scilicet
 bubulcus | ait | id est dicit: tu sup. | sedeat me licet sedereturba super: pfectus | id est ppositus
 | adest: qz | pro et | imperat | id est precipit | equiti moza: vt surgat aut eat .i. recedit | superatus .i.
 victus | eques heres .i. inclinatur ad terram sup. | pfectus ait .i. dicit militi sup. | arator vicit te:
 pugna cadit .i. cessat | ordo rei .i. belli | modus panditur .i. refertur | regit: rex ait | ego sup. | nolo p
 secte relinquere duellum .i. bellū duoz | incisum .i. diuisum | iste | scz miles | explanet suum dedec
 vel ille .i. f. bubulcus explanet suum dedecus sup. | pugna redit .i. reuertit | qz | p et | miles sedet: ve-
 lit | p sicut sicut | sedebat ante .i. p | bubulcus ait .i. dicit: tu sup. | surge: eques dicit. nō volo | sur-
 ge sup. | cultor ait | id est dicit | dñs negas stare ego negabo stare | sicut tu sup. si tu sup. | tempus .i.
 niteris | surgere | ego sup. | ero promptus | fugere: abo sedent pps rider: qz | p et | presens .i. ppositus
 | intonat .i. clamat | bubulcor: aut | tu sup. | pugna vel recede. tempus abit .i. recedit | cultor: .i. bu-
 bulcus | ait | miles surgat | iste sup. | cadet si vellet .i. si vellet | surgere | et hoc dicebat bubulcus yroni-
 ce loquendo | preses ait .i. dicit | percute percute | equitem ad maiorem expreßiones: et eques sur-
 ger: te decet aut illū ponere .i. accipere | nomen victura: orz ait .i. dicit | ego sup. non ponā hoc no-
 men mihi | ego sup. |urgo | tu sup. miser | surge: nam | p qz | ferre | sedentē est turpe mihi: qz | pro
 et | te mozi sedendo est turpe tibi. ille | scz eques | ait .i. dicit | sic ex timido vultu: rogat ferientem |
 f. bubulcū. ego sup. | pcor | tu sup. pce mihi | ego sup. | vincor | ego sup. | supplico | tibi vt tu sup. | abt |
 f. recede | victor: fortuna lera nouat .i. letificat | senē | bubulcus sup. | scribit bñs vñc | .i. soli | sentia
 et arator intrat opes .i. diuitias | dignas .i. digne per se meritas | scz diuitis | ius | .i. ratio siue bona
 cā | supat vires: fors .i. fortuna | aspa .i. aduersa | mōstrat amicū: grā pferit .i. pstat | plus odio: et fi-
 des pferit .i. pstat | p | fraude. ego .i. fautor pñtis libri fabulaz | fr uoz | .i. vroz | versu gemino | id ē
 duplicato | in fine .i. in fine cuiuslibet fabule sup. qui versus geminus sup. | declarat quid cogitet .i.
 demonstrat | ois fabula .i. tota fabula pcedēs ipm vñū geminū | qz | p et | dat .i. demonstrat illū sup.
 | qd | ipsa fabula sup. | hz | .i. cōtinet | intus |

¶ Fabulaz liber cū glosa finit feliciter. Incipit pbemū in Floretum.

So flos capi. Laticoz. ij. Flores vt dic. yfidozus li. lviij. dicunt qñ fluores p etby mologia: eo q cito defluunt ⁊ soluunt. In bis tñ mltiplex est ofia. s. odoris: saporis coloris: lenitatis ⁊ virtutis. Nā odore recreat ⁊ delectat ipfi: sapore imutat gustus colore alliciūt visus: lenitate demicet tactus: virtute vō sua morbos sanāt mltiplices sepbro gñant: austro dissoluunt: arbores ⁊ herbas cāpos ortos ⁊ siluas pulchritudine sua decorat ⁊ ornāt: dulcedine quā p̄cipiūt ex celesti roze mel admittant.

Et sic dicit Plin⁹ li. x. caplo. v. Intēpestiu⁹ or⁹ flozis signū est defect⁹ ⁊ carētie fruct⁹ vltcri⁹ cōse quētis. Vñ int flores sunt duo gñales. s. flos dōestie ⁊ flos capi. Flos dōestie est q̄p se nō crescit: s. mediāte bois industria labore. S. flos capi est spālis flos sic dicit⁹: qz p se crescit i locis icultis nec sulcatis vomere: nec stercoze ipingaris: vt dicit idē. Vñ oia que dicta sunt de floze ⁊ eius. p̄pletatibus ob ideo dicta sunt vt aduertant auditores libri qui flozet⁹ denoiatur. qz quāto flos sensum delectat p̄ ceteris que sensui placent: tanto ipse liber flozet⁹ dicit⁹ cunctos ceteros auctores ante cellit. Et sicut flos quoddāmodo ē quoddā mediū inter ipam arbores ⁊ fructū: ita pariter hic liber pōt dici quoddā mediū inter nos arborū compatos: ⁊ ipsas virtutes fructui cōparatas. Ad cuiusdā libri dei auxilio fulci aliquale lz dūtarat litteraturā declarationez pcedere intendim⁹. Flozet⁹ igitur a floze per quandā cōparationē vt p̄us patuit nomen acceptū: nō tñ absurdū: cū ea videat⁹ auctozibus ptās tributa s̄m Horatiū in arte dicentē. Victorib⁹ atqz poetis cuiuslibz audiendi s̄p fuit equa ptās. Insup flozet⁹ vō dicit⁹: eo q flores sacre theologie atqz sacroz canonū nō m̄n⁹ vtiliter q̄ breuiff ptine re videat⁹. In p̄ncipio cui⁹ vt in alijs libris ser querunt. s. cā efficiēs: finalis: formalis: ⁊ materialis: q̄s titul⁹ ⁊ cui p̄t p̄bie supponat. Cā igit efficiēs vt cōiter dicit⁹ fuit sanct⁹ bernard⁹ abbas monasterij clareuallis: q̄ postq̄ quēdā fratrē suū conatus est retrahere a seculo medio cuiusdā libri ad eū missi quē qdē libz cōtemptū mūdū noiauit: bñc libz cōposuit tā ipi suo fratri q̄ alijs. p̄pter deū ⁊ claritatē: volēdo hoc medio oī statū p̄desse: nemini vō obesse. vt sic cuiuscūqz p̄dictus ei⁹ frater stat⁹ flozet doctrinā ab eo b̄ret ad bene beateqz viuēdū: ⁊ hac de cā sanct⁹ bernardus dūc libzū composuit: quē p̄pter cās p̄t⁹ dictas flozetū noiauit. Cā vō finalis est vt hoc libro lecto ⁊ memorie p̄mēdato: pctā vitare bona opa agere: fidē rectā tenere: neminē ledere: ⁊ tandē gaudia paradisi b̄re valeam⁹. Cā formalis large loquēdo de causis est mod⁹. p̄cedēdi q̄ est metric⁹. s. v̄sib⁹ exametris. Nā talis mod⁹ p̄cedēdi est hoc nostro tpe inter poetas ⁊ auctozes metricos valde ⁊ maxie vsitat⁹: ⁊ hoc in oī gñe dicēdi. S. cā materialis hui⁹ libri qd idē est sunt articuli fidei: decē p̄cepta legis: septē p̄cā moztalia: virtutes illis opposite ⁊ cetera de quib⁹ in h̄ libro tractat. Titul⁹ vō hui⁹ libri ē iste. Incipit flozetus bernardi clareuallis. Supponit autē iste liber scie p̄t⁹ erbice ⁊ p̄t⁹ metap̄b̄ifice. Nā s̄m q̄ i p̄t⁹ ti libro tractat de deo: de gaudijs paradisi: de cel⁹: ⁊ de alijs corpib⁹ celestib⁹: vt p̄t⁹ i fine hui⁹ libri: s̄ lib⁹ supponit scie metap̄b̄ifice. S. s̄m q̄ in p̄t⁹ ti libro tractat de mō viuēdi ⁊ de morib⁹ boim: hic liber supponitur erbice scientie. Et quib⁹ oībus pōt colligi diffinitio siue descriptio hui⁹ libri flozet⁹ dicit⁹ ⁊ est talis. Flozet⁹ est quidā liber metric⁹ a sancto bernardo clareuallis edit⁹ tractās de virtutib⁹ ⁊ virtijs s̄m p̄cepta dei ⁊ ecclesie: ad fugā pctōz ⁊ electionē illoz opum q̄ boiem p̄ducunt ad deū fina liter adinēt⁹. Et dicit⁹ flozet⁹ ab hoc noie flos floriz: nā iste liber flozē p̄ceptoz dei ⁊ eccleie p̄tinere dicit⁹. Quib⁹ visis ad ipam s̄fam accedamus.

Domine flozetus liber incipit ad bona cetus
Semper erit tutus eius documenta secutus
Hic liber extratus de pluribus est vocitatus
Recte flozetus: quia flos est inde receptus
Et breuiter textus flagrat virtute repletus
Collegi flores non omnes sed meliores
Quos in virgultis domini vidi bene cultis
Qui non marcescunt seruando: dando qz crescunt

Stud est p̄hemū hui⁹ libri: qd diuidit in tres p̄tes. In p̄tia anc. ondit de q̄ agere tu rēdit i toto p̄cessu sui libri: ⁊ hoc p̄ denoiationē ipi⁹ libri: ⁊ p̄ cās ⁊ rōnes illi⁹ denoiationis ondendo q̄re hic liber flozet⁹ dicit⁹. Cuiuscūqz vicia p̄tis hui⁹ p̄hemij snia finalis est ista. Iste liber vocat⁹ h̄ noie flozet⁹ inchoat⁹ ad vicia fugienda ⁊ bona faciēda incipit: q̄ recte dicit⁹ flozet⁹ ab effectu: qz flos. s. bonoz opoz est recept⁹ ab eo. Et ipē liber non plit⁹ s̄ breuis flagrat b̄ ē bonū odore emittit. qz est tot⁹ replet⁹ virtute. Ego auc.

*Sanctus Bernardus
de gñe libz
clareuallis*

ipſi lib: i cōſiderādo multiplicitatē ⁊ plūritatē libꝝ ⁊ ſuiaz illoꝝ cōgregati pauciorat laudabili
 documenta ⁊ dicta ſanctorꝝ ⁊ nō oīa ſz vtiliora q̄ potuit repire p virgultꝝ dñi ſ̄ eſt in ſacra ſcriptura ⁊
 ſacro canone: ⁊ i oibꝝ alijs ſanctꝝ ⁊ electꝝ libris q̄ libri pñt dici v̄gulta p̄ ſeparationē: qz ſicut i virgul
 tis nutriunt ⁊ ſeruant ea q̄ ſpālꝝ inferūt delectationē ſenſibꝝ exterioribꝝ: ita ſiſt in ſacris libris ec
 cleſie augmētant ⁊ ſeruant ea q̄ ipſi aīe multā ⁊ incorpabilē afferūt delectationē. ſ. documēta ⁊ ſuie
 ipōꝝ libꝝ. q̄bꝝ mediātibꝝ interinat ⁊ augmētāt fides catholica. Et dicūtur talia virgulta dñi bñ
 culta pp labores ſanctorꝝ doctorꝝ ecclēie qui in vinea dñi nō ſolū iuētutē: verū etiā oēs ſeptē etates
 aut potiorē p̄tē expoſuerūt circa āpliationē: trāſlationē: ⁊ expoſitionē ipſoꝝ ſacroꝝ libꝝ ecclēſie:
 vt p̄ de b̄to hieronymo q̄ tātis t̄pibꝝ māſt in p̄tibꝝ vltamārinis pp trāſlationē tā veteris q̄ noui
 teſti: ⁊ alioꝝ plurimū libꝝ. P̄z ē de ſcto auguſtino. q̄ fere tot volumina libꝝ ſcripſit poſt eiꝝ p̄uerſio
 nē ad fidē: q̄ boīs etas nō ſufficiat ad ipſoꝝ cōpꝛeſenſionē. Siltꝝ pōt dici de ſcto doctore thoma de
 aqno: q̄ ſup q̄ttuoꝝ ſuiaz libris tam diu ſcribēdo morā trahit. offm̄ inſup eoꝝpis xp̄i. ſcz de ſacro. alta
 ris: q̄ n̄bil ſuauꝝ: n̄bil auditu dulcius ſuo labore confecit: ⁊ ſic de alijs ſanctis quoz doctrina reple
 tur ſacro ſancta ecclēia: iō vt iaz nullꝝ b̄eat ignozātie cām circa eo q̄ p ſalute n̄ra inq̄rēda ſunt ⁊ op̄ar
 dar: iſigif virgulta dñi dicunt bene culta. Deinde auc. huiꝝ libri q̄ inter alios q̄ laborauerūt in virgul
 tis dñi nō inmerito eſt numerandus dicit q̄ eſt vna d̄ria inter flores terrenos ⁊ flores celeftes de q̄
 bus tractat in hoc libro. nā flores terreni aut marceſcūt ⁊ ſic ſiunt aridit: aut ipſis exiſtentibꝝ in viri
 ditate donant amicis vel vendunt: ⁊ ſic vtroqꝝ modo dep̄ditur in vno p̄o tpe delectatio q̄ in ipſis
 pōt b̄ri: ſed ſic nō eſt de floribꝝ iſtiꝝ libri: nā nunq̄ veniūt ad ariditatē: ſed quanto plꝝ ſeruant: tanto
 ſp̄ eoꝝ auget virtus. ⁊ ſi ceteris largiant nō p̄pter hoc eoꝝ minuit numerꝝ apud largitorē. nec eoꝝ
 p̄pter largitionē apud alios dep̄ditur poſſeſſio: ſed potꝝ augmentat numerꝝ ⁊ maior ſit cumulꝝ. et
 hoc eſt litteralis explanatio huiꝝ textꝝ. ¶ L̄o. ſic ynꝝ liber ceptꝝ. i. i. inceptꝝ ad bona ioya q̄ eſt dicitꝝ
 [floretꝝ] moie ſuo incipit. ſecurꝝ. i. ille qui ſequetꝝ etꝝ documēta. i. documēta floretꝝ erit ſp̄. i. oī
 tpe tutꝝ. i. ſecurꝝ qz nunq̄ ignozabit qd̄ debeat facere: ⁊ a quo cauere. hic liber ſuit extractꝝ de
 pluribꝝ alijs libris: ⁊ eſt vocitatꝝ. i. vocatꝝ a pluribꝝ recte. i. debite floretꝝ: qz ſlos alioꝝ libꝝ
 eſt inde. i. ab eo receptꝝ ⁊ veniūt. i. paucis verbis textꝝ repletus ⁊ tute. i. documentis ⁊ tuous
 ſagrat. i. inter alios libꝝ dat delectationē aīe. ego auctoꝝ huiꝝ libri collegi. i. cōgregati in hoc
 libro flores oīm alioꝝ libꝝ: ⁊ nō collegi oēs flores ſed meliores. i. delectabiliores q̄s. ſcz
 flores ego vidi i virgultꝝ dñi cultꝝ. i. cultiuatꝝ bñ. i. debite q̄. ſ. flores nō marceſcūt. i. nō veni
 unt ad maturitatē. ſuādo. i. dū ſuauitꝝ. p̄z ipſi flores creſcūt dando. i. q̄ dantur.

¶ Admonitio ad iſtum libꝝ audiendum.

Ergo dilecte valeas ſic viuere recte

Multis proficere domino ſemperqꝝ placere

Suſcipe corde bono flores bos quos tibi dono

Tollent languores tribuent tibi ſemper honores

Si bene dulcozes floꝝ retinens ⁊ odozes

Summo cultore floꝝ clemente datore

¶ Nec eſt ſcda huiꝝ p̄bemiꝝ ps in qua auc. huiꝝ libri more boni doctoris reddit ſuos auditoꝝ circa
 hunc libꝝ dociles attentos ⁊ beniuolos dicens ſic. O tu dilecte auditor huiꝝ libri ſcias me hoc opus
 conſeſſiſſe nō pp̄t aliā cām: niſi d̄itarat vt tu poſſis in h̄ ſeculo viuere taliter recte ⁊ debite ſm̄ deū
 ⁊ equitate: q̄ dño ſemp placeas ad honorē cuiꝝ tenemur cūta q̄ facimꝝ debite facere ⁊ primo tuo nō
 diſp̄licitas. ſ. ſaciendo eide qd̄ noles tibi fieri: nā vt poſtea videbis in his duobꝝ conſtat cōplementū
 decē p̄ceptoꝝ legiſ: iō ſuſcipe corde bono hos flores. hoc eſt iſta documēta ⁊ p̄cepta ſp̄alia q̄ ego tibi
 dono. nā multū tibi p̄derunt taz et p̄te aīe q̄ coꝝpis: qz tollent tibi languozes ſ eſt ignozantia et
 tribuet tibi honozes: hoc ē ſciam ⁊ cognitionē eoꝝ que tu debes opari ⁊ q̄ tu debes fugere: dū tamē
 tu retines corde bono ⁊ volūtate pura illa q̄ tibi dicentꝝ in h̄ libro: ita q̄ tu ſus frequēter hūc libꝝ le
 gas: deinde memorie comēdes: ⁊ poſtremo ope adimpleas illa q̄ tibi dicaz. Et ſi tu q̄ras a quo tu ſu
 ſcipies tales honozes faciēdo q̄ dicta ſunt ⁊ q̄ poſtea etiā dicentꝝ. R̄ndeo q̄ a nulꝝo alio p̄ter q̄ ab ip
 ſo dño deo q̄ nullū malū dimittit impunitū: ſiſt nullū bonū dimittit irremuneratū. nā ipſe eſt oīm
 honozꝝ retributoꝝ ⁊ dator: iurta dictū ſacti iacobi in ſua eplā. O ſic datū optimū ⁊ om̄ne bonū p̄fectū
 deſurſum eſt deſcēdens a p̄fe luminū. ¶ L̄o. O dilecte. i. o lector: huiꝝ libri quē ego diligo ſuſcipe
 bono corde. i. nō coacto vel ſictō. hos flores q̄s lego dono tibi: ergo. i. p̄pter hāc cāz vt valeas
 i. poſſis viuere recte. i. debite ſic. i. tali mō q̄ tu poſſis ſp̄. i. in oī tpe placere dño. ⁊ cū hoc q̄
 poſſis. p̄ficere multis. ⁊ iſti flores facient tibi duo bona: qz primo tollēt tibi. i. a te languozes. et

Secundo ipsi sribuent tibi sy bonozes ssi tu retines bene odozes ⁊ dulcozes floz ⁊ hoc dico summo cultoze ssez deo exsire sup. | clemente .i. pio | datore flozū |.

¶ Distinctio hui⁹ libri per sex capitula.

Dogma sacre fidei ponit prius ordo libelli
Postea precepta ponuntur parte secunda
Tertia pars vere monstrat peccata cauere
Inde docet quarta pars ecclesie sacramenta
Virtutes quinta mores notat ⁊ documenta

Concludit sexta de morte suaq; sequela

¶ Nec est tertia ⁊ vitia hui⁹ pbemij pticularin q̄ auc. totū p̄fis opus diuidit i sex p̄ncipales ptes: do-
cens qd i qlibet eaz ptineat. dicit igit q̄ in p̄ma pte hui⁹ libri ponit dogma. i. doctrinā fidei: sicut
sūt articuli fidei. In scda pte ponunt p̄cepta legis nature scripture ⁊ ḡe. s̄lfr et p̄cepta iuris scripti
In tertia hō pte docet quō debeam⁹ pctā vitare. In q̄rta docet q̄ ⁊ q̄t sunt sacra ecclesiastica. In q̄n-
ta tractat de virtutib⁹ ⁊ vicij⁹ ponēdo aliquā documenta ad acq̄rendas vtutes ⁊ fugienda vitia. In
sexta autē ⁊ finali pte tractat de morte ⁊ d̄ bis q̄ eā sequit. s. de paradiso ⁊ inferno. ¶ L. d. | ordo libelli |
i. hui⁹ parui libri | ponit p̄us dogma .i. doctrinā | sacre fidei. Precepta ponunt postea pte .i. in par-
te | scda ps tertia mōstrat cauere vere pctā. Pars q̄rta doce inde .i. postea | sacra eccleie. q̄n-
ta | pars |
| notat vtutes ⁊ documēta. sexta | pars | cōcludit de morte: q; | p̄ | de sequela | sua.

¶ Caplm primū de fide catholica.

Credere debemus qui xpi nomen habemus
Doctrinam xpi qz nemo secus placet isti
Nec poterit fieri saluus: nec sanctus haberi
Dixit enim xps ad celū mor rediturus
Qui baptizatus fuerit valet esse beatus

Si bene crediderit: aliter sine fine peribit

Ergo constanter credas indubitanter

Que docet ecclesia romana petra solidata

¶ Hoc est primū hui⁹ libri caplm qd diuidit in duas pticulas: i quarū p̄ma tractat auc. de fide catho-
lica. in scda autē de articulis fidei. Et hec scda ps itez ptinet duas pticulas: quarū p̄ma distinguit arti-
culos fidei s̄m numerū ap̄loz q̄ articulos fidei cōposuerūt. Scda hō distinguit eos s̄m materiā quā
ptinet. q̄re p̄mo ponūt. r̄ij. articuli fidei. postea hō ponunt. r̄ij. In p̄ma igit pte dicit au. q̄ nos
xp̄iani | q̄ sum⁹ a xpo sic vocati | debem⁹ credere doctrinā e⁹ q̄ p̄ncipalr in nouo ptinet testō. Nō ē
qm̄ aliter deo placere nō possum⁹: qz sine fide impossibile est deo placere ad heb. r̄i. Item null⁹ pōt
saluari nec sanctificari sine fide: qz qd nō est ex fide pctm̄ est. Ad ro. r̄ij. Xps est in die ascensionis
volens scandere celū dixit. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit salu⁹ erit. Qui vero nō crediderit cō-
denabit. Mar. vltio. Et sic p̄bit sine fine qui nō credit. Igit firmiter credam⁹ sine dubitacōe ea q̄
sunt fidei nre vt d̄ in. c. firmiter credim⁹ ⁊ simplr confitemur de summa trinitate ⁊ fide catholica.
In antiq; qz n̄sivn⁹ q̄sq; fidelr ⁊ firmis credat nō pōt salu⁹ eē: vt i simbolo atbanasij d̄. Ea autē oia
sup̄dicta a nob h̄mō credenda sunt. sicut docet ecclesia romana q̄ m̄ oim aliarū fundata supra firmā
petrā. vt d̄. Math. xvi. Tu es petrus ⁊ sup banc petrā edificabo eccliam meā. Quic autē fidei funda-
mentū est xps. vt d̄ in. c. fundamēta de electi. li. vi. Itē d̄. ad corinth. iij. Igit nūq̄ p̄bit fides eccle-
sie. sicut scribit in. r̄ij. Ego pte rogavi petre vt nō deficiat fides tua. Quid autē sit fides docet ap̄ls
ad heb. r̄i. Fides est substantia rerū sperandarū argumentū nō apparentiū. ¶ Con. | nos sup. xp̄iani
q̄ bēmus nomē xpi debem⁹ credere doctrinā xp̄i: qz nemo placet sec⁹ | .i. aliter isti sez xpo. Nec pro-
⁊ | Nemo ferit secus. | .i. aliter fieri salu⁹ | ⁊ nemo poterit sec⁹ | .i. aliter b̄ri sancts. Qm̄ p̄ qz qz xp̄us
reditur⁹ | .i. reueritur⁹ | mor | .i. statim ad celū dixit ea q̄ sequunt. ille sup. qui fuerit baptizatus | va-
let | .i. pōt esse beatus si crediderit bene. Si crediderit aliter q̄ bene ipse peribit sine fine. Ergo. i.
p̄tera | credam⁹ us constāter | .i. firmiter | ac | p̄ ⁊ indubitanter ea sup. que ecclesia romana solidata. i.
firmata | petra | .i. petra: sez in beato petro docet.

¶ Duodecim articuli fidei s̄m duodecim ap̄los.

Articuli fidei sunt bis sex corde tenendi

Quos xpi socij docuerunt pneumate pleni

Credo deum patrem petrus inquit cūcta creatē
 Andreas dicit ego credo iesum fore xpm
 Conceptum natum iacobus passumq; iobannes
 Inferos philippus fregit: thomasq; reuixit
 Scādet bartholomeus: veniet ce ntere matheus
 Pnema mīnor iacobus: symon pctā remittit
 Restituit iudas carnem: vitamq; matbias.

¶ Hec est scda. primi cap. pars in qua tractat auc. de articulis fidei s̄m numerum duodecim ap̄tozum
 attribuendo cuilibet apostolo eū quē cōposuit articulū dicens. q̄ sunt bis sex. i. duodecim articuli s̄i
 dei nostre xp̄iane quos scire ⁊ memoria tenere debemus. hos em̄ articulos apl̄i qui fuerūt socij xpi
 in terra p̄uersantes repleti gr̄a spiritus sancti docuerūt suis predicationibus instrūdo ppl̄m. Quoz
 primus est beati petri sc̄s. Credo in deū patrē omnipotentē creatorē celi ⁊ terre. Sc̄dus est beati an
 dree. s̄. Et in iesum xpm filium eius unicum dñm n̄m. Tertius est iacobi maioris videlicet. Qui conceptus
 est de spiritu sancto natus et maria virgine. Quartus est beati iohannis euangeliste. sc̄s Passus sub
 p̄tio pylato crucifixus mortuus ⁊ sepultus. Quintus est bti philippi. s̄. Descēdit ad inferna. Sextus
 est bti tholomei. s̄. Tertia die resurrexit a mortuis. Septimus est bti bartholomei. s̄. Ascēdit ad celos
 sedet ad dexterā dei patris oipotētis. Octauus est bti mathei. s̄. Inde vēturus iudicare viuos ⁊ mor
 tuos. Nonus est bti iacobi minoris. s̄. Credo in sp̄m sc̄m sc̄tam eccliam catholicā sc̄toꝝ colonē. Decl
 mus est bti symonis. s̄. Remissionē pctōꝝ. Undecim⁹ est bti iude. s̄. Carnis resurrectionē Duodecim⁹
 ⁊ vltim⁹ est bti matie. s̄. Vitā eternā Amen. ¶ Cō. [bis sex.] i. duodecim sunt articuli fidei tenendī
 corde. i. mēte [q̄s articulos socij xpi. s̄. apl̄i] pleni pneumatē. i. sp̄s sc̄to docuerūt. Petrus inqt. i. dicit.
 Credo deū creatē cūcta. Andreas dicit. Ego credo deū fore. i. esse xpm. [Jacobus dicit.] Ego credo
 sup. deū conceptū. s̄. ex sp̄s sc̄to a maria virgine ⁊ natū [et ea] [q̄] [pr.] iobannes [dicit.] Ego credo xpm
 passum. i. q̄ xps passus est. p̄ n̄ra salute. Philippus dicit. Credo q̄ christus fregit inferna: q̄ p̄ ⁊ tho
 mas dicit. Credo q̄ xps sup. reuixit. i. resurrexit. Bartholomeus dicit. Christus [scādit.] i. ascēdit ad ce
 los. Matheus dicit xps veniet censere. i. iudicare Jacob us minor dicit. Credo sup. [pneuma.] i. sp̄m
 sc̄m. Symon dicit. Credo q̄ xps remittit pctā. Judas dicit. Xpus restituit. i. restituet seu refurgere
 faciet carnem humanam [q̄] p̄ ⁊. Matbias dicit. Credo vitam eternam supple.

¶ Quattuor articuli s̄m illa que recipiunt articuli.

Sed tamne bos aliqui sic distinxere magistri
 Spectantes hominem septem totidem deitatem
 Sed nil augetur fidei sic nec remouetur
 Unum crede deum personis hunc fore trinum
 Sunt pater ⁊ natus ⁊ pneuma sacrum deus vnus
 Cuncta creans peccata lauans ac premia donās
 Conceptus natus cruce mortuus infera fregit
 Surrexit scandit cunctos censere redibit
 Hec est catholica sincera fides ⁊ vnica
 A xp̄olata per discipulos referata
 Signis firmata diuina lege probata
 Solus adora ndus deus est sanctusq; rogandus
 Patria debetur domino qui summus habetur
 Nullus adorare sic debet siue rogare
 Effigiem fictam sed significata per ipsam
 Vera fides saluat quem vita decens bene format
 Namq; fides ficta siue factis mortua dicta
 Non p̄dest sed obest: quia si sit agens bona p̄dest
 Omne malum vita: vita bona facit: sic est bōa vita.
 Sic bene credendo saluaberis ⁊ faciendo
 Cur videas ista que sunt infra tibi scripta

¶ Dec est tertia bui. c. ps in qua distingunt articuli s'm materia in eis stentā s'm quā. tiii. sunt ar-
 ticuli. Dicit igit q' aliq' theologi ponūt septē articulos loquētes de humanitate xpi. 7 septē de diui-
 nitate ei' 7 sic sūt. tiii. articuli pp. h' tñ nihil addit vel remouet fidei: s'z peni'. i. sicut p' dictū. Ar-
 ticulū aut sunt isti. Crede vni deū. Crede vnitatē ecclie: trinitatē psonaz q' r'ū s'ma ē pf. scda fili'
 tertia spū sanct' 7 be tres p'sone sunt vn' de'. Quint' est q' de' oia creauit. Sext' est q' pctā remittit.
 Septim' q' donat de' vitā eternā beatīs 7 suppliciu' etermū reprobis. Isti articuli respiciūt di-
 uinitatē: illi aut qui sequūtur respiciūt humanitatē. Quoz prim' est q' xps fuit pceptus de virtute
 spū sancti. Scds est q' fuit natus ex maria virgine. Tert' est q' fuit crucifixus 7 in cruce mortuus
 Quart' est q' descendit ad inferos 7 fregit eos. Quint' est q' resurrexit tertia die. Sext' est q' ascē-
 dit ad celos. Septim' est q' veniet iudicare viuos 7 mortuos: 7 in his articulis p'tinet vera atq' cla-
 ra fides catholica quā xps iudicauit 7 tradidit per suos apostolos 7 discipulos predicari voluit: 7 eā
 approbauit per signa 7 miracula p' eū 7 per aplos eius in v'tute ipsius 7 in testionio v'itatis facta: q'
 re fides nostra sufficēter est approbata videlz lege diuina. Dicit em̄ theologi q' cū deus nō sit au-
 ctor falsitatis 7 deceptionis. si xps ibūs nō fuisset ver' vnic' filius dei velut asserbat nūq' de' pat'
 astutisset eidē p'tando virtutē signoz 7 miraculoz 7 marie sub inuocatione nois eius. q're cōstat le-
 gē nostrā fuisse cōfirmatā virtute diuina tanq' verā. Insup ad verā fidē p'tinent ista q' sequunt. i. q'
 sol' de' adorād' ē adoratōe latrie: q' est sūma reuerentia deo tanq' creatori sūmo exhibita. Alij vero
 sancti sunt deprecandī: nullus adorandus. Itē adorare nec rogare debet figurā seu ymaginē dei
 vel alicm' alteri' sancti quā exteri' videm': sed solū id qd' significat p' ipam. Fides g' vera 7 nō si-
 cta h' est fides operib' informata 7 informis. seu carēs opib' potēs est saluare vnūquēq' fidelez hoc
 ē qd' d'r. Jacobi. ij. fides si nō habeat opa mortua est in semetip'a: qm̄ h' fides est ipūm malignoz: de
 qb' d'r. demones credūt 7 tremescūt: 7 sicut coz' sine spū mortuū est: ita fides sine opib' q're ad sa-
 lutē necessaria sūt opa bona fide informata cū oim maloz fuga. Ad q' r'ū oim doctrinā b'fidam ytilia
 sunt valde que in hoc libro traditū: igitur ea cū diligentia videam'. ¶ Con. | Tñ | p' s'z aliq' mg'f'i
 distiterūt sic vt seq' bos articulos: septē sunt articuli fidei spectātes. i. primētes [ad boies]. i. ad hu-
 manitatē xpi. 7 sunt totidē. i. septē spectantes. i. respiciētes deitatē xpi | sed nil | i. nulla res augetur
 fidei nec p' 7 nō: 7 nulla res remouet sic fidei. i. a fide distinguēdo | sic | i. hoc mō articulos fidei. O
 xpiane sup. | crede vni deū | 7 crede b'ic deū fore. i. esse | trinū | i. triplicē in personis pater 7 | nar' |
 i. filius 7 pneuma sacri. i. spū sanct' sunt vn' de' creans cuncta: lauans pctā ac p' 7 donatus premia
 xpus filius dei fuit pceptus 7 natus: 7 mortu' cruce 7 fregit infera. i. inferna xps surrexit scandit. i.
 ascendit xps redibit. veniet censere. i. iudicare cunctos: 7 bec fides est catholica. i. vniuersalis since-
 ra. i. clara 7 vnica. i. sola lata. i. tradita a xpo 7 publicata per discipulos. firmata. i. confirmata | signis
 i. miraculis | pbata | i. approbata | lege diuina. deus est adorandus solus. q' p' 7 sanct' est rogandus
 i. orandus | latria | i. reuerentia summa debet d'no. i. deo | qui habetur summus null' homo debet a-
 dorare siue | p' vel: vel rogare effigies. i. imaginē factā: sed significata. i. res significatas p' ipam effi-
 giē | vera fides saluat: quā fidem vita decens. i. honesta | format | i. info:mat bene nā p' q'z: | fides
 ficta dicta | i. appellata mortua sine factis. i. sine operib' nō pdest. i. nō valet ad salutem sup. | s'z ob
 est | i. nocet. si fides sit agens. i. faciens | bona | i. bene | pdest. vita | i. fuge | omne malū. fac bona. vi-
 ta est honesta sic | tu sup. saluaberis credendo sic bene: 7 faciēdo | benel | cur | i. quare videas ista que
 sunt scripta infra tibi.

¶ Caplin scdm de pceptis legis. Et pmo de duobus.
 pceptis legis nature: 7 cōsequenter de alijs.

Ad mala vitandum nec non bona continuandum
 Sunt data pcepta que commoda sunt 7 honesta
 Primo nature lex vult sic viuere pure
 Nec facias alijs que vis tibi si bene possis
 Non facias alijs ea que tibi fieri non vis

Postea lex moysi. data vult subscripta teneri
 Sperne deos plures: non per dominum male iures
 Sabbata sanctifices venerare tuosq' parentes
 Non interficias: non mecus co:poze fias
 Non facias furtum: non testeris quoq' falsum

quis tenet in se immoderatum. i. rem immoderatam aliquo tenet dico sic: nec pro non repugnet. i. contrarietur amor dñi scz dei. Nec fratris. i. proximi. Tale pctm fit veniale suo genere: vt. i. sicut sermo vacuus. i. vanus vel sicut risus non moderatus. i. in temperatus. Tamen si peccator supple ordinet hoc. i. veniale peccatum vt mortale peccatum sequatur ad hoc veniale in reio praua volentis facit hoc veniale esse supple mortale: vt. i. sicut cum quis. i. aliquis ridet ad faciendū adulterium: aut pro vel: vel cum quis consentit in istis actibus supple in contemptum. i. ad spectum domini scz dei. Ratio discernens. i. distinguens in istis actibus fit. i. facit inde patenter mortale. i. peccatum: vel sic. Ratio discernens patenter. i. euidenter non dubitando fit. i. facit passiuum pro actiuo. inde. i. de veniali mortale. Sed peccatū dicitur esse graue: qz pro r mortale quando velle id est voluntas peccantis fertur. i. ducitur in istud quod repugnet de se amor domini vel amor fratris: sicut est homicidium blaphemia: qz pro r cistua r furtum. Tamen r si hoc peccatum fistat. i. maneat sine consensu rationis que ratio meditans. i. cogitans dominum scilicet deum reprimitur. i. repellitur cito. i. statim motum cordis scilicet cogitationem hoc peccatum fit tunc veniale cuz actus non fit plenus. i. perfectus.

¶ De peccatis mortalibus.

Ne careas vita semper mortalia vita
Maxima peccata que sunt sic iure vocata
Nam moriens vicio mortali perditur vno
Quoduis mortale vitium fit perniciale
Nam mentem maculat r sacro flamine priuat.
Offendit dominum spernendo vulnerat ipsum
Auferit splendorem domini necnon r amorem
Debilitat mentem cecam faciens r egentem
Annihilatqz bona que sunt in crimine nata
Mortificat merita que contulerat bona vita
Interimens animam damnat finaliter ipsam
Efficat ingratham vitamqz tollit beatam
Eternam penam dat perpetuamqz cathenam

¶ Nec est scda pars bui? ca. in qua agitur de pctō mortali. Et p̄io docet quare sic appellat. Scdo enumerat multa mala q̄ pueniūt ex eo di. q̄ vitare debent? mortalia pctā si volumus nō careere vita sempiterna. Vno aut mortalia sunt maxima: merito mortalia appellata: qz q̄cuqz in aliq̄ eoz mortē perpetuo dānat. Itē quod d̄z eoz est valde perniciale r nociuū faciēti: qm̄ maculat aīam. tollit grām spūs sancti: offendit deū spernit r vulnerat ipsum remouet cbaritatē r amorem dei: debilitat aīam r facit eā cecā r egentē omni grā r virtute. mortificat bona precedentia r p̄ntia: tollit vitā beatā: r finalit dānat aīam cū corpore: qz reddit eā deo ingrathā r dat penā eternā. ¶ Lō. Tu sup. vita. i. fuge semp mortalia pctā maxima: ne p vt r nō nō careas. i. nō p̄ueris vita. f. eterna q̄ pctā sunt vocata sic iure id est iuris rōne nā p qz maculat mētē. i. aīam r priuat eā flamine sacro. i. spūsctō. pctm̄ sup. offendit dñm r vulnerat ipsum spernendo pctm̄ aufert. i. remouet splēdozē dñi necnō. i. etiā aufert amorē dñi. Pctm̄ debilitat mētē. i. aīam faciens eam cecam r egentem: qz pro r annihilat bona. i. q̄ sunt nata. i. facta in crimine. Mortificat merita que bona vita cōtulerat. i. dederat. Peccatum interimens id est occidens animam damnat finaliter ipsam peccatum efficit. i. facit animam ingratham deo: qz p r tollit vitam beatam peccatum dat eternam penam: qz pro r dat cathenam perpetuam.

¶ De numero peccatorum mortalium

Sunt tumor: accidia: gula: luxuria: ira
Liuro: auaritia: septem mortalia dira
Nunc videas horum plures species viciorum
Et melius vere possis peccata cauere

¶ Nec est tertia pars bui? ca. in qua enumerat plures spēs pctōy mortaliū. vt melius ea vitare possimus di. q̄ inter mortalia pctā sunt septē p̄ncipalia. s. supbia: accidia: gula: luxuria: ira: inuidia: r auaritia. Et h̄ sunt alia multa mortalia: illa tñ depēdēt ex istis r reducunt ad ea. ¶ Lō. tumor. i. supbia: accidia: sine pigritia: gula: luxuria: ira: liuro. i. inuidia. r auaritia sunt septem mortalia pctā dira. i. crudela. Videas nunc plures species viciorum: vt possis vere cauere melius peccata.

¶ De peccato superbie r modis quibus habet fieri.

Nunq̄ sis tumidus verbis nec corde superbus
 Non sis elatus factis si vis fore gratus
 Et non deficiās nec damnosus tibi fias
 Cum bona quis credit et se meritis vel habere
 Vel falso tribuit sibi quo credit egere
 Aut alios spernit plus credens sepe valere
 Quattuor bis rebus quis dicitur esse superbus
 Spernit obedire timidus vel obuius ire
 Vult apparere melior mala cepta tenere
 Cunctis preferre se vult sua mala referre
 Nunq̄ rancores dimittit ambit honores
 Nulla molesta pati vult sic gestus variari
 Quatuor cunq̄ bonus fueris essendo superbus
 Totum deprauat: te sola superbia damnat
 Sis simplex humilis ne damnaris quasi vilis
 Nam deus exaltat humiles tumidos pede calcet

¶ Hoc ē q̄tra ps̄m? ca. i. q̄ postq̄ au. enūmerauit septē pctā mortalia. p̄r deteriat de vno q̄ pctōy
 et p̄mo de supbia di. q̄ supbia nra: cor n̄m̄ int̄ctio: volūtas et oīa facta nra debēt esse in humilitate et sine
 supbia. si volum? deo grati esse et oib? nobiscum p̄uersantib?: qm̄ q̄ supbus est in istis tribus deficit a
 bona p̄uersione et est sibi dānosus. p̄r ponit auctor. q̄tuor modos ḡnales supbie. Prim? est cū q̄s
 credit b̄re bona suis meritis. Secundus est cū falso attribuit sibi ea q̄ nō h̄t. Tertius qm̄ sp̄nit alios a se
 Quartus est qm̄ presumit plus valere ceteris. Et p̄pterea spernit obedire et semp vult d̄dicere Lupit
 videri melior ceteris: quare efficit incorrigibilis. et sp̄sequit mala et vicia q̄a iuuentute incepit p̄po
 nit se et alijs filib? et etiā maiorib?. Magnificat sua dicta et facta. Vult honorari et nūq̄ p̄cere alteri d̄
 quē irascit. Talis est et? p̄uersione q̄ nō vult pati aliq̄ sibi nocina: seu ōria. Et idē h̄t q̄s sit i ceteris suis
 actib? moderat? et videat iustus et bon? verumt̄m̄ totū destruit p̄ supbia: q̄ sola p̄t boīem p̄petuo dā
 nare. igit̄ humiles eē debem? ne in eternū cū demone cruciemur: q̄ de? supbos humiliat et humiles
 exaltat. vt d̄r Luce. xv. Qui se exaltat humiliabit et q̄ se humiliat exaltabit. ¶ Lō. [nūq̄] p̄ nō vnq̄: non
 sis vnq̄ tumidus. i. supb? i. supb? n̄bis nec [p̄] et nō [sis supb? coide nō sis elatus. i. eleuatus factis: si vis fo
 re. i. esse] gratus deo et p̄p̄o vt nō deficiās: nec p̄ et nō fias dānosus tibi. Lū q̄s credit se b̄re bona et
 meritis suis sup. vel tribuit. i. attribuit falso sibi illud quo credit se. i. scit egere. i. carere. [Aut] p̄
 vel [sp̄nit alios a se sup. credēs sepe valere plus alijs sup. q̄s aliq̄s d̄r supbus bis quattuor reb?. Tu
 midus] i. supbus [sp̄nit obedire: s̄ vult ire obuius] i. ōrius [vult appere melior alijs. et vult tenere
 multa cepta] i. incepta [p̄e vult p̄ferre se cūctis: et vult referre sua facta sup. fore. i. esse magna. Nūq̄
 p̄ nō et vnq̄: nō] dimittit [vnq̄ rancores. i. honores] nulla p̄ nō et vlla nō vult pati [i. i. sustinere vlla
 id est aliq̄ mala variari] i. mutari sic vt dictum est: gestus eius sola supbia damnat te. et deprauat te
 essendo supb? quātūcūq̄ fueris bonus in alijs actib? sup. [Sis simplex] et humilis: nec p̄ vt et nō vt
 nō dāneris quasi vilis. nā p̄ q̄. quia deus exaltat humiles et calcet. i. p̄mit tumidos. i. supbos pede.

¶ De peccato accidie et eius speciebus.

Accidiam linque que dat mala tedia vite
 Segnitiam fugias nunq̄ piger ad bona fias
 Si bona tristis odis diuina vel ipsa relinquis
 Ledens et negligens que consummare teneris
 Vel cum tristeris: non nolens bec opereris
 Aut nimium tristis propter queuis mala sitis
 Quattuor bis dictis quis dicitur accidiosus
 Ocia deuota si vis bona sit tibi vita
 Ocia qui sequitur sine crimine vit reperitur
 Sepe libens ora faciendo sancta labora
 Pigris dum possunt operari tempora defunt

¶ Turbō modis di supbia
 timor supbia elatio

¶ Quasi aut p̄mo supbō q̄
 tantū p̄m̄ dedit ei deū
 q̄ nolebat eē similis deo
 sc̄m̄ d̄ supbō fuit acan
 quia voluit h̄re v̄tū
 iacob

¶ Deo supbie resistit humi
 lib? autē dat graciā

¶ Sigilla ē appetitus in hoc
 ḡnata edendi ul' bibēdi
 et propter gula breuiat
 vitam hominis

¶ Nec est. v. ps. bui. c. in q̄ tractat auc. de pigritia ⁊ ei⁹ spēbus. Primo em̄ nos hortat fugere pigritiam: qm̄ ois piger h̄z tediū vite sue. puerbi. xxi. Desideria occidit piger noluerūt em̄ quicq̄ manus eius opari. tota die ꝑcupiscit ⁊ desiderat diligētes: igit ad bonū tardi vero malū esse debem⁹. Quatuor aut̄ modis quis dicitur piger. primo cū odiobz bona diuina ⁊ ex eis tristatur vt ozare: cantare in ecclesia. legere salutifera: exercere opera misericordie: ⁊ similia. Secdo cū omittit bona qui tenet facere: qui tamen negligit ppter tediū vite sue. Tertio qm̄ bona per eum inchoata non vult perficere. Quarto quando tristatur operādo quod bonum est. talis igitur ociosus nūq̄ est letus: q̄ semper est sceleribus plenus: q̄ cadit de viciō in viciū. Ozare ergo ⁊ laborare in rebus sanctis cū bona intentione debemus: vt dicit beatus hiero. Semp̄ aliquid boni facito: ne inueniat te dyabolus ociosum. de ꝑseca. di. v. in. c. Nunq̄ manu tua. in quo ponatur ea quibus vacare debent ecclesiastici post diuinū cōpletū officii ne remaneant ociosi: qm̄ ocii ⁊ voluptates sūt arma hostiꝝ ꝑfidi ad miserā aias captiūdas in. c. Nisi cū ꝑde de re. Item xps increpauit agricolas ociosos quos reperit di. Et quid istis hic tota die ociosi. Matb. xx. ¶ Lon. tu xp̄iane sup. in lique accidiam. i. pigritiā q̄ dat tediū vite mala. fugias segnicie. i. pigritiam nūq̄ ꝑ nō ⁊ vncq̄: nō sis vncq̄ piger ad bona. si tu eris sup. tristis odii. i. odio habes bona diuina vel si tendens vel negligens relinquis ipsa bona que teneris ꝑsummare. i. perficere | aut ꝑo vel. vel si sis tristis nimium ppter quētis. i. quelibet mala | quis. i. aliq̄s | dicit accidiosus. i. piger | bis quatuor dicitis deuita. i. fuge ocia si vis q̄ bona vita sit tibi ille sup. qui sequitur ocia reperitur vit. i. raro sine crimine. Oza sepe libens. i. volens si labora faciendo sc̄ta: dnm̄. i. qm̄ qm̄ pigri possunt operari tempora desinit. i. deficiūt. vel construe sic ⁊ melius tempora de sunt pigris: dum. i. quando: quando possunt operari.

¶ De ꝑctō gule: ⁊ de modis qb⁹ h̄z fieri. ⁊ malis sequētib⁹ ebrietatē.

Pone gule frenum tibi vel dabit ipsa venenum
 Est tibi damnosus in multis. quisq̄ gulosus
 Naz minus expēdit: citius mala quā bona ꝑēdit
 Qui nimium comedit bibit ardens studiose
 Pre prope lente fertur peccare gulose
 Rapula vitetur ne corpus mensq̄ grauetur
 Nausea non detur vt morbus non generetur
 Mens non damnetur: ne vita tibi breuietur
 Et temperatē fugē vel magis ebrietatem
 Mens alienatur vino corpus vitiatur
 Sensus turbatur: secretum notificatur
 Lingua nimis fatur: vino verbum variatur
 Vultus fedatur: ⁊ rixa frequens generatur
 Clis eneruatur: vino sapiens ebetatur.
 Et diffamatur necnon ⁊ luxuriatur
 Stulte letatur ⁊ ni pigeat reprobat
 Prodigā frenetur gula sobrietatē dominetur
 Ni comescatur gula corpus mēsq̄ grauetur

¶ Nec est. vi. ps. bui. cap. in qua tractat auc. de gula ⁊ de eius spēbus di. ¶ Gula est refrenanda: alias facit multa mala guloso: qm̄ ipe sibi dānosus est exponēdo multa supflue ⁊ siue cā nimius comedēdo ppter qd̄ cogit etiā plurimū bibere. Peccat insup: q̄ nimis cito. s. ante borā debitā comedit ⁊ bibit quare lentus ⁊ tardus efficit ad omne bonū opus. Rapula igit̄ dz vitari: q̄ aggrauat corpus ⁊ aiaz cū sit vnū de ꝑctis mortalibus. Supflua vero cibaria. ꝑuocat stomachū ad vomitū. ex quo sequitur morbz ⁊ plerūq̄ morz: ⁊ ꝑir aie dānatio. Fugiam⁹ igitur ebrietatē velut tēpestatē: q̄ mentē alienat a propria ratione. corpus etiā debilitat. turbat sensum ⁊ facit reuelare secretū: q̄ ebrius sicut stult⁹ oia loquitur: ⁊ eius lingua corruꝑitur. ppterea vacillat: nec debite ꝑfert sua verba. Itē os ei⁹ efficitur fetidū: ⁊ inde rixa gūatur. Nulla igit̄ est virtus corpis: nec etiā mētis in viro ebrio: immo si ꝑ⁹ erat sapiēs ꝑ ebrietatē efficit insipiēs stult⁹ ⁊ ebres. Vita etiā ei⁹ diffamat: q̄ lubricus ⁊ luxuriosus ꝑstituit. ⁊ ab oib⁹ reprobat: eo q̄ in bonis ⁊ malis stult⁹ letat. Propter bec oia gula tāq̄ ꝑdigā plurimoz bonoz cōsumptiua a nobis merito est refrenāda: ⁊ nobis dñari dz honesta sobrietatē. Tales em̄ gulosi sunt sardinapalo filēs. Epicuro ventrē sibi ꝑstituentes: ⁊ in hoc vitā pecudū eligētes: q̄s

reprehendit apostolus ad titum secūdo di. Abnegātes secularia desideria sobrie ⁊ iuste viuamus in hoc seculo: nam vt ibidem tēpus erudiuit nos sic viuere. Item canones precipiunt maxime clericos a crapula abstinere: vt dicitur in ca. a crapula: de vita ⁊ honestate clericoz in antiq̄s: ⁊ ecclesiastici. xxxvij. Noli auidus esse in omni epulatiōe: ⁊ non te effundas super omnem escam: quia in multis escis erit infirmitas. ⁊ propter crapulam multi obierunt qui autem abstinens est adiiciet vitam. Cōstrue tu supple[] pone frenum. i. temperamentum. gule: vel ipsa dabit tibi venenum. Quisq̄ gulosus est dā nosus sibi in multis rebus. nam pro quia: quia. expendit. i. accipit citius mala q̄ bona ille supple qui comedit ⁊ bibit ardent ⁊ studiose. i. astute: ⁊ prepropere. i. nō tēpus ⁊ ferē. i. dicit peccare gulo se ⁊ lente. Crapula vitet: ne p̄ vt ⁊ nō: vt corpus q̄ p̄ ⁊ mens. i. aīa non grauef̄ nausea. i. vomit? nō detur: vt morbus non gñetur ⁊ vt mens nō damnēf̄: nec p̄ vt nō: ⁊ vita nō breuēf̄ tibi. fuge ebrietas tē vt. i. sicut tēpestatē vel magis q̄ tēpestatē. mens. i. rō mentis alienata p̄p̄ia virtute sup. vino. i. p̄ vinū corpus vitat. Sēsus corporis sup. turbat vino secretū notificat lingua fatur. i. loquit nimis verbum variatur vino. vultus fedatur. i. turpe ⁊ sordidū fetidū efficit vino rita. i. lis generatur frequens vis. i. virtus eneruat. i. rumpitur sapiens ebetatur vino. sapiens diffamat vino. nec non. i. etiā luxuriatur. i. luxuriosus efficitur. gulosus letatur stulte ni pro nisi nisi pigeat. i. displiceat: tamē ipse sup. reprobat gula prodiga dissipat: ⁊ bonoz sup. frenetur. i. refrenetur sobrietas dominetur corpus grauatur q̄ pro. ⁊ mens. i. anima grauatur. nisi gula compef̄catur. i. refrenetur.

De peccato luxurie quomodo habet fieri: ⁊ de eius speciebus: ⁊ de malis sequentibus luxuriam.

Luxuriam fugias castus sine crimine fias
 Nil domino gratum fit luxuria maculatum
 Luxuria peccat quisquis consentit in actum
 Vel cum delectat consentit agendo factum
 Actus carnalis semper est pernicialis
 Deptis coniugibus quibus est consensus hōest?
 Luxurie species dicuntur scilicet hec sex
 Inter non nuptos proprie fornicatō fertur
 Stupr̄ causatur cum virgo nolens violatur
 Coniugis alterius violator fertur adulter.
 Sit cum cognatis incestus vel mortali
 Raptus cum rapitur: ac opprimitur violenter.
 Contra naturam peccat sodomita nebandus.
 Effuge luxuriam q̄ tollit nempe sobriam
 Mortificat animam ledit cum corpore famam
 Erreecat mentem turbat valde rationem
 Subuertit sensum: consumit tēp̄a: censum
 Offendit dominum: fert hostes: tollit amicum
 Cōsues debilitat: corpus maculat: bona vitat
 Vocem peiorat: ⁊ vitam sepe minorat
 Lites adducit: ⁊ plurima scandala ducit
 Dona dei tollit: ⁊ fortia corda remollit
 Obtenebat visum tandem tollit paradysum
 Demonibus subdit: inferno deniq̄ tradit
 Sis semper castus fugiendo vulnera tact?
 Ocia vina dapes loca feda cauens quasi labes

Dec est septima pars huius capituli in qua tractat auctor de luxuria dicens q̄ tribus modis aliquis dicitur luxuriosus. Primo consentiendo actui carnali. Secundo delectando ⁊ consentiendo si mul. Tertio faciendo actum: ⁊ bectria fugere debemus si caste ⁊ immaculate viuere volumus: ⁊ si maliter deo grati esse. Omnis enim actus carnalis extra matrimonium factus est peccatum mortale. Sex igitur sunt species luxurie: quarum prima est fornicatio que fit inter duos non vxoratos.

rat .i. inde generat[lingua venenat .i. venenosa efficit[necnō .i. etiā[mors anticipat .i. citi? p-
 curat[nō odias .i. nō odio bēas[aliqūē[vixi[s[placā .i. pacifica[poti? .i. meli? eum tibi. Quisq[
 odit fratrem cenfet .i. iudicat[homicida ab h[.i. pp[h[ira sup[.i. facit multa mala dīra .i. crudelia[si
 nō cōpescat .i. refrenet[cur .i. q[re[paciētia tēpet .i. tēpare d[ira q[si delirā .i. deuā a bono r[iu-
 sto.

¶ De inuidia r[malis que ex ea procedunt.

Inuidiam fugito bona fratris amare velito
 Nam liuor siccum corpus facit r[cor iniquum
 Inuidus est tristis aliorum cum bona cernit
 Gaudet de damnis bona non noceant sibi quis
 Emulus impugnat verum de fratre susurrat
 Detrahit accusat alios inuare recusat
 Propter liuorem fratrum frangit amorem
 Lumine cecatur de re munda maculatur
 Languet marcescit homo inuidus atq[senescit
 Corpore marcescit cernens q[res mea crescit
 Effuge liuorem peramando fratris bonorem
 Qui bona fratris amat semet virtutibus ornat

¶ Nec est noua huius cap. pars in qua tractat auctor de inuidia dicens. Fugiamus inuidiam diligas-
 mus fratrem cū rationis eius: q[si inuidia desiccet corpus inuidi: r[depriuat cor illius. Inuidus em̄
 tristatur de bonis alterius q[uis non sibi noceant. gaudet de malis: r[semper p[tradicit vnitati. mur-
 murat contra fratrem. diminuit famam illius. accusat r[nunq[inuat proximum: q[nō habet charita-
 tem fraternam. Item cecus est in vero lumine. sordidus est in rebus mundi. languidus r[aridus est:
 ideo statim efficitur aut apparet senex: q[videt alioy res p[speras esse: tunc mater efficitur pre dolo-
 re: ideo fugiamus inuidiam: r[amemus bonorem seu bonum proximi. nam quicumq[h[fecerit] orna-
 bit se virtutibus multis. ¶ Con. [Fugito inuidiā: velito amare bona fr̄is: nā[p[q[r[q[[liuor] .i. inui-
 dia[facit corpus siccum: r[facit cor iniquū. i. p[raui. [Inuidus est tristis cū cernit bona alioy .i. inui-
 dus sup[.i. gaudet de dānis: q[uis bona [alioy sup[.i. nō noceat sibi. Emul? .i. inuid? [impugnat ver[]
 iudus[susurrat .i. murmurat[de fratre [inuidus[detrahit .i. diminuit famā sup[.i. accusat p[ximū
 sup[.i. recusat inuare alios [inuidus[frangit .i. rumpit[amorē fratrum [liuorem .i. p[pter in-
 uidiā[mundus cecatur .i. cecus efficitur [lumine [carens sup[.i. maculatur de re mūda .i. de bono
 alterius. inuidus [languet r[marcescit .i. desiccatur. r[homo inuidus [senescit .i. incipit senex fieri. in-
 uidus [cernēs .i. vidēs] q[mea res crescit marcescit .i. macer efficitur [corpore .i. in corpore [effu-
 ge .i. fuge[liuorē .i. inuidiā[amādo .i. p[fecte amādo [bonorē fratris [ille sup[.i. q[amat bona fr̄is]
 id est p[ximū] ornat semet ip[su]m virtutibus .i.

¶ De auaricia r[eius speciebus.

Et sis preclarus non sis cupidus nec auarus
 Dix vlli carus cupidus: cunctis fit amarus
 Qui capit aut retinet iniuste res alienas
 Aut peramans gazas domini preponit amorē
 Qui satis est diues cupit r[nunq[sociatur
 Et qui pauperibus donare superflua non vult
 Omnes prefati merito censetur auari
 Furtum: rapinam: fenus: fraudem symoniam
 Causat auaritia: ludum: periuria: bella
 Omnes thesauri nunq[satiant cor auari
 Quādo plus crescit census plus inde famescit
 Et plus ardescit ambitio quando senescit.
 Gazas querendo labor est timor retinendo
 Nunq[stat clarus nec tutus diues auarus
 Raptorum plenum furem fore credit egenum
 Semper egenus eris si semper plus sibi queris

**Lum contentus eris diues tunc efficieris
 Bazas lucrando non sis cupidus nec amando
 Nec male seruando: sed sis largus bene dando**

¶ Dec est. r. bui. c. ps in qua tractat auc. de auaricia r ei? spēbus. r primo ostendit quot modis aliq̄s dicatur auarus dicens. Nō sis auarus retinēdo nīmū ppria: nec cupidus desiderādo alienati: vis haberi clarus virtutib? Cupidus est a nemine diligif aut saltē a paucis. r raro multis: aut est auarus odibilis. Itē auarus est q̄ nīmū amat diuitias preponēdo eas amori diuino. Itē q̄ plura dona bz nilominus vltiora desiderat. Silt q̄ nō tribuit libenter paupibus elemosynā si pōr: r bz supflua. Auaricia nō sequuntur mala bic enumerata. videlicet furtum rapina. vsura. fraus. symonia. lusus. piuriū. r bellū: qd peius est auarus nunq̄ replet nec satiat: s; q̄toplus lucrat tāto plus cupit bfe r cū tēdit ad seniū plus ardet in habendo. inde multa mala pueniūt. s. labor in acq̄rēdo: timor in retinēdo r pseruādo: r nūq̄ letus nec tunc est. Itē credit raptorē furē r pauperē plenos diuitijs: r sic semp paup est volūtate spū r mēte q̄ nunq̄ satiat: sed ille diues est q̄ satiat rebus suis. nec igit si mus largi dādo vbi opz: r qñ opz. ¶ Lō. nō sis cupidus: nec p r r nō sis auar? vt sis preclarus. i. virtuosus cupidus fit vit. i. raro cbarus. i. gratus vlli r fit auarus cunctis: ille sup. qui capit aut p vel: vel retinet inuisite res alienas: aut p vel: vel p amās. i. pfecte amās [gazar. i. diuitias] q̄ preponit eas amori dñi ille q̄ est satis diues r cupit. i. desiderat r nō satiat: r ille q̄ nō vult donare supflua paupib? oēs ita pfiati. i. pnociati | censent | dicunt | merito | i. rōne auari auaricia causat furtū: rapinaz: fenus. i. vsuram fraudē symoniā. r causat ludū: impiuria: r bella. oēs tbeauri nunq̄ p nō r vnq̄ non [satiat vnq̄ cor: auari. auarus famescit inde. i. postea] plus qñ census. i. pecunia | crescit plus ambitio | i. cupiditas habendū ardescit plus qñ auarus se nescit. i. incipit esse sener [labor est querēdo] seu acq̄rēdo gazas timor est retinēdo eas | auarus diues nunq̄ p nō r vnq̄ non stat vnq̄ clarus: nec p r nō: nō stat intus nec securus auarus credit raptorē: em foze. i. esse plenum bonis: r furē esse sup. egenum. eris semp egenus. i. paup indigēs. si q̄ris semp tibi efficieris tunc diues cum eris contentus non sis cupidus lucrando gazas: nec pro r r non [amando eas] nec seruando male eas: s; sis largus dando bene eas.

¶ De peccato contra spiritum sanctum

**Qui peccat nimum presumens de pietate
 Vel qui sperat de diuina bonitate
 Aut iudicatus non cessat ab impietate
 Et qui fratris odit virtutes improbitate
 Impugnans verum certus sine commoditate
 Qui non fine piget de culparum grauitate
 Contra pneuma sacrum peccat spreta deitate
 Que prime quinta culpe vix sunt releuate
 Sexta caret venia: quia corruit immediate**

¶ Dec ē. ri. bui? ca. ps in q̄ tractat au. de pctō in sp̄m̄ctm̄: assignās qnq̄ mōis qb? cōmittit dices p̄t mo q̄ ille q̄ nīmū p̄sumit de pietate seu de mīa dei. r p̄pterea sub spe venie facilliter obtinēde facit multa pctā: ille peccat in sp̄m̄ctm̄. Itē q̄ desp̄at de venia credēs deū nolle aut nō posse eidem p̄cere. Silt obstinat? q̄ nō vult cessare a pctō nec terret flagellis: nec allicif p̄m̄ijs: seu s; velut obdurat? p̄ seuerat. Paris q̄ inuidet bonitati r caritati fraternel: q̄ oēs esse pctōres sicut ip̄e est: r iō tristat de p̄tute alioz. Et q̄ impugnat vītate ab eo cognitā marie in bono: lz nō beat vītitate: s; b̄ facit ex certa malicia. Et q̄ finaliter mori impenitēs. i. sine p̄fessioe: p̄tritione r satisfactioe. talis em̄ sp̄nit deū r nō vult credere iō p̄ sp̄m̄ctm̄. i. p̄bonitate: clementiā r mīaz dei. Quare illa pctā tanq̄ grauissima atq̄ inuēsa reputant: r dicitur plerūq̄ d̄z irremissibilibs: qd d̄z intelligere q̄tū ad saltates venie satisfractionis r p̄nie: q̄ talis culpa nō meret veniā de facili. ad eā delēdā req̄rit maior p̄nia q̄ in alijs pctis q̄ aut pctm̄ d̄z irremissibile: qm̄ de nullo despandū est q̄ diu viuif in mortali corpe: vt d̄z in canone. Nemo despandū est. vt de pe. di. vij. Sexta nō r vltia sp̄s boz pctōz in sp̄m̄ctm̄ merito d̄z irremissibilis. q̄ pctōz morif impenitēs. r b̄ nō intelligif v̄bū euāgelij. Luce. rj. Qui peccauerit in patre remittet ei. Qui nō blasphemauerit in sp̄m̄ctm̄ nō habebit remissionē in eternum. Ad idem Bar. in. l. q̄ ea mēte. ff. de furti de q̄ d̄z p̄verbioz. rj. Qui seminat iniquitatē metet mala: r v̄ga ire sue p̄summabit pietate. Vltia igit desp̄atio q̄ est nūq̄ dolere de pctō n̄aciter ē irremissibilis: qm̄ illi deest stat? remissiois q̄ est p̄ns vita: nā in futura nulla remittit culpa. ¶ Lō. ille sup. [q̄ peccat p̄sumēs] id est p̄fidēs nīmū de diuina bonitate. r ille sup. [q̄ sp̄at de bonitate diuina: aut p̄ v̄l: vel induratus

id est obstinat? | nō cessat ab inuicte | .i. a pctō impio | r. ille sup. q̄ odit virtutes fratris improbitate
 id est sua malicia. Et bō sup. cert? impugnās. i. improbas | vey sine comoditate. | .i. vtilitate: r. ille qui
 non piger. i. dolet de gravitate culpaz peccat s̄ pneuma. i. sp̄m̄ sc̄m̄ deitate sp̄era: q̄ culpe p̄me d̄nc̄
 sūt releuare. i. i dulce | vir | .i. difficulter a deo | setta culpa caret venia: q̄ corruit | .i. deficit imediate
 ¶ De peccato lingue r modo refrenandi eam.

Stringe linguam ne mentem reddat iniquam

Lingua cito ledit r lesio raro recedit

Qui male non loquitur magna virtute potitur

Lingua frenare plus est q̄ castra domare

Non sis verbosus: tactator: litigiosus

Nunq̄ sis censor: temerarius aut reprehensor

Non sis defensor: peccati siue recensor

Non sis detractor: nec rumorum nouus auctor

Blandus adulator: non sis nec comiciator

Nec discordator: fratrum nec impropertor

Nec blasphemator: irrisor siue minator

Non accusabis falsum: nec murmur amabis

Non diffamabis alios nec vituperabis

Non sis scurrilis: rebellis siue bilinguis

Noli iurare nisi sit res debita quare

Debet r hoc esse verum licitum necesse

Nunq̄ promittas nisi promissum dare credas

Non alijs dicas secretum: nec maledicas

Nunq̄ sis mendax: nec vaniloquens neq̄ fallax

Ergo sic frena linguam rationis habena

Ne te confundat si verba superflua fundat

¶ Decē. rj. but. c. ps in q̄ deteriat auc. de pctō lingue: r quō possum? refrenare linguā docet di. Re
 strigēda ē lingua nra ne faciat aiaz nras peccatricē. p̄ linguā ei cito. p̄fert v̄bū iniquū q̄ raro tollit q̄re
 ts q̄ si loquit male ne. p̄rio suo ē v̄tuos? p̄uer. r. v̄. Qui moderat f̄mōes suos doct? r pudēs ē r p̄ct
 osi sp̄s vir erudit? est. Q̄at? em̄ ap̄d deū linguā tenere ne loquat malū: q̄ subingare inimicos igit
 abundare v̄bis nō debem? nec nosipos laudare: vel litigiosas riras suscitare. Q̄m̄ d̄r. p̄uerbi. r. r. l. i. q̄
 Abominatio dei bō detractor. Itē iudicare stulte sup̄ alioz cōficia. r alios r̄p̄bēdere vitupabile ē.
 S̄itr. p̄p̄tū pctm̄ defēdere: aliena pctā recitare: fame derogare: noua v̄ba in facto alteri inuenire
 suania r adulatoria v̄ba p̄ferre: iniuriā v̄balē seu puiciū alteri dicere. Lauēam? igit seminare fratru
 discordiā ipropare alicui pctm̄ v̄l eū blasphemare: irridere r minas i ferre. i. accusare aliū fallere mur
 mur amare diffamare v̄l vitupare scurriles aut vaniloqs eē leccatores r v̄bis rebelles duplices seu
 biligues: q̄m̄ scribit? p̄uer. r. x. Test? mēdat p̄bit. Itē iurare nō debem? nisi trib? de reb? iterueniē
 tib?. i. v̄itate necessitate. r v̄tilitate. de qb? . in. c. Et si x̄ps. i. antiqs? Insup nil p̄mittere debem? p̄ter
 id qd̄ possum? dare nulli debem? secretū n̄s releuare: vel alteri maledicere nūq̄ mētiri debem? aut
 aliū fallere: nec vani loq̄ eēs refrenare linguā ne mala v̄ba p̄ferat: q̄ d̄r. p̄uerb. r. r. Qui custodit os
 suū r linguā suā custodit ab angustijs aiaz suā. ¶ C. l. d. | strige | .i. refrena | linguā tuā: ne | p̄ vt r nō: vt nō
 reddat mēre | .i. aiaz | iiquā | .i. malā | lingua ledit cito r lesio ei? raro recedit | ille | q̄ nō loq̄t male po
 rit | .i. v̄tit magna v̄tute. Frenare linguā ē pl? | .i. mai? | q̄ domare | .i. subingare | castra: nō sis v̄bosus
 .i. plen? v̄bis | nō sis tactator | .i. adulator fame tue | nō sis litigiosus | .i. plen? v̄bis | nō sis tactator | .i.
 laudator fame tue | nō sis litigiosus | .i. plen? litib? | nō sis censor | .i. recitator | nō sis detractor | .i. di
 minator | laudis alteri? : nec sis auctor: nouus rumor | .i. v̄boz incertoz | nō sis blādus | .i. leuis r suau
 nis v̄bis | nō sis adulator: ne sis cōiciator | .i. iniuriator | nec | p̄ r nō: r nō | sis discordator fratrum
 nec impator | .i. derisor | nec | sis | blasphemator fratru nec irrisor | seu | derisor siue minator. nō accu
 sabis falsum. nec | p̄ r: r nō | amabis murmur. nō diffamabis alios nec vitupabis: si nō vis diffamari
 vel vituperari. Non sis scurrilis | .i. vaniloquus | nec | sis | rebellis | sermonibus tuis: nec sis | bilin
 guis | .i. duplex in verbis. Noli iurare: nisi sit res debita quare debeas hoc facere. | Et hoc | quod iu

ras sup. | debet esse | verū | & | p | r | licitū | r | neceſſe | Nō pmittas vnq̄ niſi credas dare pmiſſum. Nō dicas alijs ſecreſū tuū nec dicas male. Non ſis vnq̄ mēdar: nec vaniloquus: nec | p | vt | r | non vt | nō ſis fallax | .i. | deceptor | ergo frena | .i. | refrena | ſic lingua tuā habena | .i. | freno rōnis | nec | p | vt | r | nō vt | non confundat te ſi fundat | .i. | emittat | verba ſuperflua. Contra em̄ viciū b̄mōi ſcribitur pſalmo. cxxix. Sir linguoſus non dirigitur in terra.

¶ De peccato veniali r̄ modis quib⁹ bz fieri: r̄ que ſunt venialia r̄ que non

Dicitur a venia veniale cito tibi danda

Multis namq; modis dominus venialeremittit

Si tibi mortale non eſt dicas veniale

Infra contenta deuote facta recepta

Confiteor: tondo: reſpergo: conteror: oro

Anguor: ieiuno: patior: conuerto: remitto

Signor: edo: dono mala ſic venialia pono

Quamuis expediat hominem veniale fateri

Ut tamen hoc faciat non dico quemq; teneri

Ni quando dubitat illud graue forſan haberi

Vel ſi non habeat grauis decet iſta referri

Ut ius perficiat mandans quecunq; fateri

¶ Dec eſt. r̄ij. bui⁹. c. ps. un q̄ deteriat auc. de pctō veniali: oñdēs ſmo q̄re d̄z pctm̄ veniale: r̄ vñ dert uat r̄ deide ofidit quot modis remittit veniale pctm̄. Poſtremo ſo ofidit an deat q̄s p̄fiteri de pctō veniali. D̄r̄ igif̄ ſic: pctm̄ appellat veniale a venia ſeu indulgētia quā de facili mereſ: qz̄ et̄is i peccato veniali tñ nō eſt ſepat⁹ a gr̄a dei: q̄re ſtat̄ remittit veniale ſic. Quib⁹ autem modis remittit notat. r̄xv. di. ſ. cris. Et plen⁹ p̄ iob̄an̄ an. in ſalutar̄e libri. vi. in glo. ij. D̄r̄i aut̄ remittēd̄i veniale enumerat̄ur i textu. quoz̄ hoz̄ eſt p̄feſſiōez̄ ḡnalē i p̄ncipio miſſe ſct̄am: vel alibi corā ſacerdo te. Scd̄s mod⁹ remittēd̄i ē p̄cuſſionē pectoris ſui rōne p̄tritionis. Tert⁹ ē p̄ aſp̄ſionē aq̄ b̄ndicte. Quart⁹ ē p̄ p̄tritionē doloroſam. Quint⁹ ē p̄ orōnē d̄ſicā. ſ. p̄ n̄ deuote r̄ humil̄ factā. Itē p̄ ieiunū: p̄ extremā vnctionē: p̄ patiēt̄iā i tribulationib⁹: p̄ ſignū crucis. Itē remittēdo iniurias: docēdo i doctos: b̄neficiplēdo opa mie tā ſp̄ualia q̄ corpalia r̄ palia facta. De hac materia vide l. c. cris. r̄ c. q̄lis. di. r̄xv. r̄ de pe. di. i. c. ſi pctm̄: r̄ c. ſerpēs. p̄ſes alios modos vide i p̄b̄mio. vi. in glo. r̄ ponit d̄ſis boſt̄ic̄. in. c. Dis de penitētijs r̄ remiſſiōib⁹. Scd̄o docet auc. qñ q̄s deat de veniali p̄fiteri di. q̄ p̄ mo ſi dubitat de aliq̄ pctō. ſ. an ſit veniale vel mortale. Scd̄o vt ſatiffaciat iuri dicēti quēlibet xp̄ia nū cū ad ānos diſcretiōis puenit oia pctā ſua d̄z p̄fiteri p̄prio ſacerdoti p̄fert̄ ſemel in anno: vt i. c. p̄dicto. Dis: de pe. r̄ re. Aduertēdū tñ eſt: q̄ doctores ſacre theologie r̄ etiā iuris canonici aſſignāt b̄ac d̄ſiam inter mortale r̄ veniale: qz̄ mortale ponit c̄baritati diuine: veniale ſo ſeruoz̄i c̄baritatis op̄ ponit t̄m̄. Quē ſo ſint venialia vide ſupra. ij. c. i p̄ma p̄te. vide ēt. r̄xv. di. i. c. Qual. vbi p̄cludit q̄ p̄ iol venialib⁹ nō dānabit aliq̄s: ſz̄ purgabit i igne purgatorij ſi manēt poſt mortē. ¶ Ld̄. pctm̄ ſup. veniale | d̄z | .i. | appellat ſic | a venia | .i. | indulgētia ſeu remiſſiōe | dāda | cito ſibi | nā | p̄ quoz̄ | d̄ſis remittit multis modis | pctm̄ ſup. veniale | dicas ſcā p̄tēta infra recepta deuote | delere ſup. | veniale pctm̄ ſi mortale nō eſt tibi | r̄ p̄uo | Confiteor | .i. | p̄ ſeſſiōnē ḡnalē ſup. | tondo | .i. | p̄cuſſionē deuotā pectoris | reſpergo | .i. | p̄ aſp̄ſionē aq̄ b̄ndicte | conteror | .i. | p̄ verā p̄tritionē oim̄ pctōz̄ | oro | .i. | p̄ orōnē d̄ſicā | Anguor | .i. | p̄ vltimā vnctionē | ieiunio | .i. | p̄ ieiunū | patior | .i. | p̄ p̄nias libere factā | conuerto | .i. | p̄ p̄uerſionē de ſtatu pcti ad ſtatu v̄tut̄ | remitto | .i. | dimitto offēſas r̄ iniurias | Signor | .i. | p̄ b̄ndicteoz̄ ep̄alē ſeu p̄ ſignū cruc̄ | edo | .i. | p̄ eucharistiē ſuptionē | donū | .i. | p̄ elemoſynā. ego ſup. | pono | .i. | deſpono | ſic | .i. | tot mō | venialia pctā. Quāuis | .i. | ſz̄ | expediat | .i. | pueniēs ſit | bolem fateri | .i. | p̄fiteri | veniale | pctm̄ tñ nō dico quēq; bolem teneri | .i. | obligari vt hoc faciat | ni | .i. | niſi | qñ dubitat illd̄ veniale ſup. | b̄ſi forſan graue | .i. | mortale | vel docet iſta venialia referri | .i. | p̄fiteri | ſi q̄s nō habeat graui⁹ | .i. | mortale | vt ius mādās | .i. | p̄cipiēs | quēq; fateri | .i. | p̄fiteri | p̄ficiat | .i. | cōpleat.

¶ De ſententia excoicationis.

Tanq̄ peccata ſemper caueas anathema

Nam grauis eſt pena quā ſit p̄o medicina

Hic patitur damna qui maius ſe t anathema

Hic non eligitur nec eligit: r̄ prohibetur

Ecclesie porta cōmuniō ⁊ sacramenta
 Traditus est sathane: precibus caret ecclesieq;
 Ac sibi legitimus prohibetur quilibet actus
 Nunq̄ participes bis quos anathema cohercet
 Qualicumq; modo nisi casu iure remisso
 Nam secus est iure restrictus clauē minore
 Que solum pellit a sacris percipiendis
 Casus excepti super hoc sunt iure reperti
 Coniunx ⁊ nati famuli qui debita querunt
 Ignorans super bis ⁊ dicens vtile verbum
 Et qui vitare nequit bos vrgente necesse
 Participant iure strictis anathemate tute
 Sunt interdicta suspensio nempē cauenda
 Quamuis sint pene leuiores sunt metuende

¶ Dec. est. xliij. huius. c. pars: in qua tractat auc. de sua excoicationis ⁊ de malis q̄ ad eam sequuntur.
 Item de casib⁹ in quib⁹ pōt participare cū excoicatis di. q̄ excoicatio cauēda ⁊ fugienda est tanq̄
 pctm: cū etiā nō inferat nisi ppter pctm mortales: que tñ censet medicinalis: q̄ sanat ⁊ tumacē ⁊ re-
 bellē: ⁊ facit eū obedientē vt habet in. c. cū medicinalis. d. sen. exco. in. vi. Est etiā grauior: pena quā
 possit ecclesia infligere: qm̄ comparat morti ciuili. vt no. Immo. in. c. cū ptingat. de offi. deleg. Item
 excoicatus ab omni actu legitimo. pbibet vti. c. deceruit. de sen. exco. li. vi. Ideo nō eligit nec est
 gūtur ad dignitatem. Est em̄ erra ecclesiā: ⁊ nō habet sacroz cōiōnē: sed est in ptate dyaboli ⁊ eccle-
 sie ofones nō picipat: imo caret picipatiōe fidelium: cū null⁹ debeat sibi picipare: nisi in casib⁹ iure
 permissis: vt in cap. cū volūtate: ⁊ cap. cum illoz de sua exco. in antiq̄s. Casus autē sunt isti scz rōne
 cōiugij vroz picipat rōne vite ⁊ doctrine. filij ⁊ filie rōne obsequij. famulūz qui vtilia docet p salu-
 te ⁊ liberatione ⁊ vinculo excoicationis. Et qui cogitur occasiōe necessitatis conuersari cū excoica-
 tis: sicut in nauī ⁊ in mari. Item qui ignorat aliquē excoicatum excusat. Ultra autē hanc excoicationis
 nis penā sunt alie due que pueniūt cū excoicationē ⁊ et aliquib⁹ parificant. s. snia interdicti ⁊ snia su-
 spensionis: vt in. c. pnti li. vi. Procedunt em̄ a ptate clauū: s. differūt: qz snia excoicationis nūq̄ fert
 in locū ⁊ vniuersitatē: s. bñ interdictū in ea. Si ciuitas li. vi. No. q̄ excoicatio fm̄ ius canonicū. in. c.
 nibil. xi. q. iij. Est extra cōiōne ecclesie separatio: vel cēsura ecclesiastica excludēs a cōiōne fidelium ali
 bi dē q̄ est eterne mortis dānatio. xi. q. iij. nemo epoz. Que sunt eius spēs vldē in. c. engeltrudā. iij.
 q. iij. glosa optima p bis in. c. pe. de sen. exco. in. c. si celebrat. de cle. exco. mi. ¶ Lon. [caueas semper
 anathema .i. excoicationē] tanq̄ [p sicut: sicut] peccata: nā [p qz: qz] pena eius sup. [est grauis: qz]
 nis [ipsa sit p medicina] ille sup. [qui scit .i. sustinet] anathema .i. excoicationē [patitur] damna [q̄]
 sequuntur sup. bic non eligitur ad dignitatem seu actū legitimum exercendū: ne [p: ⁊ et non ⁊ nō] eli-
 git [aliud sup. ⁊] porta ecclesie. pbibet sibi [⁊] cōmuniō seu pceptio ad sacramēta [pbibet ei] Est
 traditus sathane: qz [p: ⁊ et non] caret precibus ecclesie. Ac [p: ⁊] quilibet actus legitimus pbibe-
 tur [⁊] nunq̄ [p non ⁊ vnq̄: non] participes [vnq̄] bis quos anathema cohercet .i. constringit [qua-
 litercūq; modo nisi casu .i. in casu] remisso .i. permissio [iure: nā] p qz: qz [secus est .i. alter est: q̄s]
 sup. [restrictus .i. ligatus] iure clauē .i. sententia seu potestate [minore] que minor sententia [pel-
 lit] tolum percipiendis .i. accipiendis [sacris .i. sacramentis] casus excepti iure super hoc sunt
 reperti [in iure scz sup. [cōiunx] .i. vroz ⁊ nati .i. filij famuli] .i. illi qui seruiunt: ⁊ illi qui querunt des-
 bita. ignorans super bis ⁊ dicens verbum vtile: ⁊ ille [qui vitare nequit bos] supradictos. hoc dicto
 scz [necesse] .i. necessitate vrgente. isti [participant] tute .i. secure [strictis .i. ligatis] anathemate
 iure interdicta [⁊ suspensio] sunt nempē [i. certe] cauenda [i. vitada] quibus sint pene leuiores [ana-
 themate] sunt tamen metuende .i. timende.

Triplex est hostis hominis: demon: caro: mundus
 Non faueas istis vt sis sine crūine mundus
 Demon agit timidum: mundus cupidum: caro fedum
 Ut non tempteris caueas ne decipiaris
 Mundum spernendo vinces: carnem repumendo
 Prosterne sathanam seruando fidem bene sanam

Temptat astute ne cures viuere iuste
 Et male delinquas ⁊ ne peccata relinuas
 Cur te prudenter serua meditando frequenter
 Quod damnatus eris si peccando morieris
 Et mea deuities aliquid fac ocia vites
 Nunc age nunc ora lege nunc vaga nulla sit boza
 Obsta principijs: quia tunc cito vincitur hostis
 Quando nimis crescit temptatio raro quiescit
 Cerne deum qui te semper speculatur vbique
 Qui mala vit celat sed punit ⁊ ipsa reuelat.
 Nil est tam tectum quin fit quandoq; repertum
 Postea confusus reus est ⁊ sepe retrusus
 Inspice quanta bona dominus tribuit tibi dona
 Precipue mortem christi respice bene fortem
 Ne sis ingratus sibi committendo reatus
 Cum male delinquis iterum xpm crucifigis
 Inspice sanctorum necnon exempla reorum
 Baudia pro meritis iustis mala dantur iniquis
 Inspicias animam sic xpi morte redemptam
 Ac sibi commissam cur crimine destruis ipsam
 Prospice fetozem culpe penamq; pudorem
 Longa datur pena: sed delectatio curta
 Cerne quot ⁊ quanta pctm̄ dat tibi damna
 Quot quanti subito moriuntur sepe memento
 Scis q; obibis homo: nescis vbi: quomodo: qm̄
 Pensa iudicium quo nil remanebit inultum
 Cerne breues penas baratri fortesq; catbenas
 Cur domus celi ne perdas turbine teli
 Lauda tu dominum ne perdas eius amorem
 Sacre scripture studium q; sit tibi cure
 Sic mala vitabis mentemq; tuam fatiabis
 Sanctos sectare: prauos noli sociare
 Sensus frenare satagas carnemq; domare
 Vinum sumendo sis sobrius ⁊ comedendo
 Et loca prompta malis fuge ne sis pernicialis
 Nam locus errare promptus facit ⁊ fatuare
 Hec bene seruando xpm cum matre rogando
 Crimina vitabis hostesq; tuos superabis
 Nemo tamen credat q; eum temptatio ledat
 Si non consentit animo q; tunc bene sentit
 Debilis est hostis quia non vincit nisi possis
 Non est peccatum nisi sit per velle patratum
 Velle inquit cogi q; quis queat ad mala punge
 Non excusatur ratio cum quis supera tur
 Ergo tuum velle compescens crimina pelle
 Et careas pena leteris in ede superna
 Te bene conante domino simul auxiliante

¶ Dec est q̄ndecima pars but⁹ cap. in qua docet auct. modū euitendū p̄ctm̄ di. primo: q̄ nos habem⁹ in hoc modo tres aduersarios quotidie bellantes aduersum nos vt possint nos trahere ad peccatū quib⁹ tamē obedire non debem⁹ si velimus peccatū euitare. Primus aduersarius est dyabolus qui temptat de superbia: qm̄ ipse est rex sup̄ oēs filios superbie: vt dicit iob. xli. Scōds aduersarius est mundus qui temptat de auaricia quē nemo sapiēs cōcupiuit vnq̄: sciēs q̄ nihil tulit⁹ in hunc mundū baud dubiū nihil offerre possim⁹: vt scribit ad r̄bimorbeū. vi. Et qui volūt diuites fieri: incidit in temptationes multas. meli⁹ est ergo credere x̄po di. luce. xij. Facite vobis thesaurū in celis quo sur nō ap̄ propriat neq̄ tynes corripit. Tert⁹ aduersari⁹ est caro nostra p̄p̄ta q̄ inest nobis sicut inimicus familiaris qm̄ semp̄ concupiscit aduersus sp̄m̄: de qua ap̄ls ad ep̄heleos. v. vt supra. Isti autē tres aduersarij possunt vinci hoc modo videlz contēnendo mundū velut fallaces ⁊ variabilē. Scōdo reprimendo carnē ⁊ affligendo sicut faciebat br̄s paul⁹: vt scribit ad corinth. ii. Castigo corp⁹ meū ⁊ in fuitate redigo. Tertio p̄sternēdo dyabolū p̄ verā fidē ⁊ meditādo q̄ dānati erim⁹ si i peccō mortiamur. Qui autē vult veracit vitare d̄z p̄tinuo aliquid boni facere ⁊ nunq̄ occisus esse: q̄ dicit biero. ocū est p̄cipiū temptatiōis. ⁊ ponit de consecra. di. v. in. c. nunq̄. Item p̄ euitanda tēptiōe debem⁹ cōfide- rare q̄ deus est vbicq̄. ⁊ oia videt semp̄ p̄ctā puniens: q̄uis etiā si sint occultae: nihil est tam occultū qd̄ non reueletur. Luce. viij. ⁊ xij. Insup̄ considerem⁹ bona a deo nobis data: ⁊ p̄cipaliter passio- nē eius quā p̄ nobis sustinuit: ⁊ qui x̄p̄s offendit iterū eū crucifigit. Respicimus etiā opera sancto- rū nobis data in exēplū attendētes gaudia eorū q̄ data est eis s̄m̄ meritū: ⁊ multa que sustinet peccatores post mortē. considerem⁹ redemptionē aie nostre factā in x̄pi sanguine: ⁊ caueamus fetores culpe mortalis penā ⁊ verēcūdiā: ⁊ quō pro parua delectatiōe dāf pena eterna. Infinita. n. mala p̄ ueniunt ex p̄ctō: qm̄ nulla noceret aduersitas nisi d̄naret iniquitas. nihil est ergo qd̄ tm̄ noceat hōi sicut p̄ctm̄. Pensē q̄ necesse est mori: ⁊ multi moriunt subito ⁊ sine p̄sēdē: ⁊ sic nescimus qm̄ aut quō moriemur. Post mortē vero expectam⁹ iudiciū dei in quo oia dicta punient. In inferno. n. sunt mirabiles ⁊ infinite pene corporales ⁊ sp̄iales. s̄m̄ sunt vincula fortissima q̄ nullus poterit dissoluere p̄uideam⁹ ergo ne paradysus perdam⁹ p̄pter bonū transitoziū. laudem⁹ etiā deū ne perdam⁹ p̄pter ei⁹ amorē: studeam⁹ sacra scripturā. sequamur sanctos viros: ⁊ fugiamus malos. cōtineam⁹ oēs sen- sus n̄ros ⁊ domem⁹ carnē nostrā comedēdo ⁊ bibēdo sobrie: fugiēdo occasionē mali: sicut est loc⁹ ap̄tus ad fugiēdū malū: rogem⁹ deū ⁊ virginē matrē ei⁹: ⁊ sic p̄ctā vitabim⁹ ⁊ hostes n̄ros sup̄abim⁹. Aduertendū tū est q̄ tentatio nō est p̄ctm̄ nisi interueniat cōsensu volūtatis: ⁊ sic hostis dyabolic⁹ est debilis qui nō vincit nisi volentē. voluntas tēi rōnalis cogit nō pōt ⁊ sic om̄e peccatū est volūta- riū: aliter nō puniret de⁹ p̄ctm̄: vt habet in. c. vasis tre. tū. q. iij. Excitari tamē pōt volūtas a tēpta- tione: s̄ nō vincit q̄re peccator est ierūsabilis. Cōpescere igit debem⁹ volūtate malā: ne mereamur penā eternā p̄ p̄ctō debitā: s̄z bēam⁹ vitā eternā in q̄ est leticia sempiterna. Si conāmur vincere tē- ptationē statim adest nobis adiutor de⁹: q̄ fidelis est: ⁊ nō p̄mittit nos tēptari vltra id qd̄ possumus. ¶ Cō. [hostis] .i. inimic⁹ [hostis] triplex. [i. sup.] [demon] .i. dyabol⁹ [caro] .i. mūdus. non fauces [i. obedias] [istis] [hostib⁹] [vt sis mund⁹ a crimie. demō agit] .i. facit virū sup. [tumidū] .i. supbū mūd⁹ facit cupidū [i. auarū] caro [facit boiem] sedū [i. fetidū] caueas vt nō tēpteris [⁊ vt nō] decipiaris vinces mūdū sp̄nēdo [eū sup. ⁊ vinces] carnē resp̄mendo [eā] posternes [i. p̄cies] sathanā fruando bñ fidē sanā [i. integrā. hostes sup.] tēptat astute [i. subtilit⁹] ne [p̄ vt ⁊ nō: vt] nō cures viuere iuste ⁊ vt nō delinq̄s male: ⁊ nō relinq̄s p̄ctā: cur [i. q̄re] sua te prudēter meditādo frequēter [i. sepe] q̄ tu/eris dānat⁹ si moriaris in p̄ctō: fac aliqd̄ vt deuites [i. fugias] mala [i. p̄ctā] vt vitēs ocia: age [i. fac] nūc [aliqd̄ sup.] ora nūc [i. aliqñ] lege nūc: nulla hora sit vaga [i. vacua] obsta [i. resiste] p̄ncipis [malis] q̄: hostis vincit tunc cito. tēptatio d̄scit raro qm̄ crescit nimis. Terne deū qui specula- tur [i. videt] te semp̄ eē vbicq̄ [i. in oī loco] qui [sc̄z] de⁹ celat vit [i. raro] mala [i. p̄ctā] sed ipse pu- nit ea ⁊ reuelat ip̄a [nil] [i. nihil] est tā tecū [i. absconditū] qm̄ sit reptū qm̄q̄ [i. aliqñ] [re⁹] [i. peccator] [est] p̄fus. postea est retrusus [i. incarcerat⁹] sepe postea ip̄sice [i. respice] quāta bona d̄ns tribuit tibi. respice bñ marie [i. p̄cipue] mortem x̄p̄inne [p̄ vt ⁊ nō: vt nō] sis ingratus cōmittendo [i. p̄] petrandō [sibi] reat⁹ [i. p̄ctā] crucifigis iterū x̄p̄m cū delinq̄s. i. peccas male inspice exēplē sanctorū ⁊ ip̄sice necnō. i. etiā exēpla reorū. i. p̄ctōz gaudia dānt iust⁹ p̄merit⁹. mala dānt iniq̄s. i. p̄ctōib⁹ inspici- as aiam tuā sup. redēptā vt dictū est morte x̄p̄t ac p̄ cōmissam tibi. i. traditā custodiendā cur. i. q̄re destruis ip̄am crimie: p̄sice fetorez culpe: q̄ p̄ ⁊ penā ⁊ pudorē. i. verēcūdiā [pena dāf] longa: s̄z de- lectatio dāf curta. i. breuis [cerne] [i. respice] qd̄ dāna ⁊ quāta p̄ctm̄ dat tibi nulla. i. nulle res queūt [i. possunt] tm̄ ledere te q̄tus crimina: cerne diē mortis q̄ pulsat fort⁹ ad hostia. Demēto sepe q̄ ⁊ q̄ti viri moriunt subito tu bō sup. [scis] q̄ obibis [i. morieris] nescis vbi quō: qm̄. Pensa iudicius quo in

q̄ uibū nīl p nō r aliqd: aliqd nō remanebit inultū. i. punitū cernē. i. respice | penas q̄ues baratri | .i. iuferni | q̄ | p r | carbenas fortes: cur. i. q̄re ne p nō: nō pdas bonū celi turbine. i. uolubilitate teli. i. iaculi. Tu lauda dñs: ne p vt r nō: vt nō pdas amorē ei? q̄. i. certel | studiū sacre scripture fit cure. i. sollicitudinē | tibi. vitabis sic mala: q̄ p r sociabis mētē tuā sectare. i. sequere sp̄ sc̄tōs. Noli foctare pra uos fatagas. i. coneris | frenare sensus | tuos sup. | q̄ | p r | domare carnē. Sis sobri? sumendo uinū r comedendor: fuge loca p̄opta malis: ne p vt r nō: vt nō sis p̄ncialis. i. mal? nā p qz locus p̄mpt? .i. apt? malis facit fatuare. i. fatue agere | vitabis crimina: q̄ p r supabis tuos: hostes seruādo bñ bec r rogādo xp̄s cū matre: tñ nemo. i. null? bō credat q̄ tēptatio ledat eū si nō p̄sentit aīo r qz sentit tūc bñ hosti est debilis: qz nullū p nō r vllū: qz nō uicit vllū. i. aliquē m. i. nisi velit pct̄i nō est nisi sit pa trātū. i. factū | p uelle | .i. uolūtate uelle. i. uolūtas neqt. i. nō pōt cogi: q̄uis q̄at. i. possit pūgi. i. incitari ad mala rō nō excusat cū q̄s supat. q̄ tu cōpescēs. i. refrenās tuū uelle pelle. i. repelle crimina vt ca reas pena eterna: r vt lereis in ede. i. in domo supna. i. celesti r hoc te conāte r dño auxilīate simul.

Capitulum quartum de septem sacramentis.

Dontra peccata deus instituit sacramenta
Per q̄ delentur commissa futura cauentur
Briata confertur r sic uita bona refertur
Percepe mente pia septem fidei sacramenta
Nam male delinquit qui non digne sacra sumit

¶ Doc est quartū uuius li. c. in quo tractat auc. de sacris: r p̄mo in ḡnali sc̄do rō in sp̄ali. p̄mo docet quare fuerūt instituta. sc̄do em̄ docet q̄t sunt r q̄ sunt eoz noia. Et vltio de vno q̄ in sp̄ali. In prima igit p̄te dicit q̄ p̄ctā dñs ordinauit sacra nā sacra delēt culpā p̄teriti pct̄i: r hūcē tribuūt p̄ntibus r futuris resistēdi. nā in eis sacris dat̄ grā sacramētalis p̄ quā q̄s est aptior r fortior ad resistēdū tēp tatōib? quare q̄s xp̄ian? d̄z bona r deuota uolūtate suscipe. vii. sacra. q̄m̄ q̄ recipit indigne sacra gra uiter de linquit. Est aut̄ sacm̄ fm̄ magistrū in. iiii. r fm̄ doctores in eodē. Sacm̄ est inuisibilis grē uisibilis forma: cui? similitudinē. gerit r cā existit. r p̄ b̄ differt sacm̄ noue legis a sacro ueteris legis q̄ nō est cā illius cuius similitudinē gerit. Aduertendū q̄ sicut sunt septē capitalia pct̄a ita sūt septē sacra a sp̄o in noua lege euāgelica instituta p̄ b̄mōi pct̄ā. De institutōe aut̄ uniuscuiusq̄ sacri uide in manipulo curatoz. r ibi ad longū repies. ¶ Lō. | de? instituit | .i. ordinauit sacra p̄ pct̄a p̄ q̄ sacra pct̄a cōmissa in p̄terito delent: r futura cauent. i. uitant | grā sp̄ūsc̄ti p̄ferē | .i. dat̄ p̄ sacra r bona uita re fert. i. reportat sic. ¶ xp̄iane | p̄cipe | .i. accipe | septē sacra fidei pie | .i. deuote | nā p̄ qz: qz ille q̄ non sumit digne sacra | .i. sacra | delinquit male | .i. peccat. Et nota q̄ p̄ oia sacra nō sunt de necessitate sa lutis. ueruntā cū q̄s ea p̄tēnerit mortaliter peccaret et p̄temptu. vt p̄s de sacro p̄firmationis r.

De sacramentis ecclesie.

- Baptizor firmoz r peniteoz ciboz uingoz
- Ordine promoueo: gratis cum coniuge iungoz.
- Ordo tborus uelle sumitur quinqz neesse
- Ordinat r firmat p̄suul: dat quinqz sacerdos
- Ordo baptismus confirmatio non iterantur
- Cetera sumpta semel sacramenta ualent iterari

¶ Nec ē sc̄da bui? .c. p̄oi q̄ enūerat auc. sacra. r docet q̄s sit eoz debet? minister. Finalit̄ docet q̄ sacra possūt iterari r q̄ nō. Dicit igit sic: q̄ baptism? p̄firmatio p̄nia seu p̄fessio eucharista extrema unctio ordo r m̄rimoniū sunt septē ecclie sacra de q̄z numero duo sunt uoluntaria. i. ordo m̄rimoniū. alia rō q̄nqz suscipiunt de necessitate. In sup̄ solus ep̄s cū sup̄iorib? p̄relat? p̄ferit sacramētū ordinis r cō firmatiōis. alia rō sacra rite p̄ferūt sacerdotes. sacramētū aut̄ ordinis baptismi r p̄firmatiōis tm̄ se mel debēt p̄ferri: qz nō sunt reiterabilia. cetera rō p̄nt plures p̄ferri eidē fm̄ ecclie ordinationē. q̄ re aut̄ aliqua iterātur: alia rō nō hoc iō est: qz aliqua imprimūt caracterem indebilē qui semp̄ manet in alia recipiet. Alia rō nō imprimūt caracterē r ideo reiterabilia sunt. ¶ Lō. | ego sup. baptizor fir moz. i. confirmoz r peniteoz. i. p̄fiteoz ciboz. i. sumo cibū eucharistie. uagor. i. suscipio extremā unctio nem pmoueo: ordine sacro | gratis r iungo cū | iungo ordo | .i. sacm̄ ordinis r tborus. i. sacm̄ matri monij sumuntur uelle. i. uoluntate. Alia sup. quinqz sacramenta sumuntur neesse. i. necessitate p̄sul id est ep̄scopus ordinat. i. confert sacramentum ordinis r firmat. i. confert sacramentum confirma tionis. Sacerdos dat alia sup. quinqz ordo baptismus r confirmatio non iterantur. i. non suscipiunt plures. Cetera sacramenta semel ualent. i. possunt iterari. i. iterum suscipi

*in d̄ ḡnali
sacramētū*

anima

¶ De forma baptismi ⁊ eius materia: ⁊ de consequentib⁹ ad ipm.

Est aqua materia baptismi verbaq; forma

Ac baptizantis intentio debet adesse

Baptismi fructus est penarum remissio culpe

Gratia confertur ⁊ pena remittitur omnis

¶ Nec est tertia pars hui⁹. c. in qua tractat auc. de forma ⁊ materia baptismi ⁊ de quibusdā consequentibus ad ipm di. q. materia baptismi est aqua ⁊ verba sunt forma ei⁹. Debet insup baptizantis intentio esse vt intendat baptizare. Effectus vō ipsius baptismi est remissio oīm peccatorū ⁊ collatio gratie. ⁊ remissio totius pene debite pro pctō. ¶ Lon. [aqua est materia baptismi: q; p ⁊ verba sunt sup. forma: ac] p ⁊ [intentio baptizantis debet adesse] .i. p[re]sens esse [pena remissio culpe: est] fructus baptismi. [Gratia confertur] .i. dat in baptismo [⁊ oīs pena remittitur]

¶ De sacramento confirmationis.

Presul fons crisma firmat intentio verba

Gratia donatur constans ad bella paratur

Qui tenet in fonte vel vinctum crismate fronte

Efficetur talis pater eius spiritualis

¶ Nec est q̄ta pars hui⁹. c. p̄s in qua tractat auc. de sacro confirmationis di. q. ep̄s confert hoc sacm sol⁹ cū superiorib⁹ prelatis ⁊ nō inferiorib⁹. In p̄mitua tñ ecclia simplices sacer dotes p̄ferebāt sacm confirmationis. vt d̄: in cap. quāto de p̄suetudine in antiq̄s. Hui⁹ autē sacri crisma sacm ⁊ verba sūt forma ⁊ vltra requirit intentio ep̄i cōfirmantis. In eo etiā sacro confert gr̄a. ⁊ dat p̄stantia ⁊ robur fidei ad resistendū tēptationib⁹. Et ille qui tenet aliquē in sacro cōfirmationis efficit eius pater sp̄itualis sicut in baptismo. vt d̄: in. c. p̄ cathecumini li. vi. Et no. q. confirmatio est p̄signatio facta cū crismate in fronte baptizati ab ep̄o cū certa verborū forma ad audacē p̄fendū nomen xp̄i. ¶ Lon. [presul] .i. ep̄us [firmat] .i. confirmat [fons crisma intentio ⁊ verba etiam formant] .i. faciunt sacramentū confirmationis [gr̄a p̄stans] .i. firma [donat ⁊ parat ad bella] [ille sup.] qui tenet [alij in] fōte baptismatis vel ille qui tenet vinctū fronte crismate. talis efficit pater ei⁹ sp̄ualis.

¶ De penitentia ⁊ eius speciebus.

Contra peccatum graue post baptismum sacramentum

Extitit inuentum sacre pene sacramentum

Conteroz in corde mala confiteoz simul ore

Emendans opere deus indulget mihi vere

Pemittet atq; dolet ⁊ crimina dicere spondet

Cultq; satisfacere contritus iniqua cauere

Crimina commemoraz cuncta tua flebilis ora

¶ Nec est q̄ta pars hui⁹. ca. in qua tractat auc. de p̄nia ⁊ eius sp̄ibus di. q. sacm p̄nie fuit institutū ad delendū pctm cōmissum post baptismū. Ad verā autē p̄niam requirunt ista q̄ sequunt. ⁊ p̄mo cordis p̄ritio: oris p̄fessio: ⁊ op̄is emēdatio. ⁊ tūc de⁹ dimittit pctm qd̄ penitēs dolet p̄mississe qm̄ p̄mittit confiteri. satisfacere ⁊ cauere a pctō: s̄let etiā cōmemorādo ea cuncta simul ⁊ singula ⁊ deu orat vt sibi indulgeat. Vñ p̄nia est qdā doletis vindicta puniens in se q̄ dolet cōmississe. De h̄mōi sacro videat ad plenū de p̄nia p̄ma sc̄da ⁊ tertia vsq; ad septimā di. ¶ Lon. [sacm sacre pene] .i. p̄nie [extitit] .i. fuit inuentū [p̄ graue pctm] patratū [i. factū] post baptismum ego sup. emēdans opere p̄teroz atq; p ⁊ dolet ⁊ spondet [i. p̄mittit dicere crimina] atq; p ⁊ [vult satisfacere ⁊ cauere inique crimina. tu flebilis cōmemoraz cuncta crimina ⁊ ora deum sup.]

¶ De confessore eligendo ⁊ de conditionib⁹ confessionis.

Elige prudentem te soluere iure potentem

Crimina dimittat confessio cuncta reuelat

Eni presbytero nullum graue sponte tacendo

Integra: festina: simplex: bumilis: rubicunda:

Gera: libens: clara: discretata: frequens: sit amara

Accusans propria: patens confessio fida

o/o
in d̄o b̄ḡ com
tit officia
cōmunitoy
in aufferen
cū bon. ab
cōfessore
gr̄a p̄stans

confirmat
quidē

Penitentia
quia?

Est

¶ Nec est. vi. bui? cap. ps: in qua tractat auc. de confessore eligendo et de additionibus confessionis di. ¶ eligere debent? confessore prudentem qui possit discernere inter lepra et lep: a: et qui beat iure pratem absolventi sicut ille qui habet plebem subcommissam in quem habet iurisdictionem soluendi et ligandi et qui nullo iuris vinculo arceat ne tale possit exercere iurisdictionem: de hac materia satis ample habet de pe. et re. in articulis p totum: ibi vide. Confessio etiam diminuit penam peccatorum quod debet fieri soli sacerdoti de omnibus peccatis simul nihil omittendo: quia vera confessio debet esse integra: non diuisa per partes. debet esse festina et non nimis tarda. debet esse simpliciter hoc est sine duplici seu sine fallacia duplicitate. debet esse humilis non superba. debet esse veraciter vera et voluntaria: clara: manifestata: discreta: distincta: frequens et cum amaritudine et displicentia. debet esse accusatrix solius confitentis: non excusatrix. debet fieri de propriis peccatis ipsius confitentis. debet esse obediens ut scilicet paratus sit parere? obedire confessori in omnia factenda. et etiam debet esse fidelis ut scilicet confitens credat pratem ecclesie a deo datam fuisse ministris ecclesie. De huiusmodi conditionibus tractat de pe. di. i. ij. iij. etiam et maxime in c. que penitet di. i. ¶ Con. tu sup. [elige] p[ro]fessorem] prudentem soluere. i. absolueret] iure. confessio] dimittit. crimina] et reuelat cuncta crimina vni soli presbytero. nullum] p[ro] non: et vllum: non] tacendo vllum graue] crimine: confessio sup. fit] integra: festina: simpliciter: humilis: rubicunda] ut veraciter] vera: libere. i. voluntaria] clara: discreta: frequens] et fit] amara. i. dolorosa] accusans. propria] parans. i. obediens. et] fida] i. fidelis.

¶ De modo confitendi et circumstantiis aggravantibus peccatum.

¶ Ut reminiscaris de hoc ordine confitearis
¶ Dic de peccatis mortalibus et speciebus
¶ Dic de mandatis domini per te violatis
¶ De male receptis dicas etiam sacramentis
¶ Dic si tempisti virtute vel caruisti
¶ De septem factis pietatis dic male factis
¶ Dic sensus quinque non cetera membra relinque
¶ Dic bene quecumque mala feceris ac vbi cumque
¶ In factis dictis consensu siue relictis
¶ Que non dixisti dudum dic si recidisti
¶ Dic graue peccatum per te dudum recitatum
¶ Res circumstantes dicas peccata grauantes
¶ Saltem mutantes crimenque nouum generantes
¶ Ista grauant vicium: dignus: status: et reciduum.
¶ Condicio: numerum: locus: ordo: scientia. tempus
¶ Copia: causa: mora: modus: etas: lucta: pusilla

¶ Nec est. viij. pars bui? cap. ps: in qua tractat auc. de modo confitendi: et de circumstantiis aggravantibus peccatum dicens: quod si quis velit bene confiteri et peccatorum suorum omnium habere memoriam: debet confitendo seruare huiusmodi ordinem et primo dicat septem peccata mortalia et eorum modos et species: deinde dicat de preceptis dei si ea non bene compleuerit. postea vero de sacramentis indebite vel irreuerenter susceptis. Item dicat si precepit virtutes. vel si eas non habuit quas habere potuit et debuit. dicat et de septem operibus misericordie si ea non compleuit. et deinde dicat omnia sua malefacta: et de quinque sensibus et alijs membris et loca vbi peccauit faciendo dicendo sentiendo et omittendo. Item dicat si pluries cecidit in aliquo peccato a re peccationis. Et generaliter debet dicere oes circumstantias que aggravant peccatum vel mutant ipsum in aliam nouam speciem peccati forte grauiore specie. Ea autem que aggravant peccatum sunt dignitas peccatis numerus commissio: quia pluries peccauit sic. locus in quo peccauit sicut locus benedictus vel sacer vel alius. ordo cum quis peccat die solenni vel p[ri]ncipali. copia quam plurimum peccat. causa. quam sine occasione vel temptatione. modus peccandi: vel naturaliter vel contra naturam. etas: quam debet etate discretiois seu plenum animi iudicium. lucta quam quis non resistit: sed statim consentit delectationi et temptationi. pusilla: quam quis est debilis ad resistendum forte ex culpa eius vel ut propter longam peccandi consuetudinem et carnis fragilitatem. ¶ Con. tu sup. [confitearis hoc ordine] que sequitur] ut reminiscaris] peccatorum] dic de omnibus] mortalibus] et speciebus eorum. dic de mandatis] i. preceptis] vni uoluntariorum] pre. dicas de sacris receptis male] p[ro] te sup. [Dic si] precepisti] virtutes vel si caruisti eis] dic] de septem factis] i. operibus] pietatis] et] male factis male] p[ro] te sup. [dic] quinque] sensus] exterioribus sup. [non] relique cetera membra. dic bene] quecumque] mala feceris: ac] p[ro] et] vbi cumque] i. in] quo] loco] in] factis] in] dictis] in] consensu] siue: p[ro] vltimo] relictis] i. commissis] rebus] que] debuisti] face] re] sup. [dic] Ica sup. [que] non] dixisti] dudum] si] dudum] dic] si] recidisti] i. iterum] cecidisti] in] aliquo] peccato] graue] recitatum] i. confessum] p[ro] te] dudum] i. prius

[dicas res circūstātes]. i. circūstātas grauātes]. i. grauōza faciētes]. pētā]. i. dicat: saltē]. i. circūstārias
 [mutātes crimē q̄ ad spēm ei⁹: q̄]. p. r. gñātes nouū crimē]. Ista q̄ sequunt̄]. grauāt]. i. aggrauāt.
 [viciū]. i. pētū.]. i. dign⁹]. i. dignitas]. stat⁹]. i. p̄ditio r.]. i. casus frequens]. p̄ditio]. i. nobi
 litatis vel plebeitar⁹]. [cā]. p̄pter quā: cōmittit pētū]. i. moza]. i. p̄p̄s q̄ q̄s manet i pētō]. i. mod⁹]. i. cōmittē
 di pētū]. i. etas. lucta]. i. pugna resistēdi vel nō]. i. pusilla]. i. debilitas fragilitat⁹]. i. nūerus]. i. q̄s pluries
 peccat]. i. loc⁹]. i. sacer vel p̄p̄ban⁹]. i. ordo]. i. si q̄s est ordinat⁹ vel nō]. i. sciētia]. i. cum q̄s est sciēs nō ignozans
 [temp⁹]. i. solēnitatis vel feriarū]. i. copia]. i. multitudo pluriū peccatoz.

¶ De conditionib⁹ boni p̄fessoris.

Confessor blandus: prudens: verax: pius: equus

Horatur: querit: terret: punit: mala soluit

Postea sit tacitus vt celet crimen aliū.

¶ Dec est octaua hui⁹ cap. p̄s: in qua tractat de p̄ditionib⁹ boni p̄fessoris. di. q̄ p̄fessor d̄z esse bland⁹
 prudens: verus: misericors r. equ⁹ hoc est plen⁹ iusticia r. equitate: r. d̄z interrogare confitentē de pec
 catis suis. postea d̄z inferre timorē de cōmissis. d̄z ēt punire p̄ p̄niam salutare r. ab oib⁹ p̄ctis absol
 uere si bz p̄ratem: insup d̄z marie secret⁹ esse: r. nunq̄ reuelare p̄ctā sibi p̄fessa: qd̄ si fecerit deponit
 r. p̄petuo pegrin⁹ p̄git: vt in. c. ois de penitentis r. remissionib⁹. de hac materia vide b̄n̄i t̄bomā in
 iij. di. xxi. q. iij. argumēto. i. r. q. i. de p̄ditionib⁹ boni p̄fessoris r. de interrogatōib⁹ p̄ eū faciendis
 cū auctōitatib⁹ sacre scripture. vide plēne in manipulo curatoz. ¶ Lon. [cōfessor bland⁹]. i. suauis
 prudens: verax: pius: r. equus]. vt iudex sup.]. i. cōfessor]. i. horat⁹]. i. ammonet p̄fitentē]. i. q̄rit]. i. inter
 rogat]. i. punit mala]. i. imponit p̄niam: vel saltem eam insinuat pro malefactis]. i. soluit]. i. absoluit cō
 fessor]. i. sit postea tacitus: vt celet crimen aliū]. i. alterius.

¶ De modo iniungendi penitentias.

Cōtra peccata detur contraria pena

Supplicet elatus: macretur luxuriosus

Propria det cupidus: ieiunet sepe gulosus

Inuidus os tondat: iratus corde remittat

Audiat officia peregrinans accidiosus

Cuius restituit si possit perniciosus

Reddere si nequeat saltem sit prompta voluntas

¶ Dec est nona hui⁹ cap. p̄s: in qua tractat ac. de modo iniungendi p̄niam di. q̄ p̄nīa p̄ctō s̄rta d̄z
 iniungi penitētē: q̄ omē viciū bz virtutē sibi s̄rta: vt sup̄bo d̄z iniungi q̄ sit humilis luxurioso. q̄ sit
 castus r. carne macerat⁹. cupido q̄ det elemosynā d̄ p̄p̄io guloso q̄ ieiunet. inuidio q̄ letet de bono
 p̄rimo. iracundo q̄ beat patientiā p̄endo primo si eū offendit. pigro q̄ audiat diuinū offm̄ r. diligē
 ter pegrinet. furi seu latroni q̄ aliena restituat si p̄t: si nō p̄t saltē volūtātē restituēdi beat cū po
 terit. No. tñ q̄ ois p̄nīa bodie est arbitaria: vt d̄z. trvi. q. viij. in. c. Tya. r. de pe. di. l. c. Denfurā: r. de
 pe. r. re. c. Significauit. r. c. De⁹ q̄. ¶ Lō. [pena s̄rta def̄ s̄p̄ctā elat⁹]. i. sup̄b⁹]. i. supplicet]. i. hūillet se
 luxuriosus maceret⁹]. i. fiat macer afflictōe carnis]. i. cupid⁹]. i. auar⁹]. i. det p̄p̄ia. gulosus ieiunet sepe. inui
 dus tondat]. i. pcutiat]. i. os s̄uū]. i. irat⁹]. i. i. q̄ bz irā]. i. remittat]. i. dimittat]. i. corde. accidiosus audiat offi
 cia diuina. peregrinās]. i. peregrinādō]. i. p̄niciosus]. i. latro: r. furar⁹]. i. raptor: vl̄ symoniac⁹]. i. restituat
 cuius]. i. i. cui⁹ q̄ tenet]. i. saltē volūtātē sit p̄p̄ta]. i. pata]. i. si nequeat reddere.]

¶ De illis qui tenent ad restitutionē.

Fur: vsurator: vrens: symon: q̄ raptor

In re deceptor alienozumq̄ repertor

Receptor dilapidās: quoduis damnuz male donās

Reddere si quid habēt vel amore dei dare debēt

Iuxta consilium confessoroz sapientum

Mandans: consilians: socians adiutor: adulans

Relans participans: defendens: atq̄ receptans

Quilibet r. fautor reddat nisi redderet alter

¶ Dec est. x. hui⁹ ca. p̄s: in qua tractat ac. de bis q̄ tenentur ad restitutionē di. q̄ latro vsurari⁹ r. q̄ cōbu
 rit ecclīaz: vl̄ aliū locū: symoniac⁹ r. raptor alienoz bonoz: r. quicūq̄ maliciose aliū decipit in permu
 2. iij

tatione reuq; aliquid inuenit: et prelat' ecclie q; dilacerat ei' bona: vel qui tradit vbi nō debet. tales debent eccliam reddere indep̄nem: si aliquid de pprio habeāt vel dare debēt paup̄ibus fm̄ p̄siliū sapiētis p̄fessoris: et potius fm̄ eoz p̄sciam rectā. Et ḡnāliter q̄cunq; mādat aliq̄d alienū cap. vel qui p̄siliū dat: seu qui sociat: et qui auxiliū prebet et adulatur prebendo fauorē qui celat malefactores et cū eis in malo participat. qui eos defendit et in domo recipit: oēs isti tenent restituere fm̄ arbitriū con scie et iudiciū p̄fessoris seu ecclie: et fm̄ iuris auctoritate de qua habetur in singularis titulis qui in hoc textu cōtinent: vt titulo de furtis in antiquis. Instituta r. ff. similiter de vsuris r. vide sup hoc iure loquentia ad plenū. ¶ **Q**uod. l. fur vsurator. vrens seu cōbures [symō. i. symoniacus] [q; p. r. raptor. i. q; aliena rapit] deceptor in re: q; p. r. repetor. alienoz rector: ecclie sup. [dilapidās seu distrahēs bōa q; bz administrationē et donās male q̄uis dānū debēt reddere: si bñt qd. i. aliq̄d v' debēt dare amo re dei iuxta. i. fm̄] p̄siliū p̄fessorz sapientū. mādas aliq̄d mali fieri sup. [p̄siliās. i. dās p̄siliū] sociās. i. id est dās societate adiutor. i. dās auxiliū adulus. i. i. blādies [celās. i. q; celat furtū] p̄cipians. i. q; p̄tē capit. defendēs. i. i. sustinēs atq; p. r. receptans. i. recipiēs furē v' rē furtiua. et quilibet fautor. i. q̄cunq; fauet debent restituere nisi factor principalis restituat: et q; multiplex est modus satisfaciēdi fm̄ modū deliquēdi: ideo difficilis est materia satisfactionis. est tñ de necessitate salut' eo q; est act' iustitie commutative: que est alteri reddere quod suum est: vt instituta r. ff. de iusticia et iure

De casibus remittendis ad superiorem

His quibus est pena solemus precipienda

Crimine permagno toti ville publicato

Quilibet artatus anathemate siue ligatus

Et qui sunt auri missas celebrare ligati

Clericus ex culpa confessus anormala facta

Ignem succendens ad dandum damna perurens

Debent pontifici communi iure remitti

Et dictos saluat ad maioremve remittat

Hec est. ri. bui' ca. ps. in qua tractat auc. de casib' remittēdis ad supiorē di. q; ille remittēd' est ad supiorē q; talē crimen cōmisit q; ei imponenda est solennis p̄nia. pp̄ granitate sceleris totū orbē cō mouentis. vt in ca. accedētib'. de excessib' p̄elatoz: r. rvi. q. vi. c. i. de pe. r. re. c. p̄siliū. Itē cū vult clericus siue laicus excōicatus a iure: v' ep̄o sibi reseruante absolutionē. Itē clericus qui celebrant excōicatus et quicunq; grane seu enormē cōmisit p̄ctā: et qui ponit ignē ad succendendū loca aliqua pp̄ter dānū: et tales remittuntur ad superiorem fm̄ casus circumstantiaz. casus autē papales cōiter enūmerati sunt sexdecim in his versibus contenti. Qui facit incestum desozans aut homicida. Et rā gressor: votū per iurus: sortilegusq;. Sacrillegus parum percussor. Item sodomita. et mentita fides: faciens incendia prolis. Oppressor: blasphemus: hereticus: ois adulter. Clerum percutiens hī adē ant p̄sulem. ¶ **Q**uod. l. bis quibus pena. i. i. p̄nia [solemnis precipienda. i. p̄cepto intingenda] [pro magno crimine publicato toti ville q̄libet artat'. i. i. ligat'. anathemate et sacerdotes sup. q; sunt auri celebrare missas ligati. i. excōicati cleric'. p̄fessus facta anormala. i. p̄ctā graua ex culpa sua sup. succendēs. i. accendēs ignē purens. i. cōbures ad dandū mala debēt remitti iure cōi vt ep̄us soluat. i. ab soluat dictos. i. supradictos ve pro vel vel remittat ad maiore.

¶ Q̄si p̄fessio est iteranda.

Si sit ignorans confessor vel sine posse

Siue fatens tacuit aliquod mortale scienter

Aut anathema celans sic solui iure nequibit

Oblitus pene non facte iam sibi iusse

Est dudum facta confessio sic iteranda.

Hec ē. xi. bui' ca. ps. in q; docet au. q̄si p̄fessio est iterāda di. q; p̄fessor est ignorās et nescit discernere casus reseruatos et nō reseruatos. silt' q̄n nō bz p̄tātē absoluedi: et q̄n p̄fites nō dicit oia sua p̄ctā: s; aliq̄d p̄ctū sciēter retinet. q̄n est excōicat' tñ renelat excōicatōez p̄fessor: tūc nō absoluitur ab eo Pariter si obliuiscit aut nō cōplet p̄niam sibi prius intinctā. Sūt etiā aliq; casus q; ponūt in manipulo curatoz: vide igit' ibi. ¶ **Q**uod. l. si p̄fessor fuerit ignorās vel sine posse p̄fessio sit iteranda: siue p̄ vel vel fatēs. i. p̄fites [tacuit sciēter aliq̄d p̄ctū mortale: aut p̄ v' vel celās anathema. i. excōicationē maiore. talis sup. nequibit. i. nō poterit solui. i. absolui sic iure et p̄ctō: oblitus pene. i. penitētie nō facte et iusse iam prius sibi est confessio facta dudum istis casibus sic iteranda.

¶ Quomodo penitētia intincta non est dimittenda: sed bene faciēda

Postea fac digne penam patiēdo benignē
 Nam male delinquit qui penam sponte relinquit.
 Nemo satisfacere poterit de crimine vere
 Stans in mortali peccato dum est aliquali
 Iusta tamen pena: quibus non sit tibi plena
 Non est linquenda pro crimine sed faciēda
 Nam faciēns iustum referes per hoc tibi fructus
 Omne malum punit deus: omne bonum quod reddit.

¶ Dec est. xiiij. huius cap. in qua docet auc. quod pnia inuncta est faciēda bene et deuote: nec dō omitt
 tialias peccaret confessus. Debemus ergo facere pniām digne in statu gratie et sine pctō. et pati de
 bemus patienter penam quam sustinemus. in pnia ille em̄ qui dimittit pnia voluntate suam pniām
 grauiter peccat: et qui in pctō mortali eam facit: nec pōt satisfacere nisi sit in statu gratie. verūtm̄ non
 debet propterea dimitti pnia: sed compleri debet: quā aliquatenus est vtilis et fructuosa: cū sit de ge
 nere bonorū et nullum remanet bonum irremuneratum sicut nec malum impunitum. Penitentia tñ
 fac Bonauē. potest tripliciter a voluntate acceptari. Primo a voluntate imperante: sicut est pnia
 sacramentalis libere facta a voluntate acceptante. vt est pnia martyrū. tertio a voluntate toleran
 te. vt est pnia existentium in purgatorio. ¶ Con. tu sup. fac postea digne penam. i. pniām [patiēdo]
 id est sustinendo benignē: nam pro quia: quia ille qui relinquit sponte. i. sine causa penam. i. pniām
 [delinquit]. i. peccat male nemo stans aliquali mortali peccato poterit tunc satisfacere vere de cri
 mine: tamen pena. i. pnia iusta. i. data nō est linquenda pro crimine. i. propter crimen sed est faciēda
 quibus non sit bene plena. i. perfecta nam [pro quia: quia tu faciēns iustum. i. propter iustum
 [referes]. i. reportabis tibi fructum per hoc deus punit omne malum: quod pro et reddit oē bonum.]

¶ Ad quid valent opera facta in peccato mortali.

Omnia que fiunt cum mortali bona profunt
 Nam mundi bona dant et demonis arma refrenāt
 Mentes illustrant citius tormenta minozant
 Ad maiora bona dant vsuque faciēda
 Non tamen eternam possunt acquirere vitam
 Nec tamen purgantur homines vel viuificantur
 Sed bona que fiunt mortificata reuiuunt

¶ Dec est. xiiij. huius cap. pars in qua docet auc. ad quid valeāt opa facta in pctō mortali di. q. bona
 opa q̄ fiunt in mortali pctō valent ad augmētationē bonorū t̄paliū: et diminuūt vin tēpationis dyabo
 lice. illumināt mentē pctōris. vt cognoscat statū suę miserie et pniaz agat diminuūt etiā penā eternā
 quā ad aspiratē: et faciunt eā tolerabiliorē insup. puocāt ad maiora bona faciēda: nō tñ valent acqui
 rendā vitā eternā. p illa em̄ bona boies nō purgant a vitiis: nec viuificant ad gratiā. qz sunt opa mor
 tua: sed bona q̄ fiūt postea destructa b̄mōi culpa priorē cū alijs bonis plunt. priora em̄ q̄ fuerūt mor
 tificata: p gratiā viuificant: vt d̄r in canone di. opa mortua de pe. di. iij. cui? N̄ba sunt bec di. opa mor
 tua priora bona significat aplūs q̄ p sequēs pctm̄ erant mortua. qz b̄j peccādo priora bona irrita fece
 rūt bic sine peccādo fiūt irrita: ita p pniām reuiuiscūt: et ad meritū eterne vite. et b̄titudinis singula
 pdesse incipiūt. ¶ Eō. oia bona q̄ fiūt cū pctō mortali plunt. nā p qz: qz dant bona mundi: et refre
 nant arma demonis: illustrāt citius metes: minozant tormenta: dāt vsu ad faciēda maiora bona.
 tñ non p̄t acquirere vitā eternā: nec p r: et nō boies nō purgant p ea nec viuificant quo ad gratiā
 sup. sed bona que fuerunt mortificata reuiuunt post. s. adueniente gratia. et mediante pnia. De hac
 materia b̄etur in. c. fi. de pe. di. iij. et similiter in. c. si refugientes. et per totam quartā distinctionem.
 In cena summum christus instituit sacramentum ¶ De sacro altaris et ei? institutiōe

Sub panis specie cum discipulis tribuit se
 Ac specie vini dicens hoc sumite cuncti
 Missa celebratur vt mors christi recolatur
 Et deus oretur specialius et veneretur
 Et confortemur et sacro pane saturemur

¶ Dec est. xv. huius cap. ps in qua tractat au de sacro altaris et ei? institutiōe di. q. t̄ps ordinauit sum

mū & excellētissimū eucharistie sacfz qñ fecit cenā in hierusalē cū discipulis suis: & tradidit seipz sub spē panis & vini: & ab illis oib' sumēdū: vt dicit Lu. xxij. & i memoria mortz xpi celebrat missa i q̄ offic' vey corp' xpi: vt in. c. De' oref & etiā veneret in q̄ etiā nos xpiani roboramur q̄ ad vtutes & fidē nārie suscipiēdo. s. eucharistie sacfm. de oib' p ordinē b' dignissimū sacfm p̄tīgētib' vide plenissime de pfe. di. ij. & de cele. mis. i. antiq̄s. in. c. cū martbe. de excellētia hui' sacri & vnitatis ei' vide in canone. reuera mirabile. de pfe. di. ij. ¶ Q̄d. | tps instituit sacramētū sumimū in cena cū .i. qñ | tribuit se discipulis sub specie panis. ac p & sub specie vini di. o cuncti sumite doc. missa celebrat vt mors xpi recolat i. itez colat seu honoret. vt vt' oref & veneret spālis: & vt p̄fortemur & saturemur pane sacro.

Dant ornamenta tibi p̄sbyter documenta ¶ Quid significat ornamenta p̄sbyteri.

Signat sub tunica q̄ mens debet fore munda

Desuper astrictus: spem de superis dat amictus

Tult candor: iuste poderis viuere caste

Signat cinctura tibi quod non sit vaga cura

Per manipulum leue contemnuntur mala vite

Stola notat semper xp̄o viuere decēter

Stringēs cūcta foris notat insula fedus amoris

¶ Dec est. xvi. hui' c. ps in q̄ docet auc. qd significat ornamenta p̄sbyteri in missa di. q̄ alba. s. illa tunica linea significat mēt' puritatē. Amict' nō q̄ desup albā astrict' ponit significat spē celestiu & sup naz rez. Albedo aut istoz duoz vestimētōz significat vite iusticiā & castitatē. Ligulū etiā significat q̄ mēs nra nō dz vagari p diuersa secularia desideria: s; dz fixa manere in spe eternoz bonoz. Manipul' q̄ppe q̄ in leua manu ponit significat p̄tēptū hui' vite in q̄ sunt plura mala. Stola q̄ q̄ a scapulis vsq; deorsus p̄det significat quō debem' honeste sp̄ deo seruire. Et final' insula desup posita tegēs oia extrinsecus significat cbaritatē seruētē: quā h̄re debem' ad eū p qnā debem' facere oia bona opa & sustinere aduersa: & p̄nias agere i abscondito. Aduertēdū tñ q̄ in missa sumūt septē vestimēta corp' sacerdot' ornātia cōputatō suplicio: q̄ tñ nō est de necessitate in simplic' sacerdote. sec' est in canonicō regulari. Et isti. viij. significat septē dona sc̄ispūs: q̄b' dz eē p̄fusos. viij. Lu. xxiij. c. dz. In duā vtute spūsc̄i ex alto. & q̄ dz eē armat' p̄ septē pctā mortalia. viij. ap̄ls ad ep̄be. vi. Induite vos armatura dei vt possit stare aduersus insidias dyaboli. Vel etiā significat septē vtutes. s. tres theologales: & q̄ttroz cardiales: q̄b' dz eē armat' sacerdos. viij. ap̄ls ad r̄ko. xij. Induamur arma luc' glorie arma vtutū: q̄ nō ē licitū idui sacco. i. p̄ctōsaulā reg'. s. xp̄i itrare volētē. de significatōe hoz oim vide āple cū auctoritatib' allegat' in manipulo curatoz. ¶ Q̄d. | o p̄sbyter ornamenta misse sup. dant tibi documēta q̄ sequūt sup. sub tunica. s. alba q̄ ponit sub alijs idumēt' | signat q̄ mēs dz fore. | i. isse mūda. Amict' astrict' desup dat spē de supis. i. de celestib' | cādor seu lux poderis. i. albe q̄ tangit pedes vult te viuere iuste & caste. Lictura. i. cingulū | signat | q̄ cura vaga nō dz eē tibi malavite p̄nt' sup. p̄tēnt' p manipulū leue. i. man' sinistre | stola notat. | i. significat seruire sp̄ xp̄o insula stringēs cuncta foris notat fedus amoris.

¶ Quid significat altare & ea q̄ supponuntur

Designat signum crucis ara: calix sepulchrum

Sed panis carnem xpi: vinumq; cruozem

Sudozem dat aqua: sudaria linea palla

Verba liber scriptus que protulit in cruce xps

¶ Decē. xvij. hui' c. ps i q̄ auc. docet qd significat altare & ea q̄ supponūt dicēs q̄ altare significat signū cruc' & calix significat sepulchrū corpis xpi: panis aut significat carnē: & vinū significat sanguinē xp̄i: aqua nō significat sudozē q̄ xps emisit a corp'e: & mappa significat sudariū xp̄i. liber aut script' significat q̄ xps in cruce protulit. de significatōe altaris & qd significat linteamina habet plene in rōnale diuinoz officioz sup rubrica de altare in cap. altare aut in ecclia. ¶ Q̄d. | ara. | i. altare | designat signū crucis: q̄ p & calix designat sepulchrū xp̄i: sed panis designat carnē xp̄i: q̄ p & vinū designat cruozem. | i. sanguinem xp̄i aqua dat sudozem: palla. i. mappa linea dat sudaria liber scriptus dat verba que xps protulit in cruce.

¶ De forma & materia misse.

In missa forma sunt verba iesu benedicta

Panis materia cum vino vitis & aqua

Presbyter hec sacrat intentio si tamen extat

¶ Dec. e. rviij. bul. c. ps in qua tractat auc. de forma et materia misse. di. q. sba dñi nri iesu xpi bñdita sunt forma ipsius misse. panis et vinum et aqua sunt materia. p̄ter byter aut cū intentione sua est cā efficiēs: dū intendit b̄ p̄secrare. Aduertēdū tū q̄ forma istī eucharistie sacri est bec. b̄ est em̄ corpus meū. Et obmissis multis opinionib⁹ doctorū theologorū de demonstracione but⁹ p̄nois hoc dicit q̄ de monstrat illud qd̄ p̄tinet sub sp̄ibus panis et vini et aque quodcumq; sit illud. vide sup̄ hoc doctores in quarto s̄niaz: et in manipulo ponunt aliquē rōnes eorū. de materia aut but⁹ sacri nullus dubitat de b̄ etiā b̄etur in. c. cū martbe de cele. mis. Quō et q̄re aq̄ in sacrificio altar. vino misceat vide in. c. in calice. de p̄se. di. ij. q̄si de latere xpi exiuit aq̄ vt mūdaret pctōres: et sanguis vt redimeret quare aut de la tereiq; vñ culpa inde ḡra culpa p̄ feminā. ḡra p̄ xpm. ¶ Lon. sba iesu bñdita sunt forma in misa: panis est materia cum vino vitis et aqua. p̄ter byter sacrat. i. p̄secrat | bec tamen si intentio extat. i. est. **¶** Sacra videns ora genibus flexis et adora **¶** Quatio dum leuatur corpus xpi

Dicens deuote versus hos quos doceo te
¶ Salue saluator mundi rex atq; creator
Qui deus es et homo natus de virginis aluo
Te deus exoro supplex et promus adoro
Ut mihi condones et celi gaudia dones
Necnon defunctis fidis viuus q̄ cunctis

¶ Dec. est. rit. bul. c. ps in q̄ docet auc. quā orōnem debem⁹ dicere cū corpus xpi leuat in misa. di. q. cū videm⁹ hostiā p̄secratā: b̄ est corp⁹ xpi vey: debem⁹ flexis genib⁹ adorare et dicere hos x̄sus sequētes. s. Salue saluator mundi etc. p̄fitendo et credēdo firmiter ibi xpm esse mūdī saluatore creatorē et re gē: que est de⁹ et bō nat⁹ de maria v̄gine orādo sup̄pl̄r et adorādo. p̄no. i. inclinato in terrā: vt dignet nobis xps donare gaudia celī: ac etiā oib⁹ fidelib⁹ viuus et defunctis. Aduertēdū q̄ ea q̄ ponunt in hac orōne p̄tinent v̄tualiter vel formaliter in articulis fidei q̄ ponunt in ca. Firmiter credim⁹: et in simbolo. Quicūq; vult etc. Finis hō orōnis est deprecatiuus more matris eccle. solū obstat celestia nobis tribui de terrenis nihil curantes tanq̄ nullius momēti et virtutis ¶ Lō. tu sup̄ | vidēs sacra ora et adora genibus flexis di. deuote hos x̄sus quos doceo te. s. sup̄. Salue saluator etc. O saluator mūdī rex atq; p̄ creator salue. Qui es de⁹ et bō natus de aluo. i. de ventre | virginis marie sup̄. O deus exoro. i. p̄ceco: te: et ego sup̄pl̄r. i. humiliter supplicās | et p̄mus in terram adoro te: vt cōdones et dones mihi gaudia celi necnon. i. etiam defunctis fidis. i. fidelibus | q̄ p̄no et cunctis viuus fidis **¶** O sanguis xpi qui fusus amore fuisti **¶** O modo dicēda q̄si leuet ei⁹ sanguis.

¶ Humani generis nobis p̄ceco auxiliariis
Dele peccata da nobis regna beata

¶ Dec. est. rr. huius. c. pars in qua tractat au. de orōne dicenda q̄si leuat sanguis xpi in misa. orō aut bec est. O sanguis xpi: in qua p̄tinet q̄ sanguis dñi nri iesu xpi effusus fuit in ara crucis p̄ nobis et p̄ toto humano generi quare p̄camur vt nobis auxilietur delendo pctā n̄ra: vt det nobis regna celestia. de v̄tate aut carnis et sanguinis xpi in sacro altaris satis habet in. c. sicut verus: et in. c. corporeū de p̄se. di. ij. ¶ Lon. | o sanguis xpi: q̄ fuisti fusus amore humani generis p̄ceco auxiliariis nobis dele pctā. da regna beata nobis. **¶** Quomodo quilibet debet recipere corpus xpi.

Quisq; dei sumens corpus sit ei bene credens

Orans deuotus ieiunus crimine lotus
Sitq; timoratus: non vlla clauē ligatus
Pranus percipere poterit cogente necesse
Corpore percepto te custodire memento
Nequaq; sancto pellas quid de sacramento
Redde deo grates orans det tibi bonitates
Ne sis ingratus caueas quoscumq; reatus

¶ Dec. est. rxi. huius. cap. pars in qua tractat auc. quō debet quilibet recipere corpus xpi. et postea se custodire reddendo gratias deo di. q̄ quicumq; recipit corpus xpi debet habere bonam fidem orando deuote ieiunus et sine crimine. etiam cum timore reuerentiali debet recipere et sine p̄ccōcacione debet esse. Is autē qui pranus est poterit recipere corpus xpi si immineat aliqua v̄gens necessitas recepto aut corpore xpi: debet recipiēs se valde bonē custodire et cauere: ne quid de sp̄ibus sacramentalib⁹ mittat foras. Itē d̄z ḡras agere ne ingratus de r̄ato b̄ificio videat. ¶ Lō. | q̄sq; siue quibet

sumens corpus dei si credēs bñ ei. Si oīans deuor? ieiun? [nedā eucharistie sacm est a ieiunio p̄ci
piendū: sed et oīa facta: in canone. Sc̄ta de p̄se. di. ij. nisi in necessitate: vt ibi d̄r. Et [fit lor?] .i. leua
tus [c̄rie] q̄z] p̄ r̄ [fit timoraz? nō [fit] ligat? vlla] .i. aliq̄ [clauē] [bō] p̄āsus poterit p̄cipere [corpus
p̄p̄i: b̄ dico] [necesse] .i. necessitate] cogēte. Memēto te custodire [boneste] r̄ pure a p̄cto cauēdo [cor
pe [ep̄i] p̄cepto] .i. suscepto [Nequa] .i. nō [pellas] .i. mittas [qd] .i. aliqd̄ [de sacro sc̄to] [Tu] oīās
redde ḡtes deo [vt ip̄e] [det tibi bonitates] .i. v̄tutes r̄ alia bona necessaria [Laneas] q̄cūq̄z reat?]
seu q̄cūq̄z p̄ctā [ne]] p̄ vt r̄ nō: vt nō [fis] i grat?] vide ap̄le de dispositiōe ad receptionē corp̄is xp̄i p̄
aposto. ad cor. r̄. i. si. vide et quō v̄torati debēt abstinere a cōmittēde carnali: r̄ p̄tinent v̄tue trib? q̄
tuor aut octo dieb? .i. c. oīs bō. d̄ p̄se. di. ij. ¶ De extrema v̄ctiōe quō d̄z fieri: vbi r̄ ad qd̄ valet.

Presbytero debet adultus infirmus inungi

In septem membris: oleo cruce: quoq̄z verbis

Ungitur infirmus vt amor gratia detur

Sit leuior morbus: r̄ pena minor toleretur

¶ Dec est. r̄. ij. bui? cap. ps̄m q̄ docet auc. de extrema v̄ctiōe quō debeat fieri: r̄ ad qd̄ valeat di. q̄
infirmus qui est adultus r̄ doli capax d̄z a sacerdote si appareat mortis piculū inūgi oleo ad hoc or
dinato i septē mēbris p̄ que potuit egrotās peccare. Dēbia aut sunt beccos: oculi: aures: nares: ma
nus: pedes: r̄ renes. Et vngendo infirmū d̄z in q̄libet loco facere signū crucis: r̄ dicere b̄ v̄ba. Per
istā sanctā v̄ctiōē r̄ p̄ suā p̄ssimā miam indulgeat tibi de? q̄cqd̄ deliquisti p̄ visum. r̄ sic de alijs. sen
sib? In hac aut v̄ctiōe maior p̄fert gra infirmo q̄ pus haberet. Itē morb? ei? fit tolerabilior r̄ pe
na maior: sustinet. de b̄ et sacro sat? habet in manipulo cura. Quid at̄ operet̄ istd̄ sacm r̄ q̄ fit p̄p̄ia
ei? materia. Et si q̄s vngat infirmū crismate carēs oleo teneat v̄ctiō. Et quō crisma nō est nisi oleū
balsamo admixtū: sic fere eadē est v̄tia. Itē v̄tri valeat v̄ctiō de oleo nō p̄secrato sicut valet bap
tism? de aq̄ nō p̄secrata. vide. de p̄se. di. vi. c. i. r̄. de sa. vnc. c. viij. Est meli? in glo. cap. presbyteros.
r̄. iij. di. ¶ Lon. [infirm? adulter d̄z inungi oleo p̄sbytero] .i. a p̄sbytero [i septē mēbris: q̄z] p̄ r̄ [in
firm? vngit cū] oleo [cū] cruce r̄ cū verbis: vt ḡ a maior det̄ sibi. r̄ vt morb? sit lenior: [r̄] vt pena mi
nor: toleret̄ .i. sustineat.

¶ De ordinib? r̄ numero ordinū,

Ordo septenus est claro munere plenus

Tres sunt maiores: sed bis duo primo minores

Tanitor est primus: lector vult esse secundus

Etorcista subit bis acolitus sibi nubit

Subleuita subest leuitaq̄z sacrior hoc est

Septimo collatus est ordo presbyteratus

Gratia cum posse datur: imprimiturq̄z character

¶ Dec est. r̄. ij. bui? cap. ps̄m q̄ tractat auc. de ordinib? r̄ numero eor̄ di. q̄ septē sunt ordines quo
rū tres sunt sacri r̄ vocant̄ maiores. aliq̄ aut̄ q̄ttuor sunt nō sacri r̄ dicunt̄ minores: es. r̄ sunt p̄ores: q̄z p̄
us sumit. Et ab istis ordinat? appellat̄. s. tanitor: lector: etorcista: r̄ acolit?. Prim? aut̄ ordo sacer ap
pellat̄ subleuita seu subdyacon? q̄ tñ i p̄mitiua ecclia nō erat sacer ordo. vt d̄r. i. c. a nulli? de etate r̄
q̄litate ordinādoz. Sc̄ds sacer ordo appellat̄ dyacon? seu leuita. Et terti? r̄ vltim? vocat̄ p̄sbytera
tus. i bis ordinib? gra p̄fert cū aliq̄ p̄tate aliqd̄ faciēdi qd̄ pri? nō poterat nec debebat. Imprimit̄
et̄ character q̄ est in debilis: q̄re tales ordines nō reiterant. Aduertēdū tñ s̄m canonistas sunt. i. or
dines: q̄z dicūt p̄mā r̄ōsurā r̄ ep̄alē dignitatē eē ordines. Theologi v̄o solū dicūt eē. vj. De b̄ tractat
Job. an. in salutatiōe libri sexti. vide et̄ in canone. cleror. r̄. ij. di. No. q̄ maḡ sen. in. iij. di. r̄. iij. diē
q̄ odor: sacer est sacm signaculū q̄ p̄fert sp̄ialis p̄as: ea faciēdi q̄ p̄tinet ad illū ordinē. ¶ Lon. [or
do septen?] .i. in septē diuisus [est plen? munere claro] .i. sp̄s sancti [tres ordines sunt maio: es: sed
bis duo] .i. q̄ttuor: sunt p̄mo maiores. tanitor est p̄mus [ordo] [lector vult esse sc̄ds: etorcista subit]]
i. sequit̄ [bis acolit?] .i. ille ordo [nubit] .i. sociatur [sibi subleuita] .i. ille ordo [subest: q̄z] p̄ r̄ [leui
ta est sacrior hoc] .i. p̄ore ordine [ordo p̄sbyterat? est collat? septimo loco: gra dei cū posse] .i. cū po
testate [dat] in bis sacramētis sup. [q̄z] p̄ r̄ [character] .i. signū indeclinabile [imprimit̄] in ordine.

¶ De horis dicendis r̄ a quibus.

Quilibet istorum qui fit susceptor eorum

Ad sacra promotus debet necnon titulatus

Horas quotidie septenas dicere rite

¶ Dec ē. f. iij. bul. c. ps. in q̄ tractat de boz̄is canonicis dicēdis: docēs a qb̄? dici debeāt. Dicit ḡ q̄ q̄cūq̄ suscepit aliquē sacroz ordinū vel aliquā ecclīaz in titulū dz̄ tenet̄ q̄tidie dicere septē boz̄as canonicas s̄m ritū sue carbedralis ecclīe: vel sc̄te romane ecclīe r̄ rō bul? est de intitulatis: qz̄ ppter officīū diuinū dat̄ b̄ficiū: vt in. c. vltimo de rescrip. in. vi. De alijs aut̄ dz̄ in. c. dolētes. r̄ in. c. de cele. mis. De hac materia vide ap̄lissime p̄ d̄z̄. Amboniū de ferrarijs in q̄dā tractatu quē fecit de boz̄? di cēdis. ¶ Lō. Quilibet eoz̄ [noiz̄] q̄ sit susceptoz̄ istoz̄ [ordinū sacroz] p̄mot? ad sacra: necnō .i. etiā [titular?]. i. habēs ecclīaz in titulū dz̄ q̄tidie dicere rite septenas boz̄as .i. septē boz̄as canonicas.

¶ Ad quid dicuntur boze: r̄ quid significant.

Et collaudetur x̄ps r̄ mors memoretur
Nocte iesus captus damnatur iudice p̄ima
Ducitur in terna: sexta crucifigitur boza
Fortius est nona: fit lancea vespere fixa
Conditur extrema cur septem dicimus bozas

¶ Dec ē. xxv. bul. c. ps. in q̄ tractat seu docet au. q̄re dicunt̄ boze canonicē r̄ qd̄ significāt di. q̄ septē boz̄as canonicas dicim? ad laudē dei r̄ memoriā mortis ei?. Datutine em̄ dicunt̄ ea boza qua x̄pus capt? est. P̄ia hō dz̄ ea boza q̄ cōdēpnat? est. Tertia ea boza q̄ ducit? est vt crucifigere. Sexta dz̄ ea boza q̄ crucifitus est. Nona dz̄ ea boza q̄ mortu? est. Vesp̄e aut̄ dicunt̄ ea boza q̄ p̄cussus est ex lācea in latere dextro. Lōpletoziū dz̄ ea boza q̄ x̄ps fuit sepult?. ¶ Lō. vt collaudet̄ x̄ps r̄ mors memoret̄ dicim? septē boz̄as [canonicas] iesus [fuit sup.] [capt? nocte] iesus [dānat?]. i. dēnat? [p̄ia boza iudicē] .i. a iudice. iesus [ducit? ad crucē sup.] [in terna] .i. i boza tertia. iesus [crucifigit? in] boza sexta [iesus] est mortu? [boza] nona: lācea fit fixa vespe [iesus] [odit?]. i. aromatib? iugit? r̄ sepelit? [cur] .i. q̄ re [dicim? septē boz̄as] [canonicas]. D̄is innocēt? dicit i. c. de cele. mis. q̄ qlibet cleric? etiā in ob? sacris ordinib? p̄stitutus oī die dz̄ dicere officia diuina vel audire. ar. r̄. c. di. cleric? .r̄. c. si. r̄. c. ij. di. c. si.

¶ Quomodo boze debent dici.

Clerice pausando dic bozas non properando
Dicas attente: dic totum sup̄plice mente
Dic iuxta morem: dicas primoqz̄ priorē
Cunqz̄ deo loqueris orans non ergo vageris
Sincopa vitetur: versus non anticipetur
Donec finitus omnino sit bene primus
In templo vanum fuge cantum: dilige planum
Non clames tantum q̄ cogaris linquere cantum

¶ Dec ē. xxvi. bul. c. ps. in q̄ docet au. quō boze d̄nt dici. Dicit ḡ q̄ debem? cū pausa decēt̄ nō nimis p̄perādo bozas dicere. Attēdere etiā debem? ad significatiōē r̄ intellectū eoz̄ q̄ dicim?. r̄ oia dice re deuote r̄ būlil. Et qz̄ cū deo loq̄mur nō vagari p̄ alia extranea vllaten? debem?: nec interrūpe b̄ba p̄p̄ paratiōē nimīa: nec incipe vnū x̄sus p̄us q̄ al? sit finit?. Nō etiā ad vanā glīaz: s̄ eā fugi endo cētābim? plane sine veniatiōe. Nō est inchoād? cāt? nimis alterita vt cogat̄ q̄s postea dimitte re eūdē. magis corde q̄ vocib? cātādū est in ecclīa dei: r̄ nō organo vel melodijs vt populū delectet vt dz̄. r̄. c. ij. di. p̄ totū. Idē dz̄ in canōe. L̄arātes. di. r̄. c. ij. ¶ Lō. D̄ clericē dic bozas pausando .i. pausas faciēdo nō p̄perādo. dicas attēte. dic totū mēte sup̄plice .i. būlil. [Dic iuxta morē] .i. consuetudinē lo ci [qz̄] p̄ r̄ dicas p̄io priorē [qz̄] p̄ r̄ tu [orās loq̄ris cū deo: ḡ nō vageris]. Sincopa vitet? : x̄sus non anticipet? donec p̄m? x̄sus sit oīno bene finitus. fuge cantū vanū in tēplo dei sup. Dilige planū cā tum. Nō clames tm̄ q̄ cogaris linquere cantū.

¶ De coniugio: vbi statutū fuit: r̄ ad quid.

Coniugium p̄imo statuit deus in paradiso
Associans hominem quos fecerat r̄ mulierem
Ad prolem dandum legaliter atqz̄ fouendum
Fit quoqz̄ pro culpa lutus carnis fugienda
Coniugij bona sunt proles fides sacramentum
Dec tria nubentes debent seruire fideles
Et prolem generent semperqz̄ fidem sibi seruent

ne uxoris solemnis pnia: r si quis insidiando matrimonio ppiu filiu de fonte suscepit vt possit priuare vxore debito carnali. Itē homicidiū p̄sbiteri r multa alia. Tria aut sunt crimina q̄ impediunt r dirimūt. Primū cū aliquis adulteratur cum aliqua p̄ngata: r ipe vel illa machinat cū effectu in morte mariti. Scdm̄ est si adulter p̄stet fidem adulterere: q̄ ducet eā post mortē mariti legitimi. Tertiu est q̄ nō p̄stet fidē de ducendo eā: sed principaliter eā ducit r cū ea p̄trabit: q̄ vt ait celestinus papa p̄ est ducere q̄ fidē dare. extra de eo q̄ ducit in matrimoniu quā pollut p̄ adulteriu. c. cū habere Sextū est impedimentū disparitatis cultus. i. q̄n alter est fidelis r alter infidelis. m̄rimoniū nullū est inter eos nisi alter eoz p̄tereret ad fidē alteri. Septimū est impedimētū violentie. violentia em̄ de sui natura excludit p̄sensuz libez q̄ solus facit m̄rimoniū. vt si alter p̄ngū coact? violēter p̄trabit inuitus matrimoniu. Octauū est impedimētū ordinis. r intelligēdū est de ordine sacro: q̄m̄ minores ordines nō impediūt. Nonū est impedimētū ligaminis: cū q̄s. i. est ligat? alteri? vxoris p̄ sacm̄ m̄rimoniū. Decimū est ipedimētū publice honestatis iustitie introductū ab ecclia. p̄pter ei? honestatē vt cū q̄s despōsaut puellā septēnā lz eā nō cognoscat null? tñ p̄ sanguine? viri poterit eā h̄re in vxore. vt in. c. iuuentis ex de spōsalib?. Undecimū ipedimētū est affinitas ē aut affinitas p̄sonaz p̄p̄quitas ex carnali copula p̄ueniēs ois carens parentela. Et nō p̄ndit vltra primū gradū de hac in. c. Tue fraternitati de p̄sanguinitate r affinitate. Duodecimū impedimētū est impotētia coeundi: illud est marimū: q̄ p̄trariatur directe matrimonio: qd̄ ordinat ad plē suscipiendā: r aliqui p̄uenit a natura. vt frigidas in viro. r tartatio in muliere: r aliqui p̄uenit ab accidēte: vt castratio maleficiū qd̄ fit p̄ que dā maleficia que dicuntur sorte vel fracture. Aliud est impedimētum t̄pis feriaz. vt ab aduentu dñi vsq; ad octauas ep̄p̄banē r a septuagesima vsq; ad octauas pasche. a tribus diebus ante ascensionē dñi inclusiue vsq; ad octauas pentecostes. p̄bibet cōtrahi matrimoniu: vt extra de feris. c. Capellanus. Aliud est impedimētū quod vocatur interdictū ecclie. i. q̄n aliquis p̄bibetur contrahere cū aliqua. q̄ forte dicitur eius consanguinea vel affinis vel sponsa alterius r generaliter q̄cūq; p̄bitur matrimonium a canone expresso iure: sed istud impedimētū nō semp̄ dirimit matrimoniu cōtractū. impedimenta aut̄ p̄petua ponit dñs innocentiū cū allegacionib? in. c. iunentis: extra de spōsalib?. ¶ Cō. l. q̄. i. i. certe. p̄ngū. i. i. m̄rimoniū fit p̄sensuz: sed decet ip̄s p̄sensuz ostendi signis: siue p̄ v̄ vel loq̄lis. i. sermonib? q̄m̄ p̄ngū tractat videat bene anteq̄ fit factū si impedimentū pateat. nā pro q̄: q̄ bis sup. qui fociarent virū r feminaz p̄tra ius peccaret male error. i. sup. persone p̄ditio. i. feruitatis. cognatio. i. sanguinitas p̄sonaz crimē disparitas cultus. i. religionis. i. vis. i. violentia. ordo sacer ligamen. i. vinculu matrimonij honestas publica sup. affinis. i. affinitas personaz. Si ne quibus. i. si non poteris forte coire. bec supradicta. i. p̄bident conubia. i. matrimonia faciendā: retractant. i. dissolunt conubia facta.

¶ De tempore p̄bidente coniugum.

Set ferie vetitum p̄bident: sed non ea soluunt

Aduentus differt sponfos: felix q̄ confert

Septuagena negat pasche lux noua relaxat

Zetania vetat: sed trinum numen adunat

¶ Dec est. xrii. ac et vltia bui? .c. ps in q̄ docet auc. t̄pa p̄bētia matrimoniu fieri di. q̄ be set ferie q̄ sequunt in recto p̄bēt matrimoniu trib? t̄pib? celebrari verūm̄ p̄tractū nō dirimūt. Tres priores p̄bēt fieri eo t̄pe m̄rimoniū de p̄nti cū solēnitare r tres sequētes: r relaxat t̄ps matrimonij. Et p̄mo aduētus p̄bident p̄trahi matrimoniu: sed festū felix p̄fert p̄tatem celebrādi matrimoniu. Itē septuagesima negat matrimoniu vsq; ad nonā diē post pascha: nona s̄o dies dat p̄tātē. Itē rogationes p̄bēt m̄rimoniū vsq; ad festū sc̄e trinitatis. De hac materia in canone opz. xxiij. q. iij. vbi rect? nō oportet. A septuagesima vsq; ad octauā pasche: r tribus bedomadis ante festiuitatē sc̄i ioh̄nis baptiste. Et ab aduentu dñi vsq; post ep̄p̄banā nuptias celebrare. ¶ Cō. i. fer ferie. p̄bident m̄rimoniū vetitū: nō soluūt. i. dissolūt ea m̄rimonia aduēt? .i. illud t̄ps differt. i. distare facit spōsos: q̄ p̄ r felix. i. illud festū p̄fert. i. tribuit facultatē matrimonio sup. [Septuagena]. i. septuagesima negat matrimoniu nona lux. i. dies nona a festo pasche relaxat matrimoniu zetania. i. temp? rogationū vetat. i. p̄bident: sed numen trinum. i. festum trinitatis adunat matrimonium supple.

Capitulum quintum de virtutibus: r primo in generali.

Rimibus lotis de mente tuaq; remotis
Infero virtutum semen que sint tibi scutum
Ne quātum viues in peccatum recidiues
Suntq; tibi lumen quo possis cernere numen

Dec est. v. bui' toti' opis. c. in q' tractat auc. d' virtutib'. r' pmo i' gñali. scdo in spali di. purgat' crib' nris p' pñiam: r' eisde' ab intēctōe nra separtis: seminare debem' vtutes in mēte r' aia nra: qm' vtutes sunt velut scutu' r' defensio aduersus pctā. r' sunt ipse vtutes lumē aie: vt cognoscāt qm' malū est pctm' ne in eū postq' illud delinqrūt' ad id redeam'. inanis ē em' pñia quā sequēs culpa coinqnat r' vuln' iteratū sanat tardius r' veniēt' peccans r' linguēs vit' venia merebit: r' qd' p'sunt lamēta si replicant' peccata: n'bil valet veniā malis p'fecere r' mala denuo iterare vitā q' bonā accepisti. timere nō desinas p'positū bone vite p'serna iugit'. de pe. di. ij. c. inanis. ¶ Lō. | inser e semē vtutū q' sunt tibi scutu'. i. de' defensio peccatez. h' dico crib' lotis: q' p' r' remotis de mēte tua nec p' vt' r' nō vt' nō recidues. |. i. itez cadas | i' pctm' q' tū viues: q' | p' r' vt' ipse vtutes | sint lumē tibi: q' | lumie | p' possis cenere numē. |. i. deu' ¶ De trib' virtutib' tbeologicis: r' q' tuoz cardinalib'.

Septem virtutes babeas aduersa refutes

Esto fide firmus spe rectus amore ligatus

Prudens r' iustus: animo fortis moderatus

¶ Dec est pma ps spalis bui'. c. in q' tractat auc. de vtutib' tbeologicis: r' de q' tuoz cardinalib' di. q' h'c tenemur. vj. vtutes: r' fugere debem' eaz' tria vicia. Tbeologales aut' vtutes sunt b. f. fides firmas pes recta: r' cbaritas ordinata. Cardinales aut' sunt prudētia: iusticia: fortitudo: r' tēperētia. de p'mis vtutib' tbeolog. vide magistrū s'max i. ij. circa finē: r' p' totū ibidē fat' ap'le babef. de vtutib' q's spūssanct' dat. vide aplm' ad ephe. v. ibi. fruct' aut' spūs ē cbaritas: gaudiū: par: patiētia: benignitas: bonitas: lōganimitas: māfuetudo: fides: modestia: cōtinētia: castitas. de alijs h'o. iij. scñ. li. d' vit' tutib' arif. li. t'rb. r' carbo. li. suo bonoz mox reformatio. ¶ Lō. | bēas septē vtutes. refutes aduersa i. tria illis | esto |. i. sis | firm' fide | esto | rect' spe | esto | ligat' amore |. i. cbaritate. esto | prudēs r' iustus | esto | fortis aio | esto | moderat' | seu modest' r' tēperat' ¶ De donis spūssancti in gñali.

Donis impleri procura pueumatis almi

Esto timens pius atq' sciens factis bene consul

Hinc intellectus sapientia dona dei sunt

¶ Dec est. ij. bui'. c. ps in q' tractat auc. de donis spūssancti i' gñali di. q' debem' multū laborare pro donis spūssancti habēdis. Prīmū est donū timoris. Scdm' donū sciētie. Tertiu' donū p'siliij. Quartū donū intellect'. Quintū donū sapie. Sextum donū pietatis. Septimum donū fortitudinis. De his Efa. xi. r' Brego. xij. Omel. sup' ezēchiēl. ¶ Lon. | cura ipleri donis pneumaticis almi |. i. scis spūs. | esto |. i. sis | timens | deum sup. | pius |. i. misericors: paupibus | atq' | p' r' | esto sciēs | et esto | bñ consul | factis tuis | intellectus | r' | sapientia sunt hinc dona dei | ¶ Octo beatitudines.

Sis bene dotatus: vt sis in fine beatus

Sis pauper r' mitis flens: ius sitiens: miserator

Mundus pacificus: sic vult mundi ipse creator

Per septem merita dantur tot premia magna

Pauper enim regnat: mitis possessor abundat

Flens consolatur: sitiens iustum satiatur

Sit pietasq' pijs dominū mūdusq' videbit

Est quoq' pacificus domini proles r' amicus

¶ Dec est. iij. bui'. c. ps i' qua tractat auct. de octo btitudinib' di. q' debem' nos ornare h' vtutib' p' q's ad btitudinē celeste p'ueire possim'. Octo em' sunt btitudines bui' p'ntis vite p' q's p'ueire possim' ad btitudinē celestis glie. Prīa ē pauptas. Scda ē mititas seu hūilitas. Tertia ē flet' r' luct'. Quarta ē desiderium iustitiē. Quinta ē mia paup'ez. Sexta est cordis mūdita. Septia est paciētia. Octaua est sustinētia p'secutiōis pp' iustitie vtatē. Nona btitudinē insup' addidit x'ps. Mat. v. di. Bci estis cū maledixerint vobis hoies r' p'secuti vos fuerint r' dixerint omne malū aduersus vos: mētiētes p'pter me. Per meritū em' haz' vtutū p'serunt maria p'mia: nā paup' abundabit dinitijs. Mitis h'o possidet bit' terrā celestē. Lugēs p'solabit. Iusticia desiderās r' sitiēs saturabit. Misericors miam dei p'serquet. Mūdus corde deū videbit. Pacific' aut' fili' dei vocabit. Et q' p'secutionē patit' pp' iusticia' regnū celoz p'seātur. Et d' bis oib' vide caplm' qntū i' euāgelio mat. dei. ¶ Lō. | Sis dotat' |. i. ornatus | bñ: vt sis beat' i' fine. Sis paup' mitis | seu | benign' | flēs: sitiēs ius |. i. iust' | miserator mūdus pacific' |. Creator mūdi vult sic. Tot p'mia magna dant' p' septē merita. Nam | p' q' r' q' | paup' regnat. mitis abundat: flens cōsolat': sit iēs iustū satiat: q' | p' r' | pietas sit pijs | r' | mūdus videbit dñm: q' |. i. certe

[pacificus est proles] id est filius [domini et amicus].

¶ De fide et circa que consistit.

Clera fides credit que non videt bis et obedit

De qua prescripti: cur hic non plus tibi scripsi

¶ Dec est q̄ta bui? .c. ps: in qua tractat auc. de fide et circa q̄ consistit di. q̄ vera fides facit credere q̄d nō videt: et obedit etiā bis que nō videt: vt ait ap̄ls ad heb. xi. vbi dicit: q̄ fides est substantia rerū sperandaz argumentū nō apparentiū. de fide satis dictū est supra. c. i. bui? libit: q̄re hic succeditur.

¶ Con. [Fides vera credit] [que non videt. et obedit bis] [que nō videt] [de qua] [fide ego au] [croz] [prescripti] [cur] [i. q̄re] [nō scripsi tibi pl? bic]

¶ De spe et effectibus eius.

Eternam spectat vitam spes et meritis stat

In domino fixa secus est presumptio dicta

Spernit terrena spes celi sperat amena

Egris solamen tribulatis dat releuamen

In diuitijs proprijs speres vel amicis

In domino spera qui donat gaudia vera

Qui vult prodesse speranti nescit abesse

Debet quisq; fore cum spe simul atq; timore

Et non diffidat peccans nimium neq; fidat

¶ Dec est. v. bui? .c. ps: i q̄ deteriat auc. de spe et ei? effectus di. q̄ spes et merit? pueniēs facit nos et peccare cū certitudine vitā eternā. quā credim? esse post p̄item miserā: alias em̄ spes sine meritis p̄ prijs est q̄dā p̄sumptio future britudinis: veluti sperare in dño sine opib? h̄tuosa. p̄ verā spē p̄tem p̄nim? res terrenas et desideram? celestes. Sicut spes future reuelationis et sanitatis solatur infirmos et releuat tribulatos. Nō em̄ sperare debem? seu spem ponere in diuitijs: vt dicit i psal. xi. Diuitie si affluāt nolite cor apponere: nec i amicis: vt i psal. cxvi. Nolite p̄fidere i p̄ncipib? nec i filijs boim in quib? nō est sal?. Sp̄andū ē autē i solo deo q̄ dare p̄t vitā eternā et solus p̄t p̄ficere: et nūq̄ deficere. vitam? igit cū spe venite de pctis et cū timore dei: q̄ spes sine timore p̄sumptio est: de q̄ dicit. Vale dicit? qui peccat i spe: neq; em̄ tm̄ sperādū est de dei mia vt postponat timor diuine iusticie: alias eēt peccare sub spe venite: et p̄missum: vt dicit in. c. ds. de spe. di. iij. ¶ Cōst. [spes] .i. illa h̄tus theologalis [spectat] .i. expectat [vitā eternā] et spes inq̄ [stat fixa in dño merit?] [spes] est dicta sec? .i. alter? p̄sumptio. spes spernit terrena [spes] sperat amena .i. delectabilis [celi] spes [dat solamē] .i. solatio nē [egris] spes [dat releuamē] tribulatis. nō speres i diuitijs. p̄prijs vel in amicis. s̄ya in dño q̄ donat h̄a gaudia: q̄ de? sup. [vult p̄desse speranti] nescit abesse .i. deficere [q̄sq;] .i. quilibet [oz fore] .i. eē [cū spe. atq;] [p̄] [oz eē] [s̄l] cū timore. et peccās nō diffidat: neq; [p̄] [nō fidat] .i. p̄fidat [nimium].

¶ De charitate et p̄mo in generali.

Charus amor dictus est vere maxima virtus

Qua fit homo gratus domino: tandemq; beatus

Constat amans plenus virtutibus alter egenus

Nullus habet florem meritū nisi propter amorem

¶ Dec est. vi. bui? .c. ps: in qua daterminat auc. de charitate i generali di. q̄ charitas q̄ ē ver? amor: dei sui et primi dicit veracit̄ maria virtutū. Quare x̄ps charitatē sibi appropriās dicit. Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis? inuicē. Jobis. xv. Idē dicit ap̄ls ad Ro. xij. Qui diligit legē implebit. plenitudo q̄ legis est dilectio. S̄lfr ad corinth. xij. p̄bat ap̄ls: q̄ nulla h̄tus est vtilis ad salutē sine charitate: cū dicit. Si linguis boim loq̄r et angeloz. charitatē autē nō habēā: fact? sum velut es sonās aut cymbalū tinuēs. Charitas em̄ facit boiem deo gratū et deinde b̄tm̄. et q̄ bz charitatē oēm bz h̄tutē: null? ēt mereri p̄t vitā eternā sine charitate. q̄ cū semel p̄fecta habet nūq̄ eribit: vt dicit ad corinth. xij. et s̄lfr in canone. Ficta charitas ē q̄ deserit i aduersitate. charitas h̄a semel bita vltiori? nō admittit. ¶ Con. [amor: charus] .i. charitas [est dicit?] vere virt? maria: q̄ h̄tute [bō fit grat? dñoz: q̄] p̄o et [fit tandē] i. finaliter [b̄tm̄ amans] [ex charitate sup.] [ostat] .i. est plen? virtutib? alter .i. qui nō bz charitatez [est egen?] .i. carens h̄tutib? [null? bz flo: ē meritū: nisi] p̄pter amorē .i. charitatem.

¶ A quo incipit charitas: et quō diligēdus est quisq; indifferenter.

Ordo seruetur vt primo deus perametur

Postea dilige te super omnia: sed mage hunc te

Proximus est hinc plus peramandus iustus amicus

Postea vult dominus vt amatus sit inimicus
 In quantum bonus est et homo: sed non vt iniquus
 Post corpus proprium per ametur: et hinc alienum
 Dilige sic homines vt eorum crimina vites
 Ac odias culpas: hominem non qui facit ipsas

¶ Dec est. viij. bui? cap. ps: in qua docet auc. q̄ sunt diligenda et charitate s̄us et posterit? magis et mi-
 nus dicēs q̄ in charitate p̄fectar ordinata talis est ordo seruāndus: vt. s. p̄mo et p̄ncipali diligat de? et
 sup oia. deinde q̄libet tenet seipm diligere amore. s. iusticie: et nō p̄cupiscētie. Tertio v̄o loco dilige
 dus ē. prim? et p̄mo bonus iust? et amē? et p̄ir inimic?: vt dicit luce. vi. Dilige inimicos v̄os: bñfacite
 bis q̄ oderūt vos. Idē dicit Aug. P̄mo diligam? q̄ supra nos sunt. deinde q̄ intra nos. postea v̄o que
 circa nos. De h̄ ordine tractat et ambro. Diligere et debem? inimicos et et q̄scūq; s̄ sint mali. nō tñ
 diligere debem? eos qz mali sunt: sed qz boies sunt: deinde corpa nostra diligam? p̄ponendo tñ aias
 alioy. boi em̄ miserēdū est: p̄ctōi irascēdū: vt. xxiij. q. iij. in rubro. et in: c. duo ista noia. vbi text? duo
 ista noia cū dicitur. hō p̄ctōz nō vtiq; frustra dicunt qz p̄ctōz est corripe: qz hō miserere. ¶ Con. | ordo
 seruet | in charitate sup. | vt de? p̄met? | .i. p̄fecte amē? | sup oia | .i. an oia | dilige postea te: s̄ dilige
 magē | .i. magis | hūc | .i. deū | te | .i. q̄ te | p̄m? iustus est hinc p̄mandus plus. dñs vult vt inimic?
 sit post ea | amar? in quantum est bon?: sed nō vt iniqui?. Corpus p̄p̄riū peramet post: et alienū corpus |
 peramet | hinc. dilige sic boies: vt vites eoz crimina: ac | p̄ et | odias culpas | boiūm: et nō odias eum
 | qui facit ipsas culpas | ¶ De prudentia et circa que consistit.

Præsens transactis rebus solertia nectit
 Constat in insidijs prudentia vera cauendis
 Ac disponendis sapienter rebus agendis
 Præsens dispone transactum mente repone
 Prospice ventura sic est prudens tua cura
 Cum quid vis agere debes primo bene videre
 An tibi conueniat liceat simul vtile fiat
 Omnia prudenter fac: finem cerne frequenter
 Et primo metue que possunt inde venire

¶ Dec est. viij. bui? c. ps: in q̄ tractat auc. de prudentia: et circa q̄ p̄sistit di. q̄ solertia est pericia cōferen-
 di p̄ntia p̄teritis tñ: s̄ prudentia tria tpa p̄cernet. Prudēs. n. oia sua facta q̄ cōplere intendit sapiēter
 aduertit: vt euitet casus fortuitos q̄ varijs mōis p̄tingere p̄nt. p̄s. n. tps p̄rudēs disponit et p̄teritū
 mēte voluit ac retinet. sollicite et v̄o futurū tps a longinco p̄replā. et i bis aut oib? versat cura eius.
 Prudēs et i agēdis p̄siderat an p̄ueniat ei et vtilis licita sint. Nō. n. cūcta q̄ licēt sp̄ expediūt ait apo-
 stolus ad corinth. vi. Prudētē q̄ oia et sine sunt p̄cernēda: et mutiēda sunt q̄ inde p̄uenire p̄nt ne i
 aliq̄ noceāt. Et nota qd̄ sit p̄uidētia. est virt? cardinalis in intellectu practico p̄tines als cardinales
 mediū tenēs inf̄ morales et intellectuales. auriga eaz q̄ obliuione nō delect p̄p̄riū bonū p̄cernēs: et
 cōem nō omittēs. ab arte tñ defferēs q̄ sollicitudinē habz annexā. Estote q̄ prudētes sicut serpētes.
 matb. iij. ¶ Cō. | solertia | .i. illa virt? | nectit | .i. p̄iūgit | p̄s | tps sup. | in reb? transactis. Vera pru-
 dentia p̄stat i insidijs cauēdis: ac | pro et in | disponēdis sapiēter reb? agēdis | o | prudēs | sup. | tua cu-
 ra ē sic. dispone p̄s tps: reponē mēte | tua tpa | trāfactū. p̄spice v̄tura. Cū vis agere qd̄ | .i. aliquid
 | debes p̄mo videre bñ an | .i. vtrū | p̄ueniat | .i. decēs sit? an | liceat: et an fiat simul vtile. fac oia pru-
 dētē. cerne finē frēq̄nt: et metue p̄mo | ea | q̄ p̄nt venire ide. | .i. et illo fine.

¶ De iusticia et impediētibz ipsam.

Esto vir iustus cunctis reddendo suum ius
 Redde creatori ius maior: q̄ minori
 Serua dulcozem iuris moderando rigozē
 Seuit iustitia nisi sit pietas sibi iuncta
 Ut bene procedas non verba nimis cito credas
 Te prius in forma ne ledas quem sine norma
 Qui cito credit alios et se male ledit
 Qui cito procedit. a iusto sepe recedit
 Turbant sepe metus odium dilectio munus

Judicium rectum cur est vtrumq; cauendum

¶ Dec est. r. bui. c. ps. in q̄ tractat auc. de iusticia r̄ ipedimētis ipsius di. q̄ vir iust⁹ reddīt cuiq; qd suū est r̄ p̄mo deoz alijs tā minorib⁹ q̄ maiorib⁹. iust⁹. n. dz seruare iuris eq̄tatē: r̄ tēpare iur⁹ rigo rē: iusticia aut̄ p̄uertit i crudelitatē nisi beat̄ pietatē sibi annexā. Iudex q̄ r̄ q̄cūq; al⁹ iust⁹ exercēdo iusticiā si iuste vult pcedere nō dz oib⁹ d̄bis nimis cito credere: s̄ dz p̄us debite se informare d̄ v̄tate ne ledat iustū sine regula iusticie. Sepe. n. accidit q̄ is q̄ nimis cito credit d̄bis q̄ audiuit p̄ma ture pcedit: ad exercēdū iusticiā seip̄m r̄ aliū ledit: qm̄ a iusticia recedit. Aduertendū tñ q̄ q̄tuor sunt q̄b⁹ solet humanū perueri iudiciū. P̄imū est met⁹ seu timor. sc̄dm̄ est odiū. tertiuū est dilectio. r̄ q̄rtū est mun⁹ seu donū acceptū: quib⁹ dz fieri ois iustus iudex alien⁹: vt dz in. c. Lū eterni. d̄ sn̄ia r̄ re iudicata li. vi. r̄ ubi ponit̄ pena iudicis temere iudicātis. Est aut̄ iusticia p̄stans r̄ perpetua volūtas ius suū cuiq; tribuēs. ff. r̄ instituta d̄ iusticia r̄ iure. S. i. Q̄ Lō. | esto | .i. sis | vir iustus reddēdo suū ius cunctis. redde ius creatori: maioris: q̄ p̄ r̄ minoris. serua dulcorē | .i. equitatē | iuris moderādo r̄ iugozē iusticia seuit | .i. crudelis est | nisi pietas sit iuncta sibi. nō credas nimis cito d̄ba vt pcedas bñ informari: te. ne | p̄ vt r̄ nō: vt nō | ledas quē | .i. aliquē | sine norma | ille sup. | qui credit subito le dit se male r̄ alios | ille | qui pcedit: cito recedit sepe a iusto. odiū: metus: dilectio: munus: turbāt se pe rectuz iudiciū | cur | .i. q̄re | vtrūq; est cauendū]

¶ De fortitudine.

Fortis sis animo semper peccata cauendo

Sis constans fortis cū tēptat te malus hostis

Tempore si mesto veteris fortior esto

Nam post aduersa deus bona dat viceuersa

Ut non deficias constans in turbine fias

Tunc debes esse mage fortis quando necesse

Sēp magnanimus aduersus fortior est plus

¶ Dec est. r. bui. c. ps. in q̄ tractat auc. de fortitudine di. q̄ fortes r̄ aīo p̄stantes esse debem⁹ aduersus demonis tēptationes si volum⁹ vitare peccata. quāto. n. plus temptemur tanto debem⁹ fortius resistere tēptationib⁹: qd si fecerim⁹ deū adiutorē nostrū percipiemus: q̄ tēptationē fugabit. et plurima bona ppter resistētā dabit. vt dz apoca. xxi. Qui vicerit possidebit̄ bec. r̄ ero illi de⁹: r̄ ille erit mibi filius. Ubi q̄ est bellū r̄ periculū constantiores atq; fortiores esse debem⁹: veluti boni pce res. nā magnanim⁹ quāto fortius impugnat: tanto plus aduersus impugnantē fortificat. Fortitudo est virtus moralis qua q̄s p̄stanter sustinet aduersa r̄ audacter aggredit̄ difficilia. ¶ Lon. | sis fortis aīo cauēdo sp̄ pctā. sis p̄stans r̄ fortis cū hostis malus tēptat te. esto fortior: si veteris tpe mesto i. tristi | nam | p̄ qz: qz | deus dat bona post aduersa viceuersa. Fias cōstans in turbine | .i. turbatione | vt nō deficias. debes esse tunc mage | .i. magis | fortis qm̄ | est sup. | necesse. magnanimus aduersus i. contrarijs | est semp plus fortior | .i. fortis.

¶ De temperātia.

Ut domino gratus viuas esto moderatus

Non vult sobrietatis frangere metas

Quanto plus poteris in cunctis te modereris

Sincere cor proprium plus est q̄ vincere mundū

Temperat excessus qui non vult esse repressus

Semper adest vicium: nisi sit temperamētū

Quanto maior eris: moderatio esse teneris

Nam cito stultus eris nī velle tuum modereris

¶ Dec est. ri. bui. c. ps. in q̄ tractat au. de temperantia di. q̄ si velim⁹ deo gr̄ti esse debem⁹ viuere moderate: qm̄ qui sobrietati nūq̄ excedit rōnis regulas. Et p̄ moderationē vincere cor: p̄p̄riū magnū est r̄ valde v̄tuosum r̄ est maius op⁹ q̄ vincere totū mūdū. Si q̄s q̄ velit viuere: sine rep̄bēsiōe dz in nullo excedere: vbi. n. ē temperantia sp̄ insunt c̄ria. Et q̄to q̄s maior ē tāto dz cē moderatio: als stultus q̄s reputat qm̄ volūtas ei⁹ nō moderat. vñ fm̄ ambro. tēp̄rantia ē virt⁹ q̄ modū r̄ ordinē eoz que dicēda vel agēda sunt s̄uat. ¶ Q̄ Lō. | esto | .i. sis | moderat⁹ r̄ viuas grat⁹ d̄no. sobrietatis nō vult frāgere metas | .i. limites seu terios | rōnis. modereris te | .i. moderat⁹ | sis | in cunctis q̄to poteris pl⁹ vincere cor: p̄p̄riū ē pl⁹ q̄ vicere mūdū | ille sup. | qui nō vult esse rep̄bēsus tēperet excessus. vicium adest sp̄ nisi tēperantia sit teneris eē r̄ moderatio: quāto eris maior: nā | p̄ qz: qz | eris cito stultus: nī | .i. nī | si | modereris tuū velle |.

¶ De timore r̄ circa que consistit.

Pre cunctis timeas dominum simul & reuerere
Ni dominum timeas opus est te cuncta timere
Si dominum metuis contraria nulla timebis
Si quis amet dominum semper reueretur ipsum
Humano more non est amor absq; timore
Non sibi seruilis sed amicabile reuerenti
Non timeas hominem nec mundum te tribulantē
Sed dominum metue qui semper regnat vbiq;
Qui valet in patria te ponere sine gebenna
Si xpm metuis semper peccare cauebis
Si metuis dominum tibi donabit paradysum

¶Dec est. xij. huius cap. ps. i qua tractat anc. de timore & circa q̄ dicitur di. q̄ an oia & sup oia debem⁹ deū timere & pfecte honorare: qm̄ q̄ deū nō timet: oia alia odio bz. & eō q̄ deū pfecte timet timore reuerēiali & filiali seu obediēiali: nihil aliud timere dz: q; nihil ei poterit nocere veluti di. ap. l. Si deus p nobis q̄s d nos. Ad ro. viij. Qui dō amat deū valde timet offendere eū: qm̄ nullus est pfectus amor humano sine timore. Sz aduertādū q̄ timere debem⁹ deū nō timore seruilis sicut dyabolus timet: sed timore amicitie & reuerēiali. mūdus autē vel mūdān⁹ bō non est timēd⁹: qm̄ p tpe inferre tribulatiōe possit. de⁹ autē solus x̄e timēdus est: q; vbiq; est & p p̄t gliaz vel penā. Qui em̄ deū timet semp a pctō abstinet. quare tadē regnū assequit celeste. Timor em̄ paulū inducit ad fidē. xxiij. q. iij. scismatici. Agēs tñ bonū timore pene nō amore iusticie: nō deducit spūctō. xxvij. q. vi. et bis. Quo tūplex autē fit timor vide in. c. Lū q̄ de p̄bēdis in seruo. in glosa sup formidine. vbi allegat gregorium dicētē q̄ timor seruilis est in q̄ viuit amor peccādi: & seq̄ret act⁹ nisi timeret punitas. ¶ Lō. [timeas dñm & reuerere. i. i. bonoz] [simul p̄e cūctis. i. i. an oia] [opus est. i. i. necesse est] [te timere cūcta alia a deo sup. i. m. i. nisi] [timeas dñm. Nulla p nō & vlla: nō timebis vlla cōtraria si metuis. i. times dñm. Si q̄s. i. si aliq̄s amet dñm reuerētib⁹ semp ip̄s. Amor nō est absq; timore more humano. Amor inq; seruilis sibi sed reuerēti. i. bonoz] [amicabili sibi] [deo. Nō timeas boies nec mūdū tribulantē te: s; metue dñm q̄ regnat semp vbiq;. Qui de⁹ valet. i. p̄t ponere. te in patria siue gebēna. Cauebis semp peccare si metuis xpm. i. times dñm.]

¶De pietate & misericordia.

Si vis gaudere miseris semper miserere
Si pius es miseris pietate dei poteris
Utilis est pietas plusq; terrena potestas
Nemo potestate saluatur sed pietate

¶Dec est. xij. hui⁹. c. ps. in q̄ dicitur anc. de pietate & mia di. q̄ si q̄s velit dñe gaudū celeste dz misericors esse paupib⁹ & miserabilib⁹ psonis: q; nō est dign⁹ mia q̄ nō facit miaz. Quare dicit xps Lu. vi. Estote misericordes sicut pater vester celestis misericors est. illis em̄ p̄misit de⁹ misereri mathe. v. dicens. Beati misericordes qm̄ ipsi miam psequent⁹. Qui igit pius & misericors fuerit in hac vita regnū celoz p dei miam psequetur. Est ergo pietas ipsa seu mia vtilior p̄tate terrena: qm̄ nullus saluabitur p p̄tatem: sed pene p pietatē. Pietas igitur ad oia valet ad t̄bimorbeum. iij. que presentis & future vite impetrat subsidiū: vt dz Lu. lxx. di. Hospitalitatē. vbi multa dicunt de pietate. igit vide tibi. ¶ Lō. [miserere sp miseris si vis gaudere poteris. i. vter] [pietate dei si es pius. i. i. misericors] [miseris. i. i. paupib⁹] [pietas est vtilis plusq; p̄tate terrena: nemo saluatur potestate: sed pietate.]

¶De operibus misericordie corporalibus.

Septem corporea fac pauperibus pia facta
Pasce famelentes: pota nimum sitientes
Indue nudatos: redime de corpore captos
Egros conforta: peregrinos collige porta
Defunctos sepeli sic sumes gaudia celi

¶Dec ē. xiiij. hui⁹. c. ps. i q̄ tractat anc. de opib⁹ mie corporalib⁹ di. q̄ q̄lz xpian⁹ dz mereri vitā brām p septē opa mie paupib⁹ exhibita videlz dādo cibū & potū idigētib⁹. induēdo nudos: redimēdo capti uos marie xpianos iter fideles egres. s; em̄ op⁹ mie p̄ssimū ē. & ture p̄nilegiatū: ita videlz vt res sacre deo dicatē possint p tā pio ope alienari: vt in. s. sacre res & instituta de rez diuisione. & in. i. lauch

mus. C. de sacrosanc. ecclesijs. Et meli⁹ in canone. Anrū bz ecclesia. tñ. q. ij. vbi tētē⁹. Illa sunt vasa
 p̄ciosā: q̄ redimūt aiām a morte. insup cōfortādo ⁊ cōsolādo infirmos. recipiēdo pegrinos. sepeliēdo
 mortuos plurimū meremur. Omōi aut opā miē sunt ad salutē necessaria: qm̄ qui ea nō cōpleuerit: i
 die iudiciā dñio reprobabit ⁊ cōdēnabit vt d̄. Martb. xv. Ite maledicti in ignē eternū: q̄ esurint
 ⁊ nō dedistis mihi māducare. q̄cūq; opā miē dū viuūt exercere misime cupit: iā iudicat⁹ est diuina
 iusticiā p̄robātē: vbi sup̄a. ¶ Lō. [fac septē pia facta] .i. opā miē corpea paupib⁹ p̄fice famefcētes
 i. famē patientes [pota sitiētēs nimū. indue nudatos] ⁊ redime captos de corpe. cōfōita egros
 i. infirmos collige porta] .i. intra portā tue dom⁹: peregrinos] .i. paupes extraneos sepeli defun
 ctos] .i. tuos] fumes] .i. accipies sic gaudiā celi. ¶ De operib⁹ misericordie spūalibus

Septem fac opera pia spiritualia dicta

Corrige peccantes ac instrue pauca scientes

Consule non doctis exora pro tribulatis

Conforta mestos porta patiens onerosos

Offensas sponte ledenti corpus remitte

¶ Dec est. xv. bui⁹. c. ps̄i in qua tractat auc. de septē opib⁹ miē spūalib⁹ di. ¶ Septē sunt alia opā miē q̄
 spūalia dicūt: ⁊ ad q̄s tenemur s̄m possibilitatē nostrā videlz corrigere peccātes: docere ignorātes
 cōsulare inspiciētib⁹ orare p̄ exātib⁹ in tribulatiōe solari desolatos: sustinere patient viros oneros
 sos. remittere facile ⁊ ppria volūtate in iuriā ab alio factā tam ⁊ balem q̄ corpale: de quib⁹ p̄tib⁹ vi
 de Martb. xv. ¶ Lō. [fac septē opā pia dicta spūalia. corrige peccātes: ac] p̄ ⁊ [instrue scientes pau
 ca cōsule] .i. p̄filiū da non doctis] .i. ignorātib⁹ exora p̄ tribulatis] cōfōita mestos] .i. tristes. tu exi
 stens sup̄. patiens porta] .i. tolera onerosos. remitte sponte offensas ledenti corpus.

¶ De elemosyna quibus prodest ⁊ quando debet fieri.

Si tibi sint multa studeas dare multuz frequentē

Si tibi sit modicum da iuxta posse libenter

Si non sufficiās dare sit tibi prompta voluntas

Si dare non poteris saltem pro velle mereris

Tempus confirmat elemosina federa firmat

Christo consiliat dantes a crimine seruat

Crimina mortificat redimūt penamq; relaxat

Grates conseruat miseros semperq; visitat

Omnia multiplicat bona p̄ donatibus orat

Demonis expugnat fraudes a morteq; saluat

Prodest defunctis purganti carcere vincit

Hic cui das munus sit vel videatur egenus

Res quam das propria tua sit tps̄ tibi causa

Da bona duz tna sunt: qz nunc data plus tibi plūt

Quam si preberes cum non retinere valeres

Erzas si speres q̄ plus te diligit beres

Sub terra positum q̄ tu te diligis ipsum

¶ Dec est. xvi. bui⁹. c. ps̄i q̄ tractat anc. de elemosyna docēs qb⁹ p̄dest ⁊ qm̄ fieri deāt di. igit q̄ qui
 multa bona dz frequentē dare elemosynā ⁊ abūdāter. q̄ nō paup̄ bz libent̄ tñ parū dare dz. q̄ aut̄ nihil
 bz dz b̄re volūtate dādā si p̄tātē b̄ret: ⁊ sic ex tali velle sine ope meref. Elemosyna em̄ multū cōmen
 dat̄ in plurib⁹ locis sacre scripture. ¶ Ipa em̄ p̄firmat tps̄. Pnia est sedus firmū recōciliatiōis pctōz.
 p̄seruat a pctō mortificat criā. tollit penā pctōz. grām p̄seruat. paupes sustines. oia bona spūalia et
 corpalia multiplicat. orat p̄ eo q̄ eā facit repellit fraudes demonis. ⁊ p̄uat boiem a morte eterna. p̄
 dest plurimū defuncti carcere purgatorij detēt. ¶ Faciēda est elemosyna paupib⁹ ⁊ egenis: vel saltez
 bis q̄ reputant egeni cū sint mēdaces. Res q̄ dat̄ p̄ elemosyna dz eē ppriū ip̄si dātis. ⁊ cā donatio
 nis dz eē amor xpi p̄mo ⁊ p̄ncip̄l. Ite multū melior ē elemosyna scā i vita cū bona sūt i p̄tate. q̄ sit
 ea q̄ iudē ⁊ ordinant̄ ex testō v̄ al̄s dari post mortē. Plerūq; ēt ⁊tingit q̄ b̄des nō itegre v̄l̄r per
 singula p̄plent volūtate defunctor̄ post mortē: q̄re m̄lto meli⁹ ē dare i vita q̄ relinq̄re b̄d̄tib⁹ donā
 dū. Error em̄ māxim⁹ ē opinari b̄dē pl⁹ diligere testatorē: q̄ ip̄emet testator: seip̄m diligit aut diles

terit. Quid aut sine elemosyna colligi potest ex dictis salo. Elemosyna est res facta augens virtutes in
 ges angelis et separas a demonibus: murus inexpugnabilis vel sicut tibi. Elemosyna est que a morte
 et peccato liberat animam et non patitur ire in tenebras. ¶ Lon. si multa bona sup. sunt tibi studeas dare frequenter
 multa. si modicum sit tibi: da libenter iuxta posse. si non sufficias dare saltim voluntas propria sit tibi:
 mereris saltim pro velle si non poteris dare. Elemosyna confirmat tempus. firmat federa confirmat. dantes christo suat
 crimina mortificat. cetera redimit: q. p. r. relaxat penam. obseruat grates. i. gratias. q. p. r. visitat semper
 miserum. multum dedit omnia bona. orat pro donantibus. expugnat fraudes demonum: q. p. r. saluat a morte
 Elemosyna pedit defunctus vincit. i. ligatis carcere purgati. hic. i. ille cui das munus sit egenus pau
 per. vel videat. i. appeat. e. res quam das sit tua. propria christo sit tibi causa. da bona dum sunt
 tua: q. data nunc sunt pro tibi quod si pereres. i. dares. cum non valeres. i. posses retinere. Erras si spes
 quod beatus diligat te propositum sub terra: quod tu diligis teipsum.

De scientia et ignorantia.

Multi multa sciunt et se bene scire relinquunt
 Semetipsum cognosce dominum cognoscere potest
 Tu melior fieres proorsus si te bene scires
 Quam si negligeres te: cetera corde teneres
 Discere ne cesses si doctor maximus esses
 Nam per doctrinam poteris vitare ruinas
 Non curans scire merito quod scire tenetur
 Si super hoc erret non excusatus habetur
 Precipue legere qui debet siue docere
 Et quasi vile pecus ignorans et quasi cecus
 Cecus ducens cecum facit ipsum sternere secum

¶ Nec est. xvij. bui. c. ps. in qua tractat aut. de scientia et ignorantia di. quod multi sunt homines plura scientes
 et semetipsum ignorantes. Cognitio vero simpliciter virtuosior est quam alia cognitio. Melius est enim viro seipsum
 cognoscere: quam alia se omnia cognoscere se premissis. Quare nullus debet cessare quando se aliquid discat quod
 vis doctissimus fuerit: quod doctrina scripturarum facit eundem ruinam eternam. Et qui in bis scire tenetur et
 rauerit cum ea scire potuerit non excusatur a culpa. Ignorans non est sicut brutum animal: et veluti cecus. quod valde
 viciosum est in eis qui debent alios regere et docere: quibus necessaria est scientia. Est autem scientia notitia rerum cum causa
 probabili vel necessaria. Ignorantia vero est defectus noticie eorum qui debent scire. ¶ Lo. multi multa
 sciunt: relinquunt scire bene se. Lognosce teipsum et potest cognoscere dominum. tu fieres melior si scires
 proorsus bene te: quam si negligeres te: teneres. i. cognosceres cetera. a te supple. eodem. p. non: non
 cesses discere etiam si es maximus doctor: nam p. quod poteris vitare ruinam per doctrinam. vir sup. non
 curas scire illud quod tenetur scire non habet excusatur si erret super hoc: ignorans est quasi. i. sicut. pecus. i. animal
 vile. et est quasi cecus. precipue. i. maric ille qui debet regere: siue p. vel: vel docere cecum. bono carere
 visu ducens cecum facit ipsum sternere. i. cadere. secum.

De consilio et experientia.

Omnia consilia tua sunt in munere fixa
 Te non precipitas si consilio dominum stas
 Consilio tracta maturo propria facta
 Nam cito peccabis quando nimis accelerabis
 Consule maiores prudentes et meliores
 Ut non deficias nec damnosus tibi fias.
 Consilium verum docet experientia rerum
 Amplior in senibus est experientia sensus
 Si defendendo causam sumas vel agendo
 Hoc fac consulte ne consumas bona stulte

¶ Nec est. xvij. bui. c. ps. in qua tractat aut. de consilio et experientia di. quod omnia consilia nostra debent esse posita
 in deo quod nunquam cadit consilium in deo fixum. Quicquid igitur nimis cito properando sine defectu delibera
 to consilio aliquid facit: plerumque delinquit. Consilium igitur sunt maiores prudentes et meliores: sine quibus in agendis
 deficiat seu damnum patiat. Verum etiam consilium trahit et experientia rerum quod maior est in senibus: quare sensus eo
 rum melior crebro est. Insup si quis velit iudicio litigare siue actor siue reus fuerit deus pro iurisperito consulere
 ne idem sit sua bona consumat: quoniam iuris auspicia et fines dubia sunt: ut in. c. sine de dolo. et contumacia ex

Pauperies leta stat multa laude repleta
 Cor leuat ad xpm: quia mundum nō amat istūm
 Spernit terrena paradisi sperat amena
 Parno contenta patiens non est violenta
 Quamuis induta mage fit stat libera tuta
 Nemo dico lete uiuit sine lite quiete
 Uix aliquem ledit humilem mentem q̄ reddit
 Carnem compescit: quia non bene pasta marcescit
 Munere ditatur diuino fine beatur
 Est humilis talis pauper sic spiritualis
 Nam non inflatur quare super astra leuatur

¶ Dec est. xxi. bñ cap. ps̄m in qua tractat auc. de paupertate di. q̄ paupertas est magna virtus deo multū
 grata: q̄ elegit pauperes sibi parentes. sap̄s: et uoluit paup apparere. Matb. viij. Sulpes foueā
 dñt et filij? boīs nō bz ubi caput suū reclinet. Paupib? ei dedit xps regnū celeste. Matb. v. Beati
 paupes sp̄i: qm̄ ip̄oz est regnū celoz. Laudabilis est paupertas: si leta et iocūda est. nā facile paup ele
 uat in deū: eo q̄ nō diligit mūdū istū et spernit terrena sperās bñe celestia. Paup est p̄tentus modica
 re: nemini infert violentiā: q̄ patiens est. Paup libertatē iecurā bz q̄uis aduersus eū sint aliqñ iudi
 cia seu p̄tes federis. Paup letus q̄etus uiuit sine lite humilis est et aduersus neminē insurgit carnē
 domat suā uiuēs tenuē: sed diuitie illius sunt munus glorie dei: in qua sperat beatificari. Pauper in
 xpo qui dicitur spiritualis semper est humilis: quare tadē a deo exaltatur: qui exaltet humiles Luc.
 primo. Notandum tamen q̄ triplex est paupertas. Prima est coacta et necessitate inducta in his qui
 uellent diuites esse: sed non possunt. Alia est ficta: ut in ypocritis qui iungunt se pauperes ut aliqd
 eis detur. Alia est uera uoluntaria et sp̄ialis paupertas: de qua hic loquitur. ¶ Conist. [paupertas grata
 est uirtus magnificata] .i. magna [cui paupertati regna celoz beata sunt collata] .i. data [paupies]
 id est paupertas [leta stat repleta multa laude. leuat cor ad xpm. q̄ non amat istū mūdū spernit ter
 rena: sperat amena] .i. delectabilia [paradisi. paupertas est p̄teta puo est patiens. nō est uolentia q̄uis
 iduta sit male. stat tñ libera et tuta. dico q̄ nemo uiuit lete sine q̄eter cū lite. paup ledit uix aliquē] q̄
 p et paupertas reddit mentē humilē: compescit carnē q̄ caro nō bene pasta. i. nutrita marcescit paupertas
 ditatur munere diuino et beatur. i. beatificatur sine talis pauper qui est sic spiritualis est humilis. nā
 pro quia: quia non inflatur: quare leuatur super astra.

¶ De humilitate

Sis humilis mente uerbis factis retinēs te
 Sis humilis gestu semper meditando quis es tu
 Nullum contemnas sed te mundum q̄ spnas
 Sperne teq̄ spne noli laudatus haberi.
 His gradibus quinq̄ referes humilis bona uite
 Quanto dignior est humilis potius fore debes
 Qui non est humilis confundetur quasi uilis
 Cerne quid es quid eris: humilis sic efficieris
 Uile cadauer eris hoc ergo frequens mediteris
 Subdi maiori decet equaliq̄ minori
 Sic humiles grati christo sunt associati

¶ Dec est. xxi. bñ cap. ps̄m in q̄ tractat auc. de humilitate di. q̄ humilitas quā q̄sq̄ dz bñe p̄sistit in mente
 p̄bis facti et gestu: q̄ puenit cū q̄s meditat qd et q̄lis est: et sic in se nullā inuenit sup̄bie occasionē hu
 milis em̄ neminē spnit p̄ter seip̄s et mūdū: nec tñ ab alijs uult spm uel laudari. Et isti sunt q̄nq̄ q̄dus
 humilitatis p̄ q̄s uita efficit bona. Nā boies maioris dignitat̄ debet esse maioris humilitatis: qm̄ in
 pb̄us ois reputat uilis. et oib? est odiosus. humilitas nāq̄ puenit cuz q̄s attendit qd est. qd erit: qm̄
 uile cadauer unusq̄sq̄ nfm erit. Frequēter igit̄ debem? in his m̄lari: q̄ reuocant nos a p̄ctis. Insup
 ueris humilis subijcit se maiorib? suis: et q̄lis et minorib? sibi fm̄ p̄ceptū beati petri. p̄ma petri. q̄. Sub
 diti estote oī būane creature. pp̄ deū. būiles q̄ sunt oib? amabiles: et deo marie grati: quare tpo tā
 dē in patria associant. Aduertendū tñ q̄ duplex est humilitas. s. ficta de q̄ dz ecclesiastici. xix. Et q̄ neq̄

ter bñllat se. 7 interiora ei? plena sunt dolor: alia est vera. de q̄ b̄ loquit: 7 est amor dei vsq; ad xp̄tū
sui mandī. ¶ Lon. | Sis bñllis mēte retinēs | .i. custodiēs | te v̄bis 7 factis. sis bñllis gestu corpis me
ditādo semp quis tu es nullū p nō 7 vllū | nō xp̄pnas vllū: sed spernas te: q̄ | p 7 mundū q̄ p 7 sper
ne te sperni noli haberi te laudat? | tu sup. | humilis referes bona vite his quinq; gradib? . debes po
tius fore humilis: qm̄ est dignior: ille sup. qui nō est humilis pfundit quasi vitis. Terne quid es quid
ris: q̄ p 7 equali 7 minori humiles grati sunt associati sic xp̄o. ¶ De mittitate 7 māfuetudine.

Sis animo fortis vt odorem des quasi vitis

Esto mansuetus ac simplex atq; quietus

Hec faciunt hominē dño simileq; placētem.

Non reddas prauis malefacta: sed esto suavis

Hoc tibi dat meritum deus autem punit iniquus

Cum magis est dignus debes magis eē benign?

Namq; fit indignus domini pietate malignus

¶ Hic est. xxiij. bñ? cap. ps̄m q̄ tractat auc. de mittitate 7 māfuetudine di. ¶ p mittitātē ai efficit bō
in sp̄ctu dei 7 viroz velut odo: vitis qui valde placid? est: p māfuetudinē vō est bō simplex 7 paci
ficus: 7 p b̄ oia efficit bō solers ac placēs deo. Māfuetus vero 7 mitis non curat alioz malefacta ad
aim reuocare vindicādo se. s; suavis est: 7 inde magnū acquirat meritū. de? em̄ punit oē iniquū. Ma
loris etiā dignitatis boies debēt esse benigniores: qm̄ si maligni foret indignos de misericordia se
facerēt: q; nō est dign? mīa qui eā nō fecerit: iō xp̄s dicit. Mat. xvij. Nūquid oportuit te misereri
pserui tui sicut ego tui miseris sum. Vititas seu māfuetudo est modesti ai trāquillitas q̄ nulla rez
agitacione turbat. ¶ Lō. | Sis mitis ai: vt des odore deo quasi vitis. Et māfuetus ac p 7 | simplex:
atq; p 7 quietus. hec faciūt boiem simile dño | q; p 7 | placētē non reddas prauis malefacta: s; esto
suavis: b̄ dat tibi meritū aut .i. certe deus punit iniquū. i. pctm̄ | debes esse magis benign? cū es ma
gis dignus. Nam pro quia: quia malignus fit indignus pietate domini

¶ De fletu.

Si vis saluari debes primo lachrymari

Qui bene plorabit deus ipsum letificabit

Fle pro peccatis 7 pro miseris tribulatis

Pro desiderio paradisi flere memento

Si non das lachrymas ipas optando gemiscas

Cum de corde venit dñm̄ mox lachryma lenit

Mentem letificant lachryme: peccamīa purgāt

Et xp̄m placant paradisi gaudia donant.

¶ Hec est. xxiij. bñ? cap. ps̄m in q̄ tractat auc. de fletu di. Qui vult saluari dz i hac valle miserie de plo
rare mala q̄ cōm̄sit tribulatōes 7 picula q̄ p̄tingūt 7 p̄tingere p̄nt. vt dicat cū sapiente. Simile vocē
boib? emisit. Promisit em̄ de? solationes lugētib? mat. vi. Beati qui lugēt: qm̄ ip̄i solabūt. Plo
randū igit est pp̄ multa. p̄mo p pctis 7 tribulatione miseroz: vt dicit aplūs ad galatas. xi. Quis in
firmat 7 ego nō infirmo: quis scādalizat 7 ego nō vroz. Itē plorādū est p desiderio paradisi a q̄ vita
p̄nti separi sum? : veluti dicebat bt̄s paulus ad romanos. vij. Infelix ego: quis me liberabit a corpe
mortis cupio dissolui 7 esse cū xp̄o. Lachryma em̄ pacificat xp̄m qm̄ a corde bono pcedit quā cū quis
nō pōt b̄re dz: tñ in corde suo gemitus b̄re: nā lachryme faciunt mentē boīs letā: 7 purgant peccata
pacificant xp̄m: 7 donāt paradīsum. Aduertendū tñ est q̄ quidā fletus deceptionis: vt ait Quidā? de
mullierib? di. Ut flerent oculos erudiere suos. Alius est fletus indebite compassionis de quo dicit
Aug. q̄ ip̄e cogebat plorare dydonis mortē qui se occidit ob amorē Ali? est fletus denominationis
de q̄ dicit psalmo. vi. Lauabo p singulas noctes lectū meū lachrymis meis stratū meū &c. ¶ Lō. | tu
debes lachrymari primo si vis saluari de? letificabit ip̄s qui bene plorabit sic. i. plora p pctis: 7 p mi
seris tribulatis memēto flere. p desiderio paradisi: si non das lachrymas: gemiscas optādo ipas. La
chryma lenit mox. i. statim dñm̄: cū venit de corde. lachryme letificant mentem: purgant peccamīa
7 placāt xp̄m 7 donant gaudia paradisi.

¶ De virginitate 7 castitate.

Sis mundus corde verbis factis sine forde

Ut dominum vere possis super astra videre

**Mundicie vitam virgo tenet ⁊ benedictam
 Dicitur angelicus merito vŕ virgo pudicus
 Virginitas flores virtutum fert ⁊ odores
 Humanos mores transcendit ⁊ auget bonores
 Propter maiores mundanos spernit amores
 Si virgo non sis: castus tamen esse teneris
 Cuiuscunq; status quis sit debet fore castus
 Si non sit castus nemo poterit fore sanctus
 Non sunt fedati: sed mundi corde beati**

¶ Nec est. xxv. huius. c. ps: in q̄ tractat au. de v̄ginitate ⁊ castitate di. Qui vult deum videre in eterna beatitudine d̄z ab oī sordē cauere ⁊ mundiciā cordis h̄bis ⁊ factis tenere. ille em̄ d̄z vir angelicus q̄ virgo est benedictus. qm̄ virginitas est flos virtutū ⁊ odor moꝝ oīm būanoꝝ. supat em̄ bonores q̄s etiā auget sp̄rit em̄ virgo mūdānos amores: q̄ sp̄at maiores. s. celestes. Tenemur igit̄ oēs ad castitatem: s̄ nō habeam⁹ virginitatem: q̄ nemo saluabit sine castitate: q̄ pōt etiā inter vrozatos obseruari: vt i. c. Nicena. r̄r̄i. di. **¶** B̄ti etiā sunt saluati ab oī labe corp̄is: ⁊ aie mūdāti. mūdiciā vero est v̄riusq; boīs integritas diuini amoris intuitu obseruata nō ad vanā gloriā de qua r̄ps. Mat. xiiij. **¶** De vobis scribis ⁊ p̄bariseis q̄ mūdatis qd̄ defozis est: int̄ aut̄ pleni estis rapina ⁊ immūdiciā. **¶** L̄ō. [sis mūd⁹ corde h̄bis ⁊ factis: ⁊ sis sine sordē: vt possis videre d̄m sup̄ astra. v̄go tenet vitā mūdiciē ⁊ b̄dictā vir pudicus ⁊ virgo d̄z merito angelicus virginitas fert flores virtutū ⁊ odor virginitas transcendit mores humanos ⁊ auget bonores virginitas spernit amores mundanos propter amores maiores. Si nō sis virgo: t̄m̄ teneris fore: i. esse castus quis d̄z esse castus cuiuscunq; status fuerit. Nemo poterit esse sanctus si non sit castus. **¶** Beati non sunt fedati. i. maculati sed sunt mūdī corde.

¶ De pace.

**Esto pacificus et pacis semper amicus
 Cum cunctis pacem teneris habere tenacem.
 X̄ps pacificus dixit sermone beatus
 Nascens portauit pacem moriens reparauit
 Surgens induxit pacem testando reliquit
 Conserua triplicem x̄po fratri tibi pacem
 Hostes pacifica feda prudenter iniqua
 Pax confert letam vitam mentemq; quietam
 Sedat rancorē fouet ⁊ augmentat bonores**

¶ Nec est. r̄r̄vi. huius. cap. pars in qua tractat auc. de pace di. q̄ et̄ p̄lo r̄pi debem⁹ esse pacifici ⁊ amici cū oīb⁹ ⁊ s̄q̄ nā pacificus vir b̄z b̄dictionē a x̄po ⁊ b̄ritudinē: vt d̄z. **¶** Dat. v. **¶** Beati pacifici. **¶** X̄ps em̄ in sua natiuitate pacē mundo contulit ⁊ sua morte pacem reparauit: sua resurrectione paces induxit ⁊ in suo testamento pacem discipulis relinquit dicens. Pacem meam do vobis. Triplicem aut̄ paces habere tenemur sc̄z cum x̄po. cum fratre: ⁊ cum nobis ip̄s in conscientia. Prudēter aut̄ debem⁹ hostes nobis pacificare: feda ⁊ iniqua relinquentes. **¶** Vita em̄ pacifica iocunda esse ⁊ quietā: tollit rancorem: ⁊ auget ⁊ nutrit bonores. **¶** Nota q̄ s̄m cōpendiū t̄beologie: par est status virtutis in quo est delectatio in deo sine contradictione carnis: mundi. ⁊ dyaboli: ideo pacifici quantum ad opera interiora deo magis approxinant q̄ misericordes: ideo filij dei vocantur. **¶** **¶** Con. esto. i. sis pacificus: ⁊ esto semper amicus pacis teneris habere pacem cum cunctis. x̄pus dixit sermone. pacificus est sup̄. **¶** beatus. x̄ps nascens portauit pacem: ⁊ reliquit eā testando. **¶** Conserua triplicē paces sc̄z x̄po fratri ⁊ tibi pacifica prudenter feda ⁊ iniqua. **¶** Pax confert. i. dat vitam letam: q̄ p̄ ⁊ mentē quietam. **¶** Pax sedat id est pacificat rancorē fouet ⁊ augmentat bonores.

¶ De patientia

**Clir patiens esto nunq̄ corde sis molesto
 Nemo sui dominus fertur patiens nisi verus
 Seruat prudenter animam viuens patienter
 Nam flores cunctorum fert sapientiā morum
 Fer mala cum pausa: nemo patitur sine causa
 Quamuis bic multa patiatur homo sine culpa**

Hic homo torquetur vt sic patiēdo probetur
Et mens purgetur vt premia plura lucretur
Ne sublimetur vt xpo gloria detur
Et preseruetur ne perpetuo crucietur
Et mala prudenter tua portes ⁊ patienter
Inspice maiores aliorum sepe dolores

¶ Dec est. xxvij. bui. cap. ps in q tractat auc. de patientia di. q nullus est verus sui dñs nisi patiens. sic
 q quilibet nrm patiens ⁊ nullas molestias inferens: qm q patienter viuit prudēter vitā pseruat. nā pa
 tientia est flos oim virtutū. Igitur patienter sustinere debem⁹ mala q nos hic premunt: attendētes
 q n̄bil patimur sine cā: s̄ aliqui bñ patiaf alijs sine culpa: nam torquetur aliqui bñ. vt p̄bef a xpo p
 patiētiā. aliqui vero vt mēs ⁊ cogitatio ei⁹ purget. qñq; etiā vt plus mereat p virtutē patientie. Itē
 vt nō supbiat: sed dei gl̄iam querat ⁊ vt preseruetur a pena eterna. Prudēter ergo sustinere debem⁹
 tribulationes n̄sas ⁊ patienter aspiciendo. primoz n̄roz maiores tribulationes. Nota q patiētia est
 virtus equanimit̄er portans. ꝓm̄elias ⁊ aduersitates. de qua xps Lu. iij. In patiētia v̄ra possidebitis
 aias v̄ras. ¶ Lō. [esto]. i. sis [vir patiens nūq̄]. p nō ⁊ vnq̄ nō sis corde molesto. nemo fertur. i. s̄
 [verus dñs sui nisi patiens] vir sup. [vnq̄s patienter seruat prudenter aias. nā. p q: ⁊ q: patiētia fert]
 id est d: [flos cūctoz mox. fert]. i. sustinet [mala cū pausa: quis. i. s̄. licet bñ patiatur hic multa sine
 culpa. bñ torquetur hic: vt p̄bef patiēdo sic. vt mēs purgetur ⁊ lucretur plurima premia.] p vt ⁊ non vt
 nō supbiat [vt gl̄ia det xpo vt preseruetur: ne p vt ⁊ non vt non crucietur perpetuo: inspicere sepe dolo
 res alioz maiores vt portes prudenter ⁊ patienter tua mala.

¶ De obedientia

Debet obedire domino quicumq; subire
Cult regnum celi parendo corde fideli
Qui non parebit celesti sede carebit
Qui bene parebit paradisi munus habebit
Et nequeas ledi maiori semper obedi
Nūl tibi constaret q non licitum oneraret
Non est illicitum iussum maioris agendum
Est semper domino parendum cuncta regenti
Plusq̄ prelato iustum non precipienti

¶ Dec est. xxvij. bui. cap. pars: in qua tractat auc. de obedientia di. Qui vult intrare regnuz celeste
 dz obedire deo primo ⁊ mādata ei⁹ tenere: qm qui nō obedierit deo dānabit ꝓpetuo ⁊ carebit celesti
 regno. Obediendū est in sup maiorib⁹ n̄s: tā prelatis eccl̄iasticis q̄ principib⁹ secularibus. nec in
 telligendū tñ est in rebus licitis q̄ non contradicunt legi diuine. Subdit⁹ em̄ nō tenet obedire sup
 ori in rebus illicitis q̄ cōtrariant legi diuine: qm̄ deo magis q̄ hoibus obediendū est: qm̄ oia creata
 velint nolint sunt in potentia obedientiali creatori. vt dicit Scotus in. iij. sententiarum. Si ergo
 omnis creatura obedit deo creatori suo: ad hoc multo magis homo tenetur: cum sit perfectior. Dicit
 tur enim Baruth. iij. Stelle vocate sunt: ⁊ dixerunt a sumis. In nota q̄ obediētia est spōtaneum
 ⁊ rōnabile ꝓprie voluntatis sacrificiū ꝓp̄ dei cultū. ¶ Lon. [qñq; vult subire]. i. intrare regnuz celi
 debet obedire dño parēdo corde fideli [ille sup. [qui nō parebit]. i. obedit] carebit sede celesti. [ille
 sup. [q̄ parebit bene habebit mun⁹ paradisi.] Obedi sp̄ maiori: vt nequeas ledi. ni p nisi ostaret. i. cla
 rū esset [tibi q̄ oneraret]. i. ꝓperet [nō licitū. iussum]. i. ꝓceptū [maioris illicitū nō est agēdū parē
 dū est semꝓ dño regenti cuncta plus q̄ prelato precipienti non iustū.

¶ De prelatiōe ⁊ vita actiua

Contemplare bona celi poscens tibi dona.
Fugiter eterna confecti sede superna
Et sic terrena spernas pro luce serena
Dicitur actiua bona vita luctum faciendo
Contemplatiua melior est celsa petēdo
Marta bonā partem sumpsit domio famulādo
Magdalena tamen meliorem fert speculādo
Eur speculatiuus sis in domino bene viuus

Sancta gerens opera sic fumes gaudia vera

¶ Dec est. xxx. bui. c. ps. in q̄ tractat auc. de duplici vita. s. p̄tēplatiua: r̄ actiua di. q̄ vita p̄tēplatiua ē p̄siderare bona celestia r̄ ea sibi desiderare i p̄ma celesti q̄ est p̄petua r̄ eterna: ita q̄ p̄ luce serena acquirēda oia terrena veniūt sp̄nēda r̄ tandē desideranda. Actiua h̄o vita est h̄i agere i oib⁹ opibus terrenis mūdānis iuste r̄ sancte. De aut̄ due vite figurant nobis a dño Luce p̄mo. s. per mariā magdalēna q̄ significat vitā p̄tēplatiua: q̄ sp̄ specularat altissima dei opaz: iō d̄r de ea: q̄ meliorē prem̄ elegit: q̄ nō auferet ab ea. Per martham h̄o significat nobis vita actiua: q̄m ipsa seruiebat dño misistrando corpori necessaria. Marciūq̄ igit̄ erit viuax in deo cōtemplatiu⁹ cū ope bono: hic merebit̄ gaudia sempiterna. De his duob⁹ mōis viuēdi r̄ figura eoz: q̄s ip̄oz melior sit: satis habet in caplo Nisi cū pridez. de renūtiatione in antiquis. ¶ Lon. [Tu p̄scens] .i. querēs [bona tibi: p̄templare] .i. confidera [bona celi conferrī iugiter sede sup̄na] .i. eterna [vt spernas sic terrena pro luce serena: Actiua vita d̄r bona faciēdo bonū: p̄templatiua est melior: petēdo celsa] .i. alta. [¶ Martba] .i. illa minima [sumpsit bonā partē famulādō] .i. seruēdō dño: tū magdalena fert meliorē p̄ez speculari i. p̄templādō [celestia: cur] .i. q̄rel [sis speculari]⁹. viuis h̄i in dño gerēs sancta opa fumes sic gaudia vera]

¶ De oratione.

**Sedulus et ora dominum reuerenter adora
Ut sibi te gratum faciat nunc postq̄ beatum
Sepe deum placat oratio cor bene mundat
Hostes eruperat: celos penetrando subintrat
Christo p̄sentat que p̄scens sedulus optat
Auxilium prestat bis quos tribulatio verat
Nos deus orare iussit simul r̄ vigilare
Discipulis formam dans orandi q̄ normam
Que breuis est digna tenet in se cuncta petenda**

¶ Dec est. xxx. bui. c. ps. in qua tractat auc. de oratiōe di. q̄ patētē debem⁹ deū orare r̄ reuerent̄ adorare q̄ten⁹ nos hic gratos faciat: r̄ postea br̄os in celis efficiat. Oratio em̄ multa facit bona: q̄ deū sepe pacificat: q̄d q̄d p̄z de moysē orāte. p̄ p̄lo israel: ne dñs eū disperderet: vt erodi. xvij. Itē orō purgat cor orātis: hostes vincit: celos itrat deo p̄ntat ea q̄ orōēs desiderat: r̄ magnū auxiliū dat bis q̄ sustinēt tribulationē q̄re de p̄cepto nos orare: r̄ in orōne vigilare: dans nobis modū orādī: r̄ oratiōis ip̄am cōstitutēs q̄ breuis est: r̄ dignissima in se p̄tines q̄ nobis petenda sunt: vt marb. vi. d̄r sic ora bis. ¶ In n̄ r̄c. Orō ab eleuatio mentis in deū mirabilia del enarrando q̄ defect⁹ seu tribulationes n̄as insinuādo. ¶ Br̄us t̄bo. in. iij. dif. vi. dicit: q̄ oratio est p̄ mētis effect⁹ in deū tēdēs. r̄ plerūq̄ ne pigritet in vocē p̄p̄ēs. Quēcuq̄ q̄ri p̄nt de orōne tradunt in clemētina vnica de relinquīs et veneratōe sc̄oz in glo. vide sibi. ¶ Lō. [Tu sedul⁹] .i. attē⁹ [erora dñm: r̄ adora reuerēt̄ vt faciat nūc te gratū sibi: q̄] p̄ r̄ [beatū post] [impadiso sup̄]. [orō placat sepe deū] [iōso] [mutat h̄i cor erupat] .i. vincit [hostes: r̄ subintrat celos penetrādō] [iōso] [p̄sentat r̄ p̄] [iō] [q̄ sedul⁹] [poscēs] .i. orās [optat orō] [p̄stat] .i. dat [auxiliū bis quos tribulatio verat. de] [iussit nos orare r̄ vigilare simul dans formā discipulis orādī: q̄] p̄ r̄ [normā. Que] [forma orādī] [est breuis r̄ digna: r̄ tenet] .i. continet [in se cuncta petenda]

¶ Septem petitiōes orōnis dñice.

**¶ Pater in celis regnans te posco fidelis
Nomen p̄mo tuum sit semper magnificatum
Adueniat regnum tuum celeste benedictum
Velle tuum terris per nos fiat sic in altis
Dapanem nostrum nunc nobis quotidianum
Et parcas nobis mala: sicut nos inimicis
Et si tētemur ne permittas superemur.**

¶ Dec est. xxxi. bui. c. ps. in qua tractat auc. de septē petitiōib⁹ orōnis dñice di. Ego tenēs fidē posco te patrē meū in celis regnatē. H̄ est p̄ia p̄ticulari dñi dñice orōnis. Secda est. Nōmē tuū sit sp̄ et p̄mo magnificatū. Tertia est. Adueniat. i. def̄ mibi regnū tuū celeste b̄ndictū. Quarta ē. Tuū velle p̄ nos xp̄ianos fiat in terris sicut i celis. Quinta est. Da nobis panē nostrū q̄tidianū. Sexta ē. Parce nobis mala q̄ fecim⁹ sicut nos indulgem⁹ malefactorib⁹ n̄ris. Septia r̄ vltia est. Si tētemur a n̄ris

hostibus defende nos vt non vincamur ab eis. In hac em̄ ofone dignissima quā de' p nobis r nra
 vilitate dignatus est facere septem sunt petitiones q̄ correspondēt septē donis spūsc̄i. ¶ Lon. ¶ O
 pater regnās in celis: ego fidelis posco. ¶ .i. oro. ¶ te nomē tuū sit p̄mo magnificatū semp. Tuū regnū
 celeste benedictū adueniat igit̄ mibi sup. ¶ tuū velle fiat p nos i terris: vt. ¶ .i. sicut. ¶ fit in altis. ¶ .i. in ce
 lis. O pater. ¶ da nunc. ¶ .i. bodie. ¶ panē nostrū quotidianū nobis: r parcas nobis. ¶ mala que cōmisim?
 ¶ sicut nos. ¶ peccimus. ¶ inimicis. ¶ nostris. ¶ r nō pmittas. ¶ q̄. ¶ superemus si tentemur: s̄ defende nos a
 cunctis malis iniquis.

De conditionibus orationis

Sed nos a cunctis defende malis r iniquis

Sit deuota gemens oratio sit pia feruens

Pura sit assidua discreta sit ac operosa

Iusta sit ac humilis attenda sit atq̄ fidelis

¶ Dec est. xxxij. huius ca. pars: in qua tractat auctor de conditionibus ofonis di. ¶ oratio debet esse
 deuota cū lachrymis feruens r pia: pura sine peccato: continua: discreta: laboriosa: cū alijs operibus
 iusta: humilis: attenda: r fidelis: r inter cetera debet esse b̄nensis: vt dicit x̄ps. Nolite orantes multuz
 loqui. Parua enim oratio cum deuotione melior est q̄ longa sine deuotione. de conse. di. v. c. Nō me
 dīocriter. ¶ Construe. ¶ Oratio ¶ sit deuota gemens: sit pia feruens. ¶ oratio ¶ sit pura assidua. ¶ .i. cōtinua
 ¶ discreta: ac p̄o. ¶ r operosa oratio ¶ sit iusta r humilis attenda: atq̄. ¶ p̄o. ¶ r ¶ fidelis.

¶ De ieiunio r quando debet fieri de precepto.

Abstineas seruans ieiunia nulla relatans

Que iubet ecclesia seruari scilicet ista

Vult x̄ps natus ascensio spiritus almus

Sumpta dei genitrix ieiunando venerari

Ante diem festi necnon r apostolus omnis

Exceptis iacobo philippo sicq̄ iobanne

Cum quadragesima iungantur tempora quarta

Et que pontifices in sede sua statuerunt

¶ Dec xxxij. huius ca. pars: in q̄ tractat auc. de ieiunio: ostēdēs qm̄ debeam' ieiunare et p̄cepto ecclesie.
 Dicit igitur q̄ ieiunia hic posita sunt de precepto ecclesie: q̄re sine relatiōe ab oibus obseruari de
 bent. Prīmū est ieiunū natiuitatis dñice. Scđm̄ ascēnsionis dñi. Tertiu' p̄t̄becostes. Quartū assum
 ptionis beate marie virginis. Quintū est oim̄ apostolorū: exceptis tribus. s. iacobo philippo r Jo
 hāne. Sextū est quadragesime. Septimū est quattuor tēporū. Octanū est ieiunū romanorū p̄tificā
 nouiter introductū si quod fuerāt. Possint em̄ romani p̄t̄ifices p̄stituire sub pena culpe mortalis
 r tenent subditi obedire: vt in. c. Si q̄s de maiestate r obediētia de t̄pibus ieiuniorū r solēnitatib'
 ieiunū habētib'. vnde plene in. c. ij. de obseruatione ieiuniorū. ¶ Lō. ¶ tu seruās ieiunia: nulla ¶ p nō
 r vlla: nō relatans vlla. ¶ ieiunia ¶ q̄ ecclesia iubet seruari. abstineas ¶ .i. abstinentiā serues. s. ista q̄ sequi
 tur ¶ natus x̄ps. ¶ .i. natiuitas x̄pi. ¶ ascēnsio. ¶ x̄pi. ¶ spūs alm'. ¶ .i. sanctus. s. p̄t̄becostes. ¶ sumpta. ¶ .i. assum
 ptio. ¶ vult. ¶ .i. volūt. ¶ venerari ieiunādo: an̄ diē festū. ¶ .i. i. vigilia. ¶ necnon. ¶ .i. etiā. ¶ ois apostolus: iaco
 bo philippo: q̄. ¶ p̄o. ¶ r iobanne exceptis sic. Quarta t̄pa iungant quadragesima r ieiunia supple. ¶ que
 pontifices ¶ sc̄z romani ¶ statuerunt in sua sede. ¶ .i. in sua dignitate volunt venerari ieiunando

¶ Quomodo debet fieri ieiunium r de consequentibus ad ipsum.

Cum ieiunabis horam non anticipabis

Crimina vitabis epulis te nec onerabis

Pauperibus dabis dominum laudando rogabis

Carnem castigant ieiunia crimina vitant

Ac mentem releuant: faciunt dominoq̄ placentem

Donant virtutes r premia dantq̄ salutes

¶ Dec est. xxxij. huius ca. pars: in q̄ tractat auc. quō d̄s fieri ieiunū: r etiā de p̄sequentib' ad sp̄m di. ¶ q̄
 is q̄ ieiunat nō d̄s anticipare horā. s. meridianā: nec d̄s nimū comedere. s̄ paupib' aliqd̄ donare ora
 tionī vacare carnē castigādo crimina vitare. ieiunū em̄ deuotū eleuat mentē in deuz: r facit eā deo
 placēre: r acq̄rit virtutes r premia eterna. Nota q̄ sicut hora nō est anticipāda in ieiunio: ita nec dif
 ferenda maxime vsq̄ sero: sicut fit a quibūsdā in vigilia natiuitatis dñi: q̄ talis videt̄ ritus paganorū:

ieiunium

Notat de cōse. di. vi. Sint tibi. ¶ Lō.] nō anticipabis. i. ante capies bonā solitā ordinatā sup.] cum
 felunabis vitabis. i. fugies] crimina. Nō onerabis te epulis: q̄] p̄] dabis paupibus. rogabis. dñs
 audiando eum. leuonia castigant carnem. vitat. i. vitare faciūt crimina ac p̄ r̄ releuant mentem: q̄ p̄
 r̄ faciunt mentem placentem dño leuonia: donant virtutes: r̄ dant premia: q̄ pro: r̄ salutes eternas.

¶ De verecundia

Esto verecundus si vis fore crimine mundus

Erubeas fari res turpes ac operari

Custos virtutum pudor est contra mala scutum

Virtutum florem perdis perdendo ruborem

Non tamen erubeas tantum q̄ commoda linquas

Que debent fieri crimina cuncta fateri

Nam rubor hic stultus seu crimē nō bona virtus.

Sepe rubor generat scabiem quia nescius extat

¶ Decē. xxxv. bñi. c. ps i q̄ tractat au. de hēcūdia di. q̄ duplex ē hēcūdia quedā est q̄ p̄seruat vtutes
 alia est q̄ celat criar: r̄ talis dī stulticia. Qui vult q̄ eē mūdus ab oī criē dī bñe hēcūdiā dicēdi r̄ facien
 di ea q̄ sunt turpia r̄ inboneſta hēcūdia em̄ est custos vtutū r̄ scutū oīm maloz. Qui q̄ eā amittit: flo
 rē oīm vtutū pdit: pp̄ etiā nimīā hēcūdiā nō sunt vitia relinquēda: maxie ea q̄ sunt licita. Nō em̄ dī
 q̄s tm̄ erubescere in p̄fessione q̄ nō audeat pctā p̄fiteri. Nā talis hēcūdia diceret magna stulticia: r̄
 crimē ap̄d deū reputaret. r̄ inde sequerent multa mala. Nota q̄ hēcūdia ē bone ſpei nūcia: bone ſpei
 indolis iuder simplicitat: colūbtine signū: test: innocētie: lāpas pudicitie: gl̄ia p̄ſcētice: custos fame
 r̄ vite. ¶ Lō.] esto. i. sis] hēcūdius si vis fore. i. eē mūdus criē. Erubeas. i. hēcunderis fari. i. loq̄ res
 turpes: ac p̄ r̄ opari pudor est custos vtutū. Pudor est scutū. i. defenſio p̄tra mala. i. pctā pdis flores
 iustū pdēdo ruborē. i. hēcūdiā. Tū nō erubeas. i. nō hēcunderis tm̄ linquas cōmoda. i. vitia q̄ debēt
 fieri: seu p̄ vel: vel linquas fateri. i. confiteri cuncta: crimina. Nā p̄ q̄: q̄ hic rubor stultus est crimen
 non est verus bona rubor generat sepe scabiem: q̄ extat nescius. i. ignorans.

¶ De veritate.

Sis verax opere: sis corde verus r̄ ore

Clerus laudatur: sed mendax vituperatur

Clerus doctrina sis iustitia quoq̄ vita

Hec semper teneas nec propter scandala linquas

Nūq̄ mentiri debes nec falsa tueri

Et mala vitentur aliquando vera tacentur

Sed cum iurabis q̄ quantaq̄ referabis

Clerum non celes vnq̄ vel falsa reueles

¶ Dec est. xxxvi. bñius cap pars in qua tractat au. de veritate di. q̄ triplet est veritas. s. oris: cordis
 r̄ operis homo verax semp est laudandus: r̄ hō mendax semp est vituperandus. Et est alia duplex ve
 ritas: videlz doctrine vite r̄ iusticie: q̄ semp intemerate obseruāda est. Nūq̄ em̄ est mentenduz nec
 falsum est sustinēdū. Aliqñ tm̄ pōt veritas sine dolo sustineri vt euitet aliq̄ grande malū sine tamē
 iuramēto: qm̄ in iureiurādo dī interesse veritas: nec dī oscultari aut falsum reuelari. Notādū tamē
 q̄ veritas p̄p̄e vite nūq̄ est relinquēda: q̄nis veritas iusticie r̄ etiā doctrine omittant. maxime vbi
 scandalū imminet aut multitudo delinquentiū: vt in. c. nisi cū pridē de renūciatione in antiq̄s. ¶ Lō.
] Sis verax. i. verus] ope. i. facto. sis verus corde r̄ ore. i. sermone. hō verax laudat: s̄ mēdat vitu
 perat. sis verus: doctrina. iusticia q̄ p̄: vita teneas semp bec nec p̄ r̄ r̄ nō r̄ nō linquas p̄pter scādala
 vnq̄ debes mentiri nec tueri. i. defendere falsa: vera tacentur aliquando vt mala vitentur sed refera
 bis quantaq̄ scis cū iurabis non celes vnq̄ verum: nec reueles falsa

¶ De modestia.

Non sis infestus in cunctis esto modestus

Optima res modus est nam semp ad omnia p̄dest

Noli latare linguam quoniam reuocare

Non poteris verbum quod dicis forsan acerbuz

Coram quo dicas quid quomodo qm̄ requiras

Dicas dicenda docte sileas reticenda

Responde modice pulcre taceas verecunde
 Ut sic placetur quando te maior habetur
 Cum de maiore loqueris sis cautus in ore
 Ultere sermone moderato cum ratione
 Qui sput ad celum sputum fedat sibi vultum.

¶ Dec est. xxxvij. bui? cap. ps in qua tractat auc. de modestia di. q. modus seu rex modestia q. semper in oibus pdest honestissima atq. optima res e. Quicunq. igit vult honeste viuere: dz modestus esse no imoderat. Per modestia em lingua refrenat qd laudabile e qz vbu semel platu nunq pot reuo cari. Nisi em qs loqf: attedere dz cora qb: qd loqf quo r qn. Insup prudeter aduertat q dicenda sunt r q tacenda: na respodere debem? modeste pulchre r honeste: vel oino tacere debem?. maxime qn maio ribus nris loqmur. Videamur ne puocemur ad ira: s. puocatos pacificem?. Na q de maiore suo lo quif moderato smone utaf. Pleruq em ptingit q q de alio male loqitur in eo diffamat: qz forte pe ior est illo aut ei similis: veluti ptingit in eo qui ad celu sput: qm seipsum sputo aspgit r pprio facto maculat: sic ptingit ei q immoderate loqitur. Et nota q modestia sm tulliu primo rethoricoz est per qua pudor honestat: pura r stabile copat auctoritate. pudor aut est timor turpitudinis r fuga inde ceti. ¶ Lō. [Nō sis infest? .i. molest? siue inder? esto modest? .i. moderat? [in cunctis. mod? est opti ma res. na] p q: q: pdest sp ad oia. noli latere lingua: qm] p q: q: nō poteris reuocare vbu qd di cis forsan acerbū .i. malū] reqras corā q tu dicas: qd dicas. quō dicas qn dicas. dicas dicenda. fileas docte recitanda. i. tacenda] r iude modice .i. modeste taceas pulchre. ve. p vel: vel recede. vt qn quis habet maior te placet sic. Sis cautus in ore cū loqueris de maiore: vt utere sermōe moderato cū rōne ille qui sput ad celu sputum. i. salina ozis fedat. i. maculat sibi vultum. ¶ De legalitate.

Si vis in celis fore gaudens esto fidelis
 Cunctis prefertur vir qui legalis habetur
 Legalis domino sis semper ipsi amando
 Et dispensando domini bona multiplicando
 Ac sibi parendo: nec non ipsum reuerendo
 Legali probior non est nec nomine maior
 Tanq perfectus stat legalis bene rectus
 Non vult fraudare quemq nec damnificare

¶ Dec est. xxxviij. bui? .c. ps in q tractat auc. de legalitate di. q. legalitas e virt? q alijs ppoit in fide litate seruada: qua virtute opz nos bfe siuelim? in celis cū ipso gaudere. Legales aut tuc dno sumus cū eū amātes dona q nobis ptulit alijs dispēsando multiplicamur ipet obediēdo: r eū vt tenemur ve nerando. Nullus em melior est aut maior viro legalit? sp pfect? r rect? manēs nulli fraudē aut dā nū facit. Nota q legalitas est fidelitate r vnitatē tā factis q vbis sp obseruare de qua apoca. ij. Esto fidelis vsq ad mortē r dabo tibi coronā vite. ¶ Lō. [esto fidelis si vis fore .i. ee] gaudēs in celis vir q bētur legalis pferf cūctis. Sis legalis dno amādo sp ipm. r dispēsando. i. distribuendo bona dñi. r multiplicādo. i. augendo ac. p r parando sibi: nec non. i. etiā r cuerēdo ipm aliquis sup. nō est. pbior. id est melior. legali nomine: nec. p r r non: r non est maior legali nomine legalis stat bene rectus tā q perfectus. non vult fraudare quemq. nec dānificare.

¶ De ingratitude.

Non sis ingratus domino si vis fore gratus
 Redde vices danti plus tibi dat cuncta tonanti
 Sumens donatum debes te redde gratum
 Breves reddendo verbis factis recoleudo
 Dicitur ingratus benefactori male gratus
 Oblituiscendo non reddendo ve nocendo

¶ Dec e. xxxix. bui? .c. ps in q tractat auc. de ingratitude di. q. cauere debem? sumope ne ingri sim? deo r bñfactorib? nris: deo pmo q cuncta nob tribuit. Eū igit dona ei? recipim? gfas illi agere debem? vbo. s. filii etiā r boib? a qb? aliq bona recipim? gfas actōes referre debem?. Ille em ingrus est qui bñfactor oblituiscit. r q nō retribuit cū pot: vel q nocet bñfactori suo verbo vel facto cui deberet obsequium prestare. Unde sm bñm Bernardū. Ingratitudo est ventus viens ficcans sibi fontē p̄tata tis: roē mie. r fluēta grē beneficior oblitio. Eōra qua ingratitude d. T. bobie. iij. Omni tpe bñ

dic dicitur: q̄ imemorē bñficijs oēs oderūt: vt di. Tulli. ¶ Con. [Non sis ingrāt' dñi: si vis fore.] .i. eē grat' redde vices danti plus ⁊ tonanti.] .i. deo qui dat cuncta. Tu sup. [sumens donatū debes redde re te gratum. reddendo grates verbis ⁊ recolendo factis. ille qui est magis gratus benefactori dicit' ingratus obliuiscendo non reddendo: vt. p̄ro vel nocendo.]

¶ De solutione debito: um.

Debita solue cito ne damnum detur amico
Si cito non soluis te sponte crimine voluis
Soluerē si tardas fieri tibi grata retardas.

¶ Nec est. xl. bui. c. pars: in qua tractat auc. de solutione debitoꝝ di. q̄ qui alteri aliqd̄ dō: tenet q̄ ci tius pōt satisfacere: ne in defectū solutionis patiat dispendiū. Qui em̄ diu tenet alienū debitiū cum possit soluere peccat: ⁊ meret ne quis illi ampli' gratia faciat mutando vocals: de quo d̄ Leuitic. x. Non morabit' opus mercenarij tu apud te vsq; mane. ¶ Lō. [Solue cito debita: ne p̄ro vt ⁊ nō vt] non detur damnū amico. tu voluis.] .i. inuoluis] te crimine sponte: si nō soluis cito. retardas gra ta tibi fieri: si tardas soluere debita.]

¶ De discretione.

Vir tutum nutrit discretio dicitur esse
Insuper est tutus: quare non debet abesse
Esto discretus rerum libamine fretus
Non bene discretus nisi te ratione gubernes
Omnia discerne: que sunt bona vel mala cerne
Elige que bona sunt: sed respue que min' obfunt
Sis circumspectus: vt nunq̄ sis male rectus
Et sint directa per te que sunt male recta

¶ Nec est. xl. bui. c. pars: in qua tractat auc. de discretioe di. q̄ discretio est nutrit ⁊ tutrie oim̄ s̄tu tū qm̄ eas n̄ utriq; ⁊ p̄regit. Discret' em̄ vir oia facit cū deliberatioe: ⁊ rōe nō p̄cipitanter: ⁊ cū reruz pondere seu mēsurā discretio etiā rectissime distinguit inf̄ bona ⁊ mala vt bec eligit. Illa s̄o respu at tanq̄ nōc entia. Insup discretio hincide ⁊ vbiq; q̄ min' recta sunt dirigit. Nota q̄ discretio ē inf̄ aliaz virtutū: vt i. c. i. d̄ officio custodis: ⁊ in. c. p̄ntiū. i. q. v. idē i cle. pastoral de re. iudi. ¶ Lō. [discretio d̄ eē nutrit s̄tutū discretio ē isup.] .i. vltra] tutrie: q̄re nō d̄z abesse.] .i. deficeret] esto discret' ⁊ fret'.] .i. munit'.] libamine.] mēsurā] rerū. nō discernes bñficijs gubernes te rōe. discernes oia. certe q̄ sunt bona vel mala. Elige ea q̄ sunt bona: s̄ respue ea q̄ obfunt.] .i. nocēt] nimis. sis circūspect'.] hincinde aspiciēs] vt nūq̄] p̄ nō ⁊ vnq̄: vt] si sis. vnq̄ male rect': ⁊] ea sup.] q̄ sūt male recta sūt directa p̄ te.]

¶ De prouidentia.

Prouideas cura vigilantī sepe futura
Ne noceant cura: que sunt caueas nocitura
Ne bona procura non spectans tempora dura
Ne tibi quid desit prouiso prouida presit
Qui de venturis non prouidet extat inermis
Non confundetur qui premunitus habetur
Nescit prodesse qui nescit prouidus esse
Prouidus est plenus: improuidus extat egenus

¶ Nec est. xli. bui. c. ps̄: in qua tractat auc. de prouidētia di. q̄ vir prudēs prouidet sibi de futuris cum omni diligētia: ne se noceat illi q̄ futura sunt. Adeo em̄ futuris reb' prouidet: q̄ nulla futura p̄nt ei nocere: s̄ p̄uisio p̄ eū facta illi ē vitilis. qm̄ q̄ sibi futuris nō prouidet: sepe plura aduersa patit: prudēs ēt s̄p̄ munit' est: ⁊ p̄pterea nūq̄ p̄sufus est. s̄z oib' bonis plen' est. improuidus em̄ paup̄ est: ⁊ nulli p̄ desit: nec ēt sibi p̄s̄. No. q̄ prouidentia est futuroꝝ p̄sideratio fm̄ rectitudinē p̄siliū ⁊ p̄cepta q̄ d̄s vitat futura mala: vel saltē ea moderat'. ¶ Con. [prouideas sepe futura cura.] .i. sollicitudine.] vigilantī cura.] i. caue.] ne p̄rovt ⁊ nō. vt] futura nō noceat. caueas ea q̄ sunt nocitura: ac.] p̄ ⁊] nō spectas tpa dura.] i. difficilia.] p̄cura.] .i. acq̄re bona: ne.] p̄ vt ⁊ nō. vt] aliqd̄ nō desit tibi. p̄uisio.] p̄uida.] p̄uide facta.] .i. a longinquo.] p̄sit tibi. ille extat.] .i. manet] inermis.] .i. sine armis.] qui nō prouidet de futuris. ille q̄ p̄munitus.] .i. munitus.] nō confundetur. ille qui nescit esse. prouidus nescit p̄desse.] .i. p̄ficere.] p̄uidus vir est plenus. improuidus extat.] .i. est] egenus.]

¶ De largitate.

Sis largus parcus non vastator nec auarus
 Stat medio virtus extrema tenet loca virus
 Prodigus est dando nimium cupidus retinendo
 Largus dans danda, parcus retinens retinenda
 Prodigus in vanis consumit cur fit inanis
 Qui sua consumit eget: et post vndiq; sumit
 Prodigus est prauus; sed peior fertur auarus
 Nam quasi semper obest alijs: nunq; sibi prodest
 Quilibet excessus malus est cur fit bene pressus
 Tu medium retine modus est seruandus vbiq;
 Serua mensuram semper multum valituram
 Da cito gaudenter gratis iuste sapienter
 Nam donum decorant bec et meritum meliorant

¶ Dec est. c. liij. b. vii. c. ps. i qua tractat auc. de largitate di. q. largitas est vt us moralis inter duo est i
 tremia viciosa p̄sistēs: q̄ sūt pdigalitas et auaritia. Prodigus aut̄ iutiliter plura p̄sumit: vbi q̄i non
 oportet: sicut nō opz. dat em̄ dāda et nō data q̄re van? et egen? sepe efficit: et sic malus est. Sz peior
 est auar? q̄ nec sibi nec alijs vtilis est. Retinet em̄ nō retinēda: et nō distribuit sua nec aliena. sic ex
 cedit in nō dando et nimii retinēdo. larg? aut̄ qz stuosus est mediū tenet amboz. Nā aliq̄i dat et vbi
 opz: et aliq̄i nō dat. s. vbi nō opz: et sic modū et mensuraz s̄nat q̄ laudāda sūt in oib?. Dat em̄ cito gau
 dent: gratis iuste et sapienter: q̄ oia faciūt dona amabilia et valde decora: et quib? et magnū meritū a
 pud deū expectat. No. q. largitas ē virt? moralis in medio duoz extremoz. s. pdigalitas et auaricia
 p̄sistēs: p̄ quā q̄s dat q̄ dāda sūt: et retinet retinēda: de q̄ d. Lu. xvi. Nade vēde oia q̄ habes et da pau
 perib?: et seq̄re me. Itē. facite vobis amicos de māmone iniquitat̄ tribuēdo paup̄ib?. ¶ C. lō. [sis larg?
 et par? nō vastator nec auar?: stat medio stus. vir?] .i. viciū tenet loca extrema. vir est cupid? retinē
 do nimii vir dās dāda est larg? retinēs retinēda ē p̄cus. pdig? cōsumit res suas in vanis reb?: q̄re
 ip̄e fit inanis] .i. iutilis. ille sup. q̄ cōsumit sua eget: et postea sumit vndiq;. pdig? ē prau?: sz auar? fer
 tur] .i. obest] .i. nocet alijs] q̄i sp̄: et nō p̄dest sibi vnq;. qlibet excessus ē ma
 lus] cur] .i. q̄re] p̄sillus b̄n̄ tibi] .i. a te] tu retine mediū. mod? est seruandus vbiq;. serua mēsurā valitu
 rā sp̄ multū. da cito gaudenter: grat?: iuste: sapient. nā] p̄ qz: qz] b̄ decorat et meliorat meritū.

¶ De predicatione et conditionibus predicatorū.

Et valeas esse doctor bonus: ista necesse
 Sunt tibi precipue que debes corde tenere
 Sit tibi vita decens: bona lingua: scientia prudens
 Conueniensq; modus: intentio sit tibi xps

¶ Dec est. c. liij. b. vii. c. ps. in qua tractat auc. de pdicatione et conditione b̄ pdicatoris di. q. bon? do
 ctor seu pdicator necessario d̄z b̄re ea q̄ sequūtur. s. bonā vitā: bonestā: et decentē ouersationē: bonā
 linguā et discretā: prudentiā et modū queniētē. intentionē vero deuotā i xpo: nō in vana glia aut pe
 cunia: et tūc ei? pdicatio erit recta et bona. No. q. pdicatio ē manifesta et publica mox instructio: et fi
 deli boīm informatiōis deseruiēs: ex rōnuz semita et auctoritatū p̄cedēs: vt inqt̄ alan?. ¶ C. lō. [ista]
 q̄ sequūtur sup.] sunt tibi necesse] .i. necessaria] p̄cipue] .i. maxie] vt valeas eē doctor bon?: q̄ debes
 tenere corde. vita decēs sit tibi lingua bona] sit tibi] et scia prudēs] sit tibi] qz] p̄] mod? queniens
 xps] sit tibi inretio] De pdicatiōe qd̄ est et de singuloz mēbroz diffinitōis amplissima declaratiōe
 vide in fortalio fidei in p̄na pre sup titulo de armatura veroz pdicatorz: et ibi plene.

¶ De bis que predicanda sunt et quomodo.

Commoda dic verba: sint sacra lege probata
 Sic vt ab errore doctor caueasq; pudore
 Sancta fides culpa virtus et gloria plena
 Nec sunt precipua per te sermone probanda
 Sermo tuus gratis sit verax premeditatus
 Clare probatus feruens bonus et moderatus

Utilis ornatus sit congruus atq; beatus
 Non tamen elatus sit: nec nimium sceleratus
 Semper sermones fac iuxta conditiones
 Illoꝝ qui sunt presentes: nam magis profunt
 Verba dei recta documentis facta merita
 Prodest doctor ita si constat ei bona vita

¶ Dec est. xlv. bui. c. ps: in qua tractat auc. de his que pdicanda sunt et quò di. q. doctor i pdicacõe dicitur dicitur vba audierit? vtilia p̄tenta in lege dei et sacra scriptura. Nec dicitur seminare errores vel ea in q̄ bus est dubiũ aut difficultas ppter pudorẽ s̄ruadũ. hec em̄ veniũt marie pdicacõda. s. fides vera et sc̄ta: p̄ta v̄tutes dei et mores: et gl̄ia sempiterna. Predicator etiã dicitur p̄videre q̄ vult pdicare: vt gram beãt et v̄tate dicat. Sermo ei? dicitur eẽ clar? facilius: bon? et moderat? vtilis ornat? p̄ueniẽs et beat? nõ supb? nec nimis arfatus. et fm̄ cõditionẽ eorũ q̄ audiũt: qm̄ pl? p̄ficiũt. vbo em̄ dei et sc̄toꝝ merita facta sunt ad documẽtũ n̄m. et tũc magis p̄ficiũt. h̄ em̄ mō pdicator vtilis est p̄p̄o: dũmõ bñi et viri tuose vivat. No. q. q̄nq; vba fm̄ aplin ad corinth. xiiij. sunt pdicanda: vici; credẽda: agenda: vitãda timẽda. et speranda. et fides. v̄tutes. vicia. pena et gl̄ia. ¶ Lõ. [dic vera cõmoda] que [sunt] pbata sacra lege [dic] sic tu doctor [i. pdicator] [caueas ab errore] q. p. et [pudore] hec sunt p̄cipua p̄ma et optima p̄banda sermone p̄ te. Sc̄ta fides: culpa: viciũ: virt? et gl̄ia plena. tu? sermo sit grat? sit verat? et p̄meditat? sermo sit plat? clare: seruẽs: bon? et moderat?. sit vtilis et ornat?. cõgruus: atq; [p. et] [beatus. tñ nõ sit elat? nec sit scelerat?]. i. festinat? [nimium. fac sp̄ sermones iuxta conditiones illoꝝ qui sunt p̄sentes. nã] p. q. q. [magis. p̄sunt verba dei et verba recta et merita facta documentis, doctor prodest ita si bona vita constat.

¶ De correctione.

Fratrem corrigere peccantem quisq; tenetur
 Et careat scelere nisi quando per ista timetur.
 Deterior fieri vel non correctus haberi
 Vel si speretur q̄ proximus inde grauetur
 Aut si tardetur quia nondum tempus habetur
 In simili peccas publice super bis prohibetur
 Et bene corrigere valeas: te corripere vere
 Et sic correptus possis reprehendere rectus.
 Qui non corrigitur alioꝝum facta videndo
 Punietur digne alioꝝum facta sequendo
 Prauos corrigere virtus est maxima vere
 Iusti verantur: nisi prauis corripiantur

¶ Dec est. xlvj. bui. c. ps: in qua auc. de correctione di. q. q̄libet xp̄ian? vidẽs fr̄em suũ xp̄ianũ in aliq̄ peccare teneẽ sub pena pcti eũ corrigere: nisi sit in casib? sequẽtib?: v3 q̄ credit delinquẽtem et correctione peiorẽ fieri nõ meliorẽ. Itẽ si videat peccantẽ nõ velle corrigi ab aliquo. Itẽ si ex tali correctione alius in odiũ ip̄i? correcti grauet. Itẽ si videat aliq̄s q̄ tũc nõ sit aptũ tps̄ correptõis. Qui cũq; aut vult aliũ de cr̄ie corrigere dicitur p̄us p̄scias suã examinare: et dicitur sine tali cr̄ie: et hoc qm̄ publice corrigit qm̄ si is q̄ corrigit aliũ de cr̄ie. tali publice maculet nõ valz ei? correctio: qz ridiculosa populo habet tanq̄ turpis: vt dicit catho. Turpe est doctori et. Quicũq; igit aliũ vult corrigere. dicitur se ip̄m p̄us emẽdare: vt p̄us corect? p̄ur pure possit corrigere. Ille isup de pctõ in ste p̄m̄et: q̄ vidẽs alioꝝ malefacta eosdẽ sequit̄ p̄tennẽs correctionẽ. Correctio ḡ fraterna est virt? maria et reipubli te necessaria: als mali boies bonos infestare: et a virtutib? artare: q̄re sequeret multoꝝ periculus. No. q. bñs thomas sc̄da sc̄de dicit: q̄ correctio fraterna cadit sub p̄cepto affirmatiuo: q̄re obligat ad sp̄ et nõ p̄ semp: s; p̄ loco et tpe. Itẽ dicit. q. xxxij. q. qdã est correctio act? charitatis: qdã est act? in iurisdictionis. de correctione qm̄ pctm̄ est occultũ vel manifestũ et de monitione canonica: vide optime in. c. si peccauerit. ij. q. i. ¶ Lon. Quis tenet corrigere fr̄em peccatẽm vt ip̄e careat scelere: nisi qm̄ timet fieri q̄s deterior? [i. peior?] p̄ ista. vel qm̄ timet nõ bñi corect? vel si speẽt q̄ p̄xim? ¶ Quẽt ide. aut si tardet: qz nõdũ p̄ nõ et ad huc? qz nõ habet ad huc tps̄. peccã publicẽ in sili casu. pbibet [corrige] re sup. [supbis] [in qb? peccat sup.] corrige te vere: vt valeas bñi corrigere [alios] vt [tu] [rectus] [i. corect?] sic possis rep̄bendere. ille q̄ nõ corrigit vidẽdo sc̄ta alioꝝ puniet digne sequẽdo malefactã

alioz. Viri est vere ma ria corrigere prauos. iusti verant nisi prauu corripiant.

¶ De somno ⁊ vigilia.

Sunt promissa bona vigilantibus atq; corona

Se bene ditabit meritis: bene qui vigilabit

Sunt dormitantes: reprobati non vigilantes

Xps ad orandum nos monuit ⁊ vigilandum

Ut cum tentamur: in nullo decipiamur

Nam venit absq; mora mors qua non credimus boza

Debes vitare sero nimium vigilare

Nam vigilare nimis sero obsit: quando fit ignis

Namq; sitim generat: in verbis tempora vastat

Corpus sepe grauat: animum quandoq; molestat

Surgere mane vetat: ⁊ crastina sepe retardat

¶ Dec est. xlvij. bui. c. ps: in q tractat auc. de somno ⁊ vigilia di. q de? pmissit vigilantib? multa bona
vics coronā glie eterne. q̄cūq; igit stutib? inuigilauerit: hāc coronā glie infinite p merito suo ha
bebit. dormientes vero nimū a deo sunt reprobatī tanq̄ desides ⁊ pigri. Exemplo igit xpi vigila
re in ofone debem? vt tēptiōes malas vitem?. Temp? ēt meritorū bui? breuissime vite incertū est.
nā mors nra sequit corpis nri vmbzā q̄cūq; p̄gam?. nec itelligendū est b d illa vigilia q̄ fit aliqñ ad
solatiū iust igne: q̄ talis sepe nociua ē: qm̄ sitim iducit ⁊ mltā tpa v̄bis inutilib? p̄mittit aggrauat mul
tū corp? ⁊ idē aīam mestā reddit ipedit ēt ne q̄s mane surgat: ⁊ iō tardat crastinā opaz. No. q̄ xps p̄
cepit vigilare: r̄ dormiētēs icrepaui dicens. Nō potuistis vna boza vigilare mecū. mattb. xvi. vige
late q̄ ⁊ orate ⁊c. ¶ Lō. l. bona atq; l. p ⁊ l. corona sūt pmissa vigilantib? ille sup. l. q̄ vigilabit bñ ditabit
bñ se meritis. dormiētēs sūt reprobatī. xps monuit nos ad orādū ⁊ vigilādū: vt nō decipiamur i il
lo cū tētamur. nā l. p q: q: l. mors venit absq; mora boza q̄ nō credim?. debes vitare vigilare nimius
fero: nā l. p q: q: l. generat sitim ⁊ vastat tpa i v̄bis. grauat sepe corp? ⁊ q: l. p ⁊ l. molestat q̄s aīam. ve
rat surgere mane. ⁊ retardat sepe crastina

¶ Multa mala q̄ facit nimius somn?

Noli dormire nimis aut pausando pigrire

Somnus enim nimius est valde sepe nociuus

Corpus em̄ reddit pigrescens reumata nutrit

Vulnerat ⁊ mentem sic ocia vana sequentem

Tempus perdendo vitijs alimenta gerendo

Dat lasciuire carnem faciendo perire

¶ Dec est. xlvij. bui. c. ps: in q tractat auc. de malis q̄ facit nim? somn? di. q̄ nim? abūdās somn?
sitr ⁊ ois pigritia nociua ē multū tā corpū q̄ aīe. nā efficiūt corp? pigrū ⁊ tardū seu lentū ⁊ reumate
plenū. aīam. i. mētē vulnerat ocia frequēte: qm̄ tpus amittit: ⁊ nutrit eria ⁊ fortificat carnē q̄ militat
aduersus aīam. Et tādē facit aīam p pctm̄ vire. ois aut somnolēt? piger ⁊ mittit ad fornicaz vt ab
ea discat prudētie sue diligētā. puer. vi. vade ad fornicā o piger: ⁊ cōsidera vias ei?. ¶ Lō. l. noli dor
mire nimis: aut l. p vel l. pigrire l. i. pigrū eē l. pausando. em̄ l. p q: q: l. somn? ē valde sepe nociu?. em̄ l.
i. certe somn? sup. l. reddit corp? pigrescēs: ⁊ nutrit reumata: ⁊ vulnerat mentem l. i. aīam l. sequēte sic
ocia. pdendo tps. gerēdo alimēta vitijs. Sōn? dat l. i. facit lasciuire l. i. luxuriari l. carnē faciēdo eā
perire

Quō se o3 bō regere dū intrat lectū: ⁊ qd dicere o3 dū leuat.

Dum vis dormire debet crux sancta preire

Le sic commendes domino reuerenter ⁊ ozes

Ne tibi commendo deus semper alme petendo

Ut me pausantem conserues: ac vigilantem

Ne tibi virgo pia semper commendo maria

Tu mihi saluatix sis semper auxiliatrix

Angele qui meus es custos pietate superna

Ne tibi commissum serua: defende: gubernata

Sis mihi tutela micbael: rapbaelq; medela

**Et gabriel fortis sis contra pericula mortis
Hec eadem facies de somno quando resurges**

Hec est. l. i. bui. c. ps. in q̄ tractat auc. de bis q̄ debem' dicere ⁊ facere cubādo ⁊ surgēdo dī. q̄ cur volum' dormire debem' nos signo crucis munire. deo nos cōmēdādo ⁊ reuerent' adorādo dicētes. De tibi cōmēdo de' alme ⁊ c. p̄cor vt p̄serues me tā dormiēdo q̄ vigiādo: ⁊ debem' post xp̄z orare virgīnē glīosaz dicētes. O virgo maria bēas me sp̄ tibi cōmissuz custodiēdo: ⁊ sis mibi. in auxiliū mee. salut'. Itē etiā dirigere debem' ofonē n̄faz ad angelū bonū n̄fz q̄ custos nob̄ pietate dei tribuī tur: vt dignet' nos p̄seruare illelos ab aduersario demone dicētes. O gabriel sis mea defensio. o rāpbael sis medicina ⁊ hostes meos volētes nocte me impugnare. tu nō gabriel cui' fortitudo est iter p̄ratio sis mibi adiutorū ⁊ mort' p̄ricula. s̄ idē etiā orātes dicere debem' cū leto surgim'. **GLō.** [sc̄tā cruc' d̄z p̄ire dū vis dormire. cōmēdes fictē d̄no ⁊ orēs reuerent'. D] [de' alme]. i. sc̄tē cōmēdo sp̄ me tibi: petēdo vt p̄serues me paufantē. i. dormiētē: ac p̄ ⁊ vigilantē. **o** [maria pia virgo cōmēdo sp̄ me tibi: tu sis saluatorit' mibi: ⁊ sp̄ sis auxiliatrix]. **O** [angele q̄ es custos me' pietate sup̄na serua: defende gubernā me cōmissim' tibi. **O** michael sis tutela mibi q̄z. p̄ ⁊ o rāpbael sis medela ⁊ tu gabriel fortis sis p̄tra p̄ricula mortis. tu facies hec tandem q̄n' resurges de somno

De perseverantia.

Si vis regnare studeas bona continuare

Fac bona cōtinue poteris sic viuere tute

Omnes virtutes currunt querendo salutes

Continuas cursum: scandit constantia sursum

Incipiunt multi: non perficiunt bona stulti

Stultus mutatur vt luna cito variatur

Quodlibet a vento agitatur sicut arundo

Sed prudens constat vt sol sua lumina prestat

Quod bene cepisti comple: nam premia donat

Xps̄ vincētī finis non pugna coronat

Hec est. l. i. bui. c. ps. in q̄ tractat auc. de p̄seuerētia p̄ quā oēs v̄tutes p̄miū merent': ⁊ est illa v̄tutes p̄ quā alie p̄tinuant': q̄z n̄bil valet incipe b̄n' ⁊ terminare male. multi em̄ b̄n' incipiūt: sed q̄z h̄ac v̄tutes p̄seuerāte nō b̄nt aū finē opis deficiūt ⁊ nō p̄ficiūt: sic vt stulti p̄miū sui opis p̄dunt: ⁊ tales merito cōparant' lune q̄ sepe in vno mēse fin' apparētā mutat'. Prudēs aut' q̄z p̄stās est: merito soli cōparatur q̄ sp̄ lumē suū diffundit. stultus nō velut arundo a vento agitata variat'. Si premiū igit' speram' opz adimplere bona qual' incipim' q̄m' de. xps̄. Dat. iij. Qui p̄seuerauerit vsq̄z in finē: b̄c saluus erit: q̄z finis ⁊ nō pugna coronā et p̄miū meret'. Nota s̄m' Tullii: q̄ p̄seuerātia est i re b̄n' p̄siderata stabilis rō p̄petua māsio. **GLō.** [Studeas p̄tinuare bona opa si vis regnare. i celis sup̄. fac p̄tinue bona poteris viuere tute sic. oēs v̄tutes currūt querēdo salutes: vir p̄tinuans cursum suū sc̄dit sursum p̄stātia sua. multi incipiūt stulti nō p̄ficiūt bona: vir stultus mutat' cito vt luna. stultus variat' a quolz v̄to. stultū agitaf' sicut arundo. i. illa herba: s̄z vir prudēs p̄stat vt sol p̄stat sua lumina: cōple id q̄ b̄n' p̄cepisti: nā p̄ q̄z q̄z xps̄ donat p̄miā vincētī. finis coronat nō pugna. **De custodia q̄nq̄ sensuum**

Bustus odoratus auditus visio tactus

Per te claudantur ne sordes ingrediantur

Hec est li. bui. c. ps. in q̄ tractat auc. de custodia q̄nq̄ sensuū dī. q̄ q̄nq̄ sensus corpis q̄ sunt gust' odoratus. audit'. visus ⁊ tactus sunt seruādi a nobis clausi: q̄z nō debem' p̄ eos nimis delectari in re bus bui' mūditalias em̄ multa p̄ctā p̄ ministeriū sensus a nobis fierent. nisi coereent ⁊ clauderent s̄ est v̄tuerent' honeste a nobis. ne seculi oblectamēta bauriāt. de se em̄ p̄ni sunt ad malū ab ozigie sua vt gen. viij. d̄z. Sensus em̄ ⁊ securatio h̄manti cordis in malū p̄na sunt ab adolefcentia sua p̄p̄ q̄s dicebat paulus ad roma. vij. Video aliā legē in mēbris meis. i. sensib' repugnātē legi mētis mee ⁊ captiuitatē me in lege p̄cti: quare exclamabat docēs nos sic facere. in se h̄ ego bō q̄s me liberabit de corpore mort' bui' in q̄. i. sunt tot mali sensus. **GLō.** [gustus]. i. ille sensus odorat'. audit'. visio. ⁊ tactus claudantur per terne pro vt ⁊ non. vt sordes non ingrediantur p̄ eos.

De visu.

Noli respicere que possunt visa nocere

Auertas visum tibi ne tollat paradīsum

Intrat mozs animas per visus sepe fenestras

Cor clausis portis euuat vulnera mortis

¶ Dec est. liij. but. .c. ps. in qua tractat auc. de visu di. q. p. visus sepe vulnerat ad mortē cor nostrū. p. pter pctm mortale. inde causatū. nā visus ē porta p. que sepe moīs ingref. s. pctm mortale. e. qre tenē debem? eā clausamne videam? q. p. fit nob. nocere videndo. ppter q. possem? padisum p. dere. Visus em̄ fuit miser. z. p. ma. porta pcti in enā. vt gen. liij. d. v. dicit igit. mulier. q. bonū eēt lignū. z. ad vescenti dū suauē. ¶ Lō. [noli respicere ea q. visa p. nocere. auertas. i. i. tollas. visumne. p. vt. z. non. vt. non tollat tibi paradisum moīs. s. pctm intrat sepe aīas per fenestras. visus cor euuat per vulnera mortis portis clausis.

¶ De auditu.

Et verbis vanis mendacibus atq; prophanis

Aures auertas: ipsas ad commodas vertas

Audi sermones missas bonas rationes

Sic te dispones ad rectas conditiones

¶ Dec est. liij. but. .c. ps. in q. tractat auc. de auditu di. q. cauere debem? ne audiam? vba vana. p. pba. na. z. mēdosa. Audire nō debem? vtilia nob. veluti sermones. missas. bonas. z. rōnes bonas. Et gñalr. oia. p. q. possum? ad vitā peruenire. z. p. ditiones rectas bēam? Audire etiā debem? viros sapientes. q. audiens sapiens sapientior. erit. puerb. i. ¶ Lon. [Auertas. i. i. remoueat aures. a. v. b. s. vanis mē. dacibus. atq; p. r. p. rophanis. vertas ipsas ad cōmoda. audi sermones. missas. bonas. rōnes. dispōnes sic te ad conditiōes rectas.

¶ De odoratu.

Non sit odoratus vnq; tuus immoderatus

Christus odor tibi sit: cum plusq; cetera proficit

¶ Dec est. liij. but. .c. ps. in q. tractat auc. d. odoratu di. q. nūq; debem? imoderate. z. etcessiue spēbus. odoufer. ad deliberatōs vitā. q. i. tali deliberatōe nimia possz. p. sistere. v. gñari. pctm xpi. nō bon? odor. q. ē. ad vitā etnā. d. s. fatillfacē odoratū nrm. vt. d. z. Lanticor. i. In odore vnguentoz tuoz currim?. odor. em̄ passiōis xpi. alijs ē odor vite. i. vitā. alijs ē odor mortis. i. mortē. vt. l. c. Nabuchodonosoz. xliij. q. liij. ¶ Lō. [tu? odorat? nō sit vnq; imoderat?. eps. fit tibi odor: cū. p. fit. pl? q. cetera.

¶ De gustu.

Stringe tuum gustum: quāt vult consumere multum

Purima gustare vult ventrem sepe grauare

Si gustum sequeris nūq; bene proficeris

Si tibi credideris non sobrius efficieris

¶ Dec est. lv. but. .c. ps. in q. tractat auc. de gustu di. q. sūma cū diligētia gustū nrm. z. ipm? deupiscētias. artare. atq; vicēdo. frenare debem? cui? lasciuā. sēctates. si illi? habenas. laxauerim? multa. i. cōmoda. repositabim?. tū. pmo. vētrē. grauādo. tū. scdo. sobrietatē. z. als. illi. āneras. s. truces. nec. nō. insup. oēm. re. rū. pfectū. extingūē. do. nec. g. incitātī. parē. dū. ē. gustus. s. z. pessundē. p. oī. a. uenit. nō. q. tū. ad. vite. neces. sitatē. facit. bi. em̄. sēsus. nre. carnis. oēs. ei? morte. ad. mala. p. si. sunt. z. lasciuire. carnis. silitudine. q. r. s. i. viro. prudēte. rōnē. eoz. diurnā. atq; regulā. v. lem. bñt. q. p. b. i. s. eoz. incēt. i. m. ne. facilitas. ventis. oc. cassione. p. beat. delinq. dū. habet. i. c. vt. clericoz. mores. d. vita. z. bonestate. clericoz. ¶ Lō. [stringe. gu. stū. tuū. q. vult. p. sumere. multū. gustare. sepe. plima. vult. grauare. vētrē. nūq; p. nō. z. vnq; nō. p. ficieris. i. nō. p. ficies. vnq; bñ. segris. gustū. nō. efficieris. sobri? si. credideris. tibi.]

¶ De tactu.

Sic compesce manus ne tactus sit tibi vanus

Tangens immunda manus: et hoc est male munda

Ut vites penas res non tangas alienas

Non aliquid tangas male pro quo postea tangas

¶ Dec est. lvi. but. .c. ps. in q. tractat auc. de tactu di. q. nihil tāgē. dēm? q. fit. imūdū. seu. ibonestū. tā. i. nō. bis. q. i. alijs. Itē. nihil. alienū. tāgere. furci. cā. aut. alia. iniusta. occasiōe. debem? z. gñalr. ab. oī. tactu. illi. cito. z. rei. illicite. abstīnēdū. ē. vt. p. bau. i. tractatu. rez. sacraz. alias. culpa. nob. ē. p. q. i. postremū. plāgē. dū. est. tāgere. em̄. imūdū. ē. p. sentire. pctis. vt. d. r. ij. q. iij. l. c. recedite. ¶ Lō. [cōpescē. sic. man? ne. p. vt. z. nō. vt. tact? van? nō. sit. tibi. man? tāgēs. imūda. est. male. mūda. p. b. non. tangas. res. alienas. vt. vites. penas. nō. tangas. male. aliqd. pro. quo. plangas. postea.]

¶ De incessu.

Sic pedes cobibe ne vadant ad mala prompte

Non ad ritandum vadas: nec damnificandum

Non ad cernendum varias res nec rapiendum

Ad dominum gressus dispone tuosq; regressus.

Et quia de facili nequeunt assueta relinqu

Non sumas vsum qui gignere possit abusus

¶ Nec est. lviij. bui. c. ps: in q̄ tra ctat anc. de incestu di. q̄ gressus atq; regressus nros i deū mat̄ie de-
bem ordinare: vt vicz assuescam? ire ad loca sc̄a honesta ⁊ virtutū inductiu: sciaz ēt disciplinaz ostē
sua ne ad loca istis tria consuetudinē iduan? ⁊ pedes nros penit? cobibeam? ne ad aliq̄ audieda: aut
nō saltē vidēda q̄ mala sunt nos p̄ducāt. ritas fugiam? vana ne videam? dāna aut rapina cuiq; ne in-
feram? Sint igit pedes ⁊ affectiōes nre ad solū deū p̄ncipalr tendētes p̄ q̄s affectōes būane desis-
gnātur: q̄ postremo relicti alijs p̄osib? malis remanēt i nob. iō opz eas deponere qm̄ sūt nimii sice
terrentis voluptatib?: qd̄ voluit itelligere xps cū dicit. Qui lor? ē nō idiget nisi vt pedes lauet. i. ma-
las affectiōes tollat. Et bec sūt rō qre rps lauit pedes discipuloz suoz ⁊ man? vt dr̄ Jo. xiiij. c. lō.
[qz.] p. r. cobibe. i. p̄bibe. sic pedes: ne p̄ vt ⁊ nō: vt nō vadāt p̄dpte ad mala. Nō vadāt ad ritā
dū: nec p̄ ⁊ nō vadāt ad res varias rapiēdū: dispone gressus tuos ad dīm̄tq; p̄ ⁊ tuos regressus
⁊ nō assumas vsum. i. cōsuetudinē: q̄ possit gignere abusum: qz assueta nequeunt relinqu de facili.]

¶ De honestate vite.

Sit tua mens munda semper meditatio sancta

Actio sit iusta: nec non intentio recta

Commoda sint verba: sit conuersatio grata

Sit placidus gestus gressus maturus honestus

Congrua sit vestis: socijs societis honestis

Compositos mores habeas laudabiliores

¶ Nec est. lviij. bui. c. ps: in q̄ tractat anc. de honestate vite di. q̄ hoc est vā vite bui? decētia seu ho-
nestas vicz: vt purgata oī labe cris: aīa nostra sit pura atq; mūda ab oī macula i dei ⁊ boīm aspectu
meditatio sit sc̄a. actio iusta intētio recta. p̄pter deū. s. aut aliqd̄ in deū tēdēs. vba audiētib? sint vti-
lia nō scandalosa: ⁊ tota p̄uersatio hoīb? grata. gestus placid? ⁊ inaccessus nō matur? ⁊ gratis s̄m p̄so-
ne statū vestimēta sint. p̄fessionatq; vocationi cōuenientia. Societas cū q̄bus habet p̄uersatio sit
honestā: mores ⁊ actus sint bene cōpositi seu ordinati: vt laudabil? fieri poterit: ne qd̄ fiat nimis in
ea in q̄ q̄s p̄uersat vitā: qd̄ p̄ terentū laudabile cēsendū est. inqt̄ em̄ in andria. nā id arbitroz apprie
in vita eē vtile: vt ne q̄s nimis. c. lō. [tua mēs sit mūda: meditatio sit semp sc̄a. actio i. opatio] sit
iustā: nec nō. i. etiā] intentio sit recta. verba sint cōmoda. i. vtilia. Conuersatio sit grata. gest? pla-
cidus. gressus sit maturus ⁊ honestus. vestis sit p̄grua. societis socijs honestis habeas mores cōpo-
sitos ⁊ laudabiliores.]

¶ Quō trabendū est bonū exemplū ab omnibus.

Inspice maiores mediocres atq; minores

Collige sic flores virtutum commodiores

Cum quibus orneris salueris ⁊ auxiliaris

Sis bene morosus ⁊ ad impia facta morosus

Nobilitas morum plus prodest q̄ genitorum

¶ Decest. lix. bui. c. ps: in q̄ tractat anc. quō trabēdū ē bonū exemplū ab oībus di. q̄ is q̄ desiderat
sibi optimas cōparare virtutes facile hoc poterit si mores maiorū mediōz atq; minorū p̄siderauerit
⁊ ex his qd̄ p̄ueniēt? decēt? atq; honestius sibi appropinquauerit: vt oratio: sit ⁊ saluti et eoz cō-
silio p̄mior. hinc em̄ nobills ⁊ morosus dicit: qz nobilitas sola est aīm q̄ morib? ornet. Nō aut ea
q̄ ex parētib? trahit. morosus insup a moz multitudīne dicit: cui? media breuis est. Itē ēt morosus
qz a mora cui? media lōga est. qm̄ virtuosus oīs tard? est ad malū p̄petradū. Vñ p̄ma ia. p̄mo dr̄. sit
aut oīs bō veloz ad audiedū: tardus ad loquēdū: ⁊ tardus ad irā. c. lō. [inspice maiores mediocres]
atq; p̄ ⁊ minores. collige sic flores virtutū cōmodiores: cū q̄b? virtutib? orneris ⁊ auxiliaris. sis bñ
morosus. i. virtuosus ⁊ sis morosus. i. tardus] ad sc̄a ip̄ia. i. mala] nobilitas moz p̄dest plusq; ge-
nitoz.]

¶ Demodo viuēdi ⁊ conuersandi.

Sis bene discretus inter conuiuia letus

Tunc parce comede mage parce pocula sume

Ac parce loquere socios large reuerere

Non sis ad risum promus nisi sit tibi visum

Quod bene conueniat ⁊ honeste tibi fiat

Ludens dispendit res famam tempora perdit
 Fraudem comittit mendacia scandala nutrit
 Se male ditare cupit et alios spoliare
 Clamat blasphemam irascitur et male damnat
 Infert litigia periuria verbera furta
 Ecclesiam spernit: nocet hinc qui ludere cernit
 Languet marcescit dolet amittendo calescit
 Perdens insanit: male stando corpus inanit
 Quamvis letetur modicum si forte lucretur
 Non hoc ditatur iniuste si teneatur

¶ Nec est. lxxij. bui. cap. p. in qua tractat au. de ludis canedis di. q. ludus tarilloz est iure pbibit. vt in. c. clericis. de vita et honestate clericoz et tra. Et gñaliter dicit doctores q. ois lud. cui. fors et eue tus comittit fortune. pbibet iure. nisi sit i. modica re. aliq. tñ sunt ludi pmissi ad vtut. exercitatione de qb. pbus. iij. pbificoz. et Licero li. officioz. Ludi aut. pbibent oes ex qb. dñna sequit. vt in autē tico. Aleaz lud. C. de religiosis et sumptib. funez. vt in autē tico. de sanctissimis ep̄is collatione. it. Quia in talib. ludis res et tps pdunt. Fraus et mēdaciū et scādallū cōmittūt spoliat etiā q. pdit bōis suis: tūc clamat: blasphemam: irascit. et maledicit: litigat: peiurat: vberat: et furat si pōt. Spnit eccle siā nocet bis q. pspiciūt: lāguet: marcescit: dolet: et scādēscit: furor: et molestus est: velut insan. Corpus ei. est mane virib. lz modicus gaudiū recipiat si aliqñ lucrā: et q. iniuste acqrit nō pōt ex lucro illo ditari: imo tenet ad satisfactōez: nec pōt repetere qd amittit: qm̄ illd. qd lucrātū ē ex turpi lucro: v. iure. pbibit: vōt paupib. erogādū marie si ex pre vtriusq. vtit turpitudine: vt ē bona. glofa et docto. etiā tenet ibi. in. c. penul. de vita et bone. cle. ¶ Lō. nō ludas ad tarillos. nā. p. qz. qz. ius vetat illos lu di vitent aut. p. vel vel plurima dāna sequent. ludēs dispēdit res famā et pdit tpa: cōmittit fraudem nutrit mēdaciā et scādala: cupit ditare male se: et. p. sed: sed cupit spoliare se ludēs clamat blasphemam irascit: et male dānat. i. maledicit infert: dat litigia: p̄iuria: vbera et furta. Spnit ecclesiaz nocet hinc q. cernit ludere: lāguet amittēdo: marcescit incipit fieri: macer: dolet et calescit: pdēs insanit efficit ve lut stultus: et inanit. i. efficit inanis molestādo corpus quīs letet modicū si lucret forte aliqd non ditatur non efficitur dives hoc. i. et hoc si teneatur. i. possideatur iniuste.

¶ De fama.

Vir bone semper ama q. fit tibi splendida fama
 Nomen habere bonum fertur domini fore domum
 Quisquis habens vitam non debet spernere famam
 Sancta tibi vita prodest alijs tua fama
 Si propria famam fieri vis semper honestam
 Crimina deuita: nam famam dat bona vita
 Nedum per crimen possis amittere nomen
 Sed male per signa fiet tua vita maligna

¶ Nec est. lxxij. bui. c. ps. i. qua tractat auc. de fama di. q. q. diu viuim. bene et integre fame odore sal uare debem. qz. grāde dei donū est atq. viri vtuosi vebemēs p̄sumptio: qre a nemine spnenda fama est: lz pot. optāda: aut. nō. p̄seruāda venit. Cōseruat aut. bec p. vitā sine crimine agitatā: et honestam p̄uersationē. Tollit etiā p. malā vitā: aut. p. aliqñ mali signi spēm. Btā aut. vita est scētā ip̄is sc̄tis est vtilis. Eoz. vero fama exēplū et relatio bona alijs sicut signū ad sagittā tributa multū. p̄ficat. Et silt. a sensu h̄rio vox est fama mala q. cito ac velociter currit ad aures singulor. vt ait Virg. eneydū. Fama malū q. nō aliud veloci. vllū. Parua metu p̄mo mot. se attulit in auras. h̄ fama mala deturpat: et alios a se trahit in exēplū: qre hoc malū est valde p̄nitiosum: iō. d̄. p̄verb. xxiij. Melius est em̄ bonū nomē q. diuitie multe. Sup. argētū em̄ et auz. grā bona. ¶ Lō. ¶ O bone vir ama sp. q. fama splēdida sit sem per tibi habere nomē bonū fert. i. dicitur fore. i. esse. donū dñi. Quisq. i. i. q. lz. bñs vitā nō dz. sp̄nere famā. Scētā vita p̄dest tibi tua vita. p̄dest alijs. deuita crimina si vis famā fieri semper honestā: maz. pro quita: quia fama dat vitāz bonam vita ne pro vt: vt. dum. i. aliqñ. possis amittere nomen per cri men: sed tua vita fiet maligna per mala signa.

¶ De dispositione domus.

Ne perdas subito domui disponere cito
 Ac tua dispone: fac omnia cum ratione

Sic vt portare valeas sumptus moderate
 Qui nimis expendit alienum postea prendit
 Ut bene sufficiat seruare statum sapienter
 Sumptus non facias nisi iuxta posse libenter
 Nec plures teneas famulos inconuenienter
 Diuitias caueas ne vastes insipienter
 Sed tibi prouidas de rebus sufficienter
 In cunctis babeas mensuram conuenienter
 Discrete videas que sunt facienda frequenter
 Et cito disponas prout expedit ipsa decenter
 Quotidie multa nobis nascuntur agenda
 Cum sint iam nata velocius expedienda
 Aut aliter plura remanebunt perficienda
 Cum tibi sit cura patrare negocia plura
 In primo cura cuius mora plus nocitura

¶ Dec est. lxiij. bur^o cap. ps in qua tractat anc. de dispōne domus dī. q̄ prudēs rex singulari dispēsa
 tor: cū moderamine ac recta rōne hūc q̄ dom^o ei^o patiat dispēdiū eidē cito r̄ statim nō p̄tēpōz inter
 stitia disponit in cūctis vtlib^o suis: p̄siderādo videlz q̄s possit sustinere sumpt^o: r̄ q̄s debeat res ex
 ponere: r̄ q̄s bēat sibi p̄seruare. nā si indiscrete r̄ inutiliter expēderz q̄ sua sunt: egen^o fact^o aliena aut
 rapet aut p̄cupisceret. Igif attēte p̄sideret vt sibi r̄ suis sufficiat ne inuanū diuitias p̄sumat r̄ tot fa
 mulātes sibi retineat vt modū r̄ mēsurā in oib^o p̄seruet. in agēdis hō q̄ multa q̄tidie r̄ varia nascunt^o
 nobis ipse h̄sat vt ordine p̄stiuat q̄ pus aut hō poster^o vtiliter gerēda sunt r̄ vt velociter expēdiat
 ea q̄z diuturna mora dānū afferret. deinde suo loco r̄ ordine q̄q̄ singula dispōat. De regimie r̄ dom^o
 dispōtōe q̄ ad yconomū videtur p̄tinere tractat ap̄le p̄bus i. poli. r̄ Cicero de officio ¶ Lō. debes sup
 disponere cito domuitne. p vt r̄ nō vt nō p̄das subito: ac. p r̄ dispone tua fac sic oia cum ratione ve
 portare valeas sumpt^o. i. impēsas moderate: ille q̄ expēdit n̄ imis: p̄dedit. i. accipit postea alienum
 nō facias sumpt^o libēter nisi iuxta posse vt sufficiat sapienter seruare statū: nec. p r̄ nō teneas plures fa
 mulos incōuenienter: s̄z. p̄videas sufficienter tibi de reb^o bēas duemēter mēsurā in cūct^o reb^o. videas
 discrete ea q̄ sunt faciēda frequēter: r̄ disponas cito ipsa. put. i. sicut expedit decēter mita agēda no
 bis. i. a nob nascunt q̄tidie q̄ sunt expediēda veloci^o cū sint iā nata: aut. p vel: vel plura remanebunt
 aliter p̄ficiēda cū cura sit tibi patrare. i. p̄ficere plura negocia. i. fac p̄mo cui^o mora est. pl^o nocitura.
 ¶ Ultimū capitulū de morte r̄ ei^o sequela. Et p̄mo de preparatione ad mortē.

Ordet mors cuncta: que nascuntur sine cuncta
 Que prius vnita soluit feriendo sagitta
 Nemo vitare mortem valet aut superare.
 Nam clausis portis intrat loca singula fortis
 Nocte die cuiq̄ mors speculatur vbiq̄

Sepe necat subito multos gladio bis acuto
 Quamuis incipias bonus in medio q̄ fias
 Si bene non finis: malus hic fert ad mala finis
 Cur bene credendo peragēs bona praua cauēdo
 Ne sis damnatus: sis semper obedire paratus
 Cluere coneris bene: nam bene sic morieris
 Clix bene viuētem vidi prauē morientem
 Non est mors subita quam confociat: bona vita
 De functos opera sociant: non arua nec era
 Sis animo fortis instante turbine mortis
 Sis bene contritus confessus menteq̄ punctus.

Corpore munitus xpi membrisq; punctus
 Cunctis ignosce veniam tibi tribui polce
 Mundum postponas nec amicos corde repōas
 Summa tua cura sit q; mens sit bene pura
 Xpm implorare satagas ⁊ sepe rogare
 Ut tibi condonet tua crimina teq; coronet
 Subde voluntati domini te corde libenti.
 Est virtus facere gratum facienda necesse
 Tunc bene nitaris vt deuote moriaris
 Tanq; catholicus est xpi verus amicus
 In domino spera fidens in virgine vera
 Orans deuote velit intercedere pro te
 Mortem cōmemores xpi tūc iugiter ores
 Te cruce signando veramq; fidem recitando
 Cōmendans animam domino tunc qui facit ipas
 Sed ne sis victus caueas tunc demonis ictus
 Nam tunc conatur plus demon ⁊ insidiatur
 Et desperare faciat quem vult cruciare
 Sed sibi non credas: nec ab his que dico recedas
 Nunq; desperes de diuina pietate
 Nec propria speres saluus fieri probitate
 Te potius firmes saluatoris bonitate
 Qui bene contritos sperantes in deitate
 Seruat clementer miserantis fertilitate
 Quātūcumq; malus fueris poteris fore saluus
 Si bene contereris in fine libensq; fateris
 Si nequeas ore tunc saltem corde fateri
 Pectus tundendo signumq; crucis faciendo
 In cruce pendentem latronem inor morientem
 Xps saluauit quia compatiendo rogauit
 Ergo fide firma te xpi nomine firma
 Qui nunq; spernit quos contritos bene cernit

Hoc est vltimū huius libri cap. in q; tractat auc. de morte ⁊ ei' seq̄la: ⁊ p̄mo de dispositōe ad mortem
 dicit q; oia in qb' est spūs vite tract' a natinitate tādē dissoluto spū morte cadūt mors nō a nemine
 nec emari nec supari vllaten' pot' qm̄ nō min' est subtilis q̄ fortis: q; singula loca etiā clausa pene-
 trat cūcta sibi subijciēdo viuētia. Om̄ni insup insidiat viuēti siue die fuerit siue nocte: ⁊ subito siue p̄
 mijs inducijs velut traditor plures extinguit: q̄git cū ei' hora incerta sit: illi' occasu p̄culū imineat
 Guisimū cui nō est simile. videlz dānationis eterne: sicut in nobis fuerit prudētē canere debemus
 ne tāto discriminē cū i certitudine agēdoz ⁊ sine spe meritoz nosmetip̄os exponam': qm̄ cui' finis
 malus erit in eternū mala crudelissima sustinebit. quare fidē integrā habeam' opantē p̄ dilectionē
 bonā ⁊ mala precauetē in oib' deo ecclēie obediētes p̄ quoz doctrinā bene ⁊ viuere ⁊ mori poterim'
 nā rarissime cōtingit bene viuētē male mori: ⁊ ecōtra raro cōtingit male viuētē bene mori. Nulla est
 timiditas bene viuēti ⁊ cū fortitudine morte expectanti. Mors dicta subita: qm̄ ois talis semp̄ est
 bene disposita: vt ergo bene viuam' ⁊ inde bene moriamur: mūdū ⁊ ei' amicos postponere debem'.
 scilicet amoz ⁊ diuine cbaritati ⁊ offendas simul factas: facile dimittere. Veniā de postulare cōtri-
 tionem confessionem ⁊ mentis dolorē habere. Deinde copus xpi humiliter petere. Postremo nō
 extremā ventionem imminētē mortis periculo suscipe. in hac em̄ extrema instantis mortis neces-
 sitate ad quā amplius nulli cōceditur reditus sup̄reme curare ac sollicitē debemus: vt anima nostra

fit munda et pura omni sorte criminis purgat: et per ipsum Iesum dominum ac redemptorem nostrum super his valde
 lidissime deprecantes atque sepissime satagentes. quatenus dignetur ipse crimina dimittere et tandem in gloria
 sua perpetua coronari: libero etiam corde debeamus voluntate ipsam voluntati diuine submittere: quod
 est necessarium et deo gratum est. disponamus igitur nos viuentes ad bene secureque moriendum velut
 boni catholici et dei amici. Spes in deo et fides reponendo atque credendo virginem gloriosam per nobis
 tunc apud filium intercedere. Postpredicta autem si superuivuit infirmus debet memoriam habere de
 morte christi faciendo signum crucis et recitando articulos nostre fidei commendando animas deo qui eam creas-
 uit cauendo etiam summope a demonis temptacione quam pro ceteris temporibus conatur auferre tunc temporibus et maxime
 de infidelitate aut desperacione. Nemo ergo presumat in ea hora salutem sibi dari propria virtute sua: sed de
 infinita misericordia in qua firmiter permanendum est: quod deus nunquam in tali necessitate relinquit vere contritos et in
 eo sperantes iuste: sed saluat quoscumque et quantumcumque peccatores fuerint. dummodo liberentur non coacti contriti sint
 et ore confessi: aut et necessitate duntaxat corde dummodo signa christianorum faciant penitendo peccata videlicet si
 signum crucis. Firma ergo sit in nobis de dei misericordia infinita fides: et etiam in tali extrema mortis necessita-
 te non solet despiciere vere contritos corde: ut in psalmo quinquagesimo. Vox contriti et humiliati deus non
 despiciet. Maxime tamen piculum est his qui peccare non cessant usque ad mortem quam penitentia seu contritio in eis sit
 et timore mortis causata vel etiam timendum valde est quod nullam habeant contritionem propter multas causas quas
 ponit dominus gratianus de pe. di. vii. in fi. et ibi vide plene de serotina penitencia et eius piculo. ¶ Const.
 [mors mordet cuncta que nascunt sine cuncta]. i. mors que mors soluit. i. dissoluit. plus ferienda sagitta ne-
 mo valet. i. potest vitare mortem: aut pro vel vel superare. nam pro quod: mors fortis intrat singula loca et por-
 tis clausis: mors insidiat ubique cuius nocte et die: mors necat sepe subito multos gladio acuto bis: quod
 uis incipias quod pro et quomodo fias bonus in medio: si non finis bene: bene malus fert ad mala. cur. i. quare tu
 pagens bona credendo bene et cauendo praua: ne pro non: ut non sis dānatus: sis paratus obedire semper
 coneris viuere bene. nam pro quod: mors ieris sic bene ego vidi vir. i. raro viuentem bene morientes
 praua illa mors non est subita quam bona vita sociat. opa sociant defunctos: arua nec era non sociant: sis
 fortis animo turbine mortis instante: sis bene contritus et confessus: quod pro sis punctus. i. cōpunctus bene mente.
 Sis munitus corde pro christi: quod punctus mēbris: ignosce. i. parce cunctis posce. i. roga veniam tribui
 tui tibi postponas mundum nec. pro et non reponas amicos corde tua summa cura sit quod mens sit bene
 pura. satagas rogare christum et rogare sepe: ut adonet tibi crīmia tua: quod pro coronet te. subde te corde si
 benti voluntati domini. facere gratum necesse. i. necessitate est virtus faciēda. vitas. i. vitaberis bene te ut
 moriaris deuote tanquam. i. sicut catholicus et verus amicus christi. tu fidens in virgine mera. i. pura spera
 in domino: orans deuote ut velit intercedere pro te. Commemores mortem christi oēs tūc iugiter. i. continue
 signādo te cruce quod pro et recitando veram fidem. Commendans animam tuam domino qui fecit ipsam: sed caveas
 tunc ictus demonis. ne sis victus: nam quia demon conatur plus et insidiatur. ut faciat desperare eum
 quem vult cruciare: sed non credas sibi: nec recedas ab his que dico. nunquam pro non et unquam non desperes unquam
 de pietate diuina: nec pro non speres fieri saluus probitate. i. virtute propria. firmes potest te bonitate sal-
 uatoris qui saluat clementer contritos bene sperantes in deitate. fertilitate miseranti poteris sal-
 uus fieri quantumcumque fueris malus: si contereris. i. contritus fueris bene in fine. i. in morte quod pro et
 fateris. i. confiteris. libens. i. volens si nequeas fateri tunc ore saltem fateri corde: et ostendit: peni-
 tendo pectus. quod pro et faciendo signum crucis. christus saluauit mortem latronem morientem pendentem in cru-
 ce: quia rogauit compatiendo. firma ergo te nomine christi fide firma: qui nunquam pro non et unquam non
 unquam spernit quos cernit bene contritos.

¶ De penis inferni.

Post mortem pena sequitur vel gloria plena
 Pena tamen purgans est vna sed altera damnans
 Mortali vicio moriens mox traditur orbeo
 Semper passurus penas nunquam rediturus
 Nam non sunt digni residentes morte maligni
 Quod sint saluati: quia sunt valde maculati
 Quamuis spectati spreuerunt esse leuati
 Cur sunt damnati iuste semper cruciati
 Et velut ingrati nunquam sunt inde leuati
 Clericus cum tenebris et verbera frigus et ignis
 Demonis aspectus scelerum confusio luctus

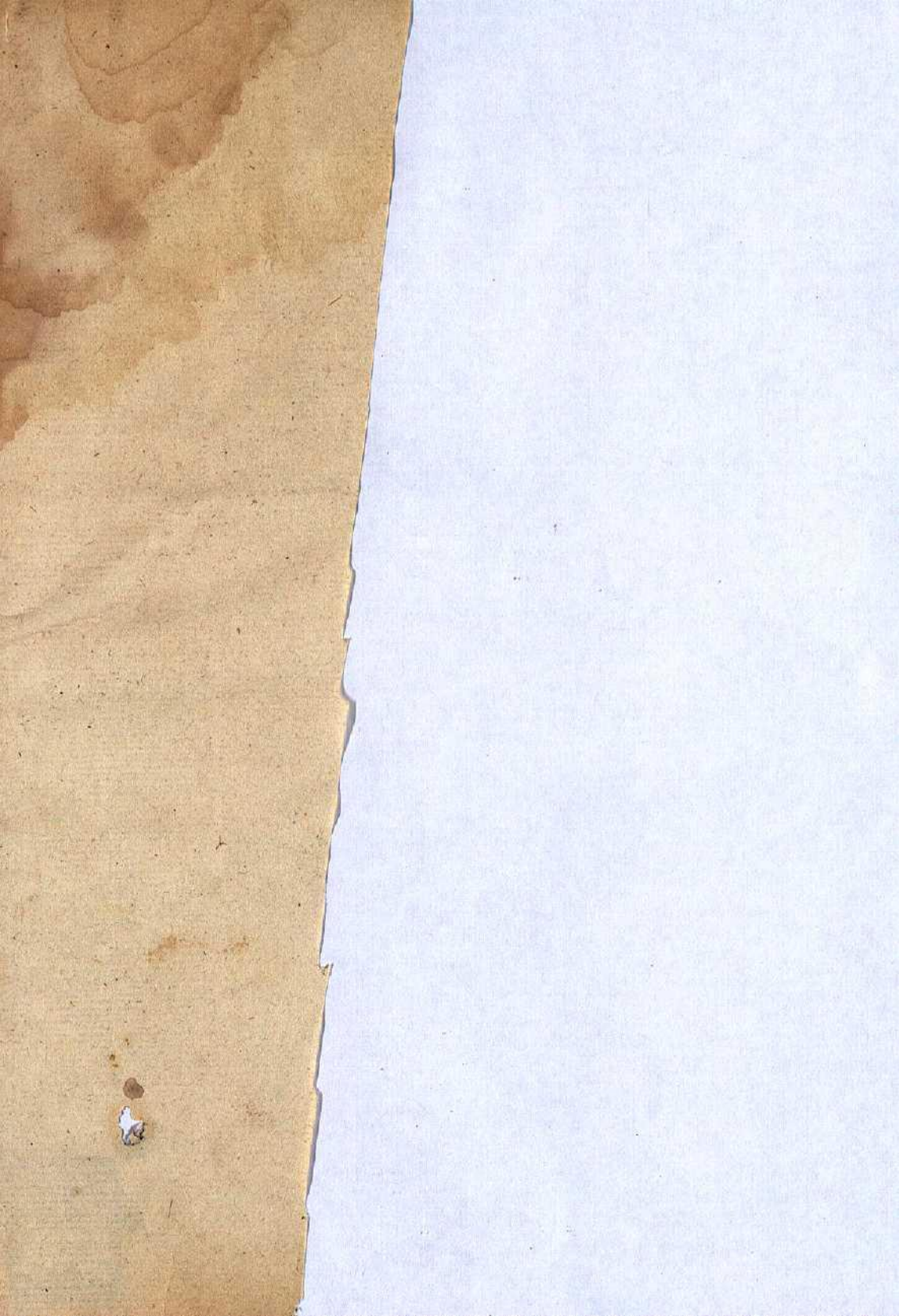
Fetor serpentes languor sine fine vrentes
 Prauos torquebunt semperque quiete carebunt
 Esurient sitient deformes corpore fient
 In terre centro percussi turbine retro
 Non est orandum pro damnatis neque dandum
 Nam supportari non possunt siue iuari

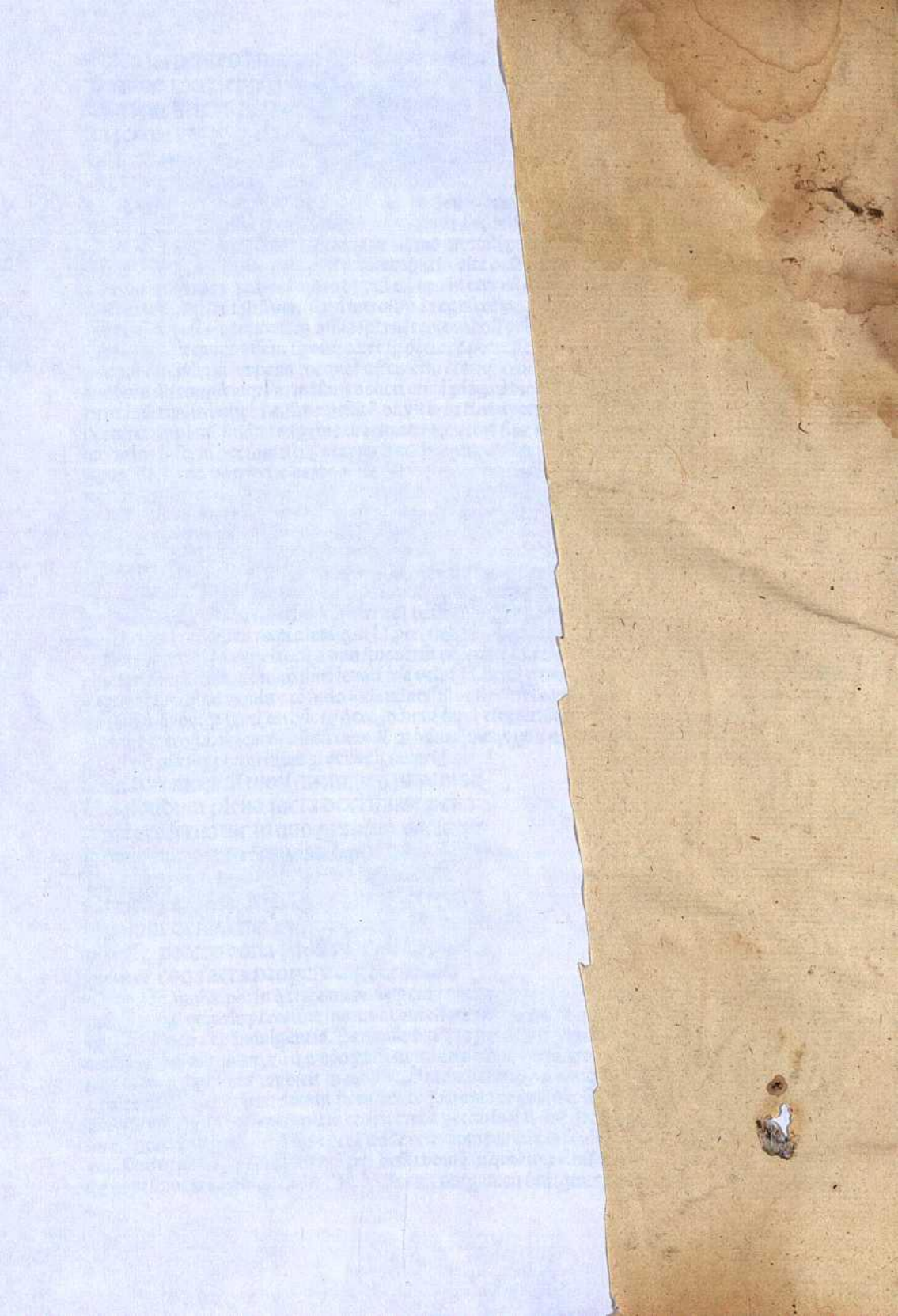
¶ Deest. ij. bui. c. par. in qua tractat auc. de penis inferni di. q. post pñtis vite miseriam speramus
 perfectam dei gloriã: aut duarum penarum alterã videlicet purgatorij: aut inferni penam: penã in
 ferni perpetuã sustinebunt quicumque in aliquo mortali peccato siue illius contritõe scitenter ab hac
 luce decesserint. qñ inmediate post mortem pñtis vite descendunt ad inferos: vbi penas statim inue
 nit mereda ppetuo patient: quas dignũ est eos in eternũ sustinere: qz tales decesserunt forde morta
 lis cris maculati: et nihil maculati introibit i regnũ celoz. Item qz ingrati deo erriterit pcepta ei?
 relinquẽtes dũ viuerent: atqz pñtia spñtẽtes: dyaboli volutate ppleuerunt: et pñij corpis volutate
 fecuti sunt. Et qz voluissent sp viueret: vt sp peccare potuissent: tuz qz deũ infinitũ et obiectũ eternũ et
 ppetuũ offenderunt: vt pena coequet offense: in eternũ cruciabitur: iux illd. Quãtũ glificat se in deli
 tijs dare illi tormẽta: qz fm mẽsurã delicti erit i plagaz mod? deutor. xxv. De causis aut ppetuitatẽ
 pene infernalis habet i. c. fi. de penitẽ. di. vltia in fi. vbi text? Qui aut ipentẽs finit si sp viueret sp
 peccaret: sp plen? iniquitate: sp sine cbaritate: torquebit sine fine. Pene aut sensibiles pter alias itel
 lectuales inferni bec sunt: scilz vermes: tenebre palpabiles: ybera demonum: frigus intolerabile: et
 ignis silt. Siltio horribilis demonum: indignatio peccatorum: silet? et stridor dem. ij. marb. xxv. fetor im
 portabilis: languor duplex scz aie et corporis: fames: sitis: deformitas corporis. Locus vero infer
 ferni fm opinionẽ doctoz est in centro terre seu in medio terre: in q loco sp detinebunt dãnati p
 petuo: qñ nulla est deo p eis porrigenda oratio: vt in caplo. Lũ marthe. de celebratione missarũ et
 iob. r. In inferno nulla est redẽprio: s; sempitern? horroz qd iugiter aut saltẽ crebro a nobis venit
 cõsiderandũ qz d; eccliafici. viij. Demozare nouissima tuaz in eternũ non peccabis. ¶ Lon. pena
 vel glia plena sequit post mortẽ. tñ pena purgans e vana: s; altera est dãnã: mortẽ in pctõ morta
 li tradit mor. i. i. statim | ozbo. i. i. inferno | passurus sp penas: nũq? | p nõ et vnq? non reditur? vnq?
 nã | p qz q? | residẽtes morte maligni | i. pcti sup. | nõ sunt digni q sint saluati: qz sunt valde macula
 ti: qñs spectati | i. expectati | a dño sp cruciati e leuati | i. releuati | a dño cur | i. qre | sunt dãnati et
 cruciati semp iuste. Et nũq? sunt leuati ide velut | i. sicut | grati s; mes cum tenebris et ybera: frigus
 et ignis: aspect? demonis et cõfusio scelez: luct? siue silet? : fetor: serpẽtes: læguor ppetu? torquebit si
 ne sine prauos: qz | p et | carbũt sp dete | dãnati sup. | esuriet: sitiẽt: fiet deformes corp: pculsi crunt
 turbine tetra | i. obscuro | nõ est orandũ p dãnati: neqz | p et | nõ est | dandũ aliqd p eis | nã | p
 qz q? | nõ pñt supportari: siue p vel: vel | iuari |

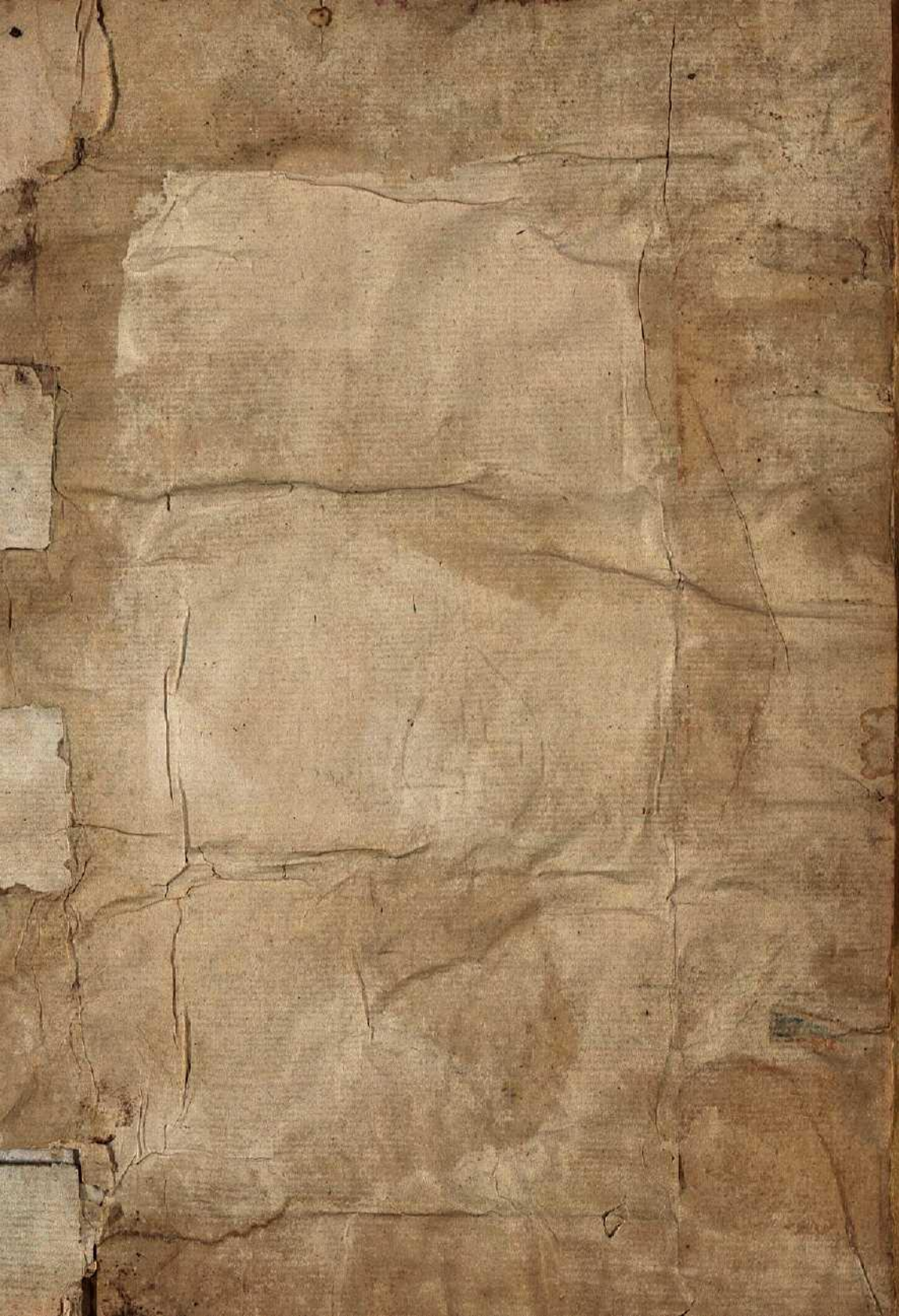
¶ De penis purgatorij.

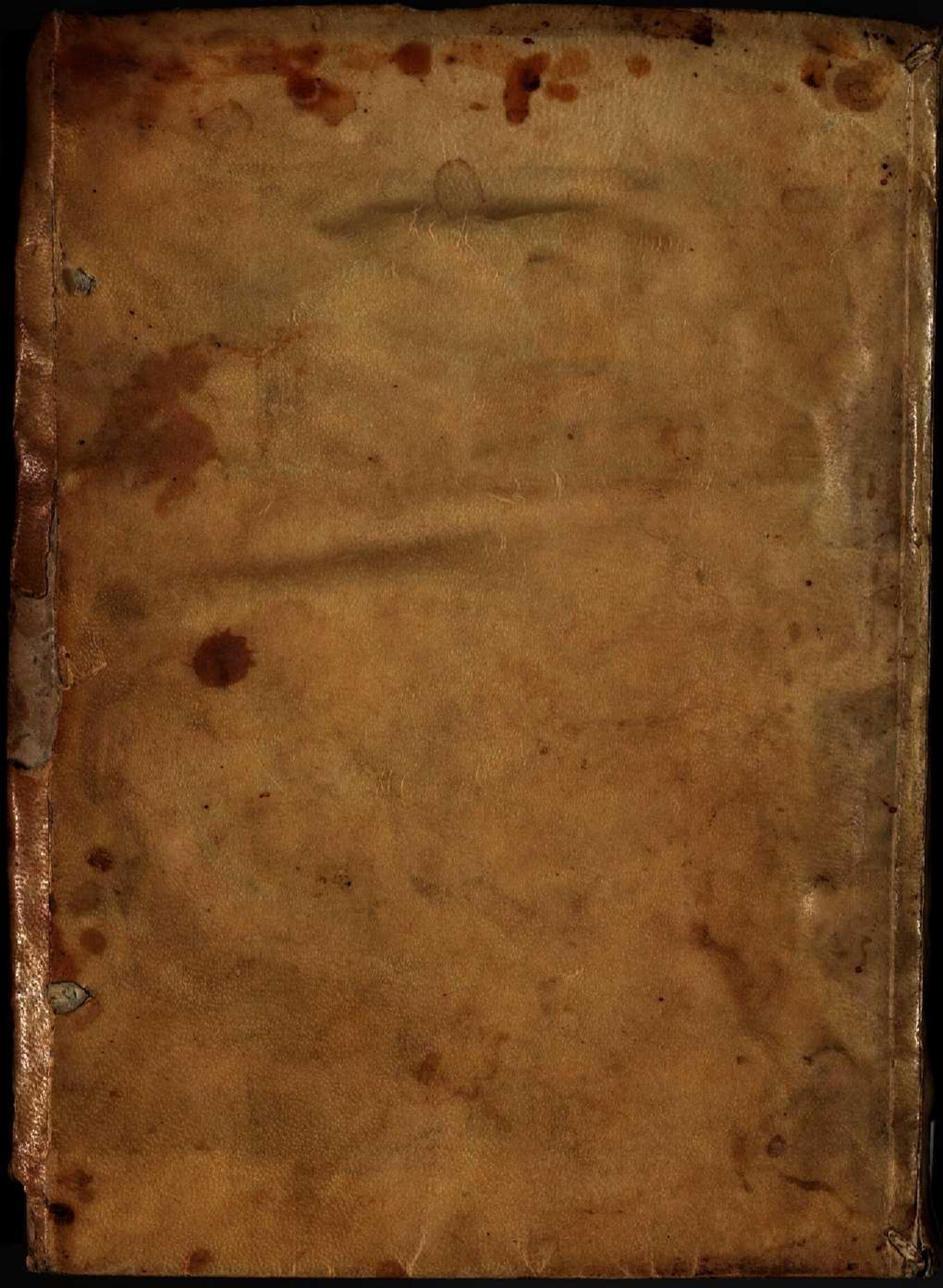
Qui sine mortali moritur: tamen in venali
 Cel nonduum plena facta de crimine pena
 Carcere seruatur in quo grauitur cruciatur
 Donec purgatus scandat super astra beatus
 Vos supportare possumus atqz iuare
 Ut citò purgentur ac inde cito releuentur
 Profunt defunctis purganti carcere punctis
 Nisse preces dona profunt ieiunia prona
 Ac per eos facta prope legata soluta

¶ De e. ij. bui. c. ps. in q tractat auc. de penis purgatorij di. q sũt duo gñia pctõz q purgãtur pena
 purgatorij. s. veniale peccatũ: et mortale confessum vel pñtitũ de quonõ est pene satisfactũ p pñiam
 vel alio modo per indulgentiã. Pena aut bui? purgatorij est grauissima vt dicit brũs augustin?: qz
 excellit penã oim martyru q p tpo passi sunt. miro em mõ cruciatur: istos in purgatorio exis multis
 modis iuare possum? vt dicit in canone. Anime defunctor. xxx. g. ij. Modi aut sunt quattuor pñ
 cipales scilz oblatio sacerdotum. pces sanctorum ieiunia cognatorum. Silt d; machabeoz. x. Sancta et
 salubris est cogitatio p defunctis exorare: vt a peccatis soluant. De purgatorio autem vtrũ sit et qua
 lis ei? pena fuerit: necnõ q sunt pctã ibidẽ reseruata purganda: vide i canone. Qualis. xxv. disti. et in
 cap. Qui in aliud. de hoc et habet per brũ tbonã in quarto. r. dist. articulo. i. Domin? etiã b; r; tenz
 sis in primoverbo purgatorij dicit: q pena purgatorij infligitur per demones: licet aliqui tbeo

24

CAJA
C-118